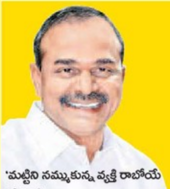

'మట్టిని నమ్ముకున్న వ్యక్తి రాబోయే రోజుల్లో ధనవంతుడు కావాలి'

సత్యమేవ జయతే

సాక్షి

WWW.SAKSHI.COM

పేజీలు: 14 వెల: ₹ 5.50

సంపుటి: 17 సంచిక: 338

శుక్రవారం 28-2-2025

SIMULTANEOUSLY PRINTED AT KARIMNAGAR | HYDERABAD | BANGALORE | CHENNAI | DELHI | MUMBAI | ANANTAPUR | GUNTUR | KADAPA | KHAMMAM | KURNOOL | MAHABOOBNAGAR | MANGALAGIRI | NALGONDA | NELLORE | NIZAMABAD | ONGOLE | RAJAMAHENDRAVARAM | SRIKAKULAM | TADEPALLI GUDEM | TIRUPATHI | VIJAYAWADA | VISAKHAPATNAM | WARANGAL

అసౌకర్యానికి గురైతే క్షమించండి

'మహా కుంభమేళా ముగిసింది. దేశ ఐక్యత కోసం జరిగిన మహాయజ్ఞం దిగ్విజయం అయింది' అని ప్రధాని మోదీ హర్షం వ్యక్తం చేశారు. మహా కుంభమేళాలో ఏదైనా అసౌకర్యం కలిగినట్లు భావిస్తే క్షమించాలని గంగా, యమున, సరస్వతి మాతలతో పాటు ప్రజలనూ ప్రార్థిస్తున్నానని చెప్పారు.

6లో

పాక్ నోట ఉపన్యాసాలా!

ఐక్యరాజ్యసమితి మానవ హక్కుల మండలి 58వ సమావేశంలో పాకిస్తాన్ ప్రదర్శించిన వాచాలతను భారత్ దీటుగా తిప్పికొట్టింది.

వివరాలు 6లో ▸

ఓటర్ల జాబితాలో గోల్‌మాల్

పశ్చిమబెంగాల్ ఓటర్ల జాబితాలో భారీగా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయని ఆ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి మమతా బెనర్జీ ఆరోపించారు.

వివరాలు 6లో ▸

ఈయూపై 25% సుంకాలు

అమెరికా సుంకాల దెబ్బ 'ఈయూ'నూ తాకింది. ఈయూ దిగుమతులపై 25% సుంకాలు విధిస్తున్నట్టు ట్రంప్ ప్రకటించారు.

వివరాలు 6లో ▸

'వాన'తో ముగిసిన పాక్ ఆట

చాంపియన్స్ ట్రోఫీ టోర్నీలో పాక్, బంగ్లాదేశ్ మధ్య లీగ్ మ్యాచ్ వర్షం కారణంగా రద్దయింది. పాక్ చివరి స్థానంలో నిలిచింది.

వివరాలు 13లో ▸

మరో సొరంగం!

ఎస్‌ఎల్‌బీసీలో ప్రధాన టన్నెల్‌కు అనుసంధానించేలా 'అడిట్' టన్నెల్‌కు ప్రతిపాదన

- గాలి ప్రసరణ, నీరు, మట్టి, రాళ్ల తొలగింపు, మనుషులు వెళ్లి వచ్చేందుకు వీలుగా నిర్మాణం
- ప్రధాన సొరంగంలో 14వ కిలోమీటర్ పాయింట్ వద్ద కలిసేలా ఏర్పాటు..
- మధ్యలో ఏదో ఒకవైపు నుంచి సమాంతరంగా నిర్మించే అవకాశం
- భవిష్యత్తులో ఏవైనా ప్రమాదాలు జరిగితే సహాయక చర్యలకు వీలు
- ఆర్మీ వెస్టర్న్ కమాండ్ కల్నల్ పరీక్షిత్ మెహ్రా, బీఆర్‌ఓ మాజీ అదనపు డీజీ కేపీ పురుషోత్తం నేతృత్వంలో ప్రణాళికలు
- 3 రోజుల్లో సహాయక చర్యలు పూర్తి చేయాలని అధికారులకు మంత్రి ఉత్తమ్ ఆదేశం

టన్నెల్ బోరింగ్ మెషీన్ శిథిలాలను తొలగిస్తున్న రెస్క్యూ సిబ్బంది

సాక్షి, హైదరాబాద్: శ్రీశైలం ఎడమగట్టు కాల్వ (ఎస్‌ఎల్‌బీసీ) ప్రాజెక్టులో భాగంగా ప్రధాన సొరంగానికి అనుసంధానంగా మరో టన్నెల్ నిర్మించాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సూత్రప్రాయంగా నిర్ణయించింది. భవిష్యత్తులో ప్రాజెక్టు నిర్వహణ సులభంగా సాగేలా, ఒకవేళ ఏవైనా ప్రమాదాలు జరిగితే వేగంగా చర్యలు చేపట్టడానికి వీలుగా 'అడిట్' టన్నెల్ ఏర్పాటు చేసేందుకు సిద్ధమైంది. ప్రధాన సొరంగంలో (ఇన్‌లెట్ నుంచి) 14వ కిలోమీటర్ పాయింట్ వద్ద కలిసేలా.. మధ్యలో ఏదో ఒక వైపు నుంచి సమాంతరంగా (హారిజాంటల్)గా ఈ 'అడిట్' టన్నెల్‌ను నిర్మించనుంది. ప్రధాన సొరంగంలోకి గాలి ప్రసరణ, నీరు, మట్టి, రాళ్ల తొలగింపునకు, మనుషులు వెళ్లి వచ్చేందుకు వీలుగా ఈ టన్నెల్ ఉండనుంది. దీనికి సంబంధించిన విధి విధానాలు, ప్రాజెక్టుకు అయ్యే వ్యయం, ఇతర అంశాలతో పూర్తిస్థాయి నివేదిక సిద్ధం చేయాలని అధికార యంత్రాంగాన్ని ప్రభుత్వం ఆదేశించింది.

నిపుణుల సూచనలకు అనుగుణంగా...

ఎస్‌ఎల్‌బీసీ సొరంగం ఇన్‌లెట్ నుంచి 13.9 కిలోమీటర్ల లోపల పైకప్పు కుప్పకూలి, 8 మంది గల్లంతై ఇప్పటికి ఆరు రోజులు దాటింది. నీటి పారుదల శాఖ మంత్రి ఉత్తమ్‌కుమార్‌రెడ్డి ఉదయం నుంచి సాయంత్రం వరకు టన్నెల్ వద్దే ఉంటూ సహాయక చర్యలను, పరిస్థితిని సమీక్షిస్తున్నారు. ఈ క్రమంలో టన్నెల్ నిర్మాణంలో నిష్ణాతులైన దేశ, విదేశీ నిపుణుల సూచనలు, ఇంజనీర్ల అభిప్రాయాలను పరిశీలించారు. ప్రపంచంలో టన్నెల్ ప్రమాదాలు

మిగతా 2వ పేజీలో ▶

ప్రభుత్వానిది బాధ్యతారాహిత్యం

- మంత్రులు పర్యాటక ప్రాంతానికి వచ్చినట్టు హెలికాప్టర్‌లో వచ్చి వెళ్తున్నారు
- హరీశ్‌రావు ధ్వజం

ప్రాజెక్టులను నాశనం చేసింది మీరే

- పదేళ్లలో ఎస్‌ఎల్‌బీసీకి కరెంట్ కూడా ఇవ్వలేదు
- జేబులు నింపుకోవడానికే ప్రాధాన్యం ఇచ్చారు
- బీఆర్‌ఎస్‌పై మంత్రి ఉత్తమ్ ఫైర్

సొరంగంలో జీపీఆర్ పరీక్షలు

- ఎస్‌ఎల్‌బీసీ టన్నెల్‌లో గల్లంతైన కార్మికుల జాడ కోసం రాడార్‌తో పరిశీలన
- రేడియో తరంగాలతో శిథిలాలను జల్లెడపడుతున్న జీపీఆర్ యంత్రం

- వివరాలు 2లో

తెలంగాణ రైజింగ్‌ను ఎవరూ ఆపలేరు

ఏడాదిలోనే భారీగా పెట్టుబడులు సాధించాం: సీఎం రేవంత్

- ఉద్యోగాల కల్పనలో నంబర్ వన్ మనమే
- రాష్ట్రాన్ని ట్రిలియన్ డాలర్ల ఆర్థిక వ్యవస్థగా మారుస్తామని వెల్లడి
- మాదాపూర్‌లో హెచ్‌సీఎల్ గ్లోబల్ డెలివరీ సెంటర్ ప్రారంభం

'హెచ్‌సీఎల్ గ్లోబల్ డెలివరీ సెంటర్'ను ప్రారంభించిన అనంతరం మాట్లాడుతున్న సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి

సాక్షి, హైదరాబాద్

'తెలంగాణ రైజింగ్‌ను ఎవరూ ఆపలేరు. ఈ విషయంలో గతంలో కొందరు అనుమానాలు వ్యక్తం చేసినా కూడా.. ప్రపంచం మొత్తం అంగీకరిస్తోంది. తెలంగాణను ట్రిలియన్ డాలర్ల జీడీపీ కలిగిన రాష్ట్రంగా మారుస్తానని నేను చెప్పినపుడు చాలా మంది సాధ్యం కాదని అనుమానాలు వ్యక్తం చేశారు. సీఎంగా నేను దావోస్‌లో రెండుసార్లు పర్యటించి భారీ పెట్టుబడులు సాధించా.. తొలి ఏడాది రూ.41వేల కోట్లు, రెండోసారి రూ.1.78లక్షల కోట్ల ఎంఓయూలపై సంతకాలు జరిగాయి' అని సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి పేర్కొన్నారు. దీనితో హైదరాబాద్ రైజింగ్ ఇకపై ఆగదని ప్రపంచం మొత్తం నమ్ముతోందని చెప్పారు. సీఎం గురువారం హైదరాబాద్‌లోని మాదాపూర్‌లో మంత్రి శ్రీధర్‌బాబుతో కలసి 'హెచ్‌సీఎల్ టెక్నాలజీస్ గ్లోబల్ డెలివరీ సెంటర్'ను ప్రారంభించి మాట్లాడారు.

పెద్ద కల అవుతుందన్నారు...

"మా పోటీ ముంబై, ఢిల్లీ, బెంగళూరు లేదా చెన్నైతో కాదని నేను చెప్పినప్పుడు కొంతమంది అది పెద్ద కల అవుతుందన్నారు. మనం ఈవీ అడాప్షన్‌లో హైదరాబాద్‌ను నంబర్ వన్‌గా చేశాం. రాష్ట్రాన్ని డేటా సెంటర్లు, గ్రీన్ ఎనర్జీ, లైఫ్ సైన్సెస్, బయోటెక్నాలజీ, స్కిల్స్, మాన్యుఫాక్చరింగ్, అగ్రి ప్రాసెసింగ్‌కు

మిగతా 5వ పేజీలో ▶

న్యూస్‌రీల్

దమ్ముంటే నిరూపించు

తాను ఒక్క ప్రాజెక్టునైనా అడ్డుకున్నట్టు దమ్మూధైర్యం ఉంటే నిరూపించాలని సీఎం రేవంత్‌రెడ్డికి కేంద్ర బొగ్గు,గనుల శాఖ మంత్రి కిషన్‌రెడ్డి సవాల్ విసిరారు. ముఖ్యమంత్రి, కాంగ్రెస్ పార్టీ దయాదాక్షిణ్యాలతో తాను పార్లమెంట్‌కు వెళ్లలేదని స్పష్టం చేశారు.

- వివరాలు 10లో▶

హై'రైజ్'బాద్..

హైదరాబాద్‌లో మరో భారీ ఆకాశసౌధం ఆవిష్కృతం కానుంది. హైదరాబాద్‌కు చెందిన సింక్ అనే సంస్థ 61 అంతస్తులతో భారీ భవనాన్ని నిర్మించనున్నట్లు సమాచారం. ఫైనాన్షియల్ డిస్ట్రిక్ట్‌లో రూపుదాల్చనున్న ఈ భవనం దక్షిణ భారతదేశంలోనే అత్యధిక అంతస్తులు కలిగిన భవనంగా నిలవనుంది.

- వివరాలు 14లో▶

తాగునీటికే తొలి ప్రాధాన్యత

శ్రీశైలం, సాగర్ జలాశయాల్లో మిగిలిన నీటి నిల్వలను.. తాగునీటికి తొలి ప్రాధాన్యత ఇస్తూ.. సాగుచేసిన పంటల పరిరక్షణకు జాగ్రత్తగా వాడుకోవాలని ఏపీ, తెలంగాణ రాష్ట్రాలకు కృష్ణా బోర్డు స్పష్టం చేసింది. పంటల పరిరక్షణకు అవసరమైన నీటిని పొదుపుగా వాడుకోవాలని సూచించింది.

- వివరాలు 5లో▶

బరువెక్కుతున్న బాల్యం

తెలంగాణలో బాల్యం బరువుతో సతమతమవుతోంది. 'చైల్డ్‌హుడ్ ఒబేసిటీ రేటు'లో దేశంలో తెలంగాణ రాష్ట్రమే నంబర్‌వన్ స్థానంలో నిలిచింది. ఇక్కడి చిన్నారుల్లో 3.4% మంది ఊబకాయ బాధితులని తేలింది.

- వివరాలు 14లో▶

ఇదం జగత్

సీట్లన్నీ మనోళ్లకే..!

రాష్ట్ర విద్యాసంస్థల్లో ప్రవేశాల నిబంధనలకు సర్కారు సవరణ

85% తెలంగాణ వారికి.. 15% తెలంగాణ నేపథ్యం ఉన్నవారికి..

- రాష్ట్రపతి ఉత్తర్వులకు సవరణ చేస్తూ జీవో విడుదల
- తెలంగాణలో నాలుగేళ్లు చదివిన వారికి 'స్థానిక'గుర్తింపు
- పదేళ్లు తెలంగాణలో ఉన్నవారికి అన్–రిజర్వ్‌డ్ కోటాకు అర్హత

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలోని విద్యా సంస్థల్లో కన్వీనర్ కోటా సీట్లన్నీ ఈ విద్యా సంవత్సరం నుంచి తెలంగాణ విద్యార్థులకే దక్కనున్నాయి. గత పదేళ్లుగా అమలవుతున్న 15శాతం అన్–రిజర్వ్‌డ్ కోటాకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సవరణలు చేసింది. ఈ మేరకు విద్యాశాఖ ముఖ్యకార్యదర్శి యోగితా రాణా గురువారం జీవో విడుదల చేశారు. రాష్ట్ర విభజన సమయంలో విద్యా సంస్థల్లో పదేళ్ల పాటు 15శాతం నాన్–లోకల్ కోటాను అమలు చేస్తూ రాష్ట్రపతి ఉత్తర్వులు విడుదల చేశారు. ఈ 15 శాతం కోటాలో ఏపీతో పాటు తెలంగాణ స్థానికులూ పోటీ పడుతున్నారు. రాష్ట్ర విభజన జరిగి 2024తో పదేళ్లు పూర్తయిన నేపథ్యంలో... ఈ 15శాతం కోటా గడువు ముగిసిపోయింది. ఈ లెక్కన గత విద్యా సంవత్సరంలోనే 15% కోటా రద్దు అమల్లోకి

మిగతా 3వ పేజీలో ▶

'సెట్' రద్దు సరే.. మరి సీటు?

- గురుకుల కాలేజీల్లో గందరగోళంగా ఇంటర్ అడ్మిషన్ల ప్రక్రియ
- ప్రవేశ పరీక్ష రద్దు చేసి టెన్త్ పాసైన వారికి నేరుగా అడ్మిషన్లు ఇవ్వాలని నిర్ణయం.. ఎంపీసీ, బైపీసీ కోర్సులపై ఎక్కువ మంది ఆసక్తి..
- డిమాండ్‌తో సీట్ల పరిమితి దాటినా.. కాలేజీలో విద్యార్థి కోరుకున్న కోర్సు లేకున్నా కేటాయింపు కష్టమే
- కేటాయింపులపై దిక్కుతోచక అయోమయంలో ప్రిన్సిపాల్స్

10లో

ఎమ్మెల్సీ పోలింగ్ ప్రశాంతం

- వరంగల్–ఖమ్మం–నల్లగొండ ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీ స్థానంలో పోలింగ్ 93.55%
- కరీంనగర్–ఆదిలాబాద్–మెదక్–నిజామాబాద్ జిల్లాల పట్టభద్రుల ఎమ్మెల్సీ స్థానంలో పోలింగ్ 70.42%
- కరీంనగర్–ఆదిలాబాద్–మెదక్–నిజామాబాద్ జిల్లాల ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీ స్థానంలో పోలింగ్ 91.90%
- మార్చి 3న కౌంటింగ్

10లో

నల్లగొండ పట్టణంలోని ఎన్జీ కళాశాల పోలింగ్ కేంద్రంలో ఓటు వేసేందుకు బారులుదీరిన ఉపాధ్యాయులు

దాగుడుమూతలు వద్దు

సాకులు చెప్పొద్దు.. బుకాయించొద్దు

- మాజీ ఈఎన్‌సీలపై జస్టిస్ పీసీ ఘోష్ కమిషన్ ఫైర్
- కాళేశ్వరం బరాజ్‌లకు సంబంధించిన పలు అంశాలపై ప్రశ్నల వర్షం
- డీపీఆర్ తయారీకే రూ.677 కోట్లను వ్యాప్కోస్‌కు ఎలా ఇచ్చారు?
- అధికారుల జవాబులపై పలుమార్లు అసహనం వ్యక్తం చేసిన కమిషన్

విచారణ నిర్వహించేందుకు తన కార్యాలయానికి వస్తున్న జస్టిస్ ఘోష్

10లో

సాక్షి, హైదరాబాద్

'మీరు ప్రాణహిత–చేవెళ్ల ప్రాజెక్టు సీఈగా ఉన్నప్పుడు 2015 జనవరి 31, మార్చి 4 తేదీల్లో కేంద్ర జల సంఘం (సీడబ్ల్యూసీ) మీకు రాసిన లేఖలను నిపుణుల కమిటీ దృష్టికి తీసుకెళ్లారా? అని..కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు గజ్వేల్ ఈఎన్‌సీ బి.హరిరామ్‌ను జస్టిస్ పినాకి చంద్రఘోష్ కమిషన్ ప్రశ్నించింది. అవునని ఆయన సమాధానమివ్వగా, నిపుణుల కమిటీతో పాటు కమిషన్‌కు సైతం మీరా లేఖలు అందించలేదని సాక్ష్యాధారాలు చెబుతున్నాయని పేర్కొంది. తనకు గుర్తు లేదని, రికార్డులు పరిశీలించి చెప్తానని హరిరామ్ అనగా, దాగుడుమూతలు

మిగతా 5వ పేజీలో ▶

చెరుకు రసానికి 'బాసట్'..!

చెరుకు రసాన్ని ఇష్టంగా తాగేవారు చాలామందే ఉంటారు. అయితే, ఈ రసం తయారీకి వినియోగించేది సాధారణ చెరుకు కాదు. అందుకోసం ఓ ప్రత్యేకమైన పంట ఉంది. అదే 'బాసట్'. సంగారెడ్డి జిల్లా రైతులు ఈ రకం చెరుకును సాగు చేస్తున్నారు. దీని నుంచి వచ్చే జ్యూస్ ఎంతో రుచికరంగా ఉంటుంది.

5లో

ఊరు, ఇల్లు వదిలి..

ఈ చిత్రంలోని దంపతులు కీలుకత్తుల యాదయ్య, మంగమ్మ.. నర్సిరెడ్డిగూడెంలో వ్యవసాయం చేసుకొంటూ జీవనం సాగిస్తున్నారు. శివన్నగూడ రిజర్వాయర్ కట్ట నిర్మాణంతో నర్సిరెడ్డిగూడెం గ్రామానికి రాకపోకలు నిలిచిపోనున్నాయి. అధికారులు బలవంతంగా ఊరిని ఖాళీ చేయిస్తుండటంతో ఉన్న ఊరిని.. ఇన్నాళ్లూ తలదాచుకున్న ఇంటిని ఖాళీ చేసి, శివన్నగూడలో అద్దెకు తీసుకున్న ఇంటికి వెళ్లిపోయారు. ఇప్పుడీ ఊళ్లో చాలామందిది ఇదే పరిస్థితి.

ఊరు మునిగి.. బతుకు చెదిరి

శివన్నగూడ రిజర్వాయర్ ముంపు గ్రామం నర్సిరెడ్డిగూడెం ఖాళీ

- గ్రామస్తులను బలవంతంగా పంపించేస్తున్న అధికారులు
- అందరికీ పరిహారం ఇవ్వలేదని బాధితుల ఆవేదన
- ప్లాట్లు కేటాయించినా.. పట్టాలు ఇవ్వలేదని మండిపాటు

సాక్షి ప్రతినిధి, నల్లగొండ: పుట్టి పెరిగిన ఊరు కన్నతల్లిలాంటిది అంటారు. ఏ కారణం చేతనైనా ఉన్న ఊరిని వదిలిపెట్టి వెళ్లాల్సి వస్తే.. ఆ బాధ వర్ణనాతీతం. అందునా బలవంతంగా ఊరి నుంచి పంపించే పరిస్థితి వస్తే కలిగే వేదన చెప్పనలవికాదు. నల్లగొండ జిల్లా మర్రిగూడ మండలం నర్సిరెడ్డిగూడెం గ్రామస్తులు ఇప్పుడదే బాధను అనుభవిస్తున్నారు. డిండి ఎత్తిపోతల పథకంలో భాగంగా మర్రిగూడ మండలంలో శివన్నగూడ రిజర్వాయర్ నిర్మిస్తున్నారు. ఈ రిజర్వాయర్ కట్ట నిర్మాణంతో నర్సిరెడ్డిగూడెం గ్రామానికి వచ్చే రోడ్డు పూర్తిగా పోతోంది. కట్ట నిర్మాణం పూర్తయితే గ్రామానికి రాకపోకలు పూర్తిగా నిలిచిపోతాయి. ఈ నేపథ్యంలో అధికారులు గ్రామాన్ని ఖాళీ చేయిస్తున్నారు. అయితే, పూర్తిస్థాయిలో పునరావాసం కల్పించకుండానే ఉన్న ఊరి నుంచి తమను తరిమేస్తున్నారని నర్సిరెడ్డిగూడెం వాసులు ఆరోపిస్తున్నారు. వీరికి అధికారికంగా ఇళ్ల స్థలాలను కూడా అప్పగించలేదు. చాలామంది గ్రామస్తులు వేరేచోట ఇళ్లు కట్టుకోలేదు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో తాము ఎక్కడికి వెళ్లాలని గ్రామస్తులు ఆవేదన వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

ఒక్కొక్కరికి ఒక్కో రకంగా పరిహారం

శివన్నగూడ ప్రాజెక్టు పనులకు మాజీ సీఎం కేసీఆర్ 2015, జూన్ 12వ తేదీన శంకుస్థాపన చేశారు. 14.5 టీఎంసీల సామర్థ్యంతో రిజర్వాయర్‌ను నిర్మించాలని అనుకున్నా పలు కారణాలతో 11.5 టీఎంసీలకు కుదించారు. రిజర్వాయర్ నిర్మాణం కోసం 3,465 ఎకరాల భూసేకరణ చేపట్టారు. అందులో పట్టా భూములు 2,900 ఎకరాలు ఉండగా, మిగతావి ప్రభుత్వ భూములు. పట్టా భూములకు

మిగతా 3వ పేజీలో ▶

సొరంగంలో జీపీఆర్ పరీక్షలు

ఎస్ఎల్‌బీసీ టన్నెల్‌లో గల్లంతైన కార్మికుల జాడ కోసం రాడార్‌తో పరిశీలన

- రేడియో తరంగాలతో శిథిలాలను జల్లెడపడుతున్న జీపీఆర్ యంత్రం
- కార్మికులు ఎక్కడున్నదీ తెలిసే చాన్స్.. అదేచోట తవ్వకాలు జరిపి వెలికి తీసే వీలు
- మట్టి, శిథిలాలను తొలగించే పని ప్రారంభించిన రెస్క్యూ బృందాలు

సింగరేణి రెస్క్యూ బృందంతో సంస్థ సీఎండీ బలరాం

సాక్షి, నాగర్‌కర్నూల్: శ్రీశైలం ఎడమగట్టు కాల్వ (ఎస్ఎల్‌బీసీ) సొరంగంలో గల్లంతైన కార్మికుల జాడ తెలుసుకోవడానికి అత్యాధునిక 'గ్రౌండ్ పెనెట్రేటింగ్ రాడార్ (జీపీఆర్)' టెస్టులను ప్రభుత్వం చేపట్టింది. ఇందుకోసం జీపీఆర్ పరికరాన్ని గురువారం సొరంగం లోపలికి పంపింది. పైకప్పు కూలిపడ్డ చోట మట్టి, శిథిలాల కింద ఏముందనేది పరిశీలిస్తున్నారు. ఈ సాంకేతికతతో భూమిలో కొంత దూరం వరకు ఏమేం ఉన్నాయో గమనించవచ్చు. దీంతో గల్లంతైన కార్మికులు శిథిలాల కింద ఎక్కడున్నారో గురువారం రాత్రిలోగా తెలిసిపోయే అవకాశాలు ఉన్నట్టు చర్చ జరుగుతోంది.

శిథిలాల తవ్వకాలు ప్రారంభం..

బార్డర్ రోడ్స్ ఆర్గనైజేషన్ (బీఆర్‌ఓ) నిపుణుల పర్యవేక్షణలో.. సొరంగంలోపల మట్టి, బురద, కాంక్రీట్ శిథిలాల తొలగింపు, విరిగిపడిన పరికరాలను గ్యాస్ కట్టర్లతో కట్ చేసే పనులు ప్రారంభమయ్యాయి. గురువారం మధ్యాహ్నం ఒంటి గంట సమయంలో రెస్క్యూ బృందాలు, కార్మికుల సహాయంతో లోకో ట్రైన్‌లోని మూడు కోచుల్లో మట్టి, బురదను టన్నెల్ నుంచి బయటకు తీసుకొచ్చారు. సింగరేణి రెస్క్యూ టీం ఆధ్వర్యంలో సొరంగం పైకప్పునకు రీయిన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ చేస్తూ మళ్లీ కూలకుండా చర్యలు చేపడుతున్నారు. సింగరేణి మైన్స్ రెస్క్యూ టీం, ఆర్మీ, నేవీ, ఎన్డీఆర్ఎఫ్, ఎస్డీఆర్ఎఫ్, ర్యాట్ హోల్ మైనర్స్ బృందాలతో మూడు షిఫ్టుల్లో సహాయక చర్యలు కొనసాగుతున్నాయి. డీవాటరింగ్ ప్రక్రియను వేగవంతం చేస్తున్నారు. మూడు రోజుల్లోగా రెస్క్యూ ఆపరేషన్‌ను పూర్తి చేయాలని భావిస్తున్నారు. ఇక టన్నెల్‌లో ఊట నీటిని తొలగించేందుకు డీవాటరింగ్ నిరంతరం కొనసాగుతోంది. ఇప్పటివరకు నాలుగు పంపులతో నీటిని తోడేస్తుండగా, శుక్రవారం మరో రెండు మోటార్లు రానున్నాయి.

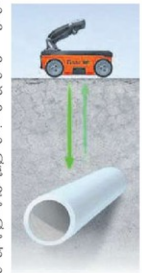
కన్వేయర్ బెల్టు మరమ్మతు కష్టమే..

సొరంగం ఇన్‌లెట్ నుంచి 13.9 కిలోమీటర్ల లోపల ప్రమాద స్థలానికి రెస్క్యూ టీంలు చేరుకుని, బయటకు వచ్చేందుకు... లోపల ఉన్న శిథిలాలు, మట్టిని బయటికి తెచ్చేందుకు లోకో ట్రైన్ మాత్రమే అందుబాటులో ఉంది. ప్రమాదస్థలం నుంచి శిథిలాలను లోకో ట్రైన్ వరకు చేర్చేందుకు 300 మీటర్ల మేర రెస్క్యూ సిబ్బంది మోసుకెళ్లాల్సి వస్తుండటం కష్టంగా మారింది. కన్వేయర్ పనిచేయకపోవడంతో లోకో ట్రైన్‌పైనే ఆధారపడాల్సి వస్తోంది. వాస్తవానికి టీబీఎం మెషీన్‌తోపాటే కన్వేయర్ బెల్టు కూడా పనిచేస్తుంది. టీబీఎం సొరంగాన్ని తొలుస్తూ ఉండగా.. రాళ్లు, మట్టి అంతా ఆ కన్వేయర్ బెల్టు ద్వారా టన్నెల్ నుంచి బయటికి వస్తాయి. ఇప్పుడు టీబీఎం లేకుండా కన్వేయర్ బెల్టును వినియోగంలోకి తేవడం కష్టమని నిపుణులు చెబుతున్నారు.

సింగరేణి నుంచి మరో 200 మంది

గోదావరిఖని (రామగుండం): సొరంగం పైకప్పును పటిష్టం చేయడంతోపాటు సహాయక చర్యల్లో పాల్గొనేందుకు సింగరేణి గనులకు చెందిన మరో 200 మంది రెస్క్యూ సిబ్బంది శుక్రవారం ప్రమాదస్థలానికి చేరుకోనున్నారు. ఇప్పటికే టన్నెల్ వద్ద వంద మంది వరకు సింగరేణి రెస్క్యూ సిబ్బంది పనిచేస్తున్నారు. వీరికి అదనంగా భూగర్భ టన్నెళ్లలో ప్రమాదాల నుంచి రక్షించే సుశిక్షితులైన సిబ్బందిని రప్పిస్తున్నామని సింగరేణి సీఎండీ బలరాం తెలిపారు.

ఈ పరికరం ఎలా పనిచేస్తుంది?

జీపీఆర్ పరికరం విడుదల చేసే విద్యుదయస్కాంత రేడియో తరంగాలు భూగర్భంలోకి ప్రసరించి... అక్కడున్న వివిధ రకాల రాళ్లు, వస్తువులను తాకి ప్రతిబింబిస్తాయి. ఇలా తిరిగి వచ్చే తరంగాల్లో ఉండే వైవిధ్యాన్ని జీపీఆర్ పరికరానికి ఉండే యాంటెన్నా రికార్డు చేస్తుంది. దీని ఆధారంగా భూగర్భంలో ఉన్న వస్తువుల నమూనా చిత్రాలను జీపీఆర్ పరికరం రూపొందిస్తుంది. అందులో మనిషి ఆకారాన్ని పోలిన చిత్రాలు ఉంటే.. గల్లంతైన కార్మికుల జాడ తెలుసుకోవడం సులువు కానుంది. అదే చోట తవ్వకాలు జరపడం ద్వారా దేహాలను బయటికి తీసుకురావడానికి వీలవుతుంది. ప్రస్తుతం సొరంగంలో జీపీఆర్ పరికరంతో సేకరిస్తున్న చిత్రాలను నిపుణులు శుక్రవారం విశ్లేషించనున్నారు.

ప్రజాస్వామ్యం అపహాస్యం

- ఓటమి భయంతో బెదిరింపులు, దౌర్జన్యాలు, దొంగ ఓట్లు
- ఏపీ ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల్లో అధికార కూటమి పార్టీల నేతలు అక్రమాలు

పిఠాపురంలో ఓటర్లకు డబ్బులు పంచుతున్న టీడీపీ నేత

సాక్షి, అమరావతి/పిఠాపురం/సాక్షి ప్రతినిధి, ఏలూరు/సాక్షి, విశాఖపట్నం/గుంటూరు ఎడ్యుకేషన్: రాష్ట్రంలో అధికారం అండ చూసుకుని కూటమి పార్టీలు రెచ్చిపోయాయి. ఉత్తరాంధ్ర టీచర్ల నియోజకవర్గం, ఉభయగోదావరి, కృష్ణ–గుంటూరు పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల్లో ఎలాగైనా గెలుపొందాలని బరితెగించాయి. ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల్లో ఇదివరకెన్నడూ లేని రీతిలో యథేచ్ఛగా ఓటర్లను ప్రలోభపెట్టడానికి యత్నించాయి. ప్రత్యర్థి అభ్యర్థుల ఏజెంట్లను పలు చోట్ల తీవ్రంగా బెదిరించి తరిమేశారు. ఏకపక్షంగా పోలింగ్ జరిపించుకున్నారు. ఉప ముఖ్యమంత్రి పవన్ కళ్యాణ్ నియోజకవర్గంలో 'ఓటుకు నోటు' అంటూ వెదజల్లారు. ఉమ్మడి ఉభయ గోదావరి జిల్లాల పట్టభద్రుల ఎమ్మెల్సీ ఎన్నిక పోలింగ్ సందర్భంగా కాకినాడ జిల్లా పిఠాపురం ఆర్ఆర్‌బీహెచ్ఆర్ ప్రభుత్వ కళాశాలలోని 96, 97, 98 పోలింగ్ బూత్‌ల పక్కనే టీడీపీ నేతలు తిష్ట వేసి కూర్చున్నారు. ఓటు వేయడానికి వచ్చే ఓటర్లకు డబ్బులు పంచారు. 'డబ్బులు తీసుకోండి.. కూటమి అభ్యర్థికి ఓటు వేయండి' అని కోరడం సోషల్ మీడియాలో వైరల్ అయ్యింది. పక్కనే ఉన్న మున్సిపల్ కళ్యాణ మండపంలో మండల టీడీపీ అధ్యక్షుడు సకుమళ్ల గంగాధర్.. వచ్చిన ప్రతి ఓటరు వద్ద ఓటరు స్లిప్ తీసుకుని, సరి చూసి మరీ ఓటుకు రూ.3 వేల చొప్పున పంపిణీ చేశారు. ఈ దృశ్యాలు టీవీ చానళ్లలో కూడా ప్రసారం కావడంతో రెవెన్యూ అధికారులు వారికి సమాచారం ఇచ్చి.. అక్కడికి వెళ్లారు. ఆలోపే టీడీపీ నేతలు అక్కడి నుంచి పక్కకు వెళ్లిపోయారు. అవినీతి, అక్రమాలకు తావు లేకుండా పాలన అంటూ చెప్పుకొస్తున్న ఉప ముఖ్యమంత్రి పవన్ కళ్యాణ్ ఇలాకాలోనే ప్రజాస్వామ్యం ఇలా ఖూనీ కావడం చర్చనీయాంశమైంది. పోలింగ్ బూత్‌కు అతి సమీపంలో బహిరంగంగా డబ్బులు పంచినా ఎన్నికల అధికారులు, పోలీసులు చూసీ చూడనట్లు వ్యవహరించడం దారుణం అని విమర్శలు వెల్లువెత్తాయి. కాగా, ఉత్తరాంధ్ర టీచర్ల నియోజకవర్గం, ఉభయగోదావరి, కృష్ణ–గుంటూరు పట్టభద్రుల నియోజకవర్గానికి గురువారం ఉదయం 8 గంటల నుంచి సాయంత్రం నాలుగు గంటల వరకు పోలింగ్ జరిగింది. ఉత్తరాంధ్ర టీచర్ల నియోజకవర్గంలో సాయంత్రం నాలుగు గంటలకు 92.40 శాతంకుపైగా పోలింగ్ నమోదు కాగా, ఉభయగోదావరి పట్టభద్రుల నియోజకవర్గంలో 63.28 శాతం, కృష్ణ–గుంటూరు పట్టభద్రుల నియోజకవర్గంలో 65.58 శాతం పోలింగ్ నమోదైంది.

మరో సొరంగం!

▶ మొదటి పేజీ తరువాయి

చాలా జరిగినప్పటికీ.. ఎస్ఎల్‌బీసీలో జరిగిన ప్రమాదం చాలా క్లిష్టమైనదని నిపుణులు తేల్చారు. ఈ నేపథ్యంలో ఎస్ఎల్‌బీసీ టన్నెల్ 14వ కిలోమీటర్ పాయింట్ వద్ద అనుసంధానం అయ్యేలా భూఉపరితలం నుంచి 'అడిట్' సొరంగం నిర్మించాలని నిర్ణయించారు. గాలి ప్రసరణ, నీరు, మట్టి, రాళ్ల తొలగింపు వంటివాటికి ఈ 'అడిట్' టన్నెల్ ఉపయోగపడుతుందని నిపుణులు సూచించడంతో.. ఆ దిశగా ముందుకు వెళ్లాలని నిర్ణయానికి వచ్చారు.

మరో మార్గం లేకపోవడంతో..

ఎస్ఎల్‌బీసీ సొరంగాన్ని భూమి ఉపరితలం నుంచి సుమారు 400 మీటర్ల లోతులో నిర్మిస్తున్నారు. 43 కిలోమీటర్ల ఈ టన్నెల్‌లో 'ఇన్‌లెట్, ఔట్‌లెట్' మినహా మధ్యలో ప్రత్యామ్నాయ మార్గమేదీ లేదు. ప్రస్తుతం ప్రమాదం 13.9 కిలోమీటర్ల పాయింట్ వద్ద జరిగింది. ఇలాంటి సమయంలో మధ్యలో మరో మార్గం ఉంటే ప్రయోజనం ఉంటుందని నిపుణులు సూచించారు. అయితే ఇక్కడ ఎక్కువ లోతు ఉండటంతో నిలువునా బావిలా సొరంగం తవ్వే అవకాశం లేదు, తవ్వినా ప్రయోజనం ఉండదని, కూలిపోయే అవకాశాలు ఎక్కువని తేల్చారు. ఈ క్రమంలో 14వ కిలోమీటర్ పాయింట్ వద్ద కలిసేలా.. ఉపరితలంపై నుంచి 'అడిట్' టన్నెల్‌ను ఒక దారిలా నిర్మించాలని నిర్ణయించారు.

నిపుణుల పర్యవేక్షణలో...

ఎస్ఎల్‌బీసీ సొరంగానికి భవిష్యత్తులో ప్రమాదాలు ఎదురుకాకుండా తీసుకోవలసిన చర్యలపై సూచనల కోసం టన్నెల్ నిర్మాణాల్లో నిపుణులైన ఇండియన్ ఆర్మీ వెస్టర్న్ కమాండ్ కల్నల్ పరీక్షిత్ మెహ్రా, బోర్డర్ రోడ్ ఆర్గనైజేషన్ మాజీ అదనపు డీజీ కేపీ పురుషోత్తంలను మంత్రి ఉత్తమ్ ఎస్ఎల్‌బీసీ వద్దకు రప్పించారు. సివిల్ ఇంజనీరింగ్‌లో మాస్టర్స్ చేసిన కల్నల్ పరీక్షిత్ మెహ్రా ఈ 'అడిట్' సొరంగంపై ప్రత్యేక ప్రణాళిక రూపొందించి ప్రభుత్వానికి ఇవ్వనున్నట్టు సమాచారం. ఇక 'అడిట్' టన్నెల్ తవ్వడానికి అటవీ, పర్యావరణ అనుమతులు ప్రత్యేకంగా అవసరం లేదని... ఎస్ఎల్‌బీసీ సొరంగంలో భాగంగానే దీనిని నిర్మిస్తున్న విషయాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకెళ్లి అనుమతులు పొందడం కష్టం కాదని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భావిస్తోంది.

సొరంగంలో నుంచి బురదను పెట్టెల ద్వారా తెస్తున్న సిబ్బంది

సొరంగం లోపల అడ్డుగా ఉన్న పైపులను కట్ చేస్తున్న సహాయ సిబ్బంది

మూడు రోజుల్లో సహాయక చర్యలు పూర్తి చేయాలి: మంత్రి ఉత్తమ్

ఎస్ఎల్‌బీసీ టన్నెల్‌లో రెస్క్యూ ఆపరేషన్ వేగవంతం చేయాలని మంత్రి ఉత్తమ్‌కుమార్‌రెడ్డి అధికారులను ఆదేశించారు. గురువారం మంత్రి ఉత్తమ్‌కుమార్‌రెడ్డి టన్నెల్ క్యాంపు వద్ద విపత్తుల నిర్వహణ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి అర్విందకుమార్, నాగర్ కర్నూల్ జిల్లా కలెక్టర్ బి.సంతోష్, ఇండియన్ ఆర్మీ వెస్టర్న్ కమాండ్ కల్నల్ పరీక్షిత్ మెహ్రా, బోర్డర్ రోడ్ ఆర్గనైజేషన్ మాజీ అదనపు డీజీ కేపీ పురుషోత్తం, ఎన్ఆర్ఎస్ఏ, ఎన్‌జీఆర్ఐ, కాంట్రాక్టు సంస్థలు రాబిన్‌సన్, జేపీ అసోసియేట్స్ ప్రతినిధులతో సమావేశమయ్యారు. సహాయక చర్యలపై సమీక్షించారు. అధికారులు, నిపుణులు చేసిన సూచనలపై చర్చించారు. అనంతరం ఉత్తమ్ మాట్లాడుతూ.. ఎస్ఎల్‌బీసీ ప్రాజెక్టును ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ కొనసాగించాలని స్పష్టం చేశారు. టన్నెల్ బోరింగ్ మెషీన్ (టీబీఎం)తో తవ్వకాలు జరుపుతున్నప్పుడు పైకప్పు కూలడం, మట్టి, నీరు, ఇతర ఖనిజాలు పడటంతో ప్రమాద తీవ్రత ఎక్కువగా ఉందని, భవిష్యత్తులో ఇలాంటివి పునరావృతం కాకుండా పకడ్బందీ చర్యలు చేపట్టాలని ఆదేశించారు. 'అడిట్' సొరంగం నిర్మాణం జరపాలని ప్రభుత్వం భావిస్తోందని, అందుకోసం ఎంత ఖర్చయినా వెచ్చిస్తామని చెప్పారు. టన్నెల్ లోపల రెస్క్యూ ఆపరేషన్‌లో నిరంతరం వివిధ టీంలకు చెందిన 20 మంది నిపుణులు మూడు షిఫ్టుల్లో పాల్గొంటున్నారని తెలిపారు. టన్నెల్‌లో సిల్ట్ తొలగింపు, డీవాటరింగ్ ప్రక్రియ వేగవంతం చేయాలని.. పనిచేయకుండా ఉన్న కన్వేయర్ బెల్టును వినియోగంలోకి తీసుకురావాలని సూచించారు. శుక్రవారం చేపట్టే రెస్క్యూ ఆపరేషన్ కీలకం కానుందన్నారు. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ మూడు రోజుల్లో సహాయక చర్యలను పూర్తి చేయాలని పేర్కొన్నారు.

అత్యవసర మార్గం లేకే సహాయక చర్యల్లో జాప్యం

'సాక్షి'తో కల్నల్ పరీక్షిత్ మెహ్రా, బోర్డర్ రోడ్ ఆర్గనైజేషన్ మాజీ ఏడీజీ పురుషోత్తం

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విజ్ఞప్తి మేరకు ఎస్ఎల్‌బీసీ క్యాంప్ వద్ద సహాయక చర్యల పర్యవేక్షణ

పరీక్షిత్ మెహ్రా

పురుషోత్తం

సాక్షి, హైదరాబాద్: భారత్ సహా ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఎక్కడైనా సొరంగాల నిర్మాణంలో అత్యవసర మార్గాలను నిర్మిస్తారని.. కానీ ఎస్ఎల్‌బీసీ టన్నెల్‌కు అది లేకపోవడమే ఇటీవల జరిగిన ప్రమాదంలో 8 మంది ఆచూకీ దొరకకపోవడానికి కారణమని జాతీయ స్థాయిలో టన్నెల్ ప్రమాదాల్లో సహాయ చర్యలను పర్యవేక్షించిన నిపుణులు అభిప్రాయపడ్డారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విజ్ఞప్తి మేరకు గురువారం ఎస్ఎల్‌బీసీ క్యాంపు సైట్ వద్దకు చేరుకున్న ఆర్మీ వెస్టర్న్ కమాండెంట్ కల్నల్ పరీక్షిత్ మెహ్రా, బోర్డర్ రోడ్ ఆర్గనైజేషన్ (బీఆర్‌ఓ) మాజీ అదనపు డీజీ కె.పి. పురుషోత్తం ఈ సందర్భంగా 'సాక్షి'తో మాట్లాడారు. భూగర్భంలో 43 కి.మీ. పొడవున నీటిని సరఫరా చేసే సొరంగం దేశంలోకెల్లా ఎస్ఎల్‌బీసీ ఒక్కటేనన్నారు. నేషనల్ హైవేలు, రైల్వేలైన్లు, సముద్రమార్గాలను భూగర్భంలో నిర్మించినప్పటికీ నీటి సరఫరా కోసం అంతదూరంపాటు చేపట్టిన ఎస్ఎల్‌బీసీ సొరంగ ప్రాజెక్టు దేశంలోనే మొదటిదని పేర్కొన్నారు. అయితే ఈ నిర్మాణం అత్యంత క్లిష్టమైనదని వారు అభిప్రాయపడ్డారు. టన్నెల్ బోరింగ్ మెషీన్ (టీబీఎం) టెక్నాలజీతో సాగే నిర్మాణం మంచిదే అయినప్పటికీ.. ప్రమాదాలు జరగకుండా తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవాల్సిన అవసరాన్ని ఈ ప్రమాదం నొక్కి చెప్పిందన్నారు. ప్రమాదంలో కార్మికులు, ఇంజనీర్లపై మట్టిపెళ్లల శిథిలాలు పడి ఉంటాయని భావిస్తున్నట్లు చెప్పారు. కార్మికులు గల్లంతైన చోట జరుగుతున్న రెస్క్యూ ఆపరేషన్‌లో ఒకట్రెండు రోజుల్లో ఫలితం ఉంటుందని ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు.

అధికారులు అడ్డుకోవడంతో రోడ్డుపై బైఠాయించిన హరీశ్‌రావు, శ్రీనివాస్‌గౌడ్, చిరుమర్తి లింగయ్య, గువ్వల బాలరాజు. చిత్రంలో లక్ష్మారెడ్డి, జగదీశ్‌రెడ్డి, నిరంజన్‌రెడ్డి తదితరులు ● అధికారులతో మాట్లాడుతున్న హరీశ్. చిత్రంలో ఆర్ఎస్ ప్రవీణ్‌కుమార్ తదితరులు

ప్రభుత్వానిది బాధ్యతారాహిత్యం

మంత్రులు టూరిజం ప్రాంతానికి వచ్చినట్టు హెలికాప్టర్‌లో వచ్చిపోతున్నారు

- రెస్క్యూ టీంలకు మార్గదర్శకం చేయకుండా కాలయాపన: మాజీ మంత్రి హరీశ్‌రావు

సాక్షి,నాగర్‌కర్నూలు/అచ్చంపేట/హైదరాబాద్: ఎస్ఎల్‌బీసీ సొరంగంలో చిక్కుకున్న ఎనిమిది మందిని కాపాడే విషయంలో ప్రభుత్వం బాధ్యతారాహిత్యంగా వ్యవహరిస్తోందని, సహాయక బృందాలు, రెస్క్యూ టీంలను సమన్వయం చేయడంలో విఫలమైందని మాజీమంత్రి తన్నీరు హరీశ్‌రావు విమర్శించారు. గురువారం మాజీ మంత్రులు నిరంజన్‌రెడ్డి, జగదీశ్‌రెడ్డి, శ్రీనివాస్‌గౌడ్, లక్ష్మారెడ్డి, ఉమ్మడి పాలమూరు జిల్లా బీఆర్ఎస్ నేతలతో కలిసి సొరంగాన్ని సందర్శించారు. అక్కడ రెస్క్యూ టీంలతో మాట్లాడి సహాయక చర్యలపై ఆరా తీశారు. అనంతరం ఆయన విలేకరులతో మాట్లాడుతూ.. టన్నెల్‌లో చిక్కుకున్న వారిని రక్షించడంలో యుద్ధ ప్రాతిపదికన నిపుణుల సలహాలు తీసుకొని ఒక స్పష్టమైన ఆలోచనతో విధి విధానాలతో కూడిన నిర్ణయాలు తీసుకోలేకపోయిందన్నారు. మంత్రులు ఉత్తమ్, కోమటిరెడ్డి ప్రతిరోజు ఎస్ఎల్‌బీసీ వద్దకు హెలికాప్టర్‌లో టూరిజం స్థలానికి వచ్చినట్టు వచ్చి వెళుతున్నారే తప్ప కార్మికుల ప్రాణాలు కాపాడే దిశగా సహాయక చర్యలు ముమ్మరం చేయలేకపోయారని విమర్శించారు. కన్వేయర్ బెల్టు మరమ్మతులు చేసి ఉంటే టన్నెల్‌లో పేరుకుపోయిన మట్టి బయటకు వచ్చేదని, ఐదు రోజుల పాటు కాలయాపన చేశారని ఆరోపించారు. దెబ్బతిన్న టీబీఎం కట్ చేసే విషయంలో సరైన నిర్ణయం తీసుకోలేదని, ఆరో రోజు ఇది గుర్తుకు వచ్చిందన్నారు. ఆరు రోజుల తర్వాత తట్టెడు మట్టి బయటకు తెచ్చారన్నారు.

బాధిత కుటుంబాలను దాచిపెట్టే ప్రయత్నం

ప్రతిపక్ష బాధ్యతగా టన్నెల్‌లో చిక్కుకున్న బాధిత కుటుంబాలను పరామర్శించి వారికి ధైర్యం చెప్పడంతోపాటు ఏ విధమైన సహాయక చర్యలు చేపడుతున్నారో తెలుసుకొని ప్రభుత్వానికి సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వడానికి వస్తే.. సొరంగంలోకి వెళ్లేందుకు ప్రభుత్వం ఆంక్షలు విధించిందన్నారు. కొంతమంది ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్సీలను అనుమతించలేదని విమర్శించారు. టన్నెల్ వద్దకు వెళ్లకుండా అడ్డుకోవడంతోపాటు బాధిత కుటుంబాలను దాచిపెట్టే ప్రయత్నం జరిగిందన్నారు. టన్నెల్ వద్ద తాను ఎన్డీఆర్ఎఫ్ టీంతో పరిస్థితిని క్షుణ్ణంగా తెలుసుకున్నామన్నారు. రెస్క్యూ టీంలకు సరైన మార్గదర్శకం చేసేవారు లేక ముందుకు వెళ్లలేకపోతున్నారనే విషయాన్ని తాను గమనించినట్టు చెప్పారు. మన ప్రాజెక్టు కోసం ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి వచ్చి సొరంగంలో ఎనిమిది మంది చిక్కుకుపోతే ఇంతవరకు ముఖ్యమంత్రి సంఘటనా స్థలానికి రాకపోవడం దురదృష్టకరమన్నారు. ఇటీవల టన్నెల్ పనులు ప్రారంభించే ముందు ప్రభుత్వం జియాలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా, నేషనల్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ రాక్ మెకానిక్స్ అనుమతి తీసుకున్నారా.. ఒకవేళ తీసుకుంటే వారి రిపోర్టును బయటపెట్టాలని డిమాండ్ చేశారు.

సహాయక చర్యల్లో సర్కారు విఫలం

సొరంగం పైకప్పు కూలిన ఘటనలో సహాయక చర్యలు చేపట్టడంలో ప్రభుత్వం విఫలమైందని మాజీ మంత్రి హరీశ్‌రావు విమర్శించారు. ఘటన జరిగి 5 రోజులు కావొస్తున్నా సహాయక చర్యలు ప్రారంభం కాలేదని, కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతోపాటు వివిధ ఏజెన్సీల నడుమ సమన్వయం సాధించడంలో ప్రభుత్వం విఫలమైందన్నారు. ఎస్ఎల్‌బీసీ సందర్శనకు బయలుదేరడానికి ముందు హరీశ్‌రావు హైదరాబాద్‌లో మీడియాతో మాట్లాడారు. ఈ ఘటన విషయం తెలిసినా సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి హెలికాప్టర్‌లో ఎన్నికల ప్రచారానికి వెళ్లడాన్ని హరీశ్‌రావు తప్పుబట్టారు.

తెలంగాణ ప్రాజెక్టులను సర్వనాశనం చేసింది మీరే

పదేళ్ల పాలనలో ఎస్ఎల్‌బీసీకి కరెంట్ కూడా ఇవ్వలేదు

- బీఆర్ఎస్ పాలకులు జేబులు నింపుకోవడానికే ప్రాధాన్యం ఇచ్చారు
- రాష్ట్ర నీటిపారుదల శాఖ మంత్రి ఉత్తమ్‌కుమార్‌రెడ్డి

అధికారులతో కలిసి సహాయ చర్యలను పర్యవేక్షిస్తున్న మంత్రి ఉత్తమ్‌కుమార్‌రెడ్డి

అచ్చంపేట రూరల్: పదేళ్ల బీఆర్ఎస్ పాలనలో ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయడం కంటే.. వారి జేబులు నింపుకోవడంపైనే శ్రద్ధ చూపారని రాష్ట్ర భారీ నీటిపారుదల శాఖ మంత్రి ఉత్తమ్‌కుమార్‌రెడ్డి ఆరోపించారు. తెలంగాణ ప్రాజెక్టులను సర్వనాశనం చేసిన ఘనత కేసీఆర్, కేటీఆర్, హరీశ్‌రావులదేనని చెప్పారు. గురువారం దోమలపెంటలో ఏర్పాటు చేసిన విలేకరుల సమావేశంలో ఆయన పలు అంశాలను వెల్లడించారు. నల్లగొండ జిల్లా ప్రజలను ఫ్లోరైడ్ నీటి నుంచి కాపాడటంతోపాటు మూడు లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు అందించాలనే లక్ష్యంతో 2006లో అప్పటి ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ రాజశేఖరరెడ్డి ఎస్ఎల్‌బీసీ ప్రాజెక్టుకు శంకుస్థాపన చేసి పనులను ప్రారంభించి పరుగులు పెట్టించారన్నారు. సొరంగ పనులు ముందుకుసాగడానికి గత ప్రభుత్వం కరెంట్ కూడా అందించలేదని చెప్పారు. ఎస్ఎల్‌బీసీ వద్ద ఎంతో నిష్ణాతులైన రెస్క్యూ బృందాలతో సహాయక చర్యలు జరుగుతున్నాయన్నారు. పూర్తిగా పారదర్శకంగా దేశ, విదేశాల్లో ఉన్న టన్నెల్ నిపుణులతో సమన్వయం చేసుకొని రెస్క్యూ ఆపరేషన్ చేస్తున్నామని తెలిపారు. 11 ఏజెన్సీలను కోఆర్డినేట్ చేసి పనులు పర్యవేక్షిస్తున్నామన్నారు. రెండుమూడు రోజుల్లో రెస్క్యూ ఆపరేషన్ పూర్తవుతుందని, రెండు,మూడు నెలల్లో టన్నెల్ పనులు పునఃప్రారంభించడమే ప్రభుత్వ లక్ష్యమని చెప్పారు. బీఆర్ఎస్ అధికారంలో ఉన్న పదేళ్ల నుంచి పనులు జరుగుతున్నాయని, ఇప్పుడు అనుమతులు అడగటం సిగ్గుచేటని, వారుచెప్పే మాటల్లో అర్థం లేదన్నారు. మాజీ మంత్రులు మాట్లాడుతున్నవి అబద్ధపు మాటలని చెప్పారు. గత ప్రభుత్వంలో పనులు పూర్తి చేయకపోగా, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంపై విమర్శలు చేయడానికి మాజీ మంత్రి హరీశ్‌రావుకు సిగ్గుండాలన్నారు. గత ప్రభుత్వంలో ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను ఏ ప్రతిపక్ష నాయకుడికి చూసేందుకు అనుమతి ఇవ్వలేదని, బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వ హయాంలో కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు కడితే అక్కడ ఉన్న స్థానిక ఎమ్మెల్యే శ్రీధర్‌బాబుకు సైతం అనుమతి ఇవ్వలేదని గుర్తు చేశారు. తాము భిన్నంగా వ్యవహరిస్తున్నామని, సొరంగ సంఘటనను పరిశీలించేందుకు బీఆర్ఎస్ నాయకులకు అనుమతులు ఇచ్చామని చెప్పారు.

హెలికాప్టర్‌లో తిరగాలన్న మోజు లేదు

తాను పాలన మరిచి హెలికాప్టర్‌లో చక్కర్లు కొడుతున్నానని బీఆర్ఎస్ నాయకులు అర్థంపర్థం లేని ఆరోపణలు చేయడం సిగ్గుచేటని, తాను సొరంగంలో చిక్కుకున్న 8 మంది ప్రాణాలను కాపాడటానికే హెలికాప్టర్ ఉపయోగిస్తూ అధికారులతో సమీక్షలు నిర్వహించేందుకే ఇక్కడకు వస్తున్నామని మంత్రి ఉత్తమ్ అన్నారు. తాను పైలట్‌నని, హెలికాప్టర్‌లో తిరిగే మోజు తనకు లేదన్నారు. గత ప్రభుత్వంలో శ్రీశైలం పవర్‌హౌస్‌లో 9 మంది చనిపోతే ఎవరూ పట్టించుకోలేదని, అప్పటి పీసీసీ అధ్యక్షుడిగా ఉన్న రేవంత్‌రెడ్డి అక్కడకు వెళ్తుంటే దారిలో అరెస్టు చేశారన్నారు. సొరంగ ఘటనను రాజకీయ లబ్ధికోసం బీఆర్ఎస్ మలుచుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారని ఆరోపించారు. జగదీశ్‌రెడ్డి మంత్రిగా ఉండి ఎస్ఎల్‌బీసీకి కరెంటు కట్ చేయడంతోనే డీవాటర్ చేయడానికి ఇబ్బందులు ఏర్పడ్డాయని, గత పాలకులు సక్రమంగా పనిచేసి ఉంటే ప్రాజెక్టు ఎన్నడో పూర్తయ్యేదన్నారు. సమావేశంలో అచ్చంపేట ఎమ్మెల్యే డాక్టర్ వంశీకృష్ణ, వి.హన్మంతరావు పాల్గొన్నారు.

'మెట్రో' విస్తరణపై మీ వైఖరి చెప్పండి

కౌంటర్ దాఖలు చేయాలని సర్కార్‌కు హైకోర్టు ఆదేశం

సాక్షి, హైదరాబాద్: మహాత్మాగాంధీ బస్ స్టేషన్ నుంచి శంషాబాద్ వరకు ప్రభుత్వం చేపడుతున్న మెట్రో రైలు విస్తరణ పనులను ఆపేలా ఆదేశాలు జారీ చేయాలని కోరుతూ దాఖలైన ప్రజాప్రయోజన వ్యాజ్యంపై వైఖరి చెప్పాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని హైకోర్టు ఆదేశించింది. మూడు వారాలు సమయం కావాలని ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది కోరడంతో సమ్మతిస్తూ విచారణ ఏప్రిల్ 3కు వాయిదా వేసింది. సర్కార్ దాఖలు చేసే కౌంటర్‌పై ఆలోగా పిటిషనర్ రిజాయిండర్ కూడా వేయాలని స్పష్టం చేసింది. ఎంజీబీఎస్ నుంచి శంషాబాద్ వరకు మెట్రో రైలు విస్తరణ పనులను ఆపేలా ఆదేశాలు జారీ చేయాలని కోరుతూ యాక్ట్ పబ్లిక్ వెల్ఫేర్ ఫౌండేషన్ అధ్యక్షుడు మహమ్మద్ రహీంఖాన్ ఈ పిల్ దాఖలు చేశారు. మెట్రో విస్తరణతో పరిసర ప్రాంతాల్లోని చరిత్రాత్మక కట్టడాలపై ప్రభావం పడుతుందని, చార్మినార్, ఫలక్‌నుమా, దారుల్‌షిఫా లాంటి కట్టడాలకు ప్రమాదం వాటిల్లనుందన్నారు. చరిత్రాత్మక కట్టడాల రక్షణకు ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోలేదని, దీనిపై పురావస్తు శాఖ, పర్యావరణ, ఆయారంగ నిపుణులతో అధ్యయనం చేయించేలా ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించాలని కోరారు. ఈ పిటిషన్‌పై ఏసీజే జస్టిస్ సుజోయ్‌పాల్, జస్టిస్ రేణుక యారా ధర్మాసనం గురువారం విచారణ చేపట్టింది. కౌంటర్ దాఖలు చేసేందుకు సమయం కావాలని సర్కార్ తరఫు న్యాయవాది కోరడంతో అనుమతించిన ధర్మాసనం విచారణ వాయిదా వేసింది.

ఛత్తీస్‌గఢ్‌లో ఐఈడీ నిర్వీర్యం

దుమ్ముగూడెం: ఛత్తీస్‌ఘఢ్ రాష్ట్రంలోని సుకుమా జిల్లా కుంట పోలీస్‌స్టేషన్ పరిధిలోని బండా గ్రామ సమీపంలో మావోయిస్టులు అమర్చిన ఐఈడీని భద్రతా బలగాలు గురువారం నిర్వీర్యం చేశాయి. సీఆర్పీఎఫ్ 228 బెటాలియన్ జవాన్ల ఆధ్వర్యంలో మావోయిస్టుల కోసం అటవీ ప్రాంతంలో గాలిస్తుండగా బండా గ్రామంలోని ప్రధాన రహదారిపై అమర్చిన 5 కేజీల ఐఈడీని బలగాలు గుర్తించాయి. వెంటనే బాంబ్ డిస్పోజబుల్ బృందంతో అక్కడే పేల్చి వేయడంతో పెను ప్రమాదం తప్పింది.

కొమురవెల్లి మల్లన్న ఆలయంలో 'పెద్దపట్నం'

భారీగా తరలి వచ్చిన భక్తులు

కొమురవెల్లి (సిద్దిపేట): సిద్దిపేట జిల్లా కొమురవెల్లి మల్లికార్జున స్వామి బ్రహ్మోత్సవాల్లో భాగంగా మహాశివరాత్రిని పురస్కరించుకుని.. ఆలయంలో వైభవంగా పెద్దపట్నం నిర్వహించారు. బుధవారం అర్ధరాత్రి 12.30 గంటలకు లింగోద్భవ కాలంలో.. పెద్ద పట్నం మొదలై గురువారం తెల్లవారు జామున 4 గంటల వరకు కొనసాగింది. స్వామివారి పెద్దపట్నం తిలకించేందుకు తెలుగు రాష్ట్రాల నుంచే కాక మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక రాష్ట్రాలనుంచి భారీగా హాజరయ్యారు. ఆలయంలో పనిచేసే 150 మంది ఒగ్గు పూజారులు పంచవన్నె రంగులతో 41 వరసల పట్నం వేసి.. స్వామి వారికి యాదవ సంప్రదాయంలో కల్యాణం జరిపించారు. వీరశైవ అర్చకులు ఉత్సవ విగ్రహాలను తీసుకొచ్చి పెద్దపట్నం చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేశారు. అనంతరం భక్తులు మల్లన్నను స్మరిస్తూ పట్నాన్ని దాటారు.

దేశంలోనే ఉత్తమంగా చాకలి ఐలమ్మ యూనివర్సిటీ

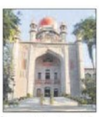
ఉప ముఖ్యమంత్రి భట్టి విక్రమార్క

సుల్తాన్‌బజార్ (హైదరాబాద్): దేశంలోనే ఉత్తమంగా వీరనారి చాకలి ఐలమ్మ మహిళా యూనివర్సిటీని తీర్చిదిద్దడానికి కావలసిన నిధులను సమకూరుస్తామని ఉప ముఖ్యమంత్రి భట్టి విక్రమార్క తెలిపారు. ఆయన గురువారం కోఠిలోని చాకలి ఐలమ్మ మహిళా యూనివర్సిటీని ఆకస్మికంగా సందర్శించారు. అనంతరం మాట్లాడుతూ.. ముఖ్యమంత్రి రేవంత్‌రెడ్డి ఆలోచన మేరకు యూనివర్సిటీ ప్రాంగణంలోని హెరిటేజ్ భవనాల పరిరక్షణతో పాటు పునరుద్ధరణకు కావలసిన నిధులను ప్రభుత్వం కేటాయిస్తుందని వెల్లడించారు. విద్యార్థినులకు తరగతి గదులు, ల్యాబ్స్, గ్రంథాలయం, విద్యార్థులు, అధ్యాపకులు, సిబ్బంది వసతి గృహాలు, ఉపకులపతి కార్యాలయం, అతిథి గృహం, ఆడిటోరియం పరిపాలన విభాగం భవనాల నిర్మాణాలకు సంబంధించిన ప్రదేశాలను పరిశీలించినట్లు తెలిపారు. యూనివర్సిటీలో నూతనంగా నిర్మించే భవనాలకు రూపొందించిన నమూనాలపై ఇంజనీరింగ్ అధికారులు పవర్‌పాయింట్ ప్రజెంటేషన్‌తో వివరించారు. యూనివర్సిటీలో నిర్మించనున్న భవనాలు.. వారసత్వ కట్టడాలుగా చరిత్రలో మిగిలిపోయేలా ప్రతిపాదనలు సిద్ధం చేయాలని అధికారులకు భట్టి విక్రమార్క సూచించారు. కార్యక్రమంలో విద్యాశాఖ ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ యోగిత రాణా,, సాంకేతిక విద్యాశాఖ కమిషనర్ దేవసేన, మూసీ రివర్‌ఫ్రంట్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ జాయింట్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ పూజారి గౌతమి, తెలంగాణ ఎడ్యుకేషన్ అండ్ వెల్ఫేర్ ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ గణపతిరెడ్డి, ఉపకులపతి సూర్య ధనుంజయ్, ప్రిన్సిపల్ లోకపావని తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఫోన్ ట్యాపింగ్ కేసులో తీర్పు రిజర్వు

- చక్రధర్ ఫిర్యాదును కొట్టివేయాలని కోరిన హరీశ్
- విచారణకు అనుమతించాలని హైకోర్టును కోరిన ప్రభుత్వం

సాక్షి, హైదరాబాద్: కాంగ్రెస్ నాయకుడు చక్రధర్‌గౌడ్ ఫిర్యాదు మేరకు నమోదైన ఫోన్ ట్యాపింగ్ కేసును కొట్టివేయాలని మాజీ మంత్రి హరీశ్‌రావు వాదనలు వినిపించగా.. విచారణ నిలుపుదల ఆదేశాలను ఎత్తివేయాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాదించింది. ఇరుపక్షాల తరఫున సుప్రీంకోర్టు సీనియర్ న్యాయవాదులు హాజరై వాదనలు వినిపించారు. వాదనలు పూర్తికావడంతో న్యాయమూర్తి జస్టిస్ కె.లక్ష్మణ్ తీర్పు రిజర్వు చేశారు. రాజకీయ కక్షతో చక్రధర్‌గౌడ్ ఇచ్చిన ఫిర్యాదు మేరకు పంజగుట్ట పోలీస్‌స్టేషన్‌లో తనపై నమోదు చేసిన 'ట్యాపింగ్' కేసును కొట్టివేయాలంటూ హరీశ్ హైకోర్టును ఆశ్రయించిన విషయం తెలిసిందే. అలాగే ఇదే కేసులో మరో నిందితుడైన రాధాకిషన్‌రావు కూడా మరో పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. హరీశ్ పిటిషన్‌పై జస్టిస్ కె.లక్ష్మణ్ గురువారం విచారణ చేపట్టారు. పోలీసుల తరఫు న్యాయవాది సిద్ధార్థ్ లూథ్రా గత విచారణకు హాజరుకాకపోవడంతో ఆయనకు, హరీశ్ తరఫు న్యాయవాది దామ శేషాద్రినాయుడి మధ్య స్వల్ప వాగ్వాదం చోటుచేసుకుంది. న్యాయమూర్తి జోక్యం చేసుకుని.. ఈ అంశాన్ని వదిలేయాలని, మెరిట్‌పై వాదనలు కొనసాగించాలని సూచించారు. ఫిర్యాదుపై దర్యాప్తు విచారణ చేపట్టే అధికారం పోలీసులకు ఉంటుందని లూథ్రా చెప్పారు. దర్యాప్తు పారదర్శకంగా సాగడం లేదని, ఇతర నిందితులను హింసించి హరీశ్‌కు వ్యతిరేకంగా వాంగ్మూలం చెప్పాలని పోలీసులు వేధిస్తున్నారని శేషాద్రి నాయుడు వాదించారు. రాజకీయ కక్షలో భాగంగా హరీశ్‌ను అరెస్టు చేయాలని సర్కార్ భావిస్తోందని.. అందుకే, ఫిర్యాదుదారు (చక్రధర్‌గౌడ్)కు వత్తాసు పలుకుతోందన్నారు. అలాగే రాధాకిషన్‌రావు దాఖలు చేసిన క్వాష్ పిటిషన్‌లో వాదనలను కోర్టు శుక్రవారానికి వాయిదా వేసింది.

ఊరు మునిగి.. బతుకు చెదిరి

▶ మొదటి పేజీ తరువాయి

మొదట్లో ఎకరానికి రూ.4.15 లక్షలు, ఆ తరువాత ఎకరానికి రూ.5.15 లక్షల చొప్పున చెల్లించారు. ప్రస్తుతం ఎకరానికి రూ.8 లక్షలకు పైగా చెల్లిస్తున్నారు. ఈ రిజర్వాయర్ కింద నర్సిరెడ్డిగూడెం, చర్లగూడెం, వెంకేపల్లి, వెంకేపల్లి తండాలు ముంపునకు గురవుతున్నాయి. రాంరెడ్డిపల్లి, శివన్నగూడ, ఖుదాబక్షపల్లి గ్రామాల రైతుల భూములు కూడా సేకరించారు. అయితే, భూములకు పరిహారం ఒక్కొక్కరికి ఒక్కోరకంగా ఇవ్వడంపై గ్రామస్తులు నిరసన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. అందరికీ పెంచిన పరిహారం ఇవ్వాలని కోరుతున్నారు.

ఆర్‌అండ్‌ఆర్ ప్యాకేజీ, ఇళ్ల స్థలాలు

ఈ నాలుగు ముంపు గ్రామాల్లోని 18 ఏళ్లు నిండిన ప్రతి ఒక్కరికీ ఆర్ అండ్ ఆర్ ప్యాకేజీ కింద రూ.7.61 లక్షలు ఇచ్చారు. అయితే, సర్వే సమయంలో అందుబాటులో లేని కొంతమందికి అదీ అందలేదు. వీరికి చింతపల్లి మండల కేంద్రంలో ప్లాట్లు ఇస్తామని హామీ ఇచ్చారు. నర్సిరెడ్డిగూడెంలోని 289 కుటుంబాలకుగాను 257 కుటుంబాలకే ఇచ్చారు. ఇంకా 32 కుటుంబాలకు అధికారికంగా ప్లాట్లను కేటాయిస్తూ పత్రాలు అందజేయలేదు. ఇప్పుడు కట్ట నిర్మాణం పేరుతో గ్రామాన్ని ఖాళీ చేయిస్తుండటంతో చేసేదేం లేక ఆ కుటుంబాలు వేరే ప్రాంతాల్లో అద్దె ఇళ్లకు మారిపోతున్నారు.

నా కుమారుడికి ప్లాట్ ఇవ్వలేదు

నాకు ఇద్దరు కొడుకులు, ఒక కుమారుడికి ప్లాట్ ఇస్తామని హామీ ఇవ్వకపోవటంతో నర్సిరెడ్డిగూడెంలో మా ఇంటి దగ్గరే ఉంటున్నా. అధికారులు వెళ్లమంటున్నారు. నా కొడుక్కి ఇంటి స్థలం ఇస్తామని చెప్పే వరకు వెళ్లను. మాకు ఆరు ఎకరాల భూమి ఉండగా, ఒక్కో ఎకరానికి రూ.5.15 లక్షలే ఇచ్చారు.

– కీలుకత్తుల సోమమ్మ

పట్టాలు ఇవ్వలేదు

ఊరి నుంచి పంపిస్తే శివన్నగూడలో ఇల్లు కిరాయికి తీసుకొని ఉంటున్నాం. చింతపల్లి మండలంలో ఇండ్లను కేటాయించారు.. కానీ ఇంటి పట్టాలు ఇవ్వలేదు. ఈలోగానే ఊరు ఖాళీ చేయాలని చెప్పి పంపించేశారు. ఇంటి స్థలాలకు పట్టాలు ఇచ్చి ఇందిరమ్మ ఇల్లు మంజూరు చేయాలి. –బల్లెం పద్మమ్మ

కిరాయి ఇంట్లో ఉంటున్నాం

మా ఊరి జ్ఞాపకాలను మరువలేకపోతున్నాం. ఇప్పుడు సొంత ఇల్లు లేకుండా పోయింది. శివన్నగూడలో ఇల్లు కిరాయికి తీసుకొని ఉంటున్నాను. కిరాయి చెల్లిస్తామని అధికారులు చెబుతున్నారు. ఉన్న ఆరెకరాలు ప్రాజెక్టులో పోయింది. మొదటగా ఎకరానికి రూ.4.15 లక్షలు, తరువాత రూ.5.15 లక్షల చొప్పున మాత్రమే ఇచ్చారు. – నుంకరి జంగయ్య

బరితెగింపునకు పరాకాష్ట

రాజ్యాంగ విలువలకు తూట్లు పొడిచిన కూటమి సర్కారు

- భావ ప్రకటన హక్కు ఓ వర్గం వారికేనని హూంకరింపు
- పోసాని కృష్ణ మురళి అక్రమ అరెస్టే ఇందుకు నిదర్శనం

ఏపీలో ప్రజాస్వామ్యం ఖూనీ అయింది. ప్రజాస్వామ్య విలువలకు కూటమి సర్కారు పాతరేసింది. భావ ప్రకటన హక్కు ఓ వర్గం వారికేనని హూంకరిస్తోంది. రాజకీయాలు అన్న తర్వాత విమర్శలు, ప్రతి విమర్శలు.. కామెంట్లు సహజం అన్న స్ఫూర్తిని మంటగలిపింది. ప్రశ్నించే వారిని వేధించడమే లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. పోలీసులను అడ్డు పెట్టుకుని రాక్షస పాలన సాగిస్తోంది. చట్టం, కోర్టులు అంటే ఏమాత్రం గౌరవం లేనట్లు లెక్కలేనితనంతో బరితెగించింది. ఎక్కడో ట్వీట్ చేస్తే.. దానిపై సంబంధం లేని వారెవరో ఫిర్యాదు చేస్తే.. మరెక్కడో కేసు.. పొరుగు రాష్ట్రంలో అరెస్టు.. స్వయంగా జిల్లా ఎస్పీ పర్యవేక్షణ.. సినీ నటుడు పోసాని కృష్ణ మురళి అక్రమ అరెస్టు అని చెప్పేందుకు ఇంత కంటే నిదర్శనం అవసరమా?

పక్కా కుట్రతోనే చంద్రబాబు ప్రభుత్వం పోసానిని వేధిస్తోందని స్పష్టమవుతోంది. అతనో అంతర్జాతీయ టెర్రరిస్ట్ అన్నట్లు పోలీసులు వ్యవహరించిన తీరు నివ్వెర పరుస్తోంది. రేపటి తేదీ వేసి ఈ రోజే (27వ తేదీ వేసి.. 26నే) అరెస్ట్ చేయడం.. అదీ వేరే రాష్ట్రంలో ఆ రాష్ట్ర పోలీసుల ప్రమేయం లేకుండా బలవంతంగా ఇంట్లోకి చొరబడి భయభ్రాంతులకు గురి చేయడం.. ముందస్తు నోటీసు ఇవ్వకుండా అక్కడి నుంచి ఎత్తుకు రావడం.. 15 గంటల పాటు ఎక్కడుంచారో చెప్పక పోవడం.. తుదకు ఓబులవారిపల్లె పోలీస్‌స్టేషన్‌లో విచారిస్తున్నప్పుడు ఏకంగా జిల్లా ఎస్పీ రావడం.. ఉన్నతాధికారులు గంట గంటకూ ఆరా తీయడం.. ఇవన్నీ చూస్తుంటే ఓ వ్యూహం ప్రకారం ప్రభుత్వ పెద్దలే వెనకుండి నడిపించారని తేటతెల్లమవుతోంది.

పోసాని కృష్ణ మురళిపై ఇచ్చిన ఫిర్యాదు దేశ ద్రోహానికి సంబంధించింది కాదు.. స్మగ్లింగ్‌కు సంబంధించిందీ కాదు.. హత్యా నేరం అంతకంటే కాదు.. ఆయన వయసు 65 సంవత్సరాలు.. పైగా గుండె సమస్యతో బాధ పడుతున్నారు.. ఇలాంటి వ్యక్తిని ఇంతగా వేధించాల్సిన అవసరం ఏముంది? ఒక మామూలు కేసు ఇది.. ఇలాంటి కేసులో ఇంత హంగామా, భయభ్రాంతులకు గురి చేయడం అవసరమా? రాత్రిళ్లు అరెస్టు చేయడం ఏమిటి? విచారణ జరుగుతున్న చోటుకు ఎస్పీ విద్యాసాగర్ నాయుడు రావడం ఎంత వరకు అవసరం? న్యాయవాదులను, వైఎస్సార్‌సీపీ నేతలను పోసానితో మాట్లాడటానికి ఎందుకు అంగీకరించ లేదు? ఇదంతా కుట్ర కాదా? ఇవన్నీ రెడ్‌బుక్ రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్స్ కావా? దీనిని బరితెగింపు అనాలా.. కండ కావరం అనాలా.. అధికార మదం అనాలా.. లేక ఇంకేమనాలి?

అన్నమయ్య జిల్లా ఓబులవారిపల్లె పోలీసు స్టేషన్‌కు పోసానిని తీసుకువచ్చిన పోలీసులు

సాక్షి, అమరావతి/ఓబులవారిపల్లె/రైల్వేకోడూరు అర్బన్/ సాక్షి, రాయచోటి : రెడ్‌బుక్ రాజ్యాంగమే పరమావధిగా రాష్ట్రంలో చంద్రబాబు కూటమి ప్రభుత్వం బరితెగించింది. సినీ నటుడు పోసాని కృష్ణ మురళిపై కక్ష సాధించడం కోసం నిబంధనలకు తిలోదకాలు వదిలింది. తమను అడిగే వారే లేరని, ఎవరైనా ప్రశ్నిస్తే అంతు చూసేదాకా వదలమన్నట్లు వ్యవహరిస్తోంది. పోలీసులను అడ్డం పెట్టుకుని కక్ష సాధింపుకు పాల్పడుతోంది. ఈ క్రమంలో బుధవారం రాత్రి 8.45 గంటలకు హైదరాబాద్ గచ్చిబౌలిలోని ఆయన నివాసంలోకి అన్నమయ్య జిల్లా సంబేపల్లె ఎస్‌ఐ భక్తవత్సలం ఆధ్వర్యంలోని పోలీసు బృందం అక్రమంగా చొచ్చుకెళ్లి, అదుపులోకి తీసుకున్నది మొదలు.. గురువారం మధ్యాహ్నం సుమారు 12 గంటల వరకు ఎక్కడెక్కడో తిప్పుతూ భయభ్రాంతులకు గురి చేసింది. 15 గంటల తర్వాత ఓబులవారిపల్లె పోలీసుస్టేషన్‌కు తీసుకొచ్చింది. అప్పటి వరకు ఆయన్ను ఎక్కడ ఉంచారో, ఎవరి వద్దకు తీసుకెళ్లారో బయటకు పొక్కకుండా సస్పెన్స్ కొనసాగించింది. జనసేన పార్టీ నేత జోగినేని మణి చేసిన ఫిర్యాదుపై ఓబులవారిపల్లె పోలీసుస్టేషన్‌లో పోసానిపై క్రైం నంబరు 65/2025, అండర్ 196, 353(2), 111 ఆర్/డబ్ల్యూ 3(5) ఆఫ్ ది బీఎన్‌ఎస్ యాక్టు-2023 కింద కేసు నమోదైతే సంబేపల్లె ఎస్‌ఐ భక్తవత్సలం ఆధ్వర్యంలో బృందాన్ని పంపడం సందేహాలకు తావిస్తోంది. చంద్రబాబు, పవన్ కల్యాణ్, లోకేశ్‌పై కామెంట్ చేశారని, ప్రజల మధ్య విద్వేషాలు రెచ్చగొట్టేలా చేశారని కారణాలు చూపుతూ అదుపులోకి తీసుకుని అరెస్టు చేశారు. మహా శివరాత్రి పండుగ రోజు అని కూడా చూడకుండా పైశాచికంగా వ్యవహరించారు. ఎన్నికల అనంతరం రాజకీయాలకు స్వస్తి చెప్పి, ఏ పార్టీతో సంబంధం లేకుండా కొన సాగుతున్నానని చెప్పినప్పటికీ వినకుండా, అదే రోజు రాత్రికి రాత్రే జిల్లాకు తీసుకు వచ్చిన తీరుపై సర్వత్రా ఆగ్రహం వెల్లువెత్తుతోంది. పైగా నోటీసులో 27వ తేదీ వేసి, 26వ తేదీన అదుపులోకి తీసుకోవడం పట్ల న్యాయవాద వర్గాలు విస్తుపోతున్నాయి.

మరిన్ని వివరాలకు ఈ క్యూఆర్ కోడ్‌ను స్కాన్ చేయండి

9 గంటల పాటు విచారణ

పోసాని కృష్ణ మురళిని ఓబులవారిపల్లె పోలీసుస్టేషన్‌లో విచారణ పేరుతో గురువారం మధ్యాహ్నం 12 నుంచి రాత్రి 9.10 గంటలకు వరకు వేధింపులకు గురి చేశారు. ఆయనకు కొంత మేర అనారోగ్య సమస్యలున్నా అన్ని గంటలపాటు పోలీస్‌స్టేషన్‌లోనే ఉంచారు. పోలీసుస్టేషన్ ద్వారం వద్దకు వాహనాన్ని తీసుకెళ్లి పోసానిని ఎక్కించుకుని రైల్వేకోడూరులోని కోర్టుకు తీసుకెళ్లారు. ఆ సమయంలో అక్కడున్న పోసాని అభిమానులు, ఇతరులను దూరంగా తరిమివేశారు. పోసాని తన వెంట తెచ్చుకున్న బ్యాగుతో వాహనంలో ఎక్కి కూర్చున్నారు. పోసాని కొంత మేర నిస్సత్తువతో కనిపించారు. రాత్రంతా వాహనంలో జర్నీ చేయడం, నిద్రలేమితో పాటు అనారోగ్య సమస్యలు, మధ్యాహ్నం నుంచి రాత్రి వరకు విచారణ పేరుతో కూర్చోబెట్టడంతో నీరసించిపోయారు.

ధైర్యంగా ఉండండి.. మేమంతా తోడుగా ఉన్నాం

పోసాని సతీమణి కుసుమలతను ఫోన్లో పరామర్శించిన వైఎస్ జగన్

సాక్షి, అమరావతి: సినీ నటుడు పోసాని కృష్ణ మురళి అరెస్టును వైఎస్సార్‌సీపీ అధ్యక్షుడు, మాజీ సీఎం వైఎస్ జగన్‌మోహన్ రెడ్డి ఖండించారు. ఈ నేపథ్యంలో హైదరాబాద్‌లోని పోసాని భార్య పోసాని కుసుమలతతో గురువారం ఫోన్లో మాట్లాడారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కూటమి ప్రభుత్వ పాలన నిరంకుశంగా సాగుతోందని, ఈ అరెస్ట్ విషయంలో పోసాని కృష్ణ మురళికి వైఎస్సార్‌సీపీ అండగా ఉంటుందని భరోసా ఇచ్చారు. జరుగుతున్న వ్యవహారాలను ప్రజలు, దేవుడు చూస్తున్నారని, తామంతా తోడుగా ఉంటామని ధైర్యం చెప్పారు. కష్ట సమయంలో ధైర్యంగా ఉండాలన్నారు. పార్టీ తరుఫున న్యాయ పరంగా సహాయం అందిస్తామని, ఇప్పటికే పార్టీకి సంబంధించిన సీనియర్ న్యాయవాదులకు ఈ వ్యవహారాన్ని అప్పగించామని తెలిపారు.

సీట్లన్నీ మనోళ్లకే..!

▶ మొదటి పేజీ తరువాయి

రావాల్సి ఉంది. కానీ అప్పటికే వివిధ ప్రవేశపరీక్షల ప్రకటనలు విడుదలవడంతో నాన్-లోకల్ కోటాను అమలు చేశారు.

కమిటీ నివేదిక మేరకు సవరణలు

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ అంశంపై ఉన్నత విద్యా మండలి చైర్మన్ ప్రొఫెసర్ బాలకిష్టారెడ్డి నేతృత్వంలో కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది. ఆ కమిటీ ఇచ్చిన నివేదిక మేరకు తాజాగా నాన్-లోకల్ కోటాకు సవరణలు చేసింది. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో తెలంగాణకు సంబంధించి 1974లో తీసుకొచ్చిన నిబంధనలు అమల్లో ఉంటాయని జీవోలో పేర్కొంది. దాని ప్రకారం.. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ పరిధిని తెలంగాణ లోకల్ జోన్‌గా పేర్కొంటారు. రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతమున్న అన్ని యూనివర్సిటీలు కూడా ఇదే స్థానికత కిందకు వస్తాయి. 85శాతం సీట్లు స్థానికులకు, 15శాతం సీట్లు ఇతర రాష్ట్రాలు, తెలంగాణ విద్యార్థులకు కలిపి దక్కుతాయి. ఇప్పుడు ఈ 15శాతం సీట్లకు కూడా తెలంగాణ స్థానికత వర్తించేలా కొన్ని నిబంధనలు పెట్టారు. అయితే రాష్ట్రపతి ఉత్తర్వుల సవరణకు సంబంధించి ఇంతవరకు రాష్ట్రపతి కార్యాలయం నుంచి ఎలాంటి అధికారిక ఆమోదం లభించలేదు. రాష్ట్ర విభజన చట్టంలోని అంశాల మేరకే తాజాగా జీవో ఇచ్చినట్టు ప్రభుత్వ వర్గాలు చెబుతున్నాయి. కానీ రాష్ట్రపతి ఆమోదం లేకుండా జీవో ఇవ్వడం సరికాదని.. దీనివల్ల న్యాయపరమైన సమస్యలు ఉంటాయని నిపుణులు భావిస్తున్నారు.

ఇంజనీరింగ్, అగ్రి, ఫార్మా ఉమ్మడి ప్రవేశ పరీక్షకు ఏపీ నుంచి హాజరవుతున్న విద్యార్థుల సంఖ్య ఇదీ..

ఏడాది	ఇంజనీరింగ్	అగ్రి, ఫార్మా	మొత్తం
2018	21,364	7,986	29,350
2019	19,973	10,030	30,003
2020	25,537	16,165	41,702
2021	33,711	18,135	51,846
2022	36,012	17,919	53,931
2023	51,461	20,743	72,204
2024	49,071	12,349	61,420

60వేలకుపైగా విద్యార్థులకు నో చాన్స్

రాష్ట్రంలో ప్రధానంగా సాంకేతిక, ఫార్మా కోర్సుల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యార్థులు పోటీపడుతున్నారు. నాన్-లోకల్ కోటా కింద ఈ విద్యార్థులు ఏటా దాదాపు 60 వేలకుపైగా కన్వీనర్ సీట్లు పొందుతున్నారు. వారంతా ఈ విద్యా సంవత్సరం నుంచి ఇలా సీట్లు పొందే అవకాశం ఉండదు. రాష్ట్రంలో ఇంజనీరింగ్, ఫార్మసీ, అగ్రికల్చర్ (టీజీఈఏపీసెట్)కు గతేడాది 3,54,803 మంది హాజరవగా.. అందులో ఇంజనీరింగ్ విభాగంలో ఏపీ విద్యార్థులు 49,071 మంది, అగ్రి, ఫార్మాకు 12,349 మంది కలిపి 61,420 మంది హాజరయ్యారు.

ఎవరెవరు అర్హులు?

- ఈ సవరించిన నిబంధనలు ఇంజనీరింగ్, ఫార్మసీ, టెక్నాలజీ, ఆర్కిటెక్చర్, ఫార్మా, బిజినెస్ అడ్మినిస్ట్రేషన్, కంప్యూటర్ అప్లికేషన్స్, లా, ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్, గ్రాడ్యుయేట్, పోస్టు-గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సుల్లో ప్రవేశాలకు వర్తిస్తాయి.
- ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ పరిధిని తెలంగాణ రీజియన్‌గా పరిగణిస్తారు. ఈ ప్రాంత విద్యార్థులను తెలంగాణ స్థానికులుగా పరిగణిస్తారు. వారు 85శాతం లోకల్, 15శాతం అన్-రిజర్వుడ్ కోటాకు దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. తెలంగాణలో 9, 10, 11, 12 తరగతులు (నాలుగేళ్లు) విద్యాభ్యాసం చేసిన విద్యార్థులను కూడా స్థానికులుగానే గుర్తిస్తారు.
- ఇక తెలంగాణ వెలుపల చదువుకున్న సమయాన్ని మినహాయించి మొత్తం పదేళ్లు రాష్ట్రంలో నివసించిన అభ్యర్థులు... తెలంగాణ వెలుపల ఉద్యోగ కాలాన్ని మినహాయించి మొత్తం పదేళ్లు రాష్ట్రంలో నివసించిన తల్లిదండ్రులున్న అభ్యర్థులు.. 15శాతం అన్-రిజర్వుడ్ కోటా కింద దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. తెలంగాణ స్థానికత ఉండి, ఇతర ప్రాంతాల్లో చదువుకున్న వారిని కూడా అన్-రిజర్వుడ్ కోటా కిందకు తెచ్చారు.
- తెలంగాణ రాష్ట్రం, కేంద్ర ప్రభుత్వం, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు, స్థానిక సంస్థలు, విశ్వవిద్యాలయాలు, రాష్ట్రంలోని ఇతర ప్రభుత్వ సంస్థల్లో ఉద్యోగం చేస్తున్న తల్లిదండ్రుల పిల్లలు 15 శాతం అన్-రిజర్వుడ్ కోటా కింద దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు.
- రాష్ట్ర, కేంద్ర విశ్వవిద్యాలయాలు, గుర్తింపు పొందిన ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు, విశ్వవిద్యాలయాలు, విద్యా సంస్థలు, లోకల్ బాడీ సంస్థలకు సంబంధించి తెలంగాణ పరిధిలో భార్య, భర్త (స్పౌజ్) పనిచేస్తే.. వారి పిల్లలు 15 శాతం అన్-రిజర్వుడ్ కోటా కింద దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు.

భూమిని విస్తరింపజేసి, దానిలో స్థిరమైన పర్వతాలను నాటాము. అందులో అన్నిరకాల మనోహరమైన వృక్షకోటిని ఉత్పత్తి చేశాము.
– ఇస్లాం ధర్మం

సాక్షి
శుక్రవారం, 28 ఫిబ్రవరి 2025

పునర్విభజన పేచీ తేల్చేదెలా?

ఎప్పటినుంచో చర్చకొస్తున్న నియోజకవర్గాల పునర్విభజన ప్రక్రియ అంశంపై ఎట్టకేలకు కేంద్ర హోంమంత్రి అమిత్ షా నోరువిప్పారు. ఈ ప్రక్రియలో దక్షిణాది రాష్ట్రాలకు అన్యాయం జరగబోదని హామీ ఇచ్చారు. దీనిపై తమిళనాడు ముఖ్యమంత్రి ఎంకె స్టాలిన్ అబద్ధాలు ప్రచారం చేస్తున్నారని కూడా అన్నారు. ఏ విషయమైనా వివాదాస్పదమైనప్పుడు వెంటనే వివరణనిచ్చి సందేహాలను తొలగించటం ప్రభుత్వాల బాధ్యత. 2023 సెప్టెంబర్‌లో మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లుపై చర్చ సందర్భంగా డీఎంకే నాయకురాలు కనిమొళి దీన్ని ప్రస్తావించారు. జనాభా ప్రాతిపదికన పునర్విభజన ప్రక్రియ అమలు చేస్తే దక్షిణాదికి, ముఖ్యంగా తమిళనాడుకు అన్యాయం జరుగుతుందని ఆమె తెలిపారు. ఆ సమస్యే తలెత్తదని ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ హామీ ఇచ్చారు. ఇప్పుడు అమిత్ షా అయినా, గతంలో మోదీ అయినా అన్యాయం జరగబోదని వాగ్దానం చేస్తున్నారు. మంచిదే. మరైతే పునర్విభజన ఎలా ఉండబోతోంది? ఏ ప్రాతిపదికన చేస్తారు? అది చెప్పనంత కాలమూ ఈ సంశయాలు సమసిపోవు. జనాభా ప్రాతిపదికనే తీసుకుంటే అన్యాయం జరుగుతుందన్నది దక్షిణాది రాష్ట్రాల్లో ఉన్న సందేహం. అందుకు ఇతరత్రా ప్రాతిపదికలు తీసుకోబోతున్నామని తేటతెల్లం చేసినప్పుడే అందరికీ స్పష్టత వస్తుంది. దక్షిణాదితో పోలిస్తే ఉత్తరాది రాష్ట్రాలు చాలా అంశాల్లో సాపేక్షంగా వెనకబడి వున్నాయి. విద్య, వైద్యం, ఆర్థికం వగైరాల్లో దక్షిణాదిదే ముందంజ. ఇదంతా జనాభాను అదుపు చేయటం వల్లనే సాధ్యమైంది. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం బిహార్‌లో జనాభా పెరుగుదల రేటు 25 శాతంగావుంటే, కేరళలో అది 5 శాతం మాత్రమే. ఎన్నికలు జరిగినప్పుడల్లా బీజేపీ 'డబుల్ ఇంజన్ సర్కారు'ను తెరపైకి తెస్తుంది. ఆ సంగతెలా వున్నా దేశానికి 'గ్రోత్ ఇంజన్' దక్షిణాది అని చెప్పవచ్చు. అందుకే పునర్విభజనపై ఉన్న సందేహాలను పారదోలటం అవసరం.

జనాభా లెక్కల సేకరణ జరిగి గణాంకాలు వెల్లడైనప్పుడల్లా ఆ ప్రాతిపదికన నియోజకవర్గాల హద్దులు, చట్టసభల్లో స్థానాల సంఖ్య మార్చాలని రాజ్యాంగం నిర్దేశిస్తోంది. దానికి అనుగుణంగా 1951, 1961, 1971 సంవత్సరాల జనాభా లెక్కల ప్రాతిపదికన లోక్‌సభ, రాజ్యసభ, రాష్ట్రాల అసెంబ్లీల్లోని స్థానాల సంఖ్య మారుతూ వచ్చింది. నియోజకవర్గాల పరిధులు కూడా మారాయి. కానీ 1976లో అప్పటి ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ దీనికి బ్రేక్ వేశారు. ఆత్యయిక స్థితి కొనసాగుతున్న వేళ 42వ రాజ్యాంగ సవరణ తీసుకొచ్చి 2001 వరకూ పునర్విభజన ప్రక్రియను స్తంభింపజేశారు. అధిక జనాభా ఉన్న రాష్ట్రాలు కుటుంబ నియంత్రణను సమర్థవంతంగా అమలు చేసి జనాభా పెరుగుదలను అరికడితే ఏ రాష్ట్రమూ స్థానాల సంఖ్యను కోల్పోకుండా ఉంటుందని ఆమె ప్రభుత్వం భావించింది. కానీ ఎప్పటిలా దక్షిణాది రాష్ట్రాలే జనాభా అదుపులో ముందున్నాయి. 2001లో తప్పనిసరై పునర్విభజన ప్రక్రియ మొదలెట్టినా అది కేవలం నియోజకవర్గాల పరిధుల్లో మార్పులకే పరిమితమైంది. స్థానాల సంఖ్య యథాతథంగా ఉండిపోయింది. దక్షిణాది రాష్ట్రాల ఆందోళనను దృష్టిలో ఉంచుకునే ఆ పనిచేశారు.

జనాభా పెరుగుదల రేటులో అసమతౌల్యం చాలా సమస్యలకు దారితీస్తోంది. ఉదాహరణకు ఉత్తరప్రదేశ్‌లో ఒక ఎంపీ సగటున 30 లక్షలమంది జనాభాకు ప్రాతినిధ్యం వహించాల్సి వుంటుంది. అదే తమిళనాడులో అయితే దాదాపు 18 లక్షలమంది జనాభాకు ప్రతినిధిగా ఉంటారు. అంటే పునర్విభజన ప్రక్రియ ప్రాతిపదిక అన్ని అంశాల్లోనూ సమతుల్యతను సాధించాల్సి వుంటుంది. 1977 నాటి లోక్‌సభలో ప్రతి ఎంపీ సగటున 10.11 లక్షల జనాభాకు ప్రాతినిధ్యం వహించారు. అయితే అన్ని నియోజకవర్గాలూ ఈ చట్రంలో ఇమిడే అవకాశం ఉండదు గనుక కాస్త అటూ ఇటూగా నిర్ణయించారు. జనాభా లెక్కల సేకరణలో ఇప్పటికే మనం నాలుగేళ్లు వెనకబడి వున్నాం. కానీ కేంద్ర ఆరోగ్యమంత్రిత్వ శాఖ అంచనా ప్రకారం ప్రస్తుత జనాభా దాదాపు 143 కోట్లు. ఈ జనాభాకు 1977 నాటి ప్రాతిపదికన ఎంపీ స్థానాలు నిర్ణయించాల్సివస్తే వాటి సంఖ్య ఇంచుమించు 1,400కు చేరుతుంది. దీని ప్రకారం యూపీ స్థానాల సంఖ్య (ఉత్తరాఖండ్ కలుపుకొని) 85 నుంచి మూడురెట్లు పెరిగి 250కి చేరుతుంది. బిహార్‌కు (జార్ఖండ్ కలుపుకొని) ప్రస్తుతం ఉన్న 25 స్థానాలూ 82కు చేరుతాయి. తమిళనాడుకు దాదాపు రెట్టింపు సీట్లు పెరిగి 39 నుంచి 76 అవుతాయి. కేరళకు మాత్రం ప్రస్తుతం ఉన్న 20 కాస్తా 36 అవుతాయి. నియోజకవర్గానికి 20 లక్షల జనాభా ఉండాలనుకుంటే మొత్తం స్థానాలు 707 అవుతాయి. కానీ అలా జరిగితే తమిళనాడు స్థానాల సంఖ్య ఇప్పుడున్న మాదిరే ఉండిపోతుంది. కేరళ మాత్రం రెండు స్థానాలు కోల్పోతుంది. యూపీ మాత్రం 126కు చేరుతుంది. మన నూతన పార్లమెంటు భవనం 888 మంది ఎంపీలు ఆసీనులు కావటానికి వీలుగా నిర్మించారు. ఏ రాష్ట్రానికీ అన్యాయం జరగకుండా, ఉన్న స్థానాలు కోల్పోకుండా పునర్విభజన ఉంటుందని అమిత్ షా చెప్పటం ఊరట కలిగిస్తుంది. కానీ జమ్మూ, కశ్మీర్‌లో జరిగిందేమిటి? అక్కడ అసెంబ్లీ స్థానాలు (లద్దాఖ్ మినహా) 83 నుంచి 90కి చేరుకున్నాయి. కొత్తగా పెరిగిన 7 స్థానాల్లో హిందువులు అధికంగా వున్న జమ్మూకు 6 వస్తే, ముస్లింల ప్రాబల్యంవున్న కశ్మీర్‌కు ఒక్కటి మాత్రమే పెరిగింది. అందుకే కేవలం అన్యాయం జరగదన్న హామీ మాత్రమే సరిపోదు. పునర్విభజన ప్రక్రియకు ఇక ఎంతో సమయం లేదు గనుక దానికి అనుసరించే ప్రాతిపదికలేమిటో తేటతెల్లం చేయటం అవసరం. అది చేయనంత కాలమూ సందేహాలు ఉత్పన్నమవుతూనే ఉంటాయి. వాటిని అబద్ధాలుగా కొట్టిపారేసినంత మాత్రాన సమసిపోవు.

కుల గణన చర్చలో పస ఎంత?

అభిప్రాయం

ప్రొ॥ కంచ ఐలయ్య షెపర్డ్

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్వహించిన ఆర్థిక, సామాజిక, విద్య, కులాల వారీగా తీసిన లెక్కల గురించి కొన్ని ప్రతిపక్ష పార్టీలు, ముఖ్యంగా బీజేపీ కేంద్ర మంత్రులు పెద్ద రాద్ధాంతం చేసే సమస్య... ముస్లిం ఓబీసీలు. ఇతరులు చర్చనీయాంశం చేసేది... ఓసీ కులాల సంఖ్య.

56 ప్రశ్నలతో, వందలాది ఎనుమరేటర్లతో 50 రోజులు చేయించిన సర్వే ఇది. 150 కుటుంబాలను ఒక బ్లాక్‌గా గుర్తించారు. అంటే ఒక్క ఎనుమరేటర్ ఆ బ్లాక్‌లో 50 రోజుల్లో ప్రశ్నావళిలో ఇచ్చిన కులాల పేర్ల ఆధారంగా 56 ప్రశ్నలకు సమాధానాలు తీసుకున్నారు. ప్రజల సంతకాలతో ప్రశ్నల చిన్న పుస్తకాన్ని కోడింగ్ సెంటర్లకు చేర్చారు. ఈ విధంగా తీసిన లెక్కలను, 4 ఫిబ్రవరి నాడు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అసెంబ్లీలో ప్రవేశ పెట్టింది. ఈ లెక్కలను, 2014లో అధికారంలోకి రాగానే టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం ఒక్క రోజులో ఇంటింటి సర్వే పేరుతో జరిపిన తంతుతో పోల్చి కొందరు చర్చల యుద్ధం చేస్తున్నారు.

ముస్లింలను విస్మరిస్తారా?

అందులో మొదటిది ఆనాటి లెక్కల్లో ముస్లింలంతా ఓసీలే. ఇప్పుడు 10.08 శాతం బీసీలు ఎట్లా అయ్యారు? ముస్లింల బీసీ–ఈ కులాల పేర్ల జాబితాను వైఎస్ రాజశేఖరరెడ్డి ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా తయారు చేసింది! అందులో బీసీ–ఈ ముస్లింలను 14 గ్రూపులుగా విభజించి వారి కులాల పేర్లను లిస్టులో పొందుపర్చారు. అందులో అచ్చుకట్టలవాండ్లు, అత్తర్ సాయబులు, ధోభి ముస్లిమ్, ఫకీర్, బుడ్‌బుడ్కి, గుర్రాలవాళ్ళు, గోసంగి ముస్లింలు, నజావ్, నాయిలబ్బి, కటిక్, షేక్, సిద్ది, జింక సాయిబులు, తుర్క కాష వరకు దాదాపు 60 కులాలు ఉన్నాయి. వీరంతా వివిధ దశల్లో, ముఖ్యంగా తెలంగాణలో నిజాం కాలంలో ముస్లింలుగా మారి బతుకుదెరువు వెతుక్కున్నవారు. ఇందులో చాలా కులాలు ఆరెస్సెస్/బీజేపీ వారు హిందువులుగా గుర్తించి, బీసీ కులాల్లాగా కులవృత్తులతో జీవించిన వారు. భిక్షాటన సంస్కృతితో జీవించే కులాలు కూడా ఇందులో ఉన్నాయి. గుడ్డేలుగులను ఆడించేవాళ్లు, ఊబిది పొగవేస్తూ ఇండ్లు తిరిగేవాళ్లు, దర్గాల దగ్గర పీర్‌సాయబులుగా బతికేవాళ్లు ఉన్నారు. అందులో అతిపెద్ద కులం దూదేకులవాళ్లు. వీళ్లలో పింజారీలు కూడా ఒక భాగం. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ప్రఖ్యాత బుర్రకథ యోధుడు నాజర్ ఈ కులానికి చెందిన సాంస్కృతిక సారథి. ఆయన జీవిత చరిత్ర 'పింజారి' చదివితే ఆయన ఎంత కిందిస్థాయి నుంచి ఎదిగాడో అర్థమౌతుంది. ఆయన తల్లి తిండిలేక ఆత్మహత్యకు ప్రయత్నించింది.

బీజేపీ వాళ్లు రేపు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కులగణన చేస్తే రాజశేఖరరెడ్డి ప్రభుత్వం తయారు చేసిన ఈ ముస్లిం కులాల లిస్టును పక్కన పెట్టి మొత్తం వారిని ఓసీల్లో చూపిస్తారా? వారికిచ్చే 4 శాతం రిజర్వేషన్లు ఎత్తివేస్తామని తెలంగాణలో మోదీ, అమిత్ షా ఎన్నికల సమయంలో గొంతు చించుకొని మాట్లాడారు. ఇప్పుడు బండి సంజయ్, కిషన్ రెడ్డి అదే అంశాన్ని పదే పదే చెబుతున్నారు. తెలంగాణలో చేసినట్లే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కూడా రచ్చ చేస్తారా? బతుకుదెరువు, విద్య లేని వారిని అభివృద్ధి చేయాల్సిన పథకాల్లో చేర్చకుండా వాళ్ళను ఆకలిచావులకు గురిచెయ్యాలా? మానవత్వ విలువలు కూడా ఈ దేశానికి లేకుండా చేద్దామా?

ఈ జనగణనలో 2.48 శాతం ముస్లింలు ఓబీసీలుగా తమను తాము ఐడెంటిఫై చేసుకోలేదు. వీరిలో పఠానులు, మొగలులు, షేక్‌లు, సయ్యద్‌లు ఉంటారు. వీళ్ల నిజాం కాలం నుండి ఫ్యూడల్, రాజరిక లక్షణాలతో బతుకుతున్నవాళ్లు. మత సమానత్వం మాట్లాడుతున్నప్పటికీ కుల అణచివేత, దోపిడీ ముస్లింలలో చాలా ఉంది. బీసీ ముస్లింలు తిరుగుబాటు చెయ్యకుండా, వారికి ఇంగ్లిష్ విద్య రాకుండా మతం ముసుగుతో ఈనాటికీ అణచివేస్తూనే ఉన్నారు. రాజ్యం వారిని విముక్తుల్ని చేసేందుకు రిజర్వేషన్లు, ఇంగ్లిష్ మీడియం విద్యను అందించాలి. ముస్లిమేతర బీసీ మేధావులు కూడా వారి రిజర్వేషన్‌కు అండగా నిలబడాల్సిన అవసరముంది.

ఓసీల జనాభా ఎందుకు పెరిగింది?

ఇక రెండో చర్చనీయాంశం ముస్లిమేతర బీసీలు 46.25 శాతమే ఎలా ఉంటారు? తెలంగాణలో ఓసీలు 13.31 శాతం ఎందుకు ఉంటారు అనేది బీసీ మేధావులు అడిగే ప్రశ్న. 2014 లెక్కల్లో టీఆర్ఎస్ ఓసీలు 7 శాతమన్నది కదా, ఇప్పుడు 13.31 శాతం ఎలా పెరిగిందని అడుగుతున్నారు. అసలు 2014 లెక్క పెద్ద బోగస్. ఒక్కరోజులో లెక్కలు తీశామని చెప్పి, బయటికి పర్సెంటేజీలు కూడా అధికారికంగా చెప్పలేదు. మొత్తం ముస్లింలను ఓసీలలో చూపించిన లెక్కల్లో బీసీ–ఈ కులాలు ఏమైనట్లు? ఈ విధంగా చర్చించడం బీజేపీని బలపర్చడమే. ఆనాడు టీఆర్ఎస్ బీజేపీలా వ్యవహరించింది.

తెలంగాణలో మొత్తం బీసీలు 46.25 శాతం మాత్రమే ఉంటారా అనేది ఎలా చూడాలి? 1931 జనాభా లెక్కల తరువాత తెలంగాణలో మొదటి కులగణన ఇది. 1931 నాటి లెక్కల అంచనా గానీ, టీఆర్ఎస్ 2014 లెక్కలు గానీ ఇప్పుడు చూడలేము. ఈ లెక్క తప్పు అని చెప్పడానికి ఆధారం ఏంది? కొన్ని దశాబ్దాలుగా కుల నాయకులు, మేధావులు ఇష్టమొచ్చిన లెక్కలు చెప్పుకొంటున్నారు. తెలంగాణ కులాల లెక్కలు విడుదల అయ్యాక కూడా 'మా కులం గింతేనా?' అని వాదించడం ఉంటుంది. 1980 దశకంలో మండల్ కమిషన్ దేశంలోని అన్ని శూద్ర కులాలను... రెడ్డి, వెలమ, కమ్మ, కాపులతో సహా – 52 శాతం ఓబీసీలు అని అంచనా వేసింది. ఇప్పుడు రిజర్వేషన్ బయట ఉన్న ముస్లిమేతర ఓసీ కులాలు 13.31 శాతం. అయితే ఓసీలు 7 నుండి 13.31 శాతం ఎలా అయ్యారు అనేది కొందరి ప్రశ్న. అసలు సరిగ్గా వాళ్ళది 7 శాతమే ఉండింది అని పూర్తి సర్వే ఎవరు చేశారు? అదొక ఊహాజనిత సంఖ్య. టీఆర్ఎస్ సర్వే, సర్వే కాదు.

ఇకపోతే 2014 నుండి 2025 నాటికి హైదరాబాద్‌కు బయట రాష్ట్రాల నుండి వలస వచ్చిన ఓసీ కులాల సంఖ్య గణనీయంగా ఉంటుంది. ప్రశ్నపత్రంలోని 31వ పేజీలో అయ్యర్/అయ్యంగార్ నుండి మొదలుకొని వెలమల వరకు అక్షరక్రమంలో 18 కులాల పేర్ల ద్వారా ఎనుమరేషన్ జరిగింది. 2014 ఒక్క రోజు లెక్కల డ్రామాలో కులాల పేర్లు అడుగలేదు. ఎనుమరేటర్లకు కులాల పేర్ల లిస్టు ఇవ్వలేదు. అలాంటిది ఒక జాతీయ పార్టీ ఈ అంశాన్ని సీరియస్‌గా తీసుకొని జనాభా లెక్కలు తీయిస్తే బీసీ మేధావులే ఇది బూటకపు లెక్క అని ప్రచారం చేస్తే ఎవ్వరికి మేలు జరుగుతుంది? అసలు 2021 నుండి ఇప్పటి వరకు దేశ జనాభా లెక్కలే చెయ్యని బీజేపీకి లాభం చెయ్యడానికే ఈ వాదనంతా పనికొస్తుంది. ఒకవేళ కోర్టుపై ఒత్తిడి తెచ్చి కులజనాభా లెక్కలు తీయిస్తే ఆ లెక్కలను, ఈ లెక్కలను పోల్చి చూడవచ్చు. ముందు తెలంగాణ కులగణన ఆధారంగా కేంద్రం మీద కదా ఒత్తిడి చేయాల్సింది! బీసీల కోసమే చేసిన ఈ కులగణనను తామే నిర్వీర్యం చెయ్యడం సరైంది కాదు.

ఈ లెక్కల ఆధారంగా ఆర్థిక రంగంలో, కాంట్రాక్టుల్లో, నిధుల కేటాయింపుల్లో, లోకల్ బాడీల్లో వాటా కావాలి అని అడగటం సమంజసం. తెలంగాణ రాష్ట్ర కులగణన దేశంలోనే రాజ్యాంగ రక్షణ, సామాజిక న్యాయరేటును పెంచడం అనే సిద్ధాంత పోరాటంలో భాగంగా చేసింది. ఇది అన్నింటికంటే కీలకం!

వ్యాసకర్త ప్రముఖ రచయిత, సామాజిక విశ్లేషకుడు

◆ 150 కుటుంబాలను ఒక బ్లాక్‌గా గుర్తించి, 56 ప్రశ్నలతో, వందలాది ఎనుమరేటర్లతో తెలంగాణ ప్రభుత్వం 50 రోజులు చేయించిన సర్వే ఇది. ఆర్థిక, సామాజిక, విద్య, కులాల వారీగా తీసిన లెక్కలు ఇవి.

◆ ఒక జాతీయ పార్టీ కుల గణన అంశాన్ని సీరియస్‌గా తీసుకొని జనాభా లెక్కలు తీయిస్తే, బీసీ మేధావులే ఇది బూటకపు లెక్క అని ప్రచారం చేస్తే ఎవ్వరికి మేలు జరుగుతుంది?

◆ కులాల లెక్కల ఆధారంగా ఆర్థిక రంగంలో, కాంట్రాక్టుల్లో, నిధుల కేటాయింపుల్లో, లోకల్ బాడీల్లో వాటా కావాలి అని బీసీలు అడగటం సమంజసం.

సోషల్ మీడియా

అందుకే వద్దు!

ఎన్ని భారతీయ భాషలను హిందీ మింగేసిందో తెలుసా? భోజ్‌పురి, మైథిలీ, అవధి, బ్రజ్, బుందేలీ, గఢ్ వాలీ, కుమావునీ, మగాహీ, మార్వాడీ, మాల్వీ, ఛత్తీస్ గఢీ, సంథాలీ, అంగిక, హో, ఖడియా, ఖోరఠా, కుర్మాలీ, కుడుఖ్, ముండారీ... ఉత్తరప్రదేశ్, బిహార్ కేవలం 'హిందీ నెలవులు' కావు. వాళ్ల నిజభాషలు ఇప్పుడు గత కాలపు అవశేషాలు. ఇది ఎక్కడ ఆగుతుందో తెలుసు కాబట్టే తమిళనాడు హిందీని రుద్దడాన్ని వ్యతిరేకిస్తోంది.

– ఎం.కె. స్టాలిన్, తమిళనాడు సీఎం

ఎందుకు కొంటారు?

మీ దగ్గర 5 మిలియన్ డాలర్లు (44 కోట్లు) ఉంటే, మీరిక్కడే 10 కోట్లకు బీచ్ పక్కన లగ్జరీ విల్లా కొనుక్కో వచ్చు. మిగతా డబ్బు మ్యుచువల్ ఫండ్స్‌లో పెట్టి ఏటా 2–3 కోట్ల ఆదాయం పొందొచ్చు. రెండుసార్లు విదేశీయానం చేయొచ్చు. ఇండియాలో ఉండొద్దనుకుంటే యూఏఈ, ఆగ్నేయాసియా, కరీబియన్‌లో కూడా ఇవే అవకాశాలు ఉన్నాయి. అలాంటప్పుడు ఇంత డబ్బుతో యూఎస్ గోల్డ్ కార్డ్ కొని, మళ్లీ సున్నా నుంచి జీవితాన్ని ఎవరు మొదలుపెడతారు?

– విక్రమ్ చంద్ర, సంపాదకుడు

ఇంకా ఆదాయ పన్నా?

ఇరవై ఒకటో శతాబ్దంలో ఆదాయ పన్ను అనేది అనాగరికం, రెండు విధాల మోసం. అవినీతిని, వేధింపులను తగ్గించడానికి దాన్ని ఎత్తేయాలి. ఆ, ఈ లేదు. దాన్ని ఎత్తేయాల్సిందే!

– సుబ్రహ్మణ్య స్వామి, కేంద్ర మాజీ మంత్రి

ట్రంప్ రాకపోయేది!

ఒకవేళ ఎలాన్ మస్క్ ట్విట్టర్‌ను కొనకపోయివుంటే, ఈపాటికి కమలా హ్యారిస్ అమెరికా అధ్యక్షురాలయ్యేది. భయం కలిగించే ఆలోచన!

– హెయిదీ బ్రయోనెస్, రచయిత్రి

ముందు అవి కావాలి!

ఇండియాకు కావాల్సింది జనాభా ప్రాతిపదికన ఎంపీ సీట్లు కాదు, జనాభా ప్రాతిపదికన ప్యాసెంజర్ రైళ్లు.

– రవి, వ్యాఖ్యాత

ప్రజల చేతిలో ఆయుధం సైన్స్

మన దేశంలో 'నేషనల్ సైన్స్ డే' (ఎన్ఎస్‌డీ) 1987 ఫిబ్రవరి 28 నుంచి ప్రతి ఏడాదీ నిర్వహించుకుంటున్నాం. అదే రోజు మన భారత శాస్త్రవేత్త సర్ సీవీ రామన్ తన పరిశోధనల్ని 'రామన్ ఎఫెక్ట్' పేరుతో 28 ఫిబ్రవరి 1928న ప్రతిపాదించారు. దీనికే ఆయనకు నోబెల్ బహుమతి వచ్చింది. ఇది భారత్‌కే కాదు మొత్తం ఆసియా ఖండానికే దక్కిన మొదటి నోబెల్ బహుమతి.

సైన్స్ డే సందర్భంగా నిర్వహించుకోవాల్సిన కార్యక్రమాలు: 1. నిత్య జీవితంలో సైన్సు ప్రాముఖ్యతను గ్రహించే విధంగా కార్య క్రమాలు రూపొందించుకోవాలి. 2. మానవాభ్యుదయానికి ఉపయోగపడే వైజ్ఞానిక పథకాలకు రూపకల్పన చేసుకోవాలి. 3. సమాజంలో వైజ్ఞానిక అవగాహన పెంచడానికి కృషి చేసిన, చేస్తున్న వారి అభిప్రాయాలు తెలుసుకుంటూ ఉండాలి. వాటికి ప్రాధాన్యత కల్పించాలి.

సర్ సీవీ రామన్

సైన్స్ డే పాఠశాలలకు, కళాశాలలకు, విశ్వవిద్యాలయాలకు మాత్రమే పరిమితం కాదు. అన్ని పౌర సంఘాల్లో దీన్ని ఘనంగా జరుపు కోవాలి. దేశ పౌరుల్లో ముఖ్యంగా బాల బాలికల్లో సైన్సుపట్ల ఆసక్తిని పెంచడానికి దీన్ని ఉపయోగించాలి. సైన్స్ డే సందర్భంగా ఉప న్యాసాలు, ఊరేగింపులు, వైజ్ఞానిక ప్రదర్శనలు, సైన్స్ సంబంధిత పోటీలు నిర్వహించి జనంలో అవగాహన పెంచాలి.

మన విద్యా విధానంలో ఉన్న ప్రధాన లోపమేమంటే, క్లాస్ రూంలో సైన్స్ సూత్రాలు మాత్రమే చెబుతారు. అంతేగానీ, ఒక శాస్త్రవేత్త ఎన్ని ఒడిదుడుకులను ఎదుర్కొని ఆ పరిశోధనలు చేయగలిగాడన్నది మాత్రం సంక్షిప్తంగానైనా చెప్పరు. ఈ ధోరణి మారాలి.

ప్రపంచమంతా వైజ్ఞానికంగా ముందుకు దూసుకుపోతున్న తరుణంలో కొందరు మన దేశ పౌరులు మన ప్రభుత్వ పెద్దలు మూఢ నమ్మకాలకు పెద్ద పీట వేస్తున్నారు. దేశాన్ని మూడు వేల ఏళ్ళ నాటి అనాగరిక సమాజంలోకి లాక్కుపోతున్నారు. ఆ ప్రమాదంలోంచి దేశాన్ని రక్షించుకోవాలంటే దేశ పౌరులంతా వివేకం ప్రదర్శించాలి. సైన్సును ఒక వెన్నెముకగా చేసుకుని ప్రగతి పథంలోకి నడవాలి.

మూఢత్వాన్ని వదిలి, చేతనత్వం లోకి రావాలంటే – మనం మన రాజ్యాంగంలో రాసుకున్న 51ఏ (హెచ్) స్ఫూర్తిని నిలుపు కోవాలంటే, ప్రతి పౌరుడూ చిత్తశుద్ధితో పని చేయక తప్పదు. ఇప్పటి దేశ కాల పరిస్థితులను చూస్తుంటే, ఇక ఆ దిశలో ప్రతి ఒక్కరూ బాధ్యతగా ఆలోచించి ఆచరించాల్సిన అవసరం వచ్చిందని అనిపిస్తోంది.

ఇప్పుడు ప్రజల చేతిలో ఉన్న ఆయుధం – ప్రశ్న! ప్రశ్నలోంచి ఎదు గుతూ వచ్చిందే సైన్సు!! ఈ సైన్సు అంత ముఖ్యమైందిగా ఎందుకయ్యిందీ? అంటే చీకటిలోంచి వెలుగులోకి వెళ్ళాలంటే సైన్సే ఆసరా కాబట్టి. అనాగరికతనూ, మూర్ఖత్వాన్నీ వదిలి విశాల విశ్వంలో అత్యాధునిక మాన వులుగా నిలబడాలంటే సైన్సు తప్ప మరో మార్గం లేదు. అన్యాయాల్ని, అబద్ధాల్ని, దుర్మా ర్గాల్ని ఛేదించాలంటే తీసుకోక తప్పదు సైన్సు సహాయం. అలాగే ఇప్పుడు ప్రభుత్వాల మూఢత్వం బద్దలు కొట్టాలన్నా, మనకున్నది ఒక్కటే పదునైన ఆయుధం – అదే సైన్స్!

– డా॥ దేవరాజు మహారాజు, సాహితీవేత్త, విశ్రాంత బయాలజీ ప్రొఫెసర్
(నేడు నేషనల్ సైన్స్ డే)

ఆదర్శ నాయకునికి గౌరవమిదేనా?

ఐదు సార్లు ఎమ్మెల్యేగా గెలిచినా... నేటికీ వ్యవసాయ పనులు చేసుకుంటూ... ప్రజా సమస్యలపై పనిచేస్తూ సాధారణ జీవితం గడుపుతున్నారు గుమ్మడి నరసయ్య (జీఎన్). అటువంటి నాయకుడు మూడుసార్లు ముఖ్యమంత్రి రేవంత్‌రెడ్డిని కలిసేందుకు ప్రయత్నించారు. అయినా అపాయింట్‌మెంట్ ఆయనకు దొరకలేదంటే ఏమనాలి?

భూముల సమస్యను ప్రస్తావించేందుకు, చెక్ డ్యామ్ అవసరాన్నీ, లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ పథకాల్లోని సమస్యలను సీఎంని కలిసి విన్నవించేందుకు జీఎన్ ప్రయత్నించారు. భద్రాద్రి కొత్తగూడెం జిల్లా ఇల్లెందు నియోజకవర్గంలో పోడు భూములపై గిజనులకు హక్కులు కల్పించాలనీ, సీఎం ప్రకటించిన రైతు భరోసా డబ్బులు ఇప్పటి వరకు ఖాతాల్లో పడలేదనీ, ఎన్నికల సమయంలో హామీ ఇచ్చిన ఆరు గ్యారెంటీలు అమలు కావటం లేదనే విషయాలపై ఒక వినతి పత్రాన్ని ఇచ్చేందుకు తనకు పరిచయం ఉన్న అధికారుల ద్వారా సీఎం అపాయింట్‌మెంట్ కోసం జీఎన్ ప్రయత్నించారు. ముందుగా సీఎం జూబ్లీహిల్స్‌లోని నివాసంలో ఉన్నట్టు తెలియటంతో అక్కడికి వెళ్లారు. మధ్యాహ్నం లేదా సాయంత్రం లోపు సీఎం కలిసే అవకాశం ఉందని సిబ్బంది చెప్పడంతో రోజంతా నిలబడి వేచిచూశారు. కానీ, సీఎం ఆయన్ను కలిసేందుకు అనుమతించలేదు.

సీఎం అపాయింట్‌మెంట్ కోసం ఎదురుచూస్తున్న గుమ్మడి నర్సయ్య

తర్వాత తనకు పరిచయం ఉన్న అధికారులతో సీఎం కార్యాలయానికి ఫోన్ చేయిస్తే... ఏ సమయంలోనైనా సీఎం పిలవ వచ్చనే సమాచారం తెలవడంతో ఆశతో రోజంతా సెక్రటేరియట్ గేట్ బయటే పడిగాపులు కాచారు. దినం గడిచింది కానీ, సీఎం నుంచి పిలుపు రాలేదు. ఆయన నిరాశతో వెనుదిరిగారు. మరోసారి సీఎం నివాసం జూబ్లీహిల్స్‌కు వెళ్లి ఆయన్ను కలిసేందుకు ప్రయత్నించారు. ఎండలో గంటల తరబడి బయట వేచిచూసినప్పటికీ నర్సయ్యను లోపలికి అనుమతించలేదు. సాయంత్రం ఇంటి నుంచి బయటికి వెళ్తున్న ముఖ్యమంత్రిని గమనించిన గుమ్మడి నర్సయ్య సీఎం కాన్వాయ్‌కి ఎదురెళ్లినా... చూసీచూడనట్టుగా వెళ్లటంతో తీవ్ర అవమానంతో ఆయన వెనుదిరిగారు.

ఖమ్మం జిల్లా సింగరేణి మండలం టేకుల గూడెం గ్రామానికి చెందిన గుమ్మడి నర్సయ్య సర్పంచ్‌గా రాజకీయ జీవితం ప్రారంభించారు. సీపీఐ ఎంఎల్ పార్టీ విప్లవ రాజకీయాల్లో రాష్ట్ర నాయకుడిగా, ఇల్లెందు నియోజకవర్గం నుంచి ఎనిమిది సార్లు పోటీ చేసి ఐదు పర్యాయాలు (1983, 1985, 1989, 1999, 2004ల్లో) గెలిచారు. హంగు, ఆర్భాటాలకు తావు లేకుండా తన పదవీ కాలమంతా ప్రజల మధ్యే గడిపారు. ఇప్పటికీ సామాన్య జీవితం గడుపుతున్నారు. తాను నమ్మిన సిద్ధాంతాల కోసం పని చేస్తూ ప్రజలతోనే జీవిస్తున్నారు.

ఎన్టీ రామారావు, చంద్రబాబు నాయుడు, వైఎస్ రాజశేఖరరెడ్డి, కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి, రోశయ్యలు ముఖ్యమంత్రి పదవిలో ఉన్నప్పుడు ఆయనకు ఏ క్షణమైనా అపాయింట్‌మెంట్ దొరికేది. 2009లో వైఎస్ రాజశేఖరరెడ్డి రెండోసారి ముఖ్యమంత్రి అయినప్పుడు ఇల్లెందులో గుమ్మడి నర్సయ్య ఓటమి పాలయ్యారు. ఆ సమయంలో ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న రాజశేఖరరెడ్డిని కలిసేందుకు వెళ్లగా రాజశేఖరరెడ్డి లేచి నిలబడి ఎదురు వెళ్లి 'నర్సన్నా... నీవు ఓడి పోవడం ఏందన్నా!' అంటూ ఒకింత ఆశ్చర్యానికి గురయ్యారు. 'మీలాంటి వాళ్ళు అసెంబ్లీలో ఉండాలం'టూ రాజశేఖరరెడ్డి తన రాజకీయ హుందాతనాన్ని ప్రదర్శించారు. అదే కాంగ్రెస్ పార్టీ ముఖ్యమంత్రిగా రేవంత్ రెడ్డి మాత్రం దొరతనాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నారు.

కేసీఆర్ దర్శనం కోసం గద్దర్ పడిగాపులు కాసిన ఘటనను వివాదం చేసిన మేధావులు సీఎం నివాసం వద్ద ఫుట్ పాత్‌పై గుమ్మడి నర్సయ్య నిరీక్షిస్తున్న ఫోటోపై ఎందుకు నోరెత్తడం లేదు? ఇప్పటికైనా రేవంత్ తన పొరపాటు గ్రహించి జీఎన్‌ను పిలిపించుకుని మాట్లాడితే బాగుంటుంది. లేకపోతే ఈ ఉదంతం ఎప్పటికీ ఆయన పాలనా కాలంపై చెరగని మచ్చలా మిగిలిపోతుంది.

– వెంకటేష్, పీడీఎస్‌యూ తెలంగాణ రాష్ట్ర సహాయ కార్యదర్శి
మొబైల్: 73966 95586

సాక్షి ఎడిటోరియల్ పేజీకి వ్యాసాలను, అభిప్రాయాలను యూనికోడ్‌లో పంపాలి. ఎక్కడా పరిశీలనలో లేనట్టు హామీపత్రం జతచేయాలి. ఈ–మెయిల్: editpage@sakshi.com ఎడిట్ పేజీలో ప్రచురితమయ్యే వ్యాసాలను ఆ యా రచయితల వ్యక్తిగత అభిప్రాయాలుగా గమనించాలి.

విశేషాల శుభమాసం

పవిత్ర రమజాన్ అత్యంత శుభప్రదమైన నెల. మానవుల మానసిక, ఆధ్యాత్మిక వికాసానికి, జీవన సాఫల్యానికి కావలసిన అనేక అంశాలు దీనితో ముడిపడి ఉన్నాయి. మానవాళికి మార్గదర్శనం చూపే పవిత్ర ఖురాన్ ఈ నెలలోనే అవతరించింది. 'రోజా' వ్రతం విధి గావించబడిందీ ఈ నెలలోనే. వెయ్యి నెలలకన్నా విలువైన రాత్రి అని చెప్పబడిన 'లైలతుల్ ఖద్ర్ / షబెఖద్ర్' ఈ నెలలోనే ఉంది. ఈ నెలలో చేసే ఒక్కో మంచి పనికి అనేక రెట్ల పుణ్యఫలం లభిస్తుంది. సహజంగా ఈ నెలలో అందరూ సత్కార్యాలవైపు అధికంగా మొగ్గుచూపుతారు. దుష్కార్యాలు గణనీయంగా తగ్గిపోతాయి. సమాజంలో ఒక మంచి మార్పు కనబడుతుంది. ఫిత్రా ఆదేశాలు కూడా ఈ నెలలోనే అవతరించాయి. 'ఫిత్రా' అన్నది పేద సాదల హక్కు. దీనివల్ల వారికి కాస్తంత ఆర్థిక వెసులుబాటు లభిస్తుంది. ఎక్కువ శాతం మంది 'జకాత్' కూడా ఈ నెలలోనే చెల్లిస్తారు. ఇదికూడా పేదసాదల ఆర్థిక అవసరాలు తీర్చడంలో గణనీయంగా తోడ్పడుతుంది. ఈ నెలలో 'తరావీహ్' నమాజులు ఆచరించబడతాయి. అదనపు పుణ్యం మూటకట్టుకోడానికి ఇదొక సువర్ణ అవకాశం. ఈ నెలలో చిత్తశుద్ధితో రోజా (ఉపవాస దీక్ష) పాటించేవారి గత అపరాధాలన్నీ మన్నించబడతాయి. ఉపవాసులు 'రయ్యాన్' అనే ప్రత్యేక ద్వారం గుండా స్వర్గప్రవేశం చేస్తారు. ఈ విధమైన అనేక ప్రత్యేకతలు ఉండబట్టే దేవుడు ఈ నెలను బహుళ ప్రయోజనకారిగా తీర్చిదిద్దాడు. మానవుల ఇహపర ప్రయోజనాలకు, సాఫల్యానికి ఇతోధికంగా దోహదపడే నెల రమజాన్.

కాబట్టి ప్రతి ఒక్కరూ ఈ సువర్ణ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోడానికి శక్తివంచన లేని కృషి చెయ్యాలి. ఇంతటి ప్రాధాన్యత కలిగిన ఉపవాసవ్రత ఉద్దేశ్యాన్ని, లక్ష్యాన్ని కూడా దేవుడు చాలా స్పష్టంగా విశదీకరించాడు. మానవ సమాజంలో భయభక్తుల వాతావరణాన్ని, నైతిక, మానవీయ విలువలను, బాధ్యతాభావం, జవాబుదారీతనాన్ని పెంపొందించడమే ఉపవాసాల ధ్యేయం. మానవ సహజ బలహీనతల వల్ల ఏవైనా చిన్నాచితకా తప్పొప్పులు దొర్లిపోతూ ఉంటాయి. ఈ లోపాల నుండి ఉపవాసాన్ని రక్షించి పరిశుద్ధ పరచడానికి ముహమ్మద్ ప్రవక్త(స) ఫిత్రాలు చెల్లించమని ఉపదేశించారు.

– యండి. ఉస్మాన్ ఖాన్
(రమజాన్ మాసం ప్రారంభం కానున్న సందర్భంగా)

గ్రహం అనుగ్రహం

శ్రీ క్రోధి నామ సంవత్సరం, ఉత్తరాయణం, శిశిర ఋతువు, మాఘ మాసం, తిథి: అమావాస్య ఉ.7.17 వరకు, తదుపరి ఫాల్గుణ శుద్ధ పాడ్యమి తె.5.30 వరకు (తెల్లవారితే శనివారం), నక్షత్రం: శతభిషం ప.3.05 వరకు, తదుపరి పూర్వాభాద్ర, వర్జ్యం: రా.9.10 నుండి 10.38 వరకు, దుర్ముహూర్తం: ఉ.8.43 నుండి 9.31 వరకు, తదుపరి ప.12.38 నుండి 1.26 వరకు, అమృత ఘడియలు: ఉ.8.10 నుండి 9.42 వరకు; రాహుకాలం: ఉ.10.30 నుండి 12.00 వరకు, యమగండం: ప.3.00 నుండి 4.30 వరకు, సూర్యోదయం: 6.24, సూర్యాస్తమయం: 6.01.

బాసట్.. చెరకు రసానికి బాసట!

చెరకు పంటలో ఇదో ప్రత్యేకమైన వెరైటీ

- జ్యూస్ కోసం ఎక్కువగా వినియోగంలో 62175 రకం
- రుచితో పాటు స్థూల, సూక్ష్మ పోషకాలు దీని ప్రత్యేకత
- సంగారెడ్డి జిల్లాలో 2 వేల ఎకరాల్లో సాగు చేస్తున్న రైతులు
- వేసవిలో ఎక్కువ డిమాండ్.. రాష్ట్రమంతటికీ ఇక్కడి నుంచే సరఫరా

సంగారెడ్డి జిల్లాలో సాగవుతున్న ప్రత్యేక వెరైటీ బాసట్

సాక్షి ప్రతినిధి, సంగారెడ్డి: వేసవి వచ్చిందంటే చాలు.. హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ జంట నగరాల్లో, శివారు ప్రాంతాల్లో, పట్టణ ప్రాంతాల్లో రోడ్ల పక్కన అనేకచోట్ల చెరకు రసం (కేన్ జ్యూస్) బండ్లు కనిపిస్తుంటాయి. చెరకు రసాన్ని ఇష్టంగా తాగేవారు చాలామందే ఉంటారు. చెరకు నుంచి చక్కెర, బెల్లం తయారు చేస్తారనేది అందరికీ తెలిసిందే. అయితే రసం కోసం ఓ ప్రత్యేకమైన చెరకు పంట ఉంది. అదే 'బాసట్'. చెరకును సాగు చేసే సంగారెడ్డి జిల్లా రైతులు.. స్థానికంగా 'బాసట్' పేరుతో 62175 చెరకు రకాన్ని సాగు చేస్తున్నారు. ఈ చెరకు తెల్ల రంగులో ఉండటంతో పాటు, ఇందులోంచి రసం (జ్యూస్) ఎక్కువగా వస్తుంది. అలాగే ఈ చెరకుకు పూత ఉండదు. దీంతో జ్యూస్ ఎంతో రుచికరంగా ఉంటుంది. సాధారణంగా చక్కెర కర్మాగారాలకు తరలించే చెరకులో చక్కెర శాతం అధికంగా ఉంటుంది. కానీ ఈ రకంలో జ్యూస్ ఎక్కువగా వస్తుంది.

రెండేళ్లుగా సాగు చేస్తున్నా..

గత రెండు సంవత్సరాలుగా ఈ బాసట్ చెరకు పండిస్తున్నా. పది నెలల్లో పంట చేతికందుతుంది. ఇటీవలే పంట నరికి రెండురోజుల క్రితం హైదరాబాద్‌కు సరఫరా చేశా. టన్నుకు రూ.3 వేల చొప్పున రేటు వచ్చింది. ఎండాకాలం వస్తే చెరకు రసానికి డిమాండ్ పెరుగుతుంది. దీంతో బాసట్ చెరకును ఎక్కువగా తీసుకెళుతుంటారు. ఫ్యాక్టరీ చెరకు సాగు కంటే ఇది కొంత మేలే.

– తెనుగు శేఖర్, చెరకు రైతు, ఈదులపల్లి, సంగారెడ్డి జిల్లా

రసం వస్తుందనే వ్యాపారులు కొంటారు..

రెండు ఎకరాల్లో బాసట్ రకం వేశా. హైదరాబాద్ నుంచి వ్యాపారులు వచ్చి ఈ చెరకును కొనుగోలు చేస్తుంటారు. ఎండాకాలం వస్తే డిమాండ్ పెరుగుతుంది. రసం బాగా వస్తుందనే ఈ రకాన్ని ఎక్కువగా తీసుకెళుతుంటారు.

– మొగులప్ప, చెరకు రైతు, రాయికోడ్, సంగారెడ్డి జిల్లా

సుమారు రెండు వేల ఎకరాల్లో..

ఈ ప్రత్యేక వెరైటీ చెరకును సంగారెడ్డి జిల్లాలోని జహీరాబాద్ డివిజన్లో ఎక్కువగా సాగు చేస్తున్నారు. సుమారు రెండు వేల ఎకరాల్లో ఈ ప్రత్యేక రకం సాగవుతోంది. జహీరాబాద్ మండలంతో పాటు, ఝరాసంఘం, మొగుడంపల్లి, కోహీర్ మండలాల పరిధిలో ఈ బాసట్ రకం ఎక్కువగా సాగవుతోంది. ఏటా ఫిబ్రవరి నుంచే వ్యాపారులు ఇక్కడికి వచ్చి రైతుల వద్ద చెరకును కొనుగోలు చేసి తీసుకెళుతుంటారు.

ఎండలు ముదిరితే డిమాండ్

ఎండల తీవ్రత ఎక్కువైతే ఈ చెరకుకు డిమాండ్ మరింత పెరుగుతుంది. ఎందుకంటే వేసవి తాపాన్ని తీర్చుకునేందుకు ఎక్కువమంది చెరుకు రసం తాగుతుంటారు. దీంతో ఏప్రిల్, మే మాసాల్లో టన్ను రూ.4 వేల నుంచి రూ.5 వేల వరకు పలుకుతుంది. ఒకవేళ మే లోనే వర్షాలు ప్రారంభమైతే ధరను తగ్గిస్తుంటారు. సాధారణంగా టన్ను రూ.3 వేల వరకు ఉంటుంది.

దాగుడుమూతలు వద్దు!

▶ మొదటి పేజీ తరువాయి

వద్దంటూ అసహనం వ్యక్తం చేసింది. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టులోని బరాజ్‌ల నిర్మాణంలో అవకతవకలపై విచారణ నిర్వహిస్తున్న పీసీ ఘోష్ కమిషన్ గురువారం తన కార్యాలయంలో నీటిపారుదల శాఖ రిటైర్డ్ ఈఎన్‌సీ (జనరల్) సి.మురళీధర్, రామగుండం రిటైర్డ్ ఈఎన్‌సీ నల్లా వెంకటేశ్వర్లు, గజ్వేల్ ఈఎన్‌సీ బి.హరిరామ్, సెంట్రల్ డిజైన్స్ ఆర్గనైజేషన్ (సీడీఓ) రిటైర్డ్ సీఈ ఎ.నరేందర్ రెడ్డిలను రెండోసారి క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ నిర్వహించింది. గత క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ సందర్భంగా పలు అంశాలపై వీరు తప్పుదోవ పట్టించారని గుర్తించిన కమిషన్.. మళ్లీ అవే అంశాలపై ప్రశ్నలను సంధించింది. అధికారుల జవాబులపై పలుమార్లు అసహనం వ్యక్తం చేయడంతో పాటు ఓ దశలో ప్రభుత్వమంటే తెలియదా? రాజ్యాంగం చదవలేదా? అంటూ తీవ్ర వ్యాఖ్యలు చేసింది.

బరాజ్‌ల నిర్వహణలో విఫలమయ్యారు..

బరాజ్‌ల నిర్మాణ గడువు పొడిగించడానికి ముందు నిర్మాణ సంస్థలపై నిబంధనలకు ప్రకారం జరిమానాలు ఎందుకు విధించలేదు? అని కమిషన్ అడగగా, సైట్ వద్ద పరిస్థితులతో పనుల్లో జాప్యం జరిగిందని నల్లా వెంకటేశ్వర్లు జవాబిచ్చారు. దీంతో సాకులు చెప్పవద్దంటూ వ్యాఖ్యానించింది. 'బరాజ్‌ల నిర్వహణ, పర్యవేక్షణలో మీరు సీఈ/ఈఎన్‌సీలుగా విఫలమయ్యారు. భారీ మొత్తంలో ప్రజాధనం ఖర్చు చేసి నిర్మించిన బరాజ్‌ల విషయంలో కనీస బాధ్యతతో వ్యవహరించలేకపోయారు. శ్రద్ధ చూపలేకపోయారు?..'అంటూ తప్పుబట్టింది. దీంతో అలా కాదంటూ నల్లా వెంకటేశ్వర్లు, మురళీధర్ వివరణ ఇచ్చారు.

డీపీఆర్‌కు రూ.677 కోట్లా?

బరాజ్‌ల డీపీఆర్‌ల తయారీకే వ్యాప్కోస్‌కి రూ.677 కోట్లు ఎలా ఇచ్చారు? అని కమిషన్ ప్రశ్నించగా, కేవలం రూ.19 కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చామని వెంకటేశ్వర్లు వివరణ ఇచ్చారు. దీంతో బుకాయించవద్దని బిల్లుల చెల్లింపుల లెక్కలన్నీ తమ వద్ద ఉన్నాయని కమిషన్ తెలిపింది. నిల్వ సామర్థ్యం పెంచడంతో పాటు, బరాజ్‌లు-పంప్‌హౌస్‌ల మధ్య గ్రావిటీ కాల్వ పొడువు, విద్యుత్ అవసరాలూ తగ్గించేందుకే అన్నారం, సుందిళ్ల బరాజ్‌ల లొకేషన్ మార్చాలని ప్రతిపాదించినట్లు వెంకటేశ్వర్లు చెప్పారు.

ప్రభుత్వమంటే తెలియదా? రాజ్యాంగం చదవలేదా?

వ్యాప్కోస్‌కి డీపీఆర్ తయారీ బాధ్యతలు అప్పగించాలనే నిర్ణయం ఎవరిది? అని కమిషన్ ప్రశ్నించగా, ప్రభుత్వానిదని మురళీధర్ బదులిచ్చారు. ప్రభుత్వమంటే ఎవరని మళ్లీ ప్రశ్నించగా, శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి అని అన్నారు. ప్రభుత్వమంటే ముఖ్య కార్యదర్శా? దేశ రాజ్యాంగం చదవలేదా? అంటూ కమిషన్ అసహనం వ్యక్తం చేసింది. నాడు సీఎం, శాఖ మంత్రి ఎవరు? అని మళ్లీ ప్రశ్నించగా, కేసీఆర్, హరీశ్ రావు అని మురళీధర్ బదులిచ్చారు. నామినేషన్‌పై వ్యాప్కోస్‌కు అప్పగించాలని సీఎం నిర్ణయించినట్టుగా తానే లేఖ రాశానని మురళీధర్ అంగీకరించారు. ఎవరి ఆదేశాలతో బరాజ్‌లలో నీళ్లు నిల్వ చేశారు? అని కమిషన్ ప్రశ్నించగా, ప్రభుత్వ ఆదేశాలతో అని నల్లా వెంకటేశ్వర్లు బదులిచ్చారు.

ఏం గుర్తు లేదు: మురళీధర్

2016 జనవరి 17న సీఎం నిర్వహించిన సమావేశంలో వ్యాప్కోస్ డీపీఆర్‌లను సమర్పించింది. ఆ సమావేశంలో మీరు ఉన్నారా? జీవో 28 ద్వారా రిటైర్డ్ ఇంజనీర్లతో ఏర్పాటైన నిపుణుల కమిటీ సిఫారసులను మీరు అనుసరించారా? కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు డీపీఆర్ తయారీ విషయంలో టెక్నో కమర్షియల్ ఆఫర్‌ను సమర్పించాలని వ్యాప్కోస్‌ను ఎప్పుడు అడిగారు? అంటూ కమిషన్ వరుసగా అడిగిన ప్రశ్నలకు.. తనకు గుర్తు లేదంటూ రిటైర్డ్ ఈఎన్‌సీ మురళీధర్ బదులివ్వడంతో ఆసక్తికర చర్చ జరిగింది.

పుస్తకాలు చదివితే మేలు: కమిషన్

తన జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుతోందని ఆయన చెప్పగా, పుస్తకాలు చదివితే జ్ఞాపకశక్తి పెరుగుతుందని కమిషన్ సూచించింది. వార్తాపత్రికలు చదువుతున్నానని మురళీధర్ చెప్పగా, కొన్ని ప్రత్యేక పుస్తకాలు చదివితే మేలని కమిషన్ సూచించింది. మేడిగడ్డకు లొకేషన్ మార్పును వ్యతిరేకిస్తూ నిపుణుల కమిటీ చేసిన సిఫారసులను ఉద్దేశపూర్వకంగానే మీరు పాటించలేదని కమిషన్ పేర్కొనగా, కాదంటూ మురళీధర్ ఖండించారు. వ్యాప్కోస్ అభిప్రాయం తీసుకోకుండానే అన్నారం, సుందిళ్ల బరాజ్‌ల లొకేషన్ల మార్పుపై నిర్ణయం తీసుకున్నారా? అని అడగగా, అవునన్నారు. తాత్కాలిక నీటి నిల్వ, నీటి మళ్లింపు కోసం బరాజ్‌లు నిర్మించినట్లు చెప్పారు. స్టీల్ కొనుగోళ్లకు 60 శాతం అడ్వాన్స్‌ను కాంట్రాక్టర్లకు చెల్లించేందుకు వీలుగా నిబంధనలను సడలించాలని సీఎంతో జరిగిన సమావేశంలో మీరు ప్రతిపాదనలు చేశారా? అని కమిషన్ ప్రశ్నించగా, అవునని బదులిచ్చారు. అదనపు పనులకు ఎంత వ్యయం చేసినా చెల్లిస్తామని సీఎం హామీ ఇచ్చారా? అని ప్రశ్నించగా, మీటింగ్ మినట్స్ చూస్తే గానీ చెప్పలేనన్నారు.

హరిరామ్

మురళీధర్

నరేందర్‌రెడ్డి

వెంకటేశ్వర్లు

మా నివేదిక అంతా వాస్తవమే: కాగ్ అధికారులు

డీపీఆర్‌ను సీడబ్ల్యూసీ ఆమోదించడానికి ముందే పనులు ప్రారంభించడం, ప్రాజెక్టుకు రూ.81,911 కోట్ల అంచనాలతో ఒకే పరిపాలన అనుమతి ఇవ్వకుండా..నిబంధనలకు విరుద్ధంగా ఒక్కో పనికి విడివిడిగా అనుమతులివ్వడం, అలా మొత్తం రూ.1,10,248 కోట్లతో వేర్వేరు పనులకు వేర్వేరు అనుమతులివ్వడం, రూ.1,09,768 కోట్లతో ఒప్పందాలు చేసుకోవడం నిజమేనా? అని కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టుపై ఆడిట్ నిర్వహించిన కాగ్ డిప్యూటీ అకౌంటెంట్ జనరల్ జె.నిఖిల్ చక్రవర్తిని కమిషన్ ప్రశ్నించగా, ఆయన అవునని బదులిచ్చారు. కాగ్ రిపోర్టులో ఉన్న అంశాలన్నీ వాస్తవాలేనని చెప్పారు. కాగ్ లేవనెత్తిన అభ్యంతరాలకు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన వివరణలను ఒకరోజులోనే సమర్పిస్తామని తెలిపారు. కాగ్ నివేదిక కరెక్టేనా? అని మరో డిప్యూటీ అకౌంటెంట్ జనరల్ నాగేశ్వర్ రెడ్డిని అడగగా, ఆయన కూడా అవునని బదులిచ్చారు.

హైకోర్టును సందర్శించే దివ్యాంగులు, వృద్ధుల కోసం వీల్ చైర్‌తో కూడిన రెండు ఎలక్ట్రిక్ బగ్గీలను గురువారం తాత్కాలిక ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సుజోయ్‌పాల్‌కు అందజేస్తున్న జీఎంఆర్ వరలక్ష్మి ఫౌండేషన్ సీఈవో ప్రదీప్ పనికర్. చిత్రంలో జస్టిస్ టి.వినోద్‌కుమార్, సీనియర్ న్యాయవాది అవినాశ్ దేశాయ్ తదితరులు.

'బొగ్గు ధరలు తగ్గించండి'

సాక్షి, హైదరాబాద్: పరిశ్రమలు మనుగడ సాధించాలంటే బొగ్గు ధరలు తగ్గించాలని వివిధ పరిశ్రమల యాజమాన్యాలు సింగరేణి సంస్థను కోరాయి. లేదంటే పరిశ్రమలపై ఆధారపడిన వేలాది కుటుంబాల పరిస్థితి అగమ్యగోచరం అవుతుందని యాజమాన్యాలు పేర్కొన్నాయి. బొగ్గు ఆధారిత పరిశ్రమలైన సిమెంట్, స్పాంజ్ ఐరన్, సెరామిక్స్, ఫార్మా వంటి పరిశ్రమలు ప్రస్తుతం ఉన్న క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో మనుగడ సాధించాలంటే సింగరేణి సంస్థ బొగ్గు ధరలను తగ్గించాలని కోరాయి. గురువారం సింగరేణి భవన్‌లో దాదాపు 60 పరిశ్రమల యాజమాన్యాలు, సంస్థకు చెందిన వివిధ ప్రాంతాల జనరల్ మేనేజర్లు సింగరేణి సీఎండీ బలరాం నిర్వహించిన సమావేశంలో పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా పరిశ్రమల ప్రతినిధులు తమ అభిప్రాయాలను సీఎండీ ముందు ఉంచారు. పరిశ్రమలను, ఉద్యోగులను కాపాడుకోవడానికి తక్కువ ధరకు విదేశాల నుంచి లేదా ఇతర సంస్థల నుంచి బొగ్గును దిగుమతి చేసుకుంటున్నట్లు పరిశ్రమల ప్రతినిధులు వెల్లడించారు. కాగా, గత ఏడాది వివిధ పరిశ్రమలు 9 మిలియన్ టన్నుల బొగ్గును సింగరేణినుంచి కొనుగోలు చేస్తే.. ఈసారి 5 మిలియన్ టన్నుల బొగ్గునే కొనుగోలు చేశాయని, ఈ పరిమాణం ఎందుకు తగ్గిందని బలరాం ఆరా తీశారు. దీనిపై స్పందించిన పరిశ్రమల ప్రతినిధులు.. సింగరేణి బొగ్గు ధరలు ఎక్కువగా ఉన్నందున తాము అంతకన్నా తక్కువ ధరకు లభిస్తున్న కోల్ ఇండియా, విదేశీ బొగ్గు కొంటున్నామని చెప్పారు.

అనుమానాస్పద స్థితిలో నిమ్స్ ప్రొఫెసర్ మృతి

లక్డీకపూల్: నిమ్స్ బయో కెమిస్ట్రీ విభాగం సీనియర్ ప్రొఫెసర్ ఎం.విజయ్ భాస్కర్ (62) అనుమానాస్పద స్థితిలో మృతి చెందారు. ఈ నెల 25న సూరారంలోని తన ఇంటి నుంచి బయటికి వెళ్లిన ఆయన గురువారం ఉదయం 11 గంటలకు కట్ట మైసమ్మ చెరువులో మృతదేహమై కనిపించారు. కుళ్లిపోయిన స్థితిలో ఉన్న మృతదేహాన్ని కుటుంబ సభ్యులను పిలిచి చూపించగా.. విజయ భాస్కర్‌దిగా గుర్తించారు. విజయభాస్కర్ అదృశ్యంపై అంతకుమునుపు సూరారం ఠాణాలో మిస్సింగ్ కేసు నమోదైంది. విజయభాస్కర్ మృతికి ఆర్థికపరమైన అంశాలే కారణమని తెలుస్తోంది. బంధువులు, స్నేహితులతో పాటు తోటి వైద్యులు, సిబ్బంది వద్ద పెద్ద మొత్తంలో ఆయన అప్పులు చేసినట్లు సమాచారం. అప్పుల బాధ తాళలేకే ఆయన ఆత్మహత్యకు పాల్పడి ఉంటారని విజయభాస్కర్ భార్య పోలీసులకు వివరించినట్లు సమాచారం. ఈ మేరకు కేసు దర్యాప్తులో ఉంది.

ఏటా ఫిబ్రవరి 4న రాష్ట్ర సామాజిక న్యాయ దినోత్సవం

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్ర సామాజిక న్యాయ దినోత్సవాన్ని ఏటా ఫిబ్రవరి 4వ తేదీన రాష్ట్రస్థాయి ఉత్సవంగా నిర్వహించాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఈమేరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. రాష్ట్రంలోని అన్ని వర్గాల ప్రజల కోసం తలపెట్టిన సామాజిక, ఆర్థిక, విద్య, ఉద్యోగ, రాజకీయ, కుల సర్వేకు సంబంధించిన నిర్ణయం తీసుకోవడంతో పాటు షెడ్యూల్డ్ కులాల వర్గీకరణ ప్రక్రియకు ప్రతిపాదనలను స్వీకరించిన రోజు కావడంతో.. ఫిబ్రవరి 4వ తేదీన రాష్ట్ర సామాజిక, న్యాయ దినోత్సవంగా నిర్వహించాలని నిర్ణయించినట్లు ఉత్తర్వుల్లో స్పష్టం చేశారు. ఆ రోజును పురస్కరించుకుని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సామాజిక న్యాయం కోసం చేస్తున్న కృషిపై అధికారిక ఉత్సవాలు, అవగాహన కార్యక్రమాలు, ఉపన్యాసాలు, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు నిర్వహించాలని సూచించారు. ఉత్సవాల నిర్వహణకు రాష్ట్ర వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ శాఖను నోడల్ విభాగంగా ఎంపిక చేశారు. అన్ని సంక్షేమ శాఖలు ఈ ఉత్సవాల నిర్వహణలో కీలకంగా వ్యవహరించాలని ప్రభుత్వం ఉత్తర్వుల్లో ఆదేశించింది.

అప్పులబాధతో మిర్చి రైతు ఆత్మహత్య

రవి(ఫైల్)

రేగొండ: అప్పుల బాధతో మిర్చి రైతు ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. జయశంకర్ భూపాలపల్లి జిల్లా రేగొండ మండలం వెంకటేశ్వర్లపల్లిలో గురువారం జరిగిన ఈ సంఘటనపై మృతుని కుటుంబ సభ్యుల కథనం ప్రకారం.. వెంకటేశ్వర్లపల్లి గ్రామానికి చెందిన బండారి రవి (54) తనకున్న రెండెకరాల భూమిలో మిర్చి సాగు చేశాడు. చేనుకు కుచ్చు తెగులుతోపాటు, నల్లి తెగులు ఆశించడంతో సుమారు రూ.4 లక్షల వరకు పెట్టుబడి పెట్టి పంటను రక్షించుకునే ప్రయత్నం చేశాడు. కానీ చేను కోలుకోకపోవడంతో పంట పెట్టుబడి రూ.4 లక్షలతో పాటు, పాత అప్పు రూ.5 లక్షలు ఎలా తీర్చాలోనని తీవ్ర మనస్తాపానికి గురయ్యాడు. మిర్చి చేను వద్దకు గురువారం వెళ్లి గడ్డి మందు తాగాడు. ఇది గమనించిన మరో రైతు వెంటనే రవి కుటుంబ సభ్యులకు సమాచారం అందించడంతో.. పరకాలలోని ఓ ప్రైవేటు ఆస్పత్రికి తరలించారు. మెరుగైన వైద్యం కోసం వరంగల్ ఎంజీఎంకు తరలించగా చికిత్స పొందుతూ మృతి చెందాడు. మృతునికి భార్య, ఇద్దరు కుమార్తెలు, ఒక కుమారుడు ఉన్నారు.

తెలంగాణ రైజింగ్‌ను ఎవరూ ఆపలేరు

హెచ్‌సీఎల్ టెక్ గ్లోబల్ డెలివరీ సెంటర్ ప్రారంభిస్తున్న సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి. చిత్రంలో మంత్రి శ్రీధర్‌బాబు, జయేశ్ రంజన్, కంపెనీ ప్రతినిధులు

▶ మొదటి పేజీ తరువాయి

హబ్‌గా మారుస్తున్నాం. కేవలం ఏడాదిలోనే తెలంగాణకు దేశ విదేశాల నుంచి అత్యధిక పెట్టుబడులు వచ్చాయి. ఉద్యోగ కల్పనలో నంబర్ వన్‌గా నిలిచాం..''అని సీఎం రేవంత్ చెప్పారు. ఇక్కడ అత్యధిక కృత్రిమ మేధ వినియోగం, అత్యల్ప ద్రవ్యోల్బణం ఉన్నాయన్నారు. 60 దేశాల్లో 2.2 లక్షల మంది ఉద్యోగులతో కార్యకలాపాలు నిర్వహిస్తున్న హెచ్‌సీఎల్ టెక్ 2007లో భారత్‌లో అడుగు పెట్టి అంచలంచెలుగా ఎదిగిందని చెప్పారు. హెచ్‌సీఎల్ నూతన క్యాంపస్ 3.2 లక్షల చదరపు అడుగుల విస్తీర్ణంలో దాదాపు ఐదు వేల మంది ఉద్యోగులతో హైదరాబాద్‌లో కార్యకలాపాలు నిర్వహిస్తుందన్నారు.

గ్లోబల్ వ్యాల్యూ సెంటర్లుగా జీసీసీలు: శ్రీధర్‌బాబు

తెలంగాణ యువతకు పెద్ద ఎత్తున ఉద్యోగాలు లభించేలా జీసీసీలను గ్లోబల్ వాల్యూ సెంటర్లుగా మార్చుతామని రాష్ట్ర ఐటీ, పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి డి.శ్రీధర్‌బాబు చెప్పారు. ''ఏఐ, మెషీన్ లెర్నింగ్, క్వాంటమ్ కంప్యూటింగ్ తదితర ఎమర్జింగ్ టెక్నాలజీలలో తెలంగాణను హబ్‌గా మార్చి పెట్టుబడులను ఆకర్షిస్తాం. త్వరలోనే క్వాంటం కంప్యూటింగ్‌లో సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్‌ను ప్రారంభించేందుకు స్విట్జర్లాండ్‌కు చెందిన దిగ్గజ సంస్థతో ఒప్పందం చేసుకున్నాం. నైపుణ్య శిక్షణ కోసం నెలకొల్పిన యంగ్ ఇండియా స్కిల్ యూనివర్సిటీలో హెచ్‌సీఎల్ టెక్నాలజీస్ కూడా భాగ స్వామ్యం వహించాలి. తెలంగాణను ట్రిలియన్ డాలర్ ఆర్థిక వ్యవస్థగా తీర్చిదిద్దేందుకు చిత్తశుద్ధితో కృషి చేస్తాం''అని తెలిపారు. ఈ కార్యక్రమంలో హెచ్‌సీఎల్ టెక్ సీఈఓ, ఎండీ సి.విజయ్‌కుమార్, ఐటీ, పరిశ్రమల శాఖ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి జయేశ్ రంజన్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సచివాలయంలో ఎమ్మార్ ప్రాపర్టీస్ ప్రతినిధులతో జరిగిన సమావేశంలో మాట్లాడుతున్న ముఖ్యమంత్రి రేవంత్‌రెడ్డి. చిత్రంలో మంత్రి శ్రీధర్‌బాబు, సీఎస్ శాంతికుమారి

'ఎమ్మార్ ప్రాపర్టీస్'పై న్యాయ నిపుణుల కమిటీ

- వివాదాల పరిష్కారం కోసం సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి ఆదేశం
- సచివాలయంలో ముఖ్యమంత్రితో ఎమ్మార్ ప్రతినిధుల భేటీ

సాక్షి, హైదరాబాద్: ఎమ్మార్ ప్రాపర్టీస్ వివాదాలను పరిష్కరించేందుకు న్యాయ నిపుణులతో కూడిన కమిటీ ఏర్పాటు చేయాలని ముఖ్యమంత్రి ఎ.రేవంత్‌రెడ్డి ఆదేశించారు. ఈ అంశంలో 2015లో అప్పటి ప్రభుత్వం ప్రధాన కార్యదర్శి నేతృత్వంలో ఏర్పాటుచేసిన కమిటీకి తోడు అదనంగా ఈ న్యాయ నిపుణుల కమిటీ పనిచేస్తుందన్నారు. ఎమ్మార్ ప్రాపర్టీస్ వ్యవహారం వివిధ దర్యాప్తు ఏజెన్సీల కేసులు, చార్జిషీట్లు, న్యాయపరమైన అంశాలతో ముడిపడి ఉందన్నారు. ఈ నేపథ్యంలో ఎమ్మార్ ఒప్పందాల డాక్యుమెంట్లు, కోర్టు కేసుల వివరాలతోపాటు కేంద్ర ప్రభుత్వ సూచనలన్నీ క్షుణ్నంగా పరిశీలించాలని అధికారులను సీఎం ఆదేశించారు. వివిధ కేసుల మూలంగా పెండింగ్‌లో ఉన్న తమ ప్రాజెక్టుల వివాదాలను పరిష్కరించాలని కోరుతూ ఎమ్మార్ ప్రాపర్టీస్ సంస్థ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆశ్రయించింది. ఈ నేపథ్యంలో గురువారం సచివాలయంలో సీఎం రేవంత్ రెడ్డి.. పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి శ్రీధర్‌బాబు, ఎమ్మార్ ప్రతినిధులు, ఉన్నతాధికారులతో సమావేశమయ్యారు. న్యాయ వివాదాలను అధ్యయనం చేయడానికి, సామరస్యపూర్వక పరిష్కారానికి యూఏఈ ప్రభుత్వ ఆమోదంతో ఒక న్యాయ సంస్థ (లీగల్ ఏజెన్సీ)ను ఏర్పాటు చేస్తామని ఎమ్మార్ ప్రతినిధులు ప్రతిపాదించారు. దీనికి సీఎం సమ్మతిస్తూ ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసే కమిటీ లీగల్ ఏజెన్సీతోనూ సంప్రదింపులు జరిపి తగు సూచనలు ఇస్తుందన్నారు.

ఎమ్మార్‌పై దర్యాప్తులు, విచారణలు: 2001లో ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో దుబాయ్‌కి చెందిన ఎమ్మార్ ప్రాపర్టీస్ హైదరాబాద్‌లో కన్వెన్షన్ సెంటర్, హోటల్, గోల్ఫ్ కోర్సు, విల్లాలు తదితర ప్రాజెక్టుల్లో పెట్టుబడులకు అప్పటి ప్రభుత్వంతో ఒప్పందాలు చేసుకుంది. ఏపీఐఐసీతో ఆ సంస్థ చేసుకున్న ఒప్పందాల్లో పెద్దఎత్తున అక్రమాలు జరిగినట్లు అప్పట్లో సీబీఐ, ఈడీ కేసులు నమోదయ్యాయి. దీంతో ఏళ్ల తరబడి విచారణలు కొనసాగుతున్నాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డాక 2015 అక్టోబర్‌లో అప్పటి బీఆర్‌ఎస్ ప్రభుత్వం ఎమ్మార్ ప్రాపర్టీస్‌కు సంబంధించిన ప్రాజెక్టుల వివాదాల పరిష్కారానికి ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి సారథ్యంలో ఐదుగురు కార్యదర్శుల కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది.

తాగునీటికే తొలి ప్రాధాన్యత

- మిగిలిన నీటితో పంటల పరిరక్షణ
- 15 రోజులకోసారి ఈఎన్‌సీల సమావేశం
- తెలంగాణ, ఏపీలకు కృష్ణా బోర్డు స్పష్టీకరణ
- తాము నెలకోసారి సమీక్షిస్తామని వెల్లడి

సాక్షి, హైదరాబాద్: శ్రీశైలం, నాగార్జునసాగర్ జలాశయాల్లో మిగిలిన నిల్వలను.. తాగునీటికి తొలి ప్రాధాన్యత ఇస్తూ సాగు చేసిన పంటల పరిరక్షణకు జాగ్రత్తగా వాడుకోవాలని ఏపీ, తెలంగాణ రాష్ట్రాల ఉన్నతాధికారులకు కృష్ణా బోర్డు స్పష్టం చేసింది. పంటల పరిరక్షణకు అవసరమైన నీళ్లు, వాటి వినియోగంపై ప్రతి 15 రోజులకోసారి ఈఎన్‌సీలు సమావేశమవుతూ.. పొదుపుగా నీటిని వాడుకోవాలని సూచించింది. నెలకోసారి బోర్డు సమావేశాన్ని నిర్వహిస్తామని, నీటి వినియోగంపై సమీక్షిస్తామని తెలిపింది. జూలై వరకూ ఇదే రీతిలో సమావేశాలు నిర్వహిస్తూ సమీక్షించడం ద్వారా తాగునీటికి ఇబ్బంది లేకుండా చేస్తామని పేర్కొంది. చైర్మన్ అతుల్ జైన్ అధ్యక్షతన గురువారం మధ్యాహ్నం జలసౌధలో కృష్ణా బోర్డు రెండో అత్యవసర సమావేశం జరిగింది. తెలంగాణ తరఫున నీటిపారుదల శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి రాహుల్ బొజ్జా, ఈఎన్‌సీ (జనరల్) అనిల్‌కుమార్, సీఈ రమేశ్‌బాబు, ఎస్‌ఈ విజయ్‌కుమార్, ఏపీ తరఫున జలవనరుల శాఖ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి జి.సాయిప్రసాద్, ఈఎన్‌సీ ఎం.వెంకటేశ్వరరావు హాజరయ్యారు.

సమర్థ వినియోగంపై దృష్టి పెట్టండి

వాటా కంటే ఎక్కువ నీటిని ఏపీ వాడుకుందని తెలంగాణ అధికారులు బోర్డుకు ఫిర్యాదు చేశారు. అయితే శ్రీశైలం, సాగర్‌లలో విద్యుదుత్పత్తి చేస్తూ నీటిని దిగువకు విడుదల చేసి సముద్రంలో కలిసేలా చేసి వృథా చేసింది తెలంగాణేనని ఏపీ అధికారులు చెప్పారు. ఇరుపక్షాల వాదనలు విన్న బోర్డు చైర్మన్.. రెండు రాష్ట్రాలు ఉమ్మడి ప్రాజెక్టుల్లో మిగిలిన నీటి నిల్వలను సమర్థవంతంగా వాడుకోవడంపై దృష్టి సారించాలని సూచించారు. ఏపీకి 55, తెలంగాణకు 63 టీఎంసీలు అవసరమని సీఈల కమిటీ నివేదిక ఇచ్చింది. అయితే ఉమ్మడి ప్రాజెక్టుల్లో కనీస నీటి మట్టానికి ఎగువన 60 టీఎంసీలే లభ్యతగా ఉన్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో ఏపీకి 16–20 టీఎంసీలను బోర్డు కేటాయించే అవకాశం ఉండగా, మిగిలిన నీళ్లు తెలంగాణకు కేటాయించనుందని సమావేశానంతరం అధికార వర్గాలు తెలిపాయి.

శ్రీశైలంపై ఎన్డీఎస్‌ఏ ఆరా

శ్రీశైలం జలాశయం ప్రమాదంలో ఉందంటూ తెలంగాణ ఈఎన్‌సీ రాసిన లేఖపై నేషనల్ డ్యామ్ సేఫ్టీ అథారిటీ (ఎన్డీఎస్‌ఏ) స్పందించింది. ఏపీ ఈఎన్‌సీతో ఫోన్‌లో మాట్లాడిన సంస్థ చైర్మన్.. వివరాలను అడిగి తెలుసుకున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో మరమ్మతు పనులకు సంబంధించి సీడబ్ల్యూపీఆర్‌ఎస్‌కు చెల్లించాల్సి ఉన్న బిల్లులను ఏపీ ప్రభుత్వం క్లియర్ చేసింది. శ్రీశైలం రిజర్వాయర్ ప్రమాదంలో ఉందనే అంశాన్ని తెలంగాణ ఈఎన్‌సీ అనిల్‌కుమార్ మరోసారి కృష్ణా బోర్డు సమావేశంలో ప్రస్తావించగా, ఏపీ అధికారులు పై వివరాలు తెలియజేశారు.

నీటి వినియోగంపై ఈఎన్‌సీల భేటీ

కృష్ణా బోర్డు సూచనల మేరకు రెండు రాష్ట్రాల ఈఎన్‌సీలు సమావేశమయ్యారు. పంటల పరిరక్షణ కోసం సాగర్ కుడి కాలువ నుంచి 7 నుంచి 8 వేల క్యూసెక్కులు, ఎడమ కాలువ నుంచి 7 వేల క్యూసెక్కులు వాడుకోవాలని నిర్ణయించారు. శ్రీశైలం జలాల విషయంలో తాగునీటి అవసరాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చేందుకు అంగీకరించారు.

కొంచెం అతి ఖర్చుకు 100 కోట్ల మంది దూరం

అత్తెసరు ఆదాయమే అందుకు కారణం

- భారత్‌లో 10 శాతం మంది దగ్గరే 57.7 శాతం సంపద
- 50 ఏళ్ల కనిష్టానికి మధ్యతరగతి వర్గం పొదుపు
- వారిలో సగం మందికి పదేళ్లుగా వేతన పెంపే లేదు
- అనూహ్యంగా విస్తరిస్తున్న అసమానతలు: బ్లూమ్ వెంచర్స్

ఆసియాలోనే మూడో అతి పెద్ద ఆర్థిక వ్యవస్థ అయిన భారత్‌లో వినియోగదారుల వర్గం పెరగడం లేదు. సంపన్నుల సంపద మాత్రమే పెరుగుతోంది. ఏకంగా 100 కోట్ల మంది వద్ద వస్తువులు, సేవల మీద వెచ్చించేందుకు డబ్బు లేదు! బ్లూమ్ వెంచర్స్ సంస్థ నివేదిక ఈ మేరకు వెల్లడించింది. 143 కోట్ల జనాభాలో అత్యవసరం కాని వస్తువులు, సేవలపై, అంటే ఓ మాదిరి విలాసాలపై ఖర్చు చేసే ప్రజల సంఖ్య చాలా తక్కువని తెలిపింది. వెంచర్ క్యాపిటల్ నివేదిక ప్రకారం దేశంలో 13 నుంచి 14 కోట్ల మందే 'వినియోగ వర్గం'గా ఉన్నారు. కనీసావసరాలకు మించి కొనుగోలు చేయగల సామర్థ్యం వీరికే ఉంది. ఈ వినియోగదారుల వ్యయంపైనే దేశ జీడీపీ ఎక్కువగా ఆధారపడి ఉందని నివేదిక పేర్కొంది. డిజిటల్ చెల్లింపుల సౌలభ్యంతో ఎక్కువ వెచ్చిస్తున్నా చాలావరకు అది అత్యవసర సేవల కోసమే ఉంటోందని తెలిపింది. కొత్త స్టార్టప్‌ల సేవలకు వారు డబ్బు వినియోగించడం లేదని తెలిపింది. భారత్‌లో వినియోగదారుల మార్కెట్ విస్తృతంగా విస్తరించడం లేదని, సంపన్నుల సంఖ్య పెరగడం లేదని, ఉన్నవారే మరింత సంపన్నుల వుతున్నా రని ఈ సర్వే మరోసారి తేల్చిందని నిపుణులంటున్నారు. ఈ మార్పు వ్యాపార ధోరణులను ప్రభావితం చేస్తోందని చెబుతున్నారు.

మధ్యతరగతిపై రోకటిపోటు

1990లో జాతీయాదాయంలో 34 శాతంగా ఉన్న భారతీయ సంపన్నుల వాటా ఇప్పుడు ఏకంగా 57.7 శాతానికి పెరిగింది. దిగువ సగం జనాభా వాటా 22.2 శాతం నుంచి 15 శాతానికి పడిపోయింది. ఆర్థిక పొదుపు కూడా క్షీణిస్తోంది. మెజారిటీ భారతీయుల రుణాలు పెరుగుతున్నాయి. ఆర్థికంగా ఎదుగుతున్న వినియోగదారులు కొనుగోళ్ల కోసం దాదాపుగా రుణాలపై ఆధారపడుతున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో అరక్షిత రుణాల నిబంధనలను ఆర్బీఐ కఠినతరం చేయడం వారిని బాగా ప్రభావితం చేస్తోంది. వినియోగదారుల డిమాండ్‌కు ప్రధాన చోదకశక్తిగా ఉన్న మధ్యతరగతి కుంచించుకుపోతోంది. దేశంలో పన్ను చెల్లించే మధ్య తరగతిలో సగం మందికి దశాబ్దం కాలంగా వేతనాల్లో పెరుగుదల లేదు. పైపెచ్చు ద్రవ్యోల్బణంతో పోలిస్తే వారి ఆదాయాలు సగానికి పడిపోయాయి. ఈ ఆర్థిక మాంద్యం మధ్యతరగతి పొదుపును దాదాపుగా నాశనం చేసేసింది. భారతీయ కుటుంబాల నికర ఆర్థిక పొదుపు 50 ఏళ్ల కనిష్టానికి చేరిందని ఆర్బీఐ పదేపదే చెబుతోంది. దాంతో మధ్యతరగతి గృహ వ్యయాలతో ముడిపడ్డ ఉత్పత్తులు, సేవలకు మున్ముందు గడ్డుకాలమేనని నివేదిక సూచిస్తోంది.

ఏఐ దెబ్బ...

సాంకేతికత, యాంత్రీకరణ దెబ్బకు వైట్ కాలర్ ఉద్యోగాలు శరవేగంగా మాయమవుతున్నట్టు మార్సెలస్ నివేదిక హెచ్చరిస్తోంది. క్లరికల్, సెక్రటేరియల్ పోస్టులను క్రమంగా కృత్రిమ మేధ (ఏఐ) ఆధారిత వ్యవస్థలు భర్తీ చేస్తున్నాయి. దాంతో తయారీ రంగంలో పర్యవేక్షక ఉద్యోగాలూ తగ్గుతున్నాయి. ఏఐ తాలూకు ఈ దుష్ప్రభావం గురించి ఆర్థిక సర్వే–2025 కూడా పేర్కొంది. ఏఐ వల్ల ఉత్పాదకత పెరుగుతున్నా కార్మికులపై ఆధారపడే మన ఆర్థిక వ్యవస్థను ఇది దెబ్బ తీస్తుందని హెచ్చరించింది. వృద్ధిని కూడా ఇది దెబ్బ తీస్తుందని ఐఎంఎఫ్ హెచ్చరించింది. పరిస్థితిలో మార్పు రావాలంటే ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ రంగాలు, విద్యా సంస్థల మధ్య సహకారం, సమగ్ర విధానం అవసరమని నివేదిక పేర్కొంది. ఉద్యోగాలపై ఏఐ ప్రభావం విషయంలో అలసత్వం చూపితే భారత్ భారీ మూల్యం చెల్లించుకోక తప్పదని హెచ్చరించింది.

\- సాక్షి, నేషనల్ డెస్క్

అసౌకర్యానికి గురైతే క్షమించండి

- మహా కుంభమేళా భక్తులకు ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ విజ్ఞప్తి
- దేశ ఐక్యత కోసం జరిగిన మహాయజ్ఞం దిగ్విజయంగా ముగిసిందని వెల్లడి

న్యూఢిల్లీ: ప్రయాగ్‌రాజ్‌లో 45 రోజులపాటు జరిగిన మహా కుంభమేళా విజయవంతంగా ముగియడం పట్ల ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీ హర్షం వ్యక్తం చేశారు. దేశ ఐక్యత కోసం జరిగిన మహాయజ్ఞం దిగ్విజయంగా ముగిసిందంటూ ప్రధాని గురువారం సోషల్ మీడియాలో పోస్టు చేశారు. మహాకుంభమేళా ఇచ్చిన స్ఫూర్తిని ఎప్పటికీ కొనసాగించాలని, 'వికసిత్ భారత్' లక్ష్య సాధన కోసం ఆత్మవిశ్వాసం, ఐక్యతతో దేశ ప్రజలంతా కలిసికట్టుగా ముందుకు సాగాలని పిలుపునిచ్చారు. త్రివేణి సంగమంలో ఊహకందని రీతిలో భక్తులు పుణ్యస్నానాలు ఆచరించారని వెల్లడించారు. ఈస్థాయిలో భక్తులు వస్తారని ఎవరూ ఊహించలేదన్నారు. నూతన శక్తితో మనం ముందుకు కదలాలని, దేశానికి నూతన భవిష్యత్తును లిఖించే కొత్త యుగంలోకి నవ్యోత్సాహంతో అడుగు పెట్టాలన్నారు. కుంభమేళాలో ఏదైనా అసౌకర్యం కలిగినట్లు భక్తులు భావిస్తే క్షమించాలని ప్రధాని మోదీ విజ్ఞప్తి చేశారు. సేవల్లో లోపాలు గానీ, పూజల్లో పొరపాట్లు గానీ తలెత్తితే తమను క్షమించాలంటూ గంగా మాత, యమున మాత, సరస్వతి మాతతోపాటు ప్రజలను కూడా ప్రార్థిస్తున్నానని చెప్పారు. ఎందుకంటే ప్రజలు సైతం తమకు దేవుళ్లేనని స్పష్టంచేశారు. ఇంతటి భారీ కార్యక్రమం నిర్వహించడం అంత సులువు కాదన్నారు. అమెరికా జనాభా కంటే రెండు రెట్ల జనం ఈ వేడుకల్లో పాల్గొన్నారని గుర్తుచేశారు. మహా కుంభమేళాను విజయవంతం చేసినందుకు ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి, అధికార యంత్రాంగానికి, ప్రజలకు, కార్మికులకు ప్రధానమంత్రి ధన్యవాదాలు తెలియజేశారు. చక్కటి ఏర్పాట్లు చేసినందుకు ఉత్తరప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి యోగి ఆదిత్యనాథ్‌ను ప్రశంసించారు. మేనేజ్‌మెంట్ నిపుణులకు, ప్లానింగ్, పాలసీ నిపుణులకు కుంభమేళా ఒక అధ్యయన అంశం అవుతుందన్నారు. కుంభమేళా తరహాలో భారీ సామూహిక వేడుక ప్రపంచంలో ఇంకెక్కడా జరగలేదన్నారు. 45 రోజుల పాటు జరిగిన మహా కుంభమేళా కోసం 140 కోట్ల మంది ప్రజలు విశ్వాసంతో ఏకతాటిపైకి వచ్చిన తీరు నిజంగా అద్భుతం, అపూర్వం అంటూ మోదీ భావోద్వేగానికి గురయ్యారు.

మోదీ డిగ్రీ సర్టిఫికెట్‌ను
అపరిచితులకు చూపించలేం

- హైకోర్టుకు చూపించడానికి అభ్యంతరం లేదు
- ఢిల్లీ హైకోర్టుకు తెలియజేసిన ఢిల్లీ యూనివర్సిటీ
- తీర్పును రిజర్వ్ చేసిన న్యాయమూర్తి

న్యూఢిల్లీ: ప్రధానమంత్రి నరేంద్రమోదీ అభ్యసించిన బ్యాచిలర్ డిగ్రీని ఢిల్లీ హైకోర్టుకు చూపించడానికి తమకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదని ఢిల్లీ యూనివర్సిటీ వెల్లడించింది. అయితే, సమాచార హక్కు చట్టం(ఆర్టీఐ) కింద ఈ డిగ్రీని అపరిచితులకు చూపించలేమని తేల్చిచెప్పింది. దీంతో మోదీ డిగ్రీకి సంబంధించిన కేసుపై తీర్పును న్యాయస్థానం రిజర్వ్ చేసింది. 1978లో ఢిల్లీ యూనివర్సిటీలో బీఏ పరీక్ష ఉత్తీర్ణులైన వారి వివరాలు ఇవ్వాలంటూ నీరజ్ అనే వ్యక్తి కేంద్ర సమాచార కమిషన్(సీఐసీ)ని కోరారు. ఆర్టీఐ కింద దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. నరేంద్ర మోదీ 1978లో బీఏ పరీక్షలో ఉత్తీర్ణత సాధించారు. నీరజ్ వినతిపై సీఐసీ సానుకూలంగా స్పందించింది. 1978లో బీఏ పరీక్ష రాసి ఉత్తీర్ణులైన విద్యార్థుల రికార్డులను తనిఖీ చేసుకోవడానికి అంగీకారం తెలిపింది. అందుకు సహకరించాలని ఢిల్లీ యూనివర్సిటీని ఆదేశించింది. ఈ మేరకు 2016 డిసెంబర్ 21న ఆదేశాలు జారీ చేసింది. సీఐసీ ఆదేశాలపై అభ్యంతరం వ్యక్తం చేస్తూ ఢిల్లీ యూనివర్సిటీ ఢిల్లీ హైకోర్టును ఆశ్రయించింది. సీఐసీ ఆదేశాలను కొట్టివేయాలని కోరుతూ పిటిషన్ దాఖలు చేసింది. దీంతో సీఐసీ ఆదేశాలపై హైకోర్టు 2017 జనవరి 23న స్టే విధించింది. సీఐసీ ఇచ్చిన ఆదేశాలు న్యాయబద్ధమేనని పిటిషనర్ పేర్కొన్నారు. ప్రధానమంత్రి చదువుకు సంబంధించిన వివరాలు తెలుసుకొనే హక్కు ఆర్టీఐ చట్టం కింద దేశ ప్రజలకు ఉందని స్పష్టం చేశారు. ఈ అంశంపై ఢిల్లీ హైకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సచిన్ దత్తా గురువారం విచారణ జరిపారు. ఢిల్లీ యూనివర్సిటీ తరఫున సొలిసిటర్ జనరల్ తుషార్ మెహతా వాదనలు వినిపించారు. 'తెలుసుకొనే హక్కు' కంటే 'గోప్యత హక్కు' మిన్న అని వెల్లడించారు. ప్రధానమంత్రికి ఉన్న గోప్యత హక్కు దృష్ట్యా ఆయన డిగ్రీని ఆర్టీఐ చట్టం కింద అపరిచితులకు చూపించడం సాధ్యం కాదని చెప్పారు. హైకోర్టుకు చూపించడానికి అభ్యంతరం లేదన్నారు. కొందరు వ్యక్తులు రాజకీయపరమైన ఉద్దేశాలతో ప్రధానమంత్రి సర్టిఫికెట్‌ను కోరుతున్నారని ఆక్షేపించారు. సీఐసీ ఉత్తర్వులను తిరస్కరించాలని విన్నవించారు. దీనిపై న్యాయమూర్తి స్పందిస్తూ.. ఈ కేసులో తీర్పును రిజర్వ్ చేస్తున్నట్లు ప్రకటించారు.

పాక్ నోట ఉపన్యాసాలా!

- అదో విఫలరాజ్యం, ఉగ్రవాదానికి మారుపేరు
- జమ్మూ కశ్మీర్ మాదే, ఆ పేరెత్తే అర్హతే లేదు
- ఐరాస వేదికపై దాయాదికి తలంటిన భారత్

క్షితిజ్ త్యాగి

జెనీవా: ఐక్యరాజ్యసమితి మానవ హక్కుల మండలి (యూఎన్‌హెచ్‌ఆర్‌సీ) 58వ సమావేశంలో పాకిస్తాన్ ప్రదర్శించిన వాచాలతను భారత్ దీటుగా తిప్పికొట్టింది. స్వీయ మనుగడ కోసం అంతర్జాతీయ సాయంపై ఆధారపడే ఓ విఫల రాజ్యానికి ఇతర దేశాలకు ఉపన్యాసాలిచ్చే అర్హత లేదంటూ గట్టిగా నలుగు పెట్టింది. జెనీవాలో జరుగుతున్న ఈ భేటీలో పాక్ షరామామూలుగా జమ్మూకశ్మీర్ అంశాన్ని లేవనెత్తింది. అక్కడ మానవ హక్కుల ఉల్లంఘన జరుగుతోందని పాక్ న్యాయ మంత్రి ఆజం నజీర్ తరార్ ఆరోపించారు. దీనిపై జెనీవాలో భారత్ తరఫున ఐరాస శాశ్వత మిషన్ క్షితిజ్ త్యాగి నిప్పులు చెరిగారు. పాక్ సైన్యం అందజేసే అవాస్తవాలనే చిలక పలుకుల్లా వల్లించే ఆనవాయితీని ఆ దేశ నాయకత్వం ఇంకా కొనసాగిస్తోందని ఎద్దేవా చేశారు. అంతర్గత సంక్షోభాలను పరిష్కరించుకోకుండా కేవలం భారత్ వ్యతిరేక ప్రసంగాల కోసం అంతర్జాతీయ వేదికలను పాక్ దుర్వినియోగం చేస్తోందని తూర్పారబట్టారు. జమ్మూకశ్మీర్, లద్దాఖ్ కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలు భారత్‌లో అంతర్భాగమని త్యాగి పునరుద్ఘాటించారు. ''జమ్మూకశ్మీర్‌లో కొన్నేళ్లుగా అపూర్వమైన రాజకీయ, సామాజిక, ఆర్థిక పురోగతి జరుగుతోంది. దశాబ్దాలపాటు పాక్ ప్రేరేపిత ఉగ్రవాదంతో అతలాకుతలమైన ఆ ప్రాంతంలో సాధారణ పరిస్థితులను తిరిగి తేవాలన్న భారత ప్రభుత్వ నిబద్ధతకు, దానిపై ప్రజల నమ్మకానికి అది నిదర్శనం'' అన్నారు. ''ప్రజాస్వామ్యం, పురోగతి, ప్రజలకు గౌరవం కల్పించడమే భారత ప్రాథమ్యాలు. ఆ విలువలను పాక్ కూడా నేర్చుకుంటే మంచిది'' అంటూ ఆయన హితవు పలికారు. మైనారిటీలను హింసించడం, రాజకీయ అసమ్మతిని అణచివేయడం, అంతర్జాతీయంగా నిషేధిత ఉగ్రవాదులకు ఆశ్రయం కల్పించడం వంటి అంశాల్లో ముందున్న పాక్‌కు మానవ హక్కులు, ప్రజాస్వామ్యంపై మాట్లాడే అర్హత గానీ, విశ్వసనీయత గానీ అసలే లేవని పునరుద్ఘాటించారు. పాక్ తన సొంత పాలన, ప్రజలకు న్యాయం అందించడంపై దృష్టి పెడితే మంచిదని హితవు పలికారు.

బెంగాల్ ఓటర్ల జాబితాలో గోల్‌మాల్

- ఎన్నికల్లో నెగ్గడానికి బీజేపీ అడ్డదారులు
- ఎన్నికల సంఘం అండతో నకిలీ ఓటర్లను చేర్పిస్తున్నారు
- సరిదిద్దకపోతే ఈసీ ఆఫీసు వద్ద నిరవధిక దీక్ష చేస్తా
- పశ్చిమ బెంగాల్ సీఎం మమత హెచ్చరిక

కోల్‌కతా: పశ్చిమ బెంగాల్ ఓటర్ల జాబితాలో భారీగా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయని ఆ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి, తృణమూల్ కాంగ్రెస్ పార్టీ(టీఎంసీ) అధినేత మమతా బెనర్జీ ఆరోపించారు. విపక్ష బీజేపీ ఎన్నికల సంఘం అండతో ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి జనాన్ని తీసుకొచ్చి ఓటర్లుగా చేర్పిస్తోందని మండిపడ్డారు. నకిలీ ఓటర్లను తక్షణమే తొలగించాలని, ఓటర్ల జాబితాలో తప్పులను సరిదిద్దాలని సూచించారు. లేకపోతే ఎన్నికల సంఘం కార్యాలయం ఎదుట నిరవధిక దీక్షకు దిగుతానని హెచ్చరించారు. గురువారం కోల్‌కతాలో జరిగిన టీఎంసీ సమావేశంలో మమతా బెనర్జీ మాట్లాడారు. ప్రధాన ఎన్నికల కమిషనర్(సీఈసీ)గా జ్ఞానేశ్ కుమార్ నియామకం పట్ల అనుమానాలు వ్యక్తంచేశారు. ఎన్నికల సంఘాన్ని ప్రభావితం చేయడానికి బీజేపీ ప్రయత్నిస్తోందని విమర్శించారు. ఎన్నికల సంఘం మద్దతుతో ఓటర్ల జాబితాను బీజేపీ ఇష్టానుసారంగా మార్చేస్తున్నట్లు స్పష్టంగా తెలుస్తోందని అన్నారు. ఇలాంటి అక్రమాలను సహించే ప్రసక్తే లేదన్నారు.

మరోసారి 'ఖేలా హోబే'

మహారాష్ట్ర, ఢిల్లీ అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో నెగ్గడానికి ప్రయోగించిన కుయుక్తులను బెంగాల్‌లోనూ పునరావృతం చేయాలన్నదే బీజేపీ కుట్ర అని మమతా బెనర్జీ మండిపడ్డారు. ఢిల్లీలో హరియాణా ప్రజలను, మహారాష్ట్రలో గుజరాత్ ప్రజలను ఓటర్లుగా చేర్పించి, అడ్డదారిలో నెగ్గిందని బీజేపీపై ఆగ్రహం వ్యక్తంచేశారు. బెంగాల్‌లో స్వేచ్ఛగా, పారదర్శకంగా ఎన్నికలు నిర్వహిస్తే బీజేపీ ఎట్టిపరిస్థితుల్లోనూ గెలిచే అవకాశమే లేదన్నారు. అందుకే మరో గత్యంతరం లేక ఎన్నికల్లో నెగ్గడానికి నకిలీ ఓటర్లను నమ్ముకుందని దుయ్యబట్టారు. బీజేపీ కుట్రలకు ఎన్నికల సంఘం సహకరిస్తుండడం దారుణమని అన్నారు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా నకిలీ ఓటర్లను బహిర్గతపర్చి, బీజేపీ బండారం బయట పెడతామని మమతా బెనర్జీ పేర్కొన్నారు. మహారాష్ట్ర, ఢిల్లీలో బీజేపీ కుట్రలను అక్కడి పార్టీలు పసిగట్టలేకపోయాయని అన్నారు. బెంగాల్‌లో బీజేపీ నిర్వాకాలను తాము గుర్తించామని చెప్పారు. మహారాష్ట్ర, ఢిల్లీలో అక్రమంగా గెలిచిన బీజేపీ ఇప్పుడు బెంగాల్‌పై కన్నేసిందని, ఆ పార్టీకి తాము గట్టిగా బదులిస్తామని అన్నారు. మరోసారి ఖేలా హోబే(ఆట మొదలైంది) తప్పదని వ్యాఖ్యానించారు. గత ఎన్నికల్లో బీజేపీని చిత్తుగా ఓడించామని, రాబోయే ఎన్నికల్లోనూ తగిన గుణపాఠం నేర్పబోతున్నామని పేర్కొన్నారు.

మన లక్ష్యం 215 ప్లస్ సీట్లు

వచ్చే ఏడాది జరగనున్న అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో 294 స్థానాలకు గాను 215కు పైగా సీట్లు గెలుచుకోవడమే లక్ష్యంగా పెట్టుకోవాలని టీఎంసీ శ్రేణులకు మమతా బెనర్జీ పిలుపునిచ్చారు. బీజేపీ బలాన్ని మరింతగా తగ్గించాలన్నారు. బీజేపీతోపాటు సీపీఎం, కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులకు ఈ దఫా డిపాజిట్లు కూడా దక్కకుండా చూడాలన్నారు. గతంలో ఎన్నికలప్పుడు కాషాయదళ నేతలు ఇచ్చిన నినాదాలను ఆమె గుర్తు చేశారు. '2021 ఎన్నికల్లో బీజేపీ నేతలు '200 సీట్లకు మించి'అనే నినాదంతో ప్రచారం చేసుకున్నప్పటికీ ఓటమి పాలయ్యారు. 2024 లోక్‌సభ ఎన్నికలప్పుడు '400కు మించి' అనే నినాదంతో ప్రచారం చేసుకున్నప్పటికీ ఆ పార్టీ కనీసం మెజారిటీని సైతం సాధించలేకపోయింది. 'ఈ దఫా ఎన్నికల్లో మనం, మూడింట రెండొంతుల మెజారిటీ తెచ్చుకుంటాం. కానీ, అంతకుమించి మెజారిటీ సాధించేందుకు మీరు కృషి చేయాలి. ఈసారి బీజేపీకి డిపాజిట్లు కూడా దక్కకూడదు' అని మమత స్పష్టంచేశారు.

బుధవారం వాషింగ్టన్‌లో అమెరికా కేబినెట్ భేటీలో మాట్లాడుతున్న ట్రంప్

ఈయూపై 25 శాతం సుంకాలు

ఈయూ నుంచి వైదొలిగినందుకు బ్రిటన్‌పై ట్రంప్ ప్రశంసలు

వాషింగ్టన్: అమెరికా సుంకాల దెబ్బ యూరోపియన్ యూనియన్ (ఈయూ)నూ తాకింది. ఈయూ దిగుమతులపై 25 శాతం సుంకాలు విధిస్తున్నట్టు అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ ప్రకటించారు. బుధవారం తొలి కేబినెట్ మీటింగ్ అనంతరం మీడియాతో మాట్లాడుతూ ఆయన ఈ ప్రకటన చేశారు. ఈయూతో వాణిజ్యంలో అమెరికాకు అన్యాయం జరుగుతోందని ఆరోపించారు. ''27 దేశాలున్న ఈయూ అమెరికా కార్లు, వ్యవసాయోత్పత్తులను అంగీకరించదు. కానీ మేం మాత్రం వారి నుంచి అన్నీ దిగుమతి చేసుకుంటున్నాం. అమెరికా వాహన దిగుమతులపై ఈయూ 10 శాతం సుంకం విధిస్తోంది. ఈయూ ప్యాసింజర్ కార్ల దిగుమతులపై మేం విధిస్తున్న దానికంటే ఇది 4 రెట్లు ఎక్కువ'' అంటూ మండిపడ్డారు. అసలు అమెరికాను ఇరుకున పెట్టేందుకే ఈయూ పుట్టిందని ట్రంప్ ఆరోపించారు.

గట్టిగా బదులిస్తాం: ఈయూ

ట్రంప్ వ్యాఖ్యలపై ఈయూ కార్యనిర్వాహక విభాగమైన యూరోపియన్ కమిషన్ దీటుగా స్పందించింది. ''మాది ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద స్వేచ్ఛా విపణి. అమెరికాకు ఈయూ వరం. చట్టబద్ధం, వివక్షారహితం అయిన మా విధానాలను ఎదుర్కొనేందుకు సుంకాలను ఉపయోగిస్తే, స్వేచ్ఛాయుత, నిష్పాక్షిక వాణిజ్యానికి అడ్డంకులు కలిగిస్తే ఈయూ గట్టిగా బదులిస్తుంది'' అని కమిషన్ అధికార ప్రతినిధి ప్రకటించారు.

అమెరికా, ఈయూ ఉద్రిక్తతలు

రెండు ప్రపంచ యుద్ధాలతో దెబ్బతిన్న ఐరోపా ఖండంలో ఘర్షణలకు తెర దించేందుకు 1993లో ఈయూ ఏర్పాటైంది. అమెరికా కూడా దీన్ని ఓ చరిత్రాత్మక విజయంగానే చూసింది. ఐరోపా సమైక్యతను దశాబ్దాలుగా ప్రోత్సహించింది. కానీ రెండింటి మధ్య కొంతకాలంగా విభేదాలు పెరిగిపోతున్నాయి. ట్రంప్ రాకతో ఉక్రెయిన్‌కు మద్దతు విషయంలో అమెరికా ఉన్నట్టుండి యూటర్న్ తీసుకోవడంతో కూటమి దేశాల్లో ఆందోళన వ్యక్తమవుతోంది. ఉక్రెయిన్ యుద్ధంపై ఐరాస తాజా తీర్మానం విషయంలోనూ రష్యాకు అనుకూలంగా అమెరికా నిలవడం నివ్వెరపరిచింది. ఈయూపై సుంకాల ప్రకటనను ఈ విభేదాలకు కొనసాగింపుగా చూస్తున్నారు. అమెరికాలో పర్యటిస్తున్న ఈయూ విదేశీ విధాన వ్యవహారాల సారథి కాజా కలాస్ ఆ దేశ విదేశాంగ మంత్రి మార్కో రూబియోతో భేటీ కావాల్సి ఉండగా సమయాభావం సాకుతో అది రద్దయింది!

యూఎస్ ఎయిడ్ కాంట్రాక్టుల్లో
90 శాతం రద్దు!

ట్రంప్ యంత్రాంగం ప్రకటన

వాషింగ్టన్: అమెరికా అంతర్జాతీయ విదేశీ సహాయ నిధి (యూఎస్ ఎయిడ్)కు ఇప్పటికే మంగళం పాడిన డొనాల్డ్ ట్రంప్ సర్కారు, దానికి సంబంధించి ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఏకంగా 90 శాతానికి పైగా కాంట్రాక్టులను రద్దు చేస్తున్నట్టు తాజాగా ప్రకటించింది. ఈ దెబ్బతో 6,200 కాంట్రాక్టుల్లో 54 బిలియన్ డాలర్ల విలువైన 5,800 పై చిలుకు ఒక్కసారిగా బుట్టదాఖలయ్యాయి. యూఎస్ ఎయిడ్ కాంట్రాక్టుల మొత్తం విలువ 60 బిలియన్ డాలర్లని సర్కారు వెల్లడించింది. యూఎస్ ఎయిడ్ రద్దును సవాలు చేస్తూ పలు స్వచ్ఛంద సంస్థలు ఇప్పటికే కోర్టుల తలుపులు తట్టాయి. సదరు కాంట్రాక్టులకు సంబంధించి నిలిపేసిన బిలియన్ల కొద్దీ డాలర్లను తక్షణం విడుదల చేయాల్సిందిగా డిస్ట్రిక్ట్ కోర్టు జడ్జి ఒకరు మంగళవారం తీర్పు ఇచ్చారు. కానీ దానిపై ట్రంప్ యంత్రాంగం బుధవారం సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్లింది. దిగువ కోర్టు తీర్పుపై సుప్రీంకోర్టు స్టే విధించింది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా పలు దేశాల్లో వివిధ అభివృద్ధి, సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు దన్నుగా నిలిచే యూఎస్ ఎయిడ్ కార్యక్రమాన్ని అమెరికా 60 ఏళ్లకు పైగా కొనసాగిస్తున్న సంగతి తెలిసిందే.

ఖాళీకి పావుగంట

ఉద్వాసన పలికిన, దీర్ఘకాలిక సెలవులపై పంపిన యూఎస్ ఎయిడ్ సిబ్బందికి తమ డెస్కులను ఖాళీ చేసేందుకు గురు, శుక్రవారాల్లో ప్రభుత్వం కేవలం 15 నిమిషాల గడువిచ్చింది. దాంతో సిబ్బంది ఒక్కొక్కరుగా సంస్థ ప్రధాన కార్యాలయానికి చేరుకున్నారు. తమ కార్యాలయాన్ని, డెస్కును చివరిసారిగా చూసుకుంటూ భారమైన మనసుతో నిట్టూర్చారు. ఇది తమను మరింతగా అవమానించడమేనని వాపోయారు.

భారత గ్రాడ్యుయేట్ల కోసం...
గోల్డ్ కార్డు కొనండి

అమెరికా కంపెనీలకు ట్రంప్ సూచన

వాషింగ్టన్: హార్వర్డ్, స్టాన్‌ఫోర్డ్ వంటి అత్యుత్తమ యూనివర్సిటీల్లో చదివే ప్రతిభావంతులైన భారత పట్టభద్రులకు ఉద్యోగాలిచ్చేందుకు గోల్డ్ కార్డ్ పథకాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవాల్సిందిగా అమెరికా కంపెనీలకు అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ సూచించారు. 50 లక్షల డాలర్లు (రూ.43.67 కోట్లు) చెల్లించి గోల్డ్ కార్డు కొనుగోలు చేస్తే అమెరికా పౌరసత్వమిస్తామని ఆయన తాజాగా ప్రకటించడం తెలిసిందే. ''అమెరికాలోని అత్యున్నత వర్సిటీల్లో చదివే భారత్, చైనా, జపాన్ విద్యార్థులకు ఇక్కడి కంపెనీలు ఆకర్షణీయమైన జాబ్ ఆఫర్లు ఇచ్చి నిలుపుకునే అవకాశం ప్రస్తుత ఇమిగ్రేషన్ వ్యవస్థలో లేదు. దాంతో వారు స్వదేశాలకు వెళ్లి వ్యాపారాలు ప్రారంభించి బిలియనీర్లుగా ఎదుగుతున్నారు. వేలాది మందికి ఉపాధి కల్పిస్తున్నారు. అలాంటి వారి కోసం అమెరికా కంపెనీలే ఇకపై గోల్డ్ కార్డు కొనుగోలు చేయొచ్చు. తద్వారా వారికి ఉపాధి కల్పించి అట్టిపెట్టుకోవచ్చు'' అని పేర్కొన్నారు. గోల్డ్ కార్డు పథకం రెండు వారాల్లో అమల్లోకి రానుంది.

గాజా నుంచి వైదొలగబోం

ఒప్పందంపై ఇజ్రాయెల్ యూ టర్న్

- శాంతిసాధన ప్రక్రియకు విఘాతమే!
- రెండో దశ చర్చలకు సిద్ధం: హమాస్
- నలుగురు ఇజ్రాయెలీల మృతదేహాల అప్పగింత
- 600 మంది ఖైదీలను విడుదల చేసిన ఇజ్రాయెల్
- కాల్పుల విరమణ తొలి దశకు శనివారంతో తెర

ఖాన్ యూనిస్: గాజాలో శాంతిస్థాపన ప్రక్రియ మళ్లీ డోలాయమానంలో పడింది. గాజాలోని ఫిలడెల్ఫీ తదితర వ్యూహాత్మక ప్రాంతాల నుంచి తమ సైన్యం వైదొలగే ప్రసక్తే లేదని ఇజ్రాయెల్ గురువారం కుండబద్దలు కొట్టింది. ఆయుధాల స్మగ్లింగ్ తదితరాల నిరోధానికి ఇది తప్పనిసరి పేర్కొంది. నలుగురు ఇజ్రాయెలీ బందీల మృతదేహాలను హమాస్ రెడ్‌క్రాస్‌కు అప్పగించిన కొద్ది గంటల్లోనే ఇజ్రాయెల్ అధికారి ఒకరు ఈ మేరకు మీడియాకు వెల్లడించారు. దాంతో తొలి దశ కాల్పుల విరమణ ఒప్పందం శనివారం ముగియనున్న వేళ ఇజ్రాయెల్, హమాస్ మధ్య శాంతి చర్చలు అనుమానంలో పడ్డాయి. ఒప్పందం మేరకు ఫిలడెల్ఫీ తదితర ప్రాంతాల నుంచి వైదొలిగే ప్రక్రియకు ఇజ్రాయెల్ శనివారమే శ్రీకారం చుట్టాల్సి ఉంది. చర్చలు ముందుకు సాగాలంటే గాజా నుంచి ఇజ్రాయెల్ సైన్యం వైదొలగాల్సిందేనని హమాస్‌తో పాటు చర్చల మధ్యవర్తి ఈజిప్ట్ కూడా స్పష్టం చేస్తూ వస్తున్న విషయం తెలిసిందే. హమాస్ మాత్రం రెండో దశ కాల్పుల విరమణపై చర్చలకు సిద్ధమని ప్రకటించింది. తమ వద్ద బందీలుగా ఉన్న డజన్ల కొద్దీ ఇజ్రాయెలీలు విడుదలవ్వాలంటే చర్చలకు, ఒప్పందానికి కట్టుబడి ఉండటమే ఇజ్రాయెల్ ముందున్న ఏకైక మార్గమని పేర్కొంది. కాల్పుల విరమణ నుంచి వెనక్కి తగ్గే ఏ ప్రయత్నమైనా బందీలకు, వారి కుటుంబాలకు మరింత నష్టాన్ని కలిగిస్తుందని హెచ్చరించింది. మరోవైపు ఇజ్రాయెల్ చెరలో ఉన్న 600కు పైగా పాలస్తీనా ఖైదీలు కూడా గురువారం తెల్లవారుజామున విడుదలయ్యారు. దాంతో ఖాన్ యూనిస్‌లో ఆనందం నెలకొంది. ఆరు వారాల తొలి దశ కాల్పుల విరమణలో భాగంగా హమాస్ ఇప్పటిదాకా 25 మంది ఇజ్రాయెలీ బందీలను, 8 మృతదేహాలను అప్పగించింది. బదులుగా దాదాపు 2,000 మంది పాలస్తీనా ఖైదీలను ఇజ్రాయెల్ విడుదల చేసింది. రెండో దశపై ఫిబ్రవరి తొలి వారంలోనే చర్చలు మొదలవ్వాల్సి ఉండగా ఇప్పటిదాకా ఎలాంటి పురోగతీ లేదు. హమాస్ తాజాగా అప్పగించిన నలుగురు ఇజ్రాయెలీల మృతుల్లో ఒకరు 2023 అక్టోబర్ 7న దాడిలోనే చనిపోయారు. మృతదేహాన్ని హమాస్ మిలిటెంట్లు గాజాకు తరలించారు. మిగతా ముగ్గురు సజీవంగా అపహరణకు గురయ్యారు. వారి మరణానికి కారణాలు తెలియాల్సి ఉంది. హమాస్ వద్ద కనీసం మరో 59 మంది ఇజ్రాయెలీలు బందీలుగా ఉన్నట్టు చెబుతున్నారు. వారిలో 32 మందికి పైగా మరణించి ఉంటారని అనుమానిస్తున్నారు.

ప్రధాన మీడియాకు ఆన్‌లైన్ ప్లాట్‌ఫాంలు...
పరిహారం ఇవ్వాల్సిందే

సమాచార, ప్రసార మంత్రి వైష్ణవ్ స్పష్టీకరణ

న్యూఢిల్లీ: కొత్త తరాన్ని ఆకట్టుకునేందుకు పుంఖానుపుంఖాలుగా పుట్టుకొస్తున్న ఆన్‌లైన్ మీడియా ప్లాట్‌ఫాంల వల్ల వార్తాపత్రికలు, వార్తా చానళ్ల వంటి సంప్రదాయ ప్రధాన స్రవంతి మీడియా సంస్థలు ఆర్థికంగా నష్టపోతున్నాయని కేంద్ర సమాచార, ప్రసార శాఖ మంత్రి అశ్వినీ వైష్ణవ్ అభిప్రాయపడ్డారు. ''సంప్రదాయ మీడియా సంస్థలకు సంబంధించిన కంటెంట్‌ను ఆన్‌లైన్ ప్లాట్‌ఫాంలు విస్తారంగా వాడుకుంటున్నాయి. ఇందుకు వాటికవి సముచిత పరిహారం చెల్లించాల్సి ఉంటుంది'' అని స్పష్టం చేశారు. ఈ దిశగా చర్యలు తీసుకునేందుకు కేంద్రం కృషి చేస్తోందని వెల్లడించారు. గురువారం స్టోరీబోర్డ్18 డీఎన్‌పీఏ సదస్సును ఉద్దేశించి మంత్రి మాట్లాడారు. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో సంప్రదాయ మీడియా పెను సవాళ్లను ఎదుర్కొంటోందని అభిప్రాయపడ్డారు. ''ఆన్‌లైన్ ప్లాట్‌ఫాంలు కృత్రిమ మేధ (ఏఐ) తదితరాల సాయంతో కంటెంట్‌ను అత్యంత ఆకర్షణీయంగా రూపొందిస్తూ పాఠకులు, వీక్షకులను ఆకట్టుకుంటున్నాయి. దాంతో యువత సంప్రదాయ మీడియా నుంచి పూర్తిగా డిజిటల్ మీడియా వైపు మళ్లుతోంది. ఈ పరిస్థితుల్లో సంప్రదాయ మీడియా తన పాత్రను సమీక్షించుకోవాల్సి ఉంది. శరవేగంగా చోటుచేసుకుంటున్న కొత్త తరం మార్పులకు అనుగుణంగా తనను తాను మార్చుకోవాలి. ఇది చాలా ముఖ్యం'' అని సూచించారు. ఈ మార్పిడి క్రమంలో సంప్రదాయ మీడియాకు అన్నివిధాలా దన్నుగా నిలిచేందుకు కేంద్రం సిద్ధంగా ఉందని వెల్లడించారు. డిజిటల్ ప్లాట్‌ఫాంలు తమ ఆదాయంలో సంప్రదాయ ప్రధాన స్రవంతి మీడియా సంస్థలకు సముచిత వాటా ఇచ్చేలా పలు దేశాల్లో ఇప్పటికే చట్టాలు అమల్లో ఉన్నాయని సమాచార ప్రసార శాఖ కార్యదర్శి సంజయ్ జాజు ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేశారు. ''భారత్‌లో మాత్రం ఇంకా ఆ పరిస్థితి లేదు. డిజిటల్ మీడియా ప్లాట్‌ఫాంలకు ఇప్పటికీ ప్రధాన స్రవంతి సంస్థల కంటెంటే ప్రధాన వనరు. కానీ వాటి ఆదాయంలో మాత్రం ప్రధాన మీడియా సంస్థలకు తదనుగుణంగా అందడం లేదు'' అన్నారు.

సాక్షి కరీంనగర్
శుక్రవారం : 28 : ఫిబ్రవరి : 2025

న్యూస్‌రీల్

పోలింగ్ కేంద్రాన్ని పరిశీలించిన సీపీ

ఎల్‌ఎండీలో పోలింగ్ కేంద్రాన్ని పరిశీలిస్తున్న సీపీ అభిషేక్ మహంతి

తిమ్మాపూర్: కరీంనగర్ పోలీస్ కమిషనరేట్ పరిధిలో ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల పోలింగ్ ప్రశాంతంగా జరిగిందని సీపీ అభిషేక్ మహంతి తెలిపారు. ఎల్‌ఎండీకాలనీలోని పోలింగ్ కేంద్రాన్ని గురువారం సందర్శించారు. పోలీసులతో మాట్లాడారు. అనంతరం మీడియాతో మాట్లాడారు. కమిషనరేట్ పరిధిలో పోలింగ్ ప్రశాంతంగా జరిగిందన్నారు. 400 మంది పోలీసులు పోలింగ్ కేంద్రాల వద్ద, ఎస్కార్ట్ ఫోర్స్ వివిధ విభాగాలుగా విధులు నిర్వహించాయన్నారు. స్థానిక పోలీసులు పోలింగ్ కేంద్రాల వద్ద భారీ బందోబస్తు నిర్వహించినట్లు వివరించారు. ఏసీపీ జి.నరేందర్, సీఐ స్వామి, ఎస్సై వివేక్ సీపీ వెంట ఉన్నారు.

శ్రీఅమృతేశ్వర మహా శివాలయంలో అన్నపూజ

అన్న ప్రసాదంలో పాల్గొన్న భక్తులు

కొత్తపల్లి: మహా శివరాత్రి వేడుకల్లో భాగంగా గురువారం రేకుర్తిలోని శ్రీ అమృతేశ్వర మహాశివాలయంలో అన్నపూజ కార్యక్రమాన్ని వైభవంగా నిర్వహించారు. పరమేశ్వరుడికి అన్న సమర్పణ చేసిన అర్చకుడు మహాహారతితో నివేదించారు. మహాశివరాత్రి పర్వదినం మరుసటి రోజున శ్రీ అపర్ణఅమృతేశ్వరస్వామికి అన్నపూజ నిర్వహించి మహాహారతి సమర్పించారు. తదనంతరం భక్తులందరికీ మహాప్రసాదం అందజేశారు. చెక్కబండి మంజుల మధుసూదన్ రెడ్డి దంపతులు అన్నప్రసాద వితరణ చేసిన ఈ కార్యక్రమంలో సుమారు రెండువేల వరకు భక్తులు పాల్గొని స్వామివారి అన్నప్రసాదం స్వీకరించారు. మాజీ కార్పొరేటర్ సుదగోని మాధవికృష్ణగౌడ్, మాజీ ఎంపీటీసీ జక్కుల నాగరాణి మల్లేశం, ఆలయ కమిటీ ప్రతినిధులు కొండాల్ రావు, న్యాలమడుగు శంకరయ్య, దొనకొండ ప్రభాకర్ రెడ్డి, గుజ్జుల ప్రసాదరెడ్డి, బి.లక్ష్మారెడ్డి, కోట శ్రీనివాస్ రెడ్డి, ముప్పిడి మల్లారెడ్డి, కసిడి రాజశేఖర్ రెడ్డి భక్తులు పాల్గొన్నారు.

రాజన్న సేవలో కరీంనగర్ డీఈవో జనార్దన్‌రావు

ఆశీర్వాద మంటపంలో డీఈవో జనార్దన్‌రావు

వేములవాడ: జిల్లా విద్యాధికారిగా బాధ్యతలు స్వీకరించిన జనార్దన్‌రావు గురువారం వేములవాడ రాజన్నను దర్శించుకున్నారు. ఆలయ అధికారులు ప్రత్యేక దర్శనం అవకాశం కల్పించారు. స్వామి వారి దర్శనానంతరం ఆశీర్వచన మండపంలో బ్రాహ్మణులు ఆశీర్వదించి రాజన్న ప్రసాదం అందజేశారు. డీఈవో వెంట మధు మహేశ్, మందిరం రఘు, పోగుల ధనుంజయ్ పాల్గొన్నారు.

ఓటెత్తిన చైతన్యం

- 2019 ఏడాదితో పోలిస్తే మెరుగుపడిన ఎమ్మెల్సీ ఓటింగ్
- 11.39 శాతం పెరిగిన పట్టభద్రులు, 8.36శాతం పెరిగిన టీచర్లు
- మూడో తేదీన లెక్కింపు, ఏర్పాట్లు ముమ్మరం
- విజయావకాశాలపై మొదలైన ఆన్‌లైన్ సర్వేలు

ఓటేసేందుకు డల్లాస్ నుంచి వచ్చిన శ్రీరామోజు అఖిల

ఓటేస్తున్న కలెక్టర్ పమేలా సత్పతి

సాక్షి ప్రతినిధి,కరీంనగర్:

ఉమ్మడి కరీంనగర్– మెదక్– ఆదిలాబాద్– నిజామాబాద్ జిల్లాల గ్రాడ్యుయేట్, టీచర్ నియోజకవర్గాల ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల్లో ఈసారి ఓటింగ్‌శాతం పెరిగింది. ఎన్నికల సంఘం చేసిన ప్రచారం, అభ్యర్థులు చేపట్టిన ఓటింగ్ నమోదు పోలింగ్‌శాతం పెరుగుదలకు దోహదం చేసింది. గురువారం నాలుగు పాత జిల్లా(కొత్త 15 జిల్లాలు)లు, 42నియోజకవర్గాల్లోని 773 పోలింగ్ కేంద్రాల్లో ఎలాంటి అవాంఛనీయ ఘటనలు జరగకుండా ఎన్నికలు ప్రశాంతంగా ముగిశాయి. పట్టభద్రుల ఎమ్మెల్సీస్థానంలో 3,55,159 ఓట్లు ఉండగా.. 70.42శాతం పోలింగ్ నమోదైంది. ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీ స్థానంలో 27,088 మంది ఓటర్లు ఉండగా 91.90 శాతం పోలింగ్ నమోదైంది. గతంతో పోలిస్తే ఈసారి పట్టభద్రుల్లో 11.39శాతం, టీచర్లలో 8.36 శాతం పోలింగ్ మెరుగైంది. పట్టభద్రుల ఎమ్మెల్సీ బరిలో ఉన్న 56మంది, ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీ పోటీలో నిలిచిన 15మంది భవితవ్యం బ్యాలెట్ బాక్సుల్లో నిక్షిప్తమై ఉంది. బ్యాలెట్ బాక్సులు కరీంనగర్‌లోని అంబేడ్కర్ స్టేడియంలోని స్ట్రాంగ్‌రూముల్లో భద్రపరచగా.. మార్చి మూడో తేదీన ఓట్ల లెక్కింపునకు ఏర్పాట్లు చేశారు. పోలింగ్ ముగిసిన నేపథ్యంలో విజయావకాశాలపై సర్వేలు జోరందుకున్నాయి.

ప్రతికూలతతో తగ్గిన ఓటింగ్..

వాస్తవానికి ఈసారి పోలింగ్ ఇంకా పెరగాల్సి ఉన్నా.. పలు ప్రతికూలతల వల్ల అది సాధ్యం కాలేదు. టీచర్లకు ప్రభుత్వం స్పెషల్ క్యాజువల్ లీవు పేరిట రోజు మొత్తం సెలవు ఇచ్చింది. కానీ, విద్యాశాఖ, ప్రైవేటు యాజమాన్యాలు కాలడ్డం పెట్టాయి. ప్రభుత్వ స్కూళ్ల ఉపాధ్యాయులకు సగం రోజు, ప్రైవేటు వారికి గంట మాత్రమే అనుమతించారు. వాస్తవానికి టీచర్లు గ్రాడ్యుయేట్, టీచర్ రెండు ఓట్లు వేయాల్సి ఉంటుంది. కానీ, సమయాభావం, సెలవు దొరక్కపోవడంతో వారిలో అధిక శాతం ఒక్క ఓటుకే పరిమితమయ్యారు. దీనికితోడు ముందు రోజు రాత్రి శివరాత్రి జాగారం కావడం పలువురు పుణ్యక్షేత్రాలకు వెళ్లారు. ఇక హైదరాబాద్, తదితర నగరాలకు వలసవెళ్లిన గ్రాడ్యుయేట్లు, టీచర్లకు ఇక్కడ ఓటు ఉన్నా.. సెలవు దొరక్క, చార్జీల భారం వల్ల రాలేకపోయారు.

ఓటేసిన కలెక్టర్.. 3వ తేదీన లెక్కింపు

కరీంనగర్‌లోని ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల పోలింగ్‌స్టేషన్లను ఎన్నికల రిటర్నింగ్ అధికారి, కరీంనగర్ కలెక్టర్ పమేలా సత్పతి సందర్శించారు. ముకరంపురలోని ప్రభుత్వ ప్రాథమిక పాఠశాలలో ఆమె తన గ్రాడ్యుయేట్ ఓటుహక్కును వినియోగించుకున్నారు. ఇదే పోలింగ్ కేంద్రంలో అడిషనల్ కలెక్టర్ ప్రఫుల్ దేశాయ్ ఓటు వేశారు. మార్చి 3వ తేదీన ఎమ్మెల్సీ ఓట్ల లెక్కింపు నిర్వహించనున్నారు. కరీంనగర్‌లోని బీఆర్ అంబేడ్కర్ ఇండోర్ స్టేడియంలో లెక్కింపు కోసం ఏర్పాట్లు చేపడుతున్నారు. పటిష్టమైన బందోబస్తు మధ్య లెక్కింపు జరగనుంది. కొత్త 15 జిల్లాల నుంచి గురువారం అర్ధరాత్రి వరకు బ్యాలెట్ బాక్సులు స్ట్రాంగ్ రూములకు చేరుకున్నాయి. పోలింగ్ ముగిసిన మరుక్షణమే ఆన్‌లైన్‌లో ఎగ్జిట్‌పోల్ కోసం అభిప్రాయ సేకరణ ప్రారంభించారు. ఫోన్లలో ఐవీఆర్ పద్ధతిలో, నేరుగా, సోషల్ మీడియా లేదా ఆన్‌లైన్‌లో అభిప్రాయాలు సేకరించడం మొదలు పెట్టారు.

ఓటుహక్కు వినియోగించుకున్నా దంపతులు

ఉమెన్స్ కళాశాలలో పోల్‌చిట్టీలు అందిస్తూ...

కరీంనగర్‌లోని అంబేడ్కర్‌స్టేడియంలో ఏర్పాటుచేసిన స్ట్రాంగ్‌రూంకి చేరుకుంటున్న బ్యాలెట్ బాక్సులు

గ్రాడ్యుయేట్స్ స్థానంలో పోలింగ్ ఇలా..

ఏడాది	మొత్తం ఓట్లు	పోలింగ్‌శాతం
2019	1,95,581	59.03శాతం
2025	3,55,159	70.42శాతం

టీచర్స్ స్థానంలో

ఏడాది	మొత్తం ఓట్లు	పోలింగ్‌శాతం
2019	23,160	83.54 శాతం
2025	27,088	91.90 శాతం

పట్టభద్రుల ఎమ్మెల్సీ పోలింగ్ వివరాలు

జిల్లా	మొత్తం ఓట్లు	పోలైన ఓట్లు	శాతం
జగిత్యాల	35,281	24,862	70.47
పెద్దపల్లి	31,037	21,259	68.50
కరీంనగర్	71,545	46,247	64.64
రాజన్న సిరిసిల్ల	22,397	15,394	68.73

ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీ పోలింగ్ వివరాలు

జిల్లా	మొత్తం ఓట్లు	పోలైన ఓట్లు	శాతం
జగిత్యాల	1,769	1,635	92.43
పెద్దపల్లి	1,111	1,049	94.42
కరీంనగర్	4,305	3,871	89.92
రాజన్న సిరిసిల్ల	950	899	94.63

కరీంనగర్‌లో ఓటేసిన దివ్యాంగుడు

చిగురుమామిడిలో మంత్రి పొన్నం ప్రభాకర్

హుజూరాబాద్‌లో ఓటేసేందుకు వచ్చిన అంధులు

ఓటేసిన కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి నరేందర్‌రెడ్డి

బీఎస్పీ అభ్యర్థి ప్రసన్న హరికృష్ణ

కరీంనగర్ ఎమ్మెల్యే గంగుల కమలాకర్

మానకొండూర్ ఎమ్మెల్యే కవ్వంపల్లి

చొప్పదండి ఎమ్మెల్యే మేడిపల్లి సత్యం

ఏఐఎఫ్‌బీ అభ్యర్థి సర్దార్ రవీందర్‌సింగ్

స్వతంత్ర అభ్యర్థి యాదగిరి శేఖర్‌రావు

కాంగ్రెస్ నాయకుడు వి.రాజేందర్‌రావు

మాజీ ఎంపీ వినోద్‌కుమార్

టీఎన్‌జీవోస్ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు జగదీశ్

స్వతంత్ర అభ్యర్థి మెతుకు హేమలత

మళ్లొస్తాం రాజన్నా

- ముగిసిన మహాశివరాత్రి ఉత్సవాలు
- కొనసాగుతున్న భక్తుల రద్దీ
- బద్దిపోచమ్మకు బోనం మొక్కులు
- రెండు రోజుల్లో రూ.కోటికిపైగా ఆదాయం

వేములవాడ: మహాశివరాత్రి జాతర ముగిసింది. ముల్లెమూటలు.. పిల్లాపాపలతో భక్తులు ఇంటికి తిరుగుప్రయాణమయ్యారు. మూడు రోజులుగా వేములవాడ రాజన్న ఆలయంలో అంగరంగ వైభవంగా జరిగిన మహాశివరాత్రి జాతర ఉత్సవాలు గురువారం ప్రశాంతంగా ముగిశాయి. కోడెమొక్కులు, తలనీలాల సమర్పణ, నిలువెత్తు బెల్లం పంపిణీ, గండదీపంలో నూనెమొక్కులు చెల్లించుకున్నారు. రాజరాజేశ్వరస్వామిని దర్శించుకున్న భక్తులు జాగరణ ముగియడంతో గురువారం బద్దిపోచమ్మకు బోనాలు సమర్పించుకున్నారు. కల్లుసాక పోసి... పట్నాల మొక్కులు చెల్లించుకున్నారు. గుడి చెరువు ఖాళీ ప్రదేశంలో ఏర్పాటు చేసిన శివార్చన వద్ద దాదాపు 40వేల మంది భక్తులు సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు చూస్తూ జాగరణ పూర్తి చేశారు. రాష్ట్ర సాంస్కృతికశాఖ డైరెక్టర్ మామిడి హరికృష్ణ, ప్రభుత్వవిప్ ఆది శ్రీనివాస్, ఈవో కొప్పుల వినోద్‌రెడ్డి, ఈఈ రాజేశ్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. మహాజాతర సందర్భంగా బుధ, గురువారాల్లో దాదాపు 4 లక్షలకు పైగా భక్తులు రాజన్నను దర్శించుకున్నారు. ఫ్రీ పాస్‌లు రద్దు చేశారు. రెండు రోజుల్లో రూ.కోటికిపైగా ఆదాయం సమకూరినట్లు ఆలయ అకౌంట్స్ అధికారులు తెలిపారు. మహాజాతర ఉత్సవాలకు హాజరైన లక్షలాది మంది భక్తులకు సరిపడా లడ్డూ ప్రసాదాలు, పులిహోర తయారుచేసిన సిబ్బందికి ఆలయ ఈవో వినోద్‌రెడ్డి కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. సిబ్బందిని కలిసి సేవలను కొనియాడారు. ఏఈవో శ్రవణ్, ప్రొటోకాల్ ఏఈవో అశోక్‌కుమార్, పర్యవేక్షకులు శ్రీకాంత్‌చారి, సీనియర్ అసిస్టెంట్లు ఎడ్ల శివసాయి, పురాణం వంశమోహనశర్మ, జూనియర్ అసిస్టెంట్ సింహాచారి తదితరులు ఉన్నారు.

సహకరించిన వారికి కృతజ్ఞతలు

మూడు రోజులుగా నిర్వహించిన మహాశివరాత్రి జాతర విజయవంతం కావడానికి కృషి చేసిన అన్ని శాఖల అధికారులు, ఉద్యోగులు, ఆలయ సిబ్బందికి ఆలయ ఈవో కొప్పుల వినోద్‌రెడ్డి గురువారం కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. అనంతరం ఆలయ ఉద్యోగుల సంఘం నాయకులు ఈవో, ఏఈవో అశోక్‌లను శాలువాతో సత్కరించారు.

రాజన్నా.. వెళ్లొస్తాం అంటూ.. మొక్కుతున్న భక్తులు

బాల మేధావులు..

సైన్స్.. జీవితంలో ఒకభాగం.. పొద్దున నిద్రలేచినప్పటి నుంచి వేసే ప్రతీ అడుగులో.. చేసే ప్రతి పనిలో సైన్స్ దాగి ఉంటుంది. మారుతున్న టెక్నాలజీ నేపథ్యంలో స్కూళ్లలో చదివే పిల్లల నుంచి శాస్త్రవేత్తల వరకు నిత్యం ఏదో ఒక అంశంలో ఆవిష్కరణలపై కసరత్తు చేస్తున్నారు. ఇలా ఉమ్మడి కరీంనగర్ జిల్లా నుంచి చాలా మంది బాల మేధావులు పుట్టుకొస్తున్నారు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సైన్స్‌ఫేర్, ఇన్‌స్పైర్ మనక్ కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తుండగా.. ప్రభుత్వ, ప్రయివేటు పాఠశాలల నుంచి రాష్ట్ర, జాతీయస్థాయిలో రాణిస్తున్నారు. 28 ఫిబ్రవరి 1928న భారతీయ భౌతిక శాస్త్రవేత్త సర్ సీవీ.రామన్ రామన్ ప్రభావాన్ని కనుగొన్నందుకు గుర్తుగా ఏటా ఫిబ్రవరి 28న జాతీయ సైన్స్ దినోత్సవాన్ని జరుపుకుంటారు. అతని ఆవిష్కరణకు 1930లో భౌతిక శాస్త్రంలో నోబెల్ బహుమతి లభించింది. నేడు సైన్స్‌డే సందర్భంగా ఉమ్మడి జిల్లాలోని పలువురు బాలమేధావుల ఆవిష్కరణలపై ప్రత్యేక కథనం.

- వివరాలు 8లో

విత్తన సీడింగ్ చేసే షూతో రితిక

షూతో విత్తన సీడింగ్

సప్తగిరికాలనీ(కరీంనగర్)/గంగాధర(చొప్పదండి): పొలంలో విత్తనాలు విత్తడం అంటే అన్నదాతలకు ఎంతో శ్రమతో కూడుకున్న పని. యంత్రాలతో విత్తనాలు విత్తడం ఆర్థికభారంతో కూడుకుంది. దీంతో రైతులకు ఇరువిధాలుగా ఇబ్బందులు ఎదురవుతోందని గ్రహించి, తన మేధస్సుతో సీడ్ విత్తే షూ తయారు చేసింది ప్రభుత్వ పాఠశాలకు చెందిన విద్యార్థిని. కరీంనగర్ జిల్లా గంగాధర మండలం గర్శకుర్తి జెడ్పీస్కూల్‌లో 9వ తరగతి చదువుతున్న ఎం.రితిక సైన్స్ ఉపాధ్యాయుడు జగదీశ్వర్‌రెడ్డి సహకారంతో రైతుల కోసం సీడ్ విత్తే షూ తయారు చేసింది. 2023–24 సంవత్సరానికి గానూ మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలోని జడ్చర్లలో జరిగిన రాష్ట్రస్థాయి ఇన్‌స్పైర్ మనక్‌లో ప్రదర్శించి, జాతీయస్థాయి ఇన్‌స్పైర్ మనక్‌కు ఎంపికైంది. 'విత్తన షూ వేసుకుని అడుగు పెట్టినపుడు ఒత్తిడి మెషిన్ లివర్‌పై పడుతుంది. లివర్ షూ విత్తనాల చాంబర్ నుంచి విత్తన విడుదలకు స్థలాన్ని ఇస్తుంది. ఇది నాజిల్‌తో జత చేయబడుతుంది. నాజిల్ మట్టిలోకి డ్రిల్ చేస్తుంది. స్ప్రింగ్‌ల శక్తితో విత్తనాన్ని వదులుతుంది. మరో అటాచ్‌మెంట్ రబ్బరు మట్టి డిస్టర్బర్ విత్తనాన్ని కప్పడానికి రంధ్రం వెప్పుల నుంచి మట్టిని వదులుతుంది. మొక్కజొన్న, సోయాబిన్, ఆవాలు, పప్పులు, వేరుశనగ పంటలు విత్తడానికి ఇది అనుకూలం. చిన్న, సన్నకారు రైతులకు ఇది సహాయకారిగా ఉంటుంది' అని రితిక వివరించింది.

ఉమ్మడి జిల్లా ఇన్‌చార్జిగా రవికుమార్

కరీంనగర్: సమాచార హక్కు చట్టం యాక్టీవిస్ట్స్ ఫోరమ్ ఉమ్మడి కరీంనగర్ జిల్లా వ్యవహారాల ఇన్‌చార్జిగా పెద్దపల్లి జిల్లా గోదావరిఖనికి చెందిన పోగుల రవికుమార్‌ను నియమించినట్లు రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు బత్తుల గణేశ్ ఒక ప్రకటన విడుదల చేశారు. రవికుమార్ మాట్లాడుతూ ప్రభుత్వ అధికారులను సమన్వయం చేసుకుంటూ జిల్లాలో సమాచారహక్కు చట్టం పకడ్బందీగా అమలుకు కృషి చేస్తానని, ఆర్టీఐపై అవగాహన కార్యక్రమాలు చేపడతానని పేర్కొన్నారు.

బాల మేధావులు

- ఆలోచనలు.. ఆవిష్కరణలు
- ఇన్‌స్పైర్ మనక్‌లో ప్రదర్శనలు
- ప్రయోగాలతో సత్తాచాటుతున్న విద్యార్థులు
- నేడు జాతీయ సైన్స్ దినోత్సవం

ఏటా ఫిబ్రవరి 28న జాతీయ సైన్స్ డే జరుపుకుంటారు. సీవీ రామన్ 1928లో ఆవిష్కరించిన 'రామన్ ఎఫెక్ట్' భౌతిక శాస్త్రంలో నోబెల్ బహుమతిని సంపాదించిపెట్టింది. సైన్స్ రోజువారీ జీవితంలో దాని అనువర్తనాలను ప్రోత్సహిస్తుంది. ఆవిష్కరణ, శాస్త్రీయ పరిశోధన రంగాలను కొనసాగించడానికి యువ మనస్సులను ప్రోత్సహిస్తుంది. ప్రపంచ సవాళ్లను పరిష్కరించడంలో, స్థిరమైన అభివృద్ధిని సాధించడంలో సహాయపడుతుంది.. ఇలా చెప్పుకుంటు పోతే సైన్స్ జీవిత గమనంలో ఒక భాగం. సైన్స్ లేనిదే మానవ మనుగడ కూడా లేదంటారు. అందుకే ఏటా సైన్స్ దినోత్సవాలను అట్టహాసంగా నిర్వహిస్తారు. పిల్లలకు సైన్స్‌పై అవగాహన కల్పిస్తారు. వారిలో ఉన్న మేధాశక్తిని వెలికితీసేందుకు సైన్స్ పోటీలు నిర్వహిస్తారు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సైతం సైన్స్‌ఫేర్‌లు, ఇన్‌స్పైర్ అవార్డులు తదితర వాటిని నిర్వహిస్తాయి. నేడు జాతీయ సైన్స్ దినోత్సవం సందర్భంగా కథనం.

సోలార్ పవర్ మల్టీ సేవ్ మెషిన్

తక్కువ ఆదాయం ఉన్న ప్రజలకు ఉపయోగపడేలా వినూత్న సోలార్ బహుళ జల్లెడ యంత్రాన్ని రూపొందించిన కరీంనగర్ పారమిత హెరిటేజ్ పాఠశాలకు చెందిన 9వ తరగతి విద్యార్థి ఎం.చేగువేరా. సోలార్ పవర్ మల్టీ సేవ్ మెషిన్ ప్రదర్శన జాతీయ ఇన్‌స్పైర్ మనక్ ప్రదర్శనకు ఎంపికైంది. జనవరిలో జడ్చర్లలో జరిగిన రాష్ట్రస్థాయి ప్రదర్శన పోటీల్లో అద్వితీయంగా రాణించి 2024–25 సంవత్సరానికి గాను జాతీయస్థాయికి ఎంపికైంది. సెప్టెంబర్‌లో ఢిల్లీలో జాతీయ ఇన్‌స్పైర్ మనక్ ప్రదర్శన పోటీలు జరుగనున్నాయి. నిర్మాణ స్థలాలు, వ్యవసాయ పరిశోధన కేంద్రాలు, భూసార పరీక్షా కేంద్రాల్లో నేల, ధాన్యం వేరు చేయడానికి చేగువేరా చేసిన ప్రదర్శన ఉపయోగపడుతుంది. ప్రస్తుతం రైతులకు, వ్యవసాయ రంగానికి ఎంతగానో దోహదపడే ప్రదర్శన.

వాటర్ సైకిల్

జ్యోతినగర్(రామగుండం): ఎన్టీపీసీ రామగుండం అన్నపూర్ణకాలనీకి చెందిన గోలివాడ ప్రదీప్‌కుమార్ విలేజ్ ఇంటింటా ఇన్నోవేషన్ అవార్డు అందుకున్నాడు. వినూత్నంగా వాటర్ సైకిల్ తయారు చేశాడు. పర్యాటకరంగానికి, మత్స్యకారులకు, ప్రజల ఆరోగ్యం కోసం ఈ ఆవిష్కరణ ఉపయోగపడుతుందని టీజీఐసీ గుర్తించింది. దీంతో విలేజ్ ఇన్నోవేషన్ అవార్డు–2025 అవార్డు వరించింది.

ఆనందంగా ఉంది

మాది అంతర్గాం మండలం ఎల్లంపల్లి గ్రామం. తెలంగాణ ఇన్నోవేషన్ సెల్(టీజీఐసీ) ద్వారా ఇంటింటా ఇన్నోవేషన్ పోటీలకు వాటర్‌సైకిల్ తయారు చేసి వివరాలు పంపించాను. టీజీఐసీ వారు రిపబ్లిక్ డే రోజున అవార్డు అందించడం ఆనందంగా ఉంది. నీటిపై సైకిల్‌తో వెళ్లడం చాలా మంది జాలరులకు ఉపయోగకరంగా ఉంటుందని తయారు చేశాను. – ప్రదీప్‌కుమార్

వాటర్ సైకిల్‌తో ప్రదీప్

ఫోల్డబుల్ టేబుల్

గైడ్ టీచర్‌తో విద్యార్థి అమిత

ఇల్లంతకుంట(మానకొండూర్): రోడ్డు పక్కన పండ్లు, కూరగాయలు అమ్మే చిరువ్యాపారులకు ఉపయోగపడేలా ఫోల్డబుల్ టేబుల్ తయారు చేసింది రాజన్న సిరిసిల్ల జిల్లాలోని గాలిపెల్లి హైస్కూల్ చెందిన విద్యార్థి జి.అవిత. రోడ్డు పక్కన కూరగాయలు అమ్ముకునే చిరు వ్యాపారులు ఆకస్మికంగా వర్షం వచ్చినప్పుడు తడవకుండా తొందరగా వస్తువులు సర్దుకునేందుకు ఫోల్డబుల్ టేబుల్ ఎంతో ఉపయోగపడుతుంది. ఈ ప్రాజెక్టు రాజన్న సిరిసిల్ల జిల్లా వేములవాడలో నిర్వహించిన ఇన్‌స్పైర్ అవార్డ్స్ పోటీల్లో 68 ప్రాజెక్టులతో పోటీ పడి రాష్ట్రస్థాయికి ఎంపికైందని గైడ్ టీచర్ యాద రవి, హెచ్‌ఎం పావని పేర్కొన్నారు. జనవరిలో జడ్చర్లలో జరిగిన పోటీల్లో ఫోల్డబుల్ టేబుల్ పనితీరును ప్రదర్శించారు. అమిత ప్రాజెక్టును పరిశీలించిన కలెక్టర్ సందీప్‌కుమార్ ఝా, జిల్లా సైన్స్ అధికారి పాముల దేవయ్య అభినందించారు.

ఉమెన్ అయిట్ డివైజ్

డివైజ్ ప్రదర్శనలో గైడ్ టీచర్‌తో రేష్మ

బాలికలు, మహిళలపై అఘాయిత్యాలు పసిగట్టడానికి ఉపయోగపడే ఉమెన్ అయిట్ (ఇంటర్నెట్ ఆఫ్ థింగ్స్) పరికరాన్ని తయారు చేసి జిల్లా, రాష్ట్రస్థాయి వైజ్ఞానిక ప్రదర్శనలో పాల్గొంది రాజన్న సిరిసిల్ల జిల్లా ఇల్లంతకుంట హైస్కూల్లో 9వ తరగతి చదువుతున్న హౌడ్నాల రేష్మ. కెమెరాతో కూడిన ఈ పరికరం స్మార్ట్ వాచ్‌లో ఇన్‌స్టాల్ చేసుకోవచ్చు. ఈ పరికరం చిన్నపిల్లలు, పెద్దలు కూడా ఉపయోగించవచ్చు. వాచ్ యందు అమర్చిన కెమెరా నిందితుల ఫొటోలను మనం ముందే సేవ్ చేసుకున్న ఫోన్‌నంబర్లకు చేరవేస్తుంది. ఈ పరికరం తీసిన ఫొటోలు ఎవరు డిలీట్ చేయడానికి వీలు లేకుండా క్లౌడ్ స్టోరేజ్ కూడా చేస్తుంది. వాచ్‌లో నిర్మితమై ఉన్న ఈ డివైస్ వాచ్ బటన్ ప్రెస్ చేయడం ద్వారా ఆపదలో ఉన్నాను రక్షించండి అని సౌండ్ మనం సేవ్ చేసిన నంబర్లకు వస్తుంది. జడ్చర్లలో జరిగిన పోటీల్లో ఈ పరికరాన్ని ప్రదర్శించారు. రేష్మకు గైడ్ టీచర్‌గా మహేశ్‌చంద్ర ఉన్నారు.

27 ఏళ్లుగా సైన్స్‌లో..

సప్తగిరికాలనీ(కరీంనగర్): ఇందుర్తిలోని జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాలలో సైన్స్ ఉపాధ్యాయుడిగా పనిచేస్తున్న బి.ఓదెల్‌కుమార్ 27 ఏళ్లుగా విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులకు సైన్స్‌పై అవగాహన కల్పిస్తున్నారు. సైన్స్ బోధనల ద్వారా జిల్లా, రాష్ట్ర, జాతీయస్థాయిలలో వివిధ రకాల శిక్షణలు, సైన్స్ వర్క్ షాప్‌లలో పాల్గొంటున్నారు. ఉమ్మడి జిల్లాలోని వివిధ సైన్స్ ఉపాధ్యాయులకు, పాఠ్యాంశాలపై, యూనిట్స్ ప్లాంట్స్‌పై, పరీక్షలపై అవగాహన కల్పిస్తున్నారు.

విద్యార్థులకు అవగాహన కల్పిస్తున్న ఓదెలుకుమార్

అర్బన్ ఎఫిషియెన్సీ టాయిలెట్స్

సప్తగిరికాలనీ(కరీంనగర్): కరీంనగర్‌లోని మానేరు పాఠశాలకు చెందిన 9వ తరగతి విద్యార్థిని అర్యాయుస్రా తన మేధస్సుకు పదును పెట్టి సమాజానికి అవసరమయ్యే అద్భుతమైన ప్రదర్శన అర్బన్ ఎఫిషియన్సీ టాయిలెట్స్ చేసి ఔరా అనిపించింది. తక్కువ స్థలంలో ఎక్కువ టాయ్‌లెట్స్ నిర్మించేలా, జనసాంద్రత, రద్దీ ఎక్కువ ఉన్న చోట్ టాయ్‌లెట్స్‌ను ఎలా నిర్మించాలో చేసి చూపించింది. అర్బన్ ఎఫిషియన్సీ టాయిలెట్స్ ప్రదర్శనను జనవరి 21 నుంచి 25 వరకు పుదుచ్చేరిలో జరిగిన సౌత్ ఇండియా సైన్స్ ఫెస్టివల్‌లో ప్రదర్శించింది. జిల్లా నుంచి ఎకైక ప్రదర్శన ఎంపికయింది.

అభివృద్ధి చెందిన దేశాల సరసన మనం

ప్రస్తుతం కృత్రిమ మేథతో చైనా ప్రపంచంలోనే ముందు వరుసలో ఉండటానికి విశ్వప్రయత్నం చేస్తుంది. అందుకే మన కేంద్ర ప్రభుత్వం విద్యార్థులకు కృత్రిమ మేధలో శిక్షణ ఇవ్వటానికి ఉన్నత పాఠశాలల్లో అటల్ టింకరింగ్ ల్యాబ్‌లను 2016లో లాంచ్ చేశారు. మా పాఠశాలలో కూడా అటల్ టింకరింగ్ ల్యాబ్ ఉంది. విద్యార్థులకు సెన్సార్ మీద బేసిక్ శిక్షణ ఇస్తున్నాం. ఇప్పటివరకు వీటి మీద 37 రకాల ప్రదర్శనలు రూపొందించారు. ప్రైమరీ స్థాయి నుంచి విద్యార్థులకు నిపుణులతో శిక్షణ ఇస్తే వారు బాల శాస్త్రవేత్తలుగా ఎదిగి భవిష్యత్‌లో అదే జీవనోపాధిగా మంచి మార్గాన్ని చూపెడుతుంది. తద్వారా అభివృద్ధి చెందిన దేశాల సరసన మనదేశం చేరుతుంది.

– ఎం.జగదీశ్వర్‌రెడ్డి, ఎస్‌ఏ ఫిజిక్స్, జెడ్పీహెచ్‌ఎస్, బూరుగుపల్లి

క్లుప్తంగా

జ్వరంతో యువకుడి మృతి

కుమారస్వామి (ఫైల్)

ముత్తారం: లక్కారం గ్రామానికి చెందిన సిలివేరు కుమార స్వామి(21) అనే యువకుడు జ్వరంతో చికిత్స పొందుతూ గురువారం మృతి చెందాడు. గ్రామానికి చెందిన సిలివేరు నర్సయ్య, శంకరమ్మ దంపతులకు ఒక కూతురు, కుమారుడు కుమారస్వామి ఉన్నారు. కుమారస్వామికి తొలుత జ్వరం రాగా స్థానిక ఆర్‌ఎంపీ వద్ద చికిత్స చేయించుకున్నాడు. జ్వరం తీవ్రత పెరగడంతో పెద్దపల్లిలోని ఆస్పత్రికి తీసుకెళ్లారు. పరిస్థితి విషమించడంతో కరీంనగర్‌లోని ఓ ప్రైవేట్ ఆస్పత్రిలో చేర్పించారు. కాగా చికిత్స పొందుతూ గురువారం మృతిచెందాడు.

చెరువులో పడి పశువుల కాపరి..

సారంగాపూర్: బీర్‌పూర్ మండలం తుంగూర్ గ్రామానికి చెందిన పశువుల కాపరి ఉయ్యాల రాజన్న (60)చెరువులో పడి మృతిచెందినట్లు పోలీసులు తెలిపారు. ఎస్సై కుమారస్వామి కథనం ప్రకారం.. రాజన్న ఈనెల 26 గ్రామంలోని గేదెలను మేపడానికి వెళ్లాడు. సాయంత్రమైనా ఇంటికి తిరిగి రాలేదు. ఆందోళన చెందిన రాజన్న తమ్ముడు చంద్రయ్య, తమ్ముడి కొడుకు ఉదయ్ పలుచోట్ల వెదికారు. గురువారం తుంగూర్ గ్రామ శివారులోని అరగుండాల చెరువులో శవమై కనిపించాడు. రాజన్న దివ్యాంగుడు. ఈత రాక చెరువులో పడి మృతిచెందినట్లు అతడి తమ్ముడి ఫిర్యాదు మేరకు కేసు దర్యాప్తు చేస్తున్నట్లు ఎస్సై పేర్కొన్నారు.

పాముకాటుతో రైతు..

మల్లారెడ్డి మృతదేహం

చొప్పదండి: మండలంలోని రాగంపేట పంచాయతీ శివారు బీరం రాజయ్యపల్లికి చెందిన రైతు ఎర్రం మల్లారెడ్డి(44) పాముకాటుతో మృతిచెందినట్లు ఎస్సై అనూష తెలిపారు. ఆమె కథనం ప్రకారం.. మల్లారెడ్డికి రెవెల్లి శివారులో పొలం ఉంది. గురువారం వ్యవసాయ పనులు చేస్తుండగా పాము కాటు వేసింది. స్థానికులు అతన్ని చొప్పదండి ప్రభుత్వ ఆస్పత్రికి తీసుకువచ్చి, ప్రథమ చికిత్స చేయించారు. తర్వాత కరీంనగర్ తరలిస్తుండగా మార్గమధ్యలో మృతిచెందాడు. మృతుడి భార్య మంజుల ఫిర్యాదు మేరకు కేసు నమోదు చేసినట్లు ఎస్సై పేర్కొన్నారు.

విద్యుత్‌షాక్‌తో యువకుడు..

దేవరాజు మృతదేహం

తంగళ్లపల్లి(సిరిసిల్ల): ముస్తాబాద్ మండల కేంద్రంలోని బావిలో పూడిక తీస్తూ విద్యుత్‌షాక్‌కు గురై యువకుడు మృతిచెందిన ఘటన గురువారం జరిగింది. స్థానికులు, పోలీసులు తెలిపిన వివరాలు. మండల కేంద్రానికి చెందిన ఒల్లెపు దేవరాజు(35) అదే గ్రామానికి చెందిన ఒక వ్యక్తి వ్యవసాయ బావిలో పూడికతీస్తున్నాడు. ప్రమాదవశాత్తు దేవరాజుకు విద్యుత్‌షాక్ రావడంతో కుప్పకూలిపోయాడు. గమనించిన తోటివారు హుటాహుటిన స్థానిక ప్రైవేటు ఆస్పత్రికి తరలించగా అప్పటికే మరణించినట్లు వైద్యులు తెలిపారు. మృతుడికి భార్య లలిత, ఇద్దరు కొడుకులు ఉన్నారు. సంఘటన స్థలాన్ని పరిశీలించిన పోలీసులు మృతదేహాన్ని సిరిసిల్ల ప్రభుత్వ ఆసుపత్రికి పోస్టుమార్టం నిమిత్తం తరలించారు.

షార్ట్‌సర్క్యూట్‌తో దుకాణం దగ్ధం

కాలిపోయిన నోట్లు

అగ్ని ప్రమాదంలో కాలిపోయిన వస్తువులు

మంథని: మంథని మండలం గుంజపడుగులో గురువారం వేకువ జామున షార్ట్ సర్క్యూట్‌తో జరిగిన అగ్నిప్రమాదంలో ఓ కిరాణ దుకాణం పూర్తిగా దగ్ధమైంది. స్థానికుల వివరాలు.. గ్రామానికి చెందిన ఊదరి శంకర్ బుధవారం రాత్రి యథావిధిగా దుకాణం మూసివేసి పక్కనే ఉన్న ఇంట్లో నిద్రించారు. అయితే కాలిపోతున్న వాసన, చప్పుడు రావడంతో బయటకు వచ్చి చూడగా కిరాణ దుకాణంలో మంటలు చెలరేగాయి. స్థానికులు మంటలు ఆర్పే ప్రయత్నం చేసినా ఫలితం లేకపోవడంతో అగ్నిమాపక శాఖకు సమాచారం ఇచ్చారు. మంథని అగ్నిమాపక సిబ్బంది చేసుకొని మంటలను అదుపు చేశారు. ఈ ప్రమాదంలో కిరాణ సామగ్రి, ఇంటి సామానులతో పాటు రూ.5 లక్షల మేర నగదు కాలిపోయినట్లు బాధితుడు తెలిపాడు. తనకు రూ.50లక్షల మేర ఆస్తినష్టం జరిగిందని, ప్రభుత్వం ఆదుకోవాలని కోరాడు. కాగా, సకాలంలో అగ్నిమాపక సిబ్బంది ఘటనా స్థలానికి చేరుకుని మంటలు ఆర్పివేయడంతో భారీ ప్రమాదం తప్పిందని స్థానికులు చర్చించుకుంటున్నారు.

ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికలకు 400 మంది బందోబస్తు

కరీంనగర్ క్రైం: ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల సందర్భంగా జిల్లాలోని అన్ని పోలింగ్ సెంటర్లవ్యాప్తంగా 400 మంది పోలీసులు బందోబస్తు విధులు నిర్వహించారు. అన్ని పోలీస్ సెంటర్లను బుధవారం రాత్రి నుంచి పర్యవేక్షించారు. పోలింగ్ సెంటర్ల వద్ద ఎలాంటి అవాంఛనీయ ఘటనలు జరగకుండా ముందస్తు చర్యలు చేపట్టారు. కరీంనగర్ సీపీ అభిషేక్ మహంతి ఉదయం నుంచి పోలింగ్ ముగిసేవరకు జిల్లావ్యాప్తంగా వివిధ పోలింగ్ సెంటర్లను సందర్శించి పోలీస్ సిబ్బందికి పలు సూచనలు చేశారు. బందోబస్తును స్వయంగా పర్యవేక్షిస్తూ ఇబ్బందులు కలిగిస్తే కఠిన చర్యలు తీసుకుంటామని వెల్లడించారు. బందోబస్తులో 8 మంది ఏసీపీలు, 20 మంది సీఐలు, 34 మంది ఎస్సైలు, 338 మంది ఏఎస్సైలు, హెడ్ కానిస్టేబుళ్లు, కానిస్టేబుళ్లు, ఇతర సిబ్బంది పాల్గొన్నారు.

ప్రమాదానికి కారణమైన వ్యక్తికి జైలు, జరిమానా

యైటింక్లయిన్‌కాలనీ(రామగుండం): రోడ్డు ప్రమాదంలో వ్యక్తి మృతికి కారణమైన కాలనీకి చెందిన డ్రైవర్ బీమగాని సాగర్ అలియాస్ విద్యాసాగర్‌కు జడ్జి 20 నెలల జైలుశిక్ష, రూ.4వేల జరిమానా విధించినట్లు టూటౌన్ పోలీసులు తెలిపారు. వివరాలు.. 2016లో పొన్నం గౌడ్ తన భార్యతో ద్విచక్ర వాహనంపై గోదావరిఖని నుంచి లగ్నాపూర్ వైపు వెళ్తున్న క్రమంలో కాలనీ అల్లూరు సబ్‌స్టేషన్ సమీపంలో ట్రాక్టర్‌ను అతివేగంగా అజాగ్రత్తతో డ్రైవర్ సాగర్ నడుపుకుంటూ ఢీకొట్టడంతో గౌడ్ మృతిచెందగా అతడి భార్య పద్మకు గాయలయ్యాయి. అప్పటి ట్రాఫిక్ ఎస్సై లక్ష్మయ్య కేసు నమోదు చేశారు. 16మంది సాక్షుల విచారణ అనంతరం నిందితుడికి ప్రిన్సిపల్ మెజిస్ట్రేట్ వెంకటసచిన్‌రెడ్డి జైలు శిక్ష, జరిమానా విధించారు.

జెడ్పీ చైర్మన్ నివాస గృహంలో చోరీ

కరీంనగర్ క్రైం: కరీంనగర్‌లోని గోదాముగడ్డలో ఉన్న జెడ్పీ చైర్మన్ నివాస గృహంలో జరిగిన చోరీ ఆలస్యంగా వెలుగులోకి వచ్చింది. టూటౌన్ పోలీసుల వివరాల ప్రకారం... గోదాం గడ్డలోని జెడ్పీ చైర్మన్ నివాస గృహంలో రెండ్రోజులక్రితం ఏసీ, రెండు కంప్యూటర్లు, రెండు మోటార్లు, ఇన్వర్టర్ల తో పాటు రూ.65 వేల విలువ కలిగిన వివిధ వస్తువులను గుర్తుతెలియని వ్యక్తులు ఎత్తుకెళ్లారు. బుధవారం గమనించిన సిబ్బంది ఉన్నతాధికారులకు సమాచారం అందించారు. జెడ్పీ జూనియర్ అసిస్టెంట్ సలీ మొద్దీన్ ఫిర్యాదు మేరకు టూ టౌన్ పోలీసులు కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేస్తున్నట్లు తెలిపారు. సమీపంలోని సీసీ కెమెరాలు పరిశీలిస్తున్నట్లు తెలిసింది.

పోగొట్టుకున్న బంగారు గొలుసు అప్పగింత

- నిజాయితీ చాటుకున్న పారిశుధ్య సిబ్బంది

పార్వతీపురం వసతి గదుల్లో మరచిపోయిన బంగారు గొలుసును భక్తుడికి అప్పగిస్తున్న పారిశుధ్య సిబ్బంది

వేములవాడ: వేములవాడలోని ఆలయ వసతిగదిలో ఓ భక్తుడు పోగొట్టుకున్న బంగారు గొలుసును తిరిగి అప్పగించి పారిశుధ్య కార్మికురాలు నిజాయితీ చాటుకుంది. మహాశివరాత్రి వేడుకలకు వచ్చిన భక్తులు పార్వతీపురంలో ఓ గదిని అద్దెకు తీసుకున్నారు. గురువారం ఖాళీ చేయగా.. శుభ్రం చేసేందుకు వచ్చిన పారిశుధ్య సిబ్బందికి బంగారు గొలుసు కనిపించింది. ఆ గొలుసును ఆలయ అధికారులకు అప్పగించారు.. వారు ఆ భక్తుడికి అందజేశారు. నిజాయితీ చాటుకున్న పారిశుధ్య కార్మికురాలిని ఈవో వినోద్‌రెడ్డి, ఆలయ అధికారులు అభినందించారు.

ఆలోచించారు...ఆకట్టుకున్నారు..

విద్యార్థులు ఏర్పాటు చేసిన స్టాళ్లు

కరీంనగర్ సిటీ: కరీంనగర్‌లోని ప్రభుత్వ మహిళా డిగ్రీ, పీజీ కళాశాలలో నిర్వహించిన ఫెరియా ఫియస్టా –2025లో పలువురు విద్యార్థులు పలువురు విద్యార్థులు ప్రదర్శనలు ఆకట్టుకున్నాయి. కళాశాలలో చదువుతున్న 2700 మంది విద్యార్థులు వివిధ విభాగాలకు సంబంధించి పలు అవిష్కరణలు రూపొందించారు. ప్రస్తుతం దేశంలో జరుగుతున్న పలు అంశాలతో స్టాళ్లను రూపొందించారు. జీవన విధానం, మెదడుకు మేత, జీవ వైవిధ్యం, వ్యవసాయం, మానవ శరీర నిర్మాణం మానవ జీవితంతో ముడిపడిన అంశాలతో ఏర్పాటు చేసిన స్టాళ్లు ఆకట్టుకున్నాయి. పలు కళాశాలల నుంచి వచ్చిన విద్యార్థులకు వాటి వినియోగంపై అవగాహన కల్పించారు. సాంప్రదాయ దుస్తులు, నృత్యాలతో అలరించారు.

వర్షపు నీటిని నిల్వ చేయడం

తక్కువ ఖర్చుతో నీటిని నిల్వ చేసే పద్ధతులను విద్యార్థులు రూపొందించారు. వీటితో పాటు విత్తన బంతులతో తక్కువ స్థలంలో పలు రకాల మొక్కల పెంపకంపై వివరించారు. బీఎస్సీ విద్యార్థులు శ్రీజ, మనీష, స్నేహశ్రీ రూపొందించిన విధానం ఎగ్జిబిషన్‌లో ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచింది.

ట్రిక్కీ ట్రయాంగిల్

ఇది ట్రిక్కీ ట్రయాంగిల్ విధానం. ఈ పద్ధతిలో ఒక ట్రయాంగిల్ బోర్డ్, నంబర్ కార్డులు ఉంటాయి. 1 నుంచి 9 వరకు ఉన్న నంబర్ కార్డులు ఉంచాలి. త్రిభుజం యొక్క ప్రతి వైపు ఒకే సంఖ్య వరకు కలపాలి. అధ్యాపకురాలు స్రవంతి సహకారంతో రూపొందించిన ఈ స్టాల్‌ను శ్రీజ రూపొందించింది.

వైరస్‌లు.. వ్యాధులు

పలు వ్యాధులు ఎలా సంక్రమిస్తున్నాయో వివరించారు. వైరస్‌లు పుట్టుక విధానం, వాటితో ఎలాంటి వ్యాధులు వస్తాయి అనే దానిపై అధ్యాపకురాలు అతియా సుల్తానా ఆధ్వర్యంలో స్టాల్‌ను విద్యార్థులు సషాతమీకేన్, బుష్రాకొకైన్, మౌనిక రూపొందించారు.

ఫెరియా ఫియస్టా విజయవంతం

కళాశాలలో ఫెరియా ఫియస్టా–2025 ఎంతో విజయవంతగా ముగిసింది. కలెక్టర్ పమేలా సత్పతి, అడిషనల్ కలెక్టర్ ప్రఫుల్ దేశాయ్ ఎంతో ప్రోత్సహించారు. అధ్యాపకుల సహకారంతో విద్యార్థులు పలు అంశాలతో కూడిన స్టాళ్లను రూపొందించారు.

–డా.వరలక్ష్మి, ప్రిన్సిపాల్, ప్రభుత్వ మహిళా డిగ్రీ కళాశాల, కరీంనగర్

స్వగ్రామానికి వలసజీవి మృతదేహం

సాయికిరణ్ (ఫైల్)

చిగురుమామిడి: మండల కేంద్రానికి చెందిన కవ్వంపల్లి సాయికిరణ్(27) దుబాయిలో గుండెపోటుతో మృతిచెందగా మృతదేహం వారం రోజులకు ఇంటికి చేరింది. స్థానికుల వివరాల ప్రకారం.. సాయికిరణ్ రెండేళ్ల క్రితం జీవనోపాధి నిమిత్తం దుబాయ్ వెళ్లాడు. అక్కడ ప్లంబర్‌గా పని చేసేవాడు. ఈ క్రమంలో ఈ నెల 18న గుండెపోటుతో చనిపోయాడు. అతని మృతదేహం గురువారం ఉదయం స్వగ్రామం చేరడంతో తల్లి రాజవ్వ, చెల్లి శ్రావ్య కన్నీరుమున్నీరుగా విలపించారు. ఈ కుటుంబానికి అప్పులున్నాయని, సొంత ఇల్లు కట్టుకోలేని స్థితిలో ఉన్నారని స్థానికులు తెలిపారు. కాగా, సాయికిరణ్ తండ్రి 20 ఏళ్ల క్రితం మృతి చెందాడని పేర్కొన్నారు. సాయికిరణ్ మృతదేహాన్ని హైదరాబాద్ నుంచి తీసుకువచ్చేందుకు ఎన్‌ఆర్‌ఐ చిట్టిబాబు అంబులెన్స్ సమకూర్చినట్లు తెలిపారు.

అదనపు కట్నం కేసులో ఏడాదిన్నర జైలు

తంగళ్లపల్లి(సిరిసిల్ల): భార్యను వేధించిన కేసులో భర్తకు ఏడాదిన్నర జైలుశిక్షతోపాటు రూ.3వేలు జరిమానా విధించినట్లు ముస్తాబాద్ ఎస్సై గణేశ్ తెలిపారు. ముస్తాబాద్ మండలానికి చెందిన లక్ష్మిని సిద్దిపేట జిల్లా పుల్లూరుకు చెందిన వనమా యాదగిరి 1996లో వివాహం చేసుకున్నాడు. అనంతరం అదనపు కట్నం కోసం వేధించగా ముస్తాబాద్ పోలీసులు కేసు నమోదుచేసి న్యాయస్థానం ఎదుట హాజరుపరిచి సాక్షులను ప్రవేశపెట్టారు. సిరిసిల్ల ప్రథమ శ్రేణి న్యాయమూర్తి జస్టిస్ ప్రవీణ్ తీర్పు వెల్లడించినట్లు ఎస్సై పేర్కొన్నారు.

త్రుటిలో తప్పిన ప్రమాదం

- కొడుకును కాపాడబోయిన తల్లికి కరెంట్ షాక్
- కరీంనగర్ ఆస్పత్రికి తరలింపు

కోనరావుపేట(వేములవాడ): ఇంటిముందు ఆడుకుంటున్న చిన్నారి కిందపడిన విద్యుత్ తీగను పట్టుకోగా గమనించిన తల్లి పక్కకు తోసే ప్రయత్నంలో విద్యుత్‌షాక్‌కు గురైంది. గమనించిన స్థానికులు కర్రలతో ఇద్దరిని వేరుచేశారు. అప్పటికే అపస్మారక స్థితిలోకి వెళ్లిన తల్లీకొడుకును ఆస్పత్రికి తరలించారు. ప్రస్తుతం కోలుకుంటున్నారు. మండలంలోని నాగారం గ్రామంలోని బొడ్డు మహేశ్ ఇంటి వద్ద గురువారం విద్యుత్ తీగ తెగి కిందపడింది. అక్కడే ఆడుకుంటున్న నాలుగేళ్ల చిన్నారి ఆద్విక్ ఆ కరెంట్‌తీగను పట్టుకోగా అక్కడే ఉన్న తల్లి సుమ బిడ్డను కాపాడే ప్రయత్నం చేయగా ఆమెకూ విద్యుత్‌షాక్ తగిలింది. గమనించిన చుట్టుపక్కల వారు కర్రల సాయంతో ఇద్దరినీ వేరు చేశారు. విద్యుత్ షాక్‌తో అపస్మారక స్థితిలోకి వెళ్లిన ఇద్దరిని సిరిసిల్లలోని ప్రభుత్వాస్పత్రికి తరలించారు. మెరుగైన వైద్యం కోసం కరీంనగర్ తీసుకెళ్లారు.

ఇసుక తరలిస్తున్న వ్యక్తులపై కేసు

ఓదెల(పెద్దపల్లి): ఓదెల మండలం గుంపుల గ్రామంలో అనుమతి లేకుండా మానేరు ఇసుకను హైదరాబాద్‌కు తరలిస్తున్న పెద్దిరెడ్డి జనార్దన్‌రెడ్డి, మణిదీప్, పొన్నగంటి సురేశ్, కోరి భాస్కర్, రాజన్‌కుమార్‌పై కేసు నమోదు చేసినట్లు పొత్కపల్లి ఎస్సై రమేశ్ పేర్కొన్నారు. లారీని సీజ్‌చేసినట్లు తెలిపారు. అక్రమంగా నిల్వచేసిన 20ట్రాక్టర్ల ఇసుకపై తహసీల్దార్‌కు సమాచారం ఇచ్చినట్లు వివరించారు.

హత్యపై విచారణ వేగవంతం

సిరిసిల్లక్రైం: సిరిసిల్ల మున్సిపల్ పరిధిలోని ఇండస్ట్రియల్ జోన్ స్థలంలో బుధవారం గుర్తుతెలియని మృతదేహం(38) లభించిన విషయం తెలిసిందే. హత్యకేసు నమోదు చేసిన పోలీసులు విచారణ వేగవంతం చేశారు. సంఘటన స్థలంలో మద్యం బాటిళ్లు, పక్కనే బండరాయి పడి ఉండడాన్ని బట్టి హత్యగా భావిస్తూ దర్యాప్తు చేస్తున్నట్లు సిరిసిల్ల టౌన్ సీఐ కృష్ణ తెలిపారు. మహాశివరాత్రి సందర్భంగా వైన్‌షాపులు మూసి ఉండగా సంఘటన స్థలంలో మద్యం బాటిళ్లు ఉండడంతో కొందరు బెల్ట్‌షాప్ నిర్వాహకులను విచారించినట్లు తెలిసింది.

చికిత్సపొందుతూ యువకుడి మృతి

సుల్తానాబాద్‌రూరల్(పెద్దపల్లి): సుల్తానాబాద్ మండలం దుబ్బపల్లి వద్ద జరిగిన రోడ్డు ప్రమాదంలో పెద్దపల్లి పట్టణం క్రిస్టియన్ కాలనీకి చెందిన వల్లెపు జానుప్రకాశ్(22) చికిత్సపొందుతూ మృతిచెందాడు. ఎస్సై శ్రావణ్‌కుమార్ తెలిపిన వివరాలు.. జానుప్రకాశ్ గత డిసెంబర్ 18న డిగ్రీ పరీక్ష రాసేందుకు తన ఇద్దరు స్నేహితులతో కలిసి ద్విచక్ర వాహనంపై వెళ్తున్న క్రమంలో లారీని ఢీకొనగా తీవ్రగాయాలయ్యాయి. హైదరాబాద్ నిమ్స్‌లో చేర్పించగా చికిత్స పొందుతూ గురువారం మృతిచెందాడు. మృతుడి తల్లి జ్యోతి ఫిర్యాదు మేరకు కేసు నమోదు చేసుకున్నట్లు ఎస్సై తెలిపారు.

క్లుప్తంగా

పుస్తకాలు బహూకరణ

పుస్తకాలు బహుకరిస్తున్న సేనాధిపతి

కరీంనగర్‌టౌన్: శ్రీసరస్వతీ విద్యాపీఠం ఆధ్వర్యంలో నడుస్తున్న కరీంనగర్ గాయత్రినగర్‌లోని శ్రీసరస్వతీ శిశు మందిర్ ఉన్నత పాఠశాల గ్రంథాలయానికి ప్రముఖకవి, రచయిత దాస్యం సేనాధిపతి గురువారం రూ.17వేల విలువ గల పుస్తకాలు బహూకరించారు. గ్రంథాలయ అభివృద్ధికి మరింత సహకారం అందిస్తానని హామీ ఇచ్చారు. కార్యక్రమంలో బల్మూరి కరుణాకర్‌రావు, కోల అన్నారెడ్డి, డాక్టర్ చక్రవర్తుల రమణాచారి, ఎలగందుల సత్యనారాయణ, మేచినేని దేవేందర్‌రావు, కొండా గంగాధర్, డాక్టర్ ఎలగందుల శ్రీనివాస్, పాఠశాల ప్రధానాచార్యుడు సముద్రాల రాజమౌళి పాల్గొన్నారు.

కళాశ్రీ పురస్కారానికి ఎంపిక

కరీంనగర్ కల్చరల్: కళాశ్రీ వేదిక ఆధ్వర్యంలో సాహితీవేత్తలతో అందించే కళాశ్రీ పురస్కారానికి కాండూరి వెంకటేశ్వర్లు ఎంపికైనట్లు వేదిక నిర్వాహకుడు గుండేటి రాజు ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. వెంకటేశ్వర్లుకు సప్తగిరికాలనీలోని ఆయన నివాసంలో శుక్రవారం సాహితీవేత్త డాక్టర్ గంగ్ర లక్ష్మణరావు చేతులమీదుగా పురస్కారాన్ని అందజేయనున్నట్లు పేర్కొన్నారు. ఈ సందర్భంగా వెంకటేశ్వర్లుకు పలువురు కవులు, రచయితలు, కళాకారులు అభినందనలు తెలియజేశారు.

ఊక లారీ బోల్తా

శంకరపట్నం: మండలంలోని తాడికల్ శివారులో గురువారం ఊక లారీ బోల్తా పడినట్లు గ్రామస్తులు తెలిపారు. ఇటుక బట్టీల కోసం రైస్‌మిల్లు నుంచి ఊక తీసుకెళ్తుండగా బ్రిడ్జి వద్ద అదుపుతప్పి బోల్తా పడిందన్నారు. ఆ సమయంలో ఎదురుగా ఇతర వాహనాలు రాకపోవడంతో పెద్ద ప్రమాదం తప్పిందని పేర్కొన్నారు.

జమ్మికుంట-కొత్తపల్లి ఎఫ్‌వోబీ నిర్మించాలి

ఎంపీ రాజేందర్‌కు వినతిపత్రం ఇస్తున్న కాంగ్రెస్ నాయకులు

జమ్మికుంట: స్థానిక రైల్వేస్టేషన్ ఆవరణ నుంచి కొత్తపల్లి వరకు ఎఫ్‌వోబీ(ఫుట్ ఓవర్ బ్రిడ్జి) నిర్మించాలని కాంగ్రెస్ జమ్మికుంట పట్టణ మాజీ అధ్యక్షుడు కసుబోజుల వెంకన్న, మైనార్టీ సెల్ హుజూరాబాద్ నియోజకవర్గ అధ్యక్షుడు ఎండీ.సలీం పాషా కోరారు. ఈ మేరకు గురువారం 100 మంది సంతకాలతో కూడిన వినతిపత్రాన్ని బీజేపీ మల్కాజిగిరి ఎంపీ ఈటల రాజేందర్‌కు హైదరాబాద్‌లోని ఆయన నివాసంలో అందించారు. ఏళ్లుగా కొత్తపల్లి, ధర్మారం, రామన్నపల్లితోపాటు ఇతర మండలాల్లోని గ్రామీణులు నడుస్తూ రైల్వే ట్రాక్ దాటుతున్నారని తెలిపారు. ట్రాక్‌ను విస్తరించడం, రైళ్ల రాకపోకలు పెరిగిపోయిన నేపథ్యంలో ప్రమాదాలు జరుగున్నాయన్నారు. ఎంపీ సానుకూలంగా స్పందించి, సమస్య పరిష్కారానికి కృషి చేస్తానని హామీ ఇచ్చారని పేర్కొన్నారు.

పాముకాటుతో రైతు మృతి

చొప్పదండి: మండలంలోని రాగంపేట పంచాయతీ శివారు బీరం రాజయ్యపల్లికి చెందిన రైతు ఎర్రం మల్లారెడ్డి(44) పాముకాటుతో మృతిచెందినట్లు ఎస్సై అనూష తెలిపారు. ఆమె కథనం ప్రకారం.. మల్లారెడ్డికి రెవెల్లి శివారులో పొలం ఉంది. గురువారం వ్యవసాయ పనులు చేస్తుండగా పాము కాటు వేసింది. స్థానికులు అతన్ని చొప్పదండి ప్రభుత్వ ఆస్పత్రికి తీసుకువచ్చి, ప్రథమ చికిత్స చేయించారు. తర్వాత కరీంనగర్ తరలిస్తుండగా మార్గమధ్యలో మృతిచెందాడు. మృతుడి భార్య మంజుల ఫిర్యాదు మేరకు కేసు నమోదు చేసినట్లు ఎస్సై పేర్కొన్నారు.

సుభాష్‌నగర్ పాఠశాలలో ఓటు వేసేందుకు నిలబడిన పట్టభద్రులు

లయోలా జూనియర్ కళాశాలలో ఓటు వేసేందుకు క్యూ లైన్‌లో ఉన్న పట్టభద్రులు, ఉపాధ్యాయులు

రేకుర్తిలో ఓటింగ్ సరళిని పరిశీలిస్తున్న మైక్రో అబ్జార్వర్

ఎస్సీ హాస్టల్‌లో గుర్తింపుకార్డులు చూపిస్తున్న ఓటర్లు

ఓటర్లకు పోల్ చీటీలు అందిస్తున్న పోలింగ్ సిబ్బంది

బారులు తీరి.. బాధ్యతగా ఓటేసి..

జనరల్ ఎన్నికల తరహాలో పార్టీల ప్రచారం

కరీంనగర్‌రూరల్: ఉపాధ్యాయ, పట్టభద్రుల ఎన్నికల పోలింగ్ గురువారం ప్రశాంతంగా ముగిసింది. కరీంనగర్‌రూరల్ మండల పరిధిలో ఉపాధ్యాయ ఓటర్లు 263, పట్టభద్రులు 4,126మంది ఓటర్లున్నారు. ఉపాధ్యాయ, పట్టభద్రులు ఓటేసేందుకు వీలుగా కరీంనగర్‌లోని సుభాష్‌నగర్ ఉన్నత పాఠశాల, ఎస్సీ బాలికల హాస్టల్‌లో ఆరు పోలింగ్ కేంద్రాలుగా ఏర్పాటు చేశారు. ఉదయం 8గంటలకు పోలింగ్‌ప్రారంభమైనప్పటికీ 11గంటల నుంచి ఓటేసేందుకు పట్టభద్రులు తరలివచ్చారు. ఆయా పోలింగ్ కేంద్రాల వద్ద జనరల్ ఎన్నికల తరహాలోనే కాంగ్రెస్, బీజేపీలకు చెందిన కార్యకర్తలు తమ అభ్యర్థులకు మద్దతుగా ప్రచారం నిర్వహించారు. ఆయా గ్రామాల నుంచి తమ పార్టీలకు మద్దతుదారులైన పట్టభద్రుల ఓటర్లను పోలింగ్ కేంద్రాల వద్దకు తరలించడం కనిపించింది. సుభాష్‌నగర్ ఎస్సీ హాస్టల్‌లోని పోలింగ్ కేంద్రాన్ని అదనపు కలెక్టర్ ప్రఫుల్ దేశాయ్ పరిశీలించారు. పోలింగ్ తీరును పరిశీలించి గదిలో ఇద్దరు ఓటర్లు మాత్రమే ఉండేలా చర్యలు చేపట్టాలని ఎంపీడీవో సంజీవరావుకు సూచించారు. రూరల్ ఏఎస్పీ ప్రకాశ్ పోలింగ్ కేంద్రాలను తనిఖీ చేశారు. సాయంత్రం 4గంటలకు పోలింగ్ ముగియగా ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల్లో మొత్తం 263 ఓటకు 240 ఓట్లు పోలయ్యాయి. పట్టభద్రుల ఎన్నికల్లో మొత్తం 4,126 ఓట్లకు 2,550 ఓట్లు పోలైనట్లు అధికారులు తెలిపారు.

రేకుర్తిలో..

కొత్తపల్లి: కొత్తపల్లి మండలంలోని పట్టభద్రులు, ఉపాధ్యాయులకు రేకుర్తిలోని లయోల బీఈడీ కళాశాల, లయోల జూనియర్ కళాశాలల్లో ఏడు పోలింగ్ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేశారు. 5,189 మంది పట్టభద్రులకు ఏర్పాటు చేసిన ఆరు పోలింగ్ కేంద్రాల్లో 3,199 మంది ఓటు హక్కు వినియోగించుకోగా, 410 మంది ఉపాధ్యాయులకు ఏర్పాటు చేసిన ఒక పోలింగ్ కేంద్రంలో 377 మంది ఓటు వేశారు. కొత్తపల్లి మండలంలో పట్టభద్రుల ఎమ్మెల్సీకి 61.64 శాతం, ఉపాధ్యాల ఎమ్మెల్సీకి 91.95 శాతం పోలింగ్ నమోదైంది. కాగా రేకుర్తిలోని పోలింగ్ కేంద్రాలను ఉన్నతాధికారులు తనిఖీ చేయగా బీజేపీ పట్టభద్రుల ఎమ్మెల్సీ అభ్యర్థి అంజిరెడ్డి, బీఎస్పీ అభ్యర్థి పసన్న హరికృష్ణ, ఫార్వర్డ్‌బ్లాక్ అభ్యర్థి సర్దార్ రవీందర్ సింగ్, స్వతంత్ర అభ్యర్థి యాదగిరి శేఖర్‌రావు తదితరులు సందర్శించి ఓటింగ్ సరళిని పరిశీలించారు.

పోలింగ్ ఎలా జరిగింది!

- బూత్ ఇన్‌చార్జిలతో నరేందర్‌రెడ్డి

పోలింగ్ బూత్ ఇన్‌చార్జిలతో సమావేశమైన నరేందర్‌రెడ్డి

కరీంనగర్ కార్పొరేషన్: పట్టభద్రుల ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల్లో ఓటింగ్ సరళిపై కాంగ్రెస్ పార్టీ అభ్యర్థి వి.నరేందర్‌రెడ్డి ఆరా తీశారు. పోలింగ్ ముగిసిన తర్వాత గురువారం సాయంత్రం పార్టీ ఎన్నికల కార్యాలయంలో పోలింగ్ బూత్ ఇన్‌చార్జిలతో ఆయన ప్రత్యేకంగా సమావేశమయ్యారు. ఆయా బూత్ ఇన్‌చార్జిల నుంచి వివరాలు సేకరించారు. పోలింగ్ విధానం, పోలైన ఓట్లు ఎన్ని అనేది తెలుసుకున్నారు. మొదటి మూడు స్థానాల్లో ఎవరుంటారనేది అంచనా వేశారు. కాగా నగరంలో కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఎక్కువగా మొగ్గుచూపారంటూ ఇన్‌చార్జిలు చెప్పారు.

లయోల బీఈడీ కళాశాలలో క్యూలైన్‌లో ఉన్న పట్టభద్రులు

ప్రభుత్వ మహిళా డిగ్రీ కళాశాలలో బారులు దీరిన ఉపాధ్యాయ ఓటర్లు

బ్యాలెట్ బాక్సులను బస్సులో తీసుకెళ్తున్న సిబ్బంది

చెర్లభూత్కూర్‌లోని ఓపెన్ జిమ్

ఓపెన్ (జిమ్) బార్

- చెర్లభూత్కూర్‌లో మద్యం ప్రియులకు అడ్డా

కరీంనగర్‌రూరల్: గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని యువత శారీరకంగా ఆరోగ్యంగా ఉండాలనే లక్ష్యంతో ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన ఓపెన్ జిమ్‌ల నిర్వహణ గాడి తప్పుతోంది. విద్యార్థులు, యువకులు ప్రతీరోజు ఎక్సర్‌సైజ్ చేసేందుకు వీలుగా కరీంనగర్ మండలంలోని అన్ని గ్రామాల్లో ఎస్‌డీఎఫ్ నిధులు రూ.5 లక్షలతో ఓపెన్ జిమ్‌లు ప్రారంభించారు. ఇటీవల చెర్లభూత్కూర్‌లోని క్రీడాప్రాంగణంలో ఏర్పాటు చేసిన ఓపెన్‌జిమ్ మద్యంప్రియులకు అడ్డాగా మారింది. రాత్రివేళల్లో యువకులు జిమ్ ప్రాంతంలో మద్యం తాగడంతో పాటు సీసాలను అక్కడే పడేస్తున్నారు. కొంతమంది యువకులు జిమ్ ఏరియాను బార్‌గా ఉపయోగిస్తుండటంతో మిగతా యువకులు ఎక్సర్‌సైజ్ చేసేందుకు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. మహిళలు జిమ్‌కు రాలేని పరిస్థితి నెలకొంది. మద్యంప్రియుల ఆగడాలతో ఓపెన్ జిమ్ నిరుపయోగంగా మారింది. ఇప్పటికైనా పోలీసు, ఎక్సైజ్ అధికారులు స్పందించి రాత్రివేళల్లో యువకులు మద్యం తాగకుండా ఉండేందుకు అవసరమైన చర్యలు చేపట్టాలని స్థానికులు కోరుతున్నారు.

జిమ్‌లో తాగి పడేసిన మద్యం సీసాలు

రైల్వే సమాచారం

కరీంనగర్-తిరుపతి రైలు
- కరీంనగర్ రైల్వేస్టేషన్‌లో ప్రతీ గురు, ఆదివారాల్లో రాత్రి 7.10గంటలకు రైలు బయల్దేరి మరుసటి రోజు ఉదయం 8గంటలకు తిరుపతికి చేరుకుంటుంది.
- తిరుపతి నుంచి ప్రతీ బుధ, శనివారాల్లో రా.8గం.లకు బయలు దేరి మరుసటి రోజు న ఉ.8.20లకు కరీంనగర్‌కు చేరుకుంటుంది.

కాచిగూడ-కరీంనగర్..
- కాచిగూడలో ప్రతిరోజూ ఉదయం 6గంటలకు రైలు బయల్దేరి కరీంనగర్‌కు మధ్యాహ్నం 1.30 గంటలకు చేరుకుంటుంది.
- కరీంనగర్ నుంచి మధ్యాహ్నం 3.30గంటలకు బయల్దేరి రాత్రి 10.45గంటలకు కాచిగూడకు చేరుకుంటుంది.

కరీంనగర్-పూణె స్పెషల్..
- కరీంనగర్‌లో ప్రతీ బుధవారం ఉ.6గంటలకు రైలు బయల్దేరి పూణెకు గురువారం ఉ.9.45 గంటలకు చేరుకుంటుంది.
- పూణె నుంచి ప్రతీ సోమవారం రాత్రి 10.45 గంటలకు బయలు దేరి మంగళవారం రాత్రి 12.52 గంటలకు కరీంనగర్‌కు చేరుకుంటుంది.

బోధన్-కాగజ్‌నగర్ ..
- బోధన్‌లో ప్రతిరోజూ ఉ.4.15గంటలకు రైలు బయల్దేరి కరీంనగర్‌కు ఉ.7.55గం.కు, కాగజ్‌నగర్‌కు ఉ.11గంటలకు చేరుకుంటుంది.
- కాగజ్‌నగర్ నుంచి 11.35కు బయల్దేరి కరీంనగర్‌కు మ.2.35 గంటలకు, బోదన్‌కు సా.6.15కు చేరుకుంటుంది.

-కరీంనగర్‌రూరల్

ఉత్సాహంగా.. తొలిసారిగా..

విద్యానగర్(కరీంనగర్): కరీంనగర్‌లో గురువారం జరిగిన పట్టభద్రుల, ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల పోలింగ్‌లో తొలిసారిగా వచ్చిన ఓటు హక్కును పట్టభద్రులు ఉత్సాహంగా వినియోగించుకున్నారు. తొలిసారి ఓటు హక్కు వినియోగించుకున్న పట్టభద్రులు తమ మనోభావాలను సాక్షితో పంచుకున్నారు. వారి మాటల్లో..

విద్యార్హతతో తొలిసారి ఓటు

గతేడాది జరిగిన అసెంబ్లీ, ఈఏడాది జరిగిన పార్లమెంట్ ఎన్నికల్లో తొలిసారి ఓటు హక్కు వినియోగించుకున్న. విద్యా అర్హతతో తొలిసారి వచ్చిన ఓటుహక్కును గురువారం ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల్లో వినియోగించుకున్న. సంతోషంగా ఉంది.

– తోట ఆకాంక్ష, బీ.టెక్, కాపువాద, కరీంనగర్

కొత్త అనుభూతిని కలిగించింది

ఈ ఎన్నికల్లో ఓటు వేయడం కొత్త అనుభూతిని కలిగించింది. సాధారణ ఎన్నికలు విద్యతో సంబంధం లేకుండా జరుగుతాయి. అది ఒక ఎత్తు. విద్యతో ముడిపడి జరిగే ఎన్నికల్లో ఓటును ఆలోచించి సరైన వ్యక్తికి వేయడం వల్ల సమస్యల పరిష్కారంలో సరైన ఫలితాలుంటాయి. మంచి వారిని చూసి ఎన్నుకోవాలి.

– హొద్నాల మధు, బీ.టెక్, తీగలగుట్టపల్లి, కరీంనగర్

సంతోషంగా ఉంది

గ్రాడ్యుయేట్స్ తమ ఓటును ఆలోచించి వినియోగించుకోవాలి. సాధారణ ఎన్నికల్లో ఓటు వినియోగించుకున్నప్పటికీ ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల్లో మాత్రం తొలిసారి ఓటు హక్కు వినియోగించుకోవడం సంతోషంగా ఉంది. విద్యావంతులు ఉత్తములుగా పనిచేసే వారిని ఎన్నుకోవడం వల్ల యువతకు సరైన న్యాయం జరుగుతుంది.

– బొద్దున రాజశేఖర్, బీకాం, ఎల్ఎల్‌బీ. సాయినగర్, కరీంనగర్

ఇరుకుల్ల పాత రోడ్డు మూసివేత

- అడ్డుగా కొత్తరోడ్డు నిర్మాణం
- నేషనల్ హైవే కాంట్రాక్టర్ నిర్వాకం

కరీంనగర్‌రూరల్: జగిత్యాల-వరంగల్ హైవే రోడ్డు కాంట్రాక్టర్ ఇరుకుల్ల పాత రోడ్డును మూసివేసి కొత్త రోడ్డు నిర్మాణం చేపట్టడం వివాదాస్పదంగా మారింది. కాంట్రాక్టర్ చేపట్టిన రోడ్డు పనులతో రెండు గ్రామాల ప్రజలకు దారి కరువైంది. స్థానికుల కథనం ప్రకారం వివరాలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి.. జగిత్యాల-వరంగల్ హైవే రోడ్డు నిర్మాణంలో భాగంగా కాంట్రాక్టర్ ఇరుకుల్ల వద్ద రాజీవ్ రహదారిలో ఫ్లైఓవర్ బ్రిడ్జి నిర్మిస్తున్నాడు. బ్రిడ్జికి అనుసంధానంగా ఇరువైపులా రోడ్డు నిర్మాణ పనులు చేపట్టాడు. దీనిలో భాగంగా ఇరుకుల్ల పాతరోడ్డును మూసివేసి పాతరోడ్డుకు అడ్డుగా రోడ్డు నిర్మిస్తుండటంతో ఇరుకుల్ల, దుర్శేడ్ గ్రామాల ప్రజలకు దారి లేకుండా పోయింది. రెండు గ్రామాల రైతులు పొలాలకు, సమ్మక్క సారక్క జాతర నిర్వహణ, పద్మనాయక సంఘం శ్మశాన వాటికకు వెళ్లేందుకు ఉపయోగపడే పాత రోడ్డును మూసివేయడంతో స్థానికులు ఆగ్రహం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. ఇరుకుల్ల పాత రోడ్డుపై ఉన్న వంతెన వరదలకు కొట్టుకపోవడంతో గత బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వహయాంలో కొత్త వంతెన నిర్మాణానికి రూ.2 కోట్లను మంజూరు చేశారు. ప్రజలందరికీ ఉపయోగపడే ఇరుకుల్ల పాతరోడ్డును మూసివేసిన కాంట్రాక్టర్‌పై ఆర్అండ్‌బీ అధికారులు తగిన చర్యలు చేపట్టడంతో పాటు దారిని యథావిధిగా పునరుద్ధరించాలని స్థానికులు డిమాండ్ చేస్తున్నారు.

పాతరోడ్డుకు అడ్డుగా చేపట్టిన రోడ్డు నిర్మాణం

డబ్బులు పంచుతున్నారని వాగ్వాదం

కారు నంబర్ ప్లేట్‌ను చూపుతున్న బీజేపీ నాయకులు

చిగురుమామిడి: మండల కేంద్రంలో గురువారం ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల పోలింగ్ సందర్భంగా బీజేపీ, కాంగ్రెస్ నాయకుల మధ్య వాగ్వాదం చోటుచేసుకుంది. కాంగ్రెస్ నాయకునికి చెందిన నంబర్ ప్లేట్ లేని కారులో డబ్బులు తెచ్చి, పంచుతున్నారని బీజేపీ కరీంనగర్ పార్లమెంట్ ఇన్‌చార్జి ప్రవీణ్‌రావు ఆరోపించారు. నాయకులతో కలిసి ఆ వాహనాన్ని చుట్టుముట్టారు. దీంతో ఇరుపార్టీల నాయకులు ఘర్షణ పడ్డారు. చివరకు కారు డిక్కీ ఓపెన్ చేయగా అందులో మూడు నంబర్ ప్లేట్స్, మంత్రి పొన్నం ప్రభాకర్ ఫొటోతో ఉన్న కరపత్రాలు, బ్యానర్లు కనిపించాయి. ఇవి కూడా ఎందుకున్నాయి, ఎన్నికల నియమావళికి విరుద్ధం కాదా అని బీజేపీ నాయకులు ఆందోళనకు దిగారు. పోలీసులు వచ్చి, ఇరువర్గాల వారిని అక్కడి నుంచి పంపించారు. నంబర్ ప్లేట్ లేని కారుకు జరిమానా విధించినట్లు ఎస్సై రాజేశ్ తెలిపారు. బీజేపీ రాష్ట్ర నాయకుడు చెప్యాల మురళిమనోహర్‌గౌడ్, జిల్లా అధికార ప్రతినిధి శ్రీనివాస్, మండల అధ్యక్షుడు సంతోష్‌కుమార్ తదితరులున్నారు.

ఎండలోనే కూరగాయల విక్రయం

- కేశవపట్నం వారసంతలో వ్యాపారులు, రైతుల ఇబ్బందులు
- స్టాల్స్ ఏర్పాటు చేయాలని వేడుకోలు

శంకరపట్నం: మండలంలోని కేశవపట్నం వారసంతలో రైతులు, వ్యాపారులు ప్రతీ సోమవారం మండుటెండలో కూరగాయలు విక్రయిస్తూ ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఇక్కడ స్టాల్స్ ఏర్పాటు చేయకపోవడంతో వేసవిలో ఎండ, వర్షాకాలంలో వానలోనే కూరగాయలు, దుస్తులు, పండ్లు, వంట సామగ్రి విక్రయాలు జరుగుతున్నాయి. శంకరపట్నం మండలంలోని వివిధ గ్రామాల రైతులు, ఇతర ప్రాంతాలకు చెందిన వీధి వ్యాపారులు దాదాపు 200 మంది ఇక్కడికి వచ్చి, అమ్మకాలు సాగిస్తుండటంతో ఈ సంత రద్దీగా ఉంటుంది. గతంలో ఇక్కడ నిర్మించిన మార్కెట్ స్టాల్స్ మాదిరిగా లేదు. అది నేటికీ ప్రారంభానికి నోచుకోలేదు. సంత నిర్వహణకు గత పంచాయతీ పాలకవర్గం రూ.2 వేల చొప్పున వసూలు చేసిందని, సౌకర్యాలపై అడిగితే ఆ డబ్బులతో మొరం పోయించినట్లు చెబుతున్నారని అంటున్నారు.

ఎండలోనే విక్రయిస్తున్న కూరగాయలు

స్టాల్స్ నిర్మించాలి

కూరగాయలు అమ్ముకునేందుకు సంత టెండర్ దక్కించుకున్నవారికి ప్రతీ సోమవారం రూ.50 ఇస్తున్నం. ఎండల దృష్ట్యా నీడ సౌకర్యం కల్పించాలని కోరితే పట్టించుకుంటలేరు.

– సదయ్య, కూరగాయల వ్యాపారి, తాడికల్

రంగపేటలో మల్లన్న పట్నాలు

పట్నం వేసి, ఒగ్గు కథ చెబుతున్న కళాకారులు

మానకొండూర్: మండలంలోని రంగపేట మల్లికార్జున స్వామి దేవాలయంలో యాదవ సంఘం ఆధ్వర్యంలో గురువారం మల్లన్న పట్నాలు వేశారు. స్వామివారి కల్యాణం కనులపండువగా నిర్వహించారు. ఏటా మహాశివరాత్రి రోజు ఇక్కడ పుట్ట బంగారం సేకరణ, హోమం జరపడం, మరుసటి రోజు ఒగ్గు పూజారులు పట్నాలు వేసి, కథ చెప్పడం, స్వామివారి కల్యాణం జరపడం ఆనవాయితీగా వస్తోంది. భక్తులు అధిక సంఖ్యలో తరలివచ్చారు. బోనం మొక్కులు చెల్లించారు. అనంతరం భక్తులకు అన్నదానం చేపట్టారు. యాదవ సంఘం,ఆలయ కమిటీ సభ్యులు పాల్గొన్నారు.

'సెట్' రద్దు సరే... మరి సీటు?

గురుకుల కాలేజీల్లో గందరగోళంగా ఇంటర్ అడ్మిషన్ల ప్రక్రియ

- ప్రవేశ పరీక్ష రద్దు చేసి టెన్త్ పాసైన వారికి నేరుగా అడ్మిషన్లు ఇవ్వాలని నిర్ణయం
- ఎంపీసీ, బైపీసీ కోర్సులవైపు ఎక్కువమంది ఆసక్తి
- డిమాండ్‌తో సీట్ల పరిమితి దాటినా.. కాలేజీలో విద్యార్థి కోరుకున్న కోర్సు లేకున్నా కేటాయింపు కష్టమే
- కేటాయింపులపై దిక్కుతోచక అయోమయంలో ప్రిన్సిపాల్స్

సాక్షి, హైదరాబాద్: గురుకుల విద్యాసంస్థల్లో ఇంటర్మీడియెట్ మొదటి సంవత్సరం ప్రవేశాల ప్రక్రియ అధ్యాపకులకు తలనొప్పిగా మారుతోంది. 2025–26 విద్యా సంవత్సరం నుంచి గురుకుల జూనియర్ కాలేజీల్లో ప్రవేశాలకు అర్హత పరీక్షలను గురుకుల విద్యాసంస్థల సొసైటీలు రద్దు చేశాయి. గురుకుల పాఠశాలలో పదోతరగతి చదివి ఉత్తీర్ణత సాధించిన వారికి నేరుగా ఇంటర్ మొదటి సంవత్సరంలో అడ్మిషన్ ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ప్రస్తుత విద్యా సంవత్సరం వరకు సెట్ నిర్వహించి... మార్కుల ఆధారంగా ప్రవేశాలు ఇస్తుండగా.. ప్రభుత్వం తాజాగా తీసుకున్న నిర్ణయంతో కొత్త విధానాన్ని అమలు చేస్తున్నారు. ఇందులోభాగంగా ప్రస్తుతం పదోతరగతి చదువుతున్న విద్యార్థుల నుంచి ఇంటర్‌లో ఎంపిక చేసుకునే కోర్సుకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని స్వీకరిస్తున్నారు. ఇందులోభాగంగా ప్రతి విద్యార్థిని వారి అభిరుచులు, తదుపరి కోర్సుకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని రికార్డు చేస్తున్నారు. ఈ క్రమంలో ఎంపీసీ, బైపీసీ కోర్సులను ఎంపిక చేసుకునే వారికి అదే కాలేజీలో సీటుకు ఎంపిక చేసుకుంటుండగా... సీఈసీ, ఇతర కోర్సులు కోరుకుంటున్న వారిని సమీపంలోని కాలేజీలకు పంపేందుకు ప్రాథమిక జాబితాలను సిద్ధం చేసుకుంటున్నారు. అయితే మెజార్టీ విద్యార్థులు మాత్రం ప్రస్తుతమున్న కాలేజీలోనే చదువుతామనే డిమాండ్ వినిపిస్తుండగా... కొందరు నగరంలోని కాలేజీల్లో చదువుతామని, మరికొందరు గురుకులాల్లో అందుబాటులో లేని కోర్సులకు ప్రాధాన్యత ఇస్తుండటం గురుకులాల అధ్యాపకులను గందరగోళానికి గురిచేస్తోంది.

రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉన్న గురుకుల కాలేజీల్లో ఎక్కువగా ఎంపీసీ, బైపీసీ గ్రూపులే ఉన్నాయి. పరిమిత కాలేజీల్లోనే ఆర్ట్స్ గ్రూపులున్నాయి. కొన్నింట్లో ఎంఈసీ ఉండగా... సీఈసీ, హెచ్‌ఈసీ కోర్సులు లేవు. ప్రస్తుతం విద్యార్థుల నుంచి తీసుకుంటున్న సమాచారం ప్రకారం ఎక్కువ మంది మ్యాథ్స్, సైన్స్ గ్రూపులు చెబుతున్నప్పటికీ... మరికొందరు ఆర్ట్స్ గ్రూపుల పేర్లు చెబుతున్నారు. దీంతో అందుబాటులో లేని కోర్సుల్లో ప్రవేశాలు ఎలా అనే ప్రశ్న అధ్యాపకుల్లో తలెత్తుతోంది. దీంతో పరిస్థితిని జిల్లా కోఆర్డినేటర్లకు నివేదిస్తున్నారు. ఎంపీసీ, బైపీసీ కోర్సులను ఎక్కువ మంది ఎంపిక చేసుకుంటుండటంతో సీట్ల పరిమితికి మించితే ఆయా విద్యార్థులను పొరుగు కాలేజీలకు రిఫర్ చేయాలని భావిస్తున్నారు. అయితే అందుకు విద్యార్థి సమ్మతి కూడా తప్పనిసరి. కానీ విద్యార్థులకు అవగాహన కల్పించకుండా... కేవలం వివరాలు సేకరించి నేరుగా అడ్మిషన్లు ఇవ్వొద్దని విద్యార్థి సంఘాల నేతలు డిమాండ్ చేస్తున్నారు. ఇదిలావుండగా... గురుకులాల్లో మెరుగైన విద్యాసంస్థలుగా ఉన్న సీఓఈ (సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్సీ) జూనియర్ కాలేజీల్లో ప్రవేశాలను మెరిట్ ఆధారంగా కల్పించాలని యోచిస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. పదోతరగతిలో జీపీఏ 10 పాయింట్లు వచ్చిన వారికే అవకాశం కల్పించనున్నారు. అందుకు పదోతరగతి ఫలితాలు వచ్చే వరకు వేచి చూడాల్సిందే.

పరిమితంగా ఆర్ట్స్ గ్రూపులు

643	60,000	60,000
రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉన్న గురుకుల స్కూళ్లు/కాలేజీలు	గురుకులాల్లో టెన్త్ చదువుతున్న విద్యార్థులు	ఆ కాలేజీల్లో ఇంటర్‌లో ఉండే మొత్తం సీట్లు

ఎమ్మెల్సీ పోలింగ్ ప్రశాంతం

- వరంగల్–ఖమ్మం–నల్లగొండ ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీ స్థానంలో పోలింగ్ 93.55 శాతం
- కరీంనగర్–ఆదిలాబాద్–మెదక్–నిజామాబాద్ జిల్లాల పట్టభద్రుల ఎమ్మెల్సీ స్థానంలో పోలింగ్ 70.42 శాతం
- కరీంనగర్–ఆదిలాబాద్–మెదక్–నిజామాబాద్ జిల్లాల ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీ స్థానంలో పోలింగ్ 91.90 శాతం
- 2019 ఎన్నికలతో పోలిస్తే మూడు స్థానాల్లో భారీగా పెరిగిన పోలింగ్

నల్లగొండలోని ఆర్జాలబావి వద్ద రాష్ట్ర గిడ్డంగుల సంస్థ గోదాములో ఏర్పాటు చేసిన స్ట్రాంగ్ రూమ్‌లో బ్యాలెట్ బాక్సులు

సాక్షిప్రతినిధి,కరీంనగర్/నల్లగొండ: ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల పోలింగ్ ప్రశాంతంగా ముగిసింది. గురువారం ఉదయం నుంచే పట్టభద్రులు, ఉపాధ్యాయ ఓటర్లు ఓటుహక్కు వినియోగించుకునేందుకు బారులుదీరారు. వరంగల్–ఖమ్మం–నల్లగొండ ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీ స్థానంలో పోలింగ్ 93.55 శాతంగా నమోదైంది. ఈ నియోజకవర్గ పరిధిలో 25,797 మంది ఓటర్లు ఉండగా, 24,132 మంది తమ ఓటు హక్కు వినియోగించుకున్నారు. 2019లో జరిగిన ఎన్నికలతో పోలిస్తే ఈసారి పోలింగ్ శాతం పెరిగింది. గతంలో 20,888 మంది ఓటర్లు ఉండగా అందులో 18,884 ఓట్లు పోలయ్యాయి. అప్పుడు పోలింగ్ శాతం 90.41 కాగా, ఈసారి 3.14 శాతం అధికంగా నమోదైంది.

- యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లాలో అత్యధికంగా 96.54 శాతం పోలింగ్ నమోదైంది. జిల్లాలో 984 ఓట్లు ఉండగా, 950 ఓట్లు పోలయ్యాయి. ఇక హనుమకొండ జిల్లాలో తక్కువ శాతం పోలింగ్ నమోదైంది. అక్కడ 5,215 మంది ఓటర్లు ఉండగా, 4,780 మంది (91.66 శాతం) తమ ఓటు హక్కును వినియోగించుకున్నారు. అయితే ఓట్ల పరంగా చూస్తే అత్యధిక ఓట్లు హనుమకొండ జిల్లాలో ఉండగా, అక్కడే అత్యధిక ఓట్లు పోలయ్యాయి.
- నల్లగొండ పట్టణంలోని ఆర్జాలబావి వద్ద రాష్ట్ర గిడ్డంగుల సంస్థ గోదాముల్లో ఏర్పాటు చేసిన స్ట్రాంగ్ రూమ్‌ల్లో బ్యాలెట్ బాక్సులను భద్ర పరిచారు. స్ట్రాంగ్ రూమ్‌ల వద్ద భద్రత ఏర్పాట్లను ఎన్నికల రిటర్నింగ్ అధికారి ఇలా త్రిపాఠితో కలిసి నల్లగొండ ఎస్పీ శరత్‌చంద్రపవార్ గురువారం రాత్రి పరిశీలించారు. మార్చి 3వ తేదీన కౌంటింగ్ జరగనుంది.

ఆ రెండు స్థానాల్లో ఇలా...

- కరీంనగర్–ఆదిలాబాద్–మెదక్–నిజామాబాద్ జిల్లాల పట్టభద్రులు, ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీ స్థానాల్లో చిన్నచిన్న ఘటనలు మినహా పోలింగ్ ప్రశాంతంగా ముగిసింది. సుల్తానాబాద్, చిగురుమామిడిలో ఓ పార్టీ అభ్యర్థులు డబ్బులు పంచుతున్నారన్న ఆరోపణలొచ్చాయి. ఓట్ల లెక్కింపు మార్చి 3వ తేదీన కరీంనగర్‌లోని అంబేడ్కర్ ఇండోర్ స్టేడియంలో జరగనుంది.
- కరీంనగర్–ఆదిలాబాద్–మెదక్–నిజామాబాద్ జిల్లాల పట్టభద్రుల ఎమ్మెల్సీ స్థానంలో 2019 ఎన్నికలప్పుడు 1.96 లక్షల ఓట్లు ఉండగా.. ఈసారి అది 3.55 లక్షలకు చేరింది. మొత్తంగా ఈ నియోజకవర్గ పరిధిలో 70.42 శాతంగా పోలింగ్ నమోదైంది. 2019 ఎన్నికల్లో 59.03 శాతం మందే ఓటు హక్కు వినియోగించుకున్నారు.
- కరీంనగర్–ఆదిలాబాద్–మెదక్–నిజామాబాద్ జిల్లాల ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీ స్థానంలో 2019 ఎన్నికలప్పుడు 23,160 ఓటర్లు ఉండగా, ఈసారి ఆ సంఖ్య 27,088 చేరింది. ఈ స్థానంలో 91.90 శాతంగా పోలింగ్ నమోదైంది. 2019 ఎన్నికల్లో 83.54 శాతం మందే ఓటుహక్కు వినియోగించుకున్నారు.

జిల్లాల వారీగా పోలైన ఓట్ల వివరాలు 'సాక్షి' ప్లస్‌లో

ఆయా జిల్లాల్లో పోలింగ్ పదనిసలు ఇలా...

సాక్షి, నెట్‌వర్క్: మూడు స్థానాల్లో జరిగిన ఎమ్మెల్సీ పోలింగ్‌లో అనేక పదనిసలు చోటుచేసుకున్నాయి.

- జనగామ జిల్లా కేంద్రంలోని ప్రభుత్వ బాలికల జూనియర్ కళాశాల పోలింగ్ కేంద్ర పరిధిలో 19 ఓట్లు తొలగించారని ధర్మకంచ జూనియర్ కళాశాల లెక్చరర్లు ఎ.శ్రీకాంత్‌రెడ్డి, చేర్యాల, మిడిదొడ్డి జూనియర్ కళాశాల అధ్యాపకులు కె.శ్రీధర్, గొల్లూరి రామచంద్రయ్య వాపోయారు.
- జయశంకర్ భూపాలపల్లి జిల్లా పలిమెల పోలింగ్ కేంద్రంలో ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీకి కేవలం ఒక్కరే ఉండగా, తనకు ఏర్పాటు చేసిన ప్రత్యేక పోలింగ్ కేంద్రంలో ఉపాధ్యాయుడు సుధాకర్ ఓటు హక్కును వినియోగించుకున్నాడు.

- సంగారెడ్డి జిల్లా గుమ్మడిదల మండల పరిధిలోని ప్యారానగర్ డంప్ యార్డును రద్దు చేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ ఈ ప్రాంతం ప్రజలు నెలరోజులుగా ఆందోళన కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో జేఏసీ నాయకులు ఇచ్చిన పిలుపుతో పట్టభద్రులు పోలింగ్‌కు దూరంగా ఉన్నారు. 295 మంది పట్టభద్రులైన ఓటర్లు ఉండగా, కేవలం 42 మంది మాత్రమే ఓటేశారు.
- మంచిర్యాల జిల్లా జైపూర్ మండల కేంద్రానికి చెందిన పట్టభద్రుడు అరిగెల మల్లాగౌడ్ జెడ్పీ హైస్కూల్‌లో ఓటేసేందుకు వెళ్లాడు. అప్పటికే ఎవరో ఓటేశారని అధికారులు చెప్పడంతో అవాక్కయ్యాడు. తన ఓటును వేరే ఎవరో ఎలా వేస్తారని అధికారులను నిలదీయడంతో అన్నీ పరిశీలించాక, చివరకు అతనితో టెండర్ ఓటు వేయించారు.
- సిద్దిపేట జిల్లా మద్రిముచ్చాలకు చెందిన అమరేందర్‌రెడ్డి జనగామలో జూనియర్ లెక్చరర్‌గా పనిచేస్తున్నారు. ఓటుపై అవగాహన కల్పించేందుకు సుమారు 22 కిలోమీటర్ల మేర గ్రామాల్లో జాగింగ్ చేశారు. అనంతరం కొమురవెల్లి మండల కేంద్రంలో ఏర్పాటు చేసిన పోలింగ్ కేంద్రంలో ఓటేశారు.

కనీసం 2 సీట్లు గెలుస్తాం

ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికలపై బీజేపీ నేతల ధీమా

సాక్షి, హైదరాబాద్: ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల్లో మంచి ఫలితాలు సాధిస్తామనే ధీమా కమలనాథుల్లో కనిపిస్తోంది. ఎమ్మెల్సీ పోలింగ్‌లో నమోదైన ఓట్ల శాతాన్ని బట్టి చూస్తే బీజేపీ అభ్యర్థుల విజయానికి అవకాశాలు పెరిగినట్టు ఆ పార్టీ నాయకులు చెబుతున్నారు. రెండు సీట్లు (ఒక ఉపాధ్యాయ, ఒక పట్టభద్రులు) అయితే గెలుస్తామని పార్టీ ముఖ్య నేతలు, ఎన్నికల ప్రచారంలో కీలకంగా వ్యవహరించిన నాయకులు అంటున్నారు. ఉత్తర తెలంగాణ జిల్లాల్లోనే బీజేపీ 4 ఎంపీ, 7 ఎమ్మెల్యే సీట్లు గెలిచిన నేపథ్యంలో ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల్లోనూ గెలుపుపై ధీమాగా ఉన్నారు. మెదక్–నిజామాబాద్ –ఆదిలాబాద్ –కరీంనగర్ జిల్లాల టీచర్ ఎమ్మెల్సీ స్థానం నుంచి మల్క కొమురయ్య గెలుపు ఖాయమని చెబుతున్నారు. కరీంనగర్, ఇతర జిల్లాల పట్టభద్రుల స్థానం నుంచి సి.అంజిరెడ్డికి గెలుపు అవకాశాలున్నాయని బీజేపీ నేతలు అంచనా వేస్తున్నారు. ప్రధాన పోటీ అంజిరెడ్డి, బీఎస్పీ అభ్యర్థి ప్రసన్న హరికృష్ణ మధ్యనే ఉంటుందని అంటున్నారు. వరంగల్–ఖమ్మం–నల్లగొండ జిల్లాల ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీ స్థానంలో మాత్రం శ్రీపాల్‌రెడ్డి (పీఆర్‌టీయూ మద్దతు), పులి సరోత్తమ్‌రెడ్డి (బీజేపీ), మాజీ ఎమ్మెల్సీ పూల రవీందర్ (ఎస్టీయూ, బీసీ సంఘాల మద్దతు), సిట్టింగ్ ఎమ్మెల్సీ అలుగుబెల్లి నర్సిరెడ్డి (యూటీఎఫ్ అభ్యర్థి), హర్షవర్ధన్‌రెడ్డి (టీచర్స్ జేఏసీ అభ్యర్థి, టీపీసీసీ అధికార ప్రతినిధి)లలో ఎవరు గెలుస్తారనేది ఆసక్తికరంగా మారింది.

మేనేజ్‌మెంట్‌పైనే ఆశలు

- గ్రాడ్యుయేట్ ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికలపై కాంగ్రెస్ అంచనా
- పోలింగ్ సరళిపై సీఎం రేవంత్, మహేశ్‌గౌడ్ సమీక్ష

సాక్షి, హైదరాబాద్: అభ్యర్థిపై స్థానికంగా కనిపించిన వ్యతిరేకత, బీజేపీ దూకుడు, స్వతంత్ర అభ్యర్థి పట్ల ఓటర్లలో సానుకూల స్పందన ఉన్నా ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల్లో పోల్ మేనేజ్‌మెంట్ విషయంలో పై చేయి సాధించామని కాంగ్రెస్ పార్టీ అంచనా వేస్తోంది. గురువారం జరిగిన కరీంనగర్–ఆదిలాబాద్–నిజామాబాద్–మెదక్ జిల్లాల గ్రాడ్యుయేట్ ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల్లో తమ అభ్యర్థి నరేందర్‌రెడ్డి విజయంపై ఆ పార్టీ ధీమా వ్యక్తం చేస్తోంది. సంస్థాగత బలంతో మొత్తం ఓటర్లలో 60 శాతం మందికి పైగా ప్రత్యక్షంగా కలిసి ఓట్లు అభ్యర్థించామని, ఆ ఓట్లే తమను గెలిపిస్తాయన్నారు. నిజామాబాద్, ఆదిలాబాద్ పార్లమెంటు స్థానాల్లో బీజేపీ అభ్యర్థి అంజిరెడ్డి కొంత పై చేయి సాధించినా, మంచిర్యాల, జహీరాబాద్, కరీంనగర్, మెదక్ లోక్‌సభ స్థానాల పరిధిలో గ్రాడ్యుయేట్లు తమను ఆదరించారని విశ్వసిస్తున్నారు. ఉదయం పూట సంఘ్ పరివార్ ఓట్లు కొంతమేర తమకు వ్యతిరేకంగా పడినా, మధ్యాహ్నం తర్వాత పుంజుకున్నామని అంటున్నారు. గ్రాడ్యుయేట్స్ ఎమ్మెల్సీ పోలింగ్ సరళిని ముఖ్యమంత్రి రేవంత్ రెడ్డి, టీపీసీసీ చీఫ్ మహేశ్‌కుమార్‌గౌడ్ సమీక్షించారు. పార్టీ క్యాడర్‌కు ఎప్పటికప్పుడు దిశానిర్దేశం చేశారు. అయితే, నరేందర్‌రెడ్డి విజయావకాశాలపై బీఎస్పీ అభ్యర్థి ప్రసన్న హరికృష్ణ కొంత మేర ప్రభావం చూపే అవకాశం లేకపోలేదనే అభిప్రాయం కూడా కాంగ్రెస్ నేతల్లో కనిపిస్తోంది.

నేడు టీపీసీసీ విస్తృతస్థాయి కార్యవర్గ సమావేశం

హాజరుకానున్న రాష్ట్ర పార్టీ వ్యవహారాల ఇన్‌చార్జి మీనాక్షి నటరాజన్

సాక్షి, హైదరాబాద్: గాంధీభవన్‌లో శుక్రవారం టీపీసీసీ విస్తృతస్థాయి కార్యవర్గ సమావేశం జరగనుంది. పీసీసీ చీఫ్ మహేశ్‌కుమార్‌గౌడ్ అధ్యక్షతన మధ్యాహ్నం రెండు గంటలకు జరిగే ఈ సమావేశానికి రాష్ట్ర పార్టీ వ్యవహారాల ఇన్‌చార్జిగా ఇటీవల నియమితులైన మీనాక్షి నటరాజన్ హాజరుకానున్నారు. ముఖ్యమంత్రి రేవంత్‌రెడ్డి, ఉప ముఖ్యమంత్రి భట్టి విక్రమార్కతో పాటు మంత్రులు, ఎంపీలు, ఎమ్మెల్సీలు, ఎమ్మెల్యేలు, డీసీసీ అధ్యక్షులు, రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షులు, ప్రధాన కార్యదర్శులు, అనుబంధ సంఘాల చైర్మన్‌లు, అలాగే వివిధ కార్పొరేషన్ల చైర్మన్‌లు, అధికార ప్రతినిధులు, ఇతర సీనియర్ నాయకులు హాజరుకానున్నారు. నూతన ఇన్‌చార్జి మీనాక్షి నటరాజన్ తొలిసారిగా రాష్ట్రానికి వస్తున్నప్పటికీ ఈ కార్యక్రమాన్ని నిరాడంబరంగా నిర్వహించాలని, తనకు స్వాగతం పలుకుతూ బ్యానర్లు, ఫ్లెక్సీలు కట్టవద్దని సూచించడం గమనార్హం. ఈ సమావేశంలో జాతీయ, రాష్ట్ర రాజకీయాలు, పార్టీ సంస్థాగత అంశాలపై చర్చ ఉంటుందని గాంధీభవన్ వర్గాలు వెల్లడించాయి.

డీలిమిటేషన్‌పై విపక్షాలు బురదజల్లుతున్నాయి

బీఆర్‌ఎస్, డీఎంకేలపై ఎంపీ లక్ష్మణ్ విమర్శ

సాక్షి, న్యూఢిల్లీ: లోక్‌సభ నియోజకవర్గాల పునర్విభజనపై తెలంగాణకు చెందిన బీఆర్‌ఎస్, తమిళనాడులోని డీఎంకే తదితర విపక్ష పార్టీలు బురద జల్లుతున్నాయని బీజేపీ ఓబీసీ జాతీయ మోర్చా అధ్యక్షుడు, ఎంపీ కె.లక్ష్మణ్ మండిపడ్డారు. ఈ విషయంలో బీఆర్‌ఎస్, డీఎంకే పార్టీలు అసత్య ప్రచారం చేస్తున్నాయని దుయ్యబట్టారు. డీలిమిటేషన్ వల్ల దక్షిణాది రాష్ట్రాల్లో పార్లమెంట్ స్థానాలు తగ్గవని స్పష్టం చేశారు. ప్రధాని మోదీ దేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాల అభివృద్ధిని ఆకాంక్షించే వ్యక్తి అని గురువారం ఒక వీడియో సందేశంలో తెలిపారు. ఎంపీ సీట్లు తగ్గవని కేంద్ర హోంమంత్రి అమిత్ షా బుధవారం తమిళనాడు పర్యటనలో స్పష్టత ఇచ్చారని గుర్తుచేశారు. ఇప్పటికైనా దక్షిణాదికి చెందిన పార్టీలు తప్పుడు ప్రచారాన్ని మానుకోవాలని లక్ష్మణ్ హితవు పలికారు.

రేవంత్‌రెడ్డి ఆర్‌ఎస్‌ఎస్ ముఖ్యమంత్రి

ఎమ్మెల్సీ కవిత విమర్శ

సాక్షి, హైదరాబాద్: ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ డైరెక్షన్‌లోనే సీఎం రేవంత్ ఆర్‌ఎస్‌ఎస్ ముఖ్యమంత్రిగా పనిచేస్తున్నారని ఎమ్మెల్సీ కల్వకుంట్ల కవిత అన్నారు. బీజేపీతో రేవంత్ కలిసి పనిచేస్తున్నారని, ఇటీవల సీఎం, మోదీ నడుమ జరిగిన భేటీతో వారి దోస్తీ బట్టబయలైందన్నారు. గురువారం తెలంగాణ భవన్‌లో జరిగిన విలేకరుల సమావేశంలో కవిత మాట్లాడారు. తెలంగాణలో కాంగ్రెస్, బీజేపీ మధ్య భాగస్వామ్యం ఉందని, అందులో భాగంగానే లేనిపోని విషయాలను తెచ్చి ఆ రెండు పార్టీల నాయకులు బీఆర్‌ఎస్ పార్టీకి అంటగడుతున్నారని ఆమె మండిపడ్డారు. 'న్యాయవాది సంజీవరెడ్డి మరణం, భూపాలపల్లిలో భూతగాదాలతో వ్యక్తి హత్య, దుబాయిలో ఓ వ్యక్తి మరణం వంటి ఘటనలను బీఆర్‌ఎస్‌కు సీఎం అంటగడుతున్నారు. బీజేపీ, కాంగ్రెస్ పార్టీలు కలిసి ఆడుతున్న డ్రామా ఇది. కల్వకుంట్ల కుటుంబాన్ని, బీఆర్‌ఎస్ పార్టీని టార్గెట్ చేయడం మినహా సీఎంకు ఇంకో ఆలోచన లేదు' అని కవిత మండిపడ్డారు. ప్రభుత్వ అప్పులపై నెలకు రూ.6,500 కోట్ల వడ్డీ కడుతున్నామని సీఎం అబద్ధాలు చెబుతున్నారన్నారు. ఎస్‌ఎల్‌బీసీ విపత్తును పక్కన పెట్టి సీఎం ఎన్నికల ప్రచారానికి వెళ్లారని, సీఎంకు తెలంగాణ ప్రజలు ముఖ్యమా.. కాంట్రాక్టర్లు ముఖ్యమా అని ఆమె ప్రశ్నించారు.

దమ్ముంటే ఆరోపణలు నిరూపించు

- సీఎం రేవంత్‌రెడ్డికి కేంద్రమంత్రి కిషన్‌రెడ్డి సవాల్
- బెదిరింపులు, బ్లాక్ మెయిలింగ్‌కు భయపడే వ్యక్తిని కాదు
- ఇలాంటి సీఎం రావడం రాష్ట్ర ప్రజల దురదృష్టమంటూ ఆగ్రహం

సాక్షి, న్యూఢిల్లీ: దమ్ము,ధైర్యం ఉంటే తనపై చేసిన ఆరోపణలను నిరూపించాలని ముఖ్యమంత్రి రేవంత్‌రెడ్డికి కేంద్ర బొగ్గు,గనుల శాఖ మంత్రి కిషన్‌రెడ్డి సవాల్ విసిరారు. బెదిరింపులు, బ్లాక్ మెయిలింగ్‌లకు భయపడే వారు లేరన్నారు. ముఖ్యమంత్రి, కాంగ్రెస్ పార్టీ దయాదాక్షిణ్యాలతో తాను పార్లమెంట్‌కు వెళ్లలేదని స్పష్టం చేశారు. హైదరాబాద్‌లో మెట్రో రాకుండా కేంద్ర కేబినెట్‌లో కిషన్‌రెడ్డి అడ్డుకున్నాడని బుధవారం సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి ఢిల్లీలో మీడియా చిట్‌చాట్‌లో ఆరోపించిన విషయం తెలిసిందే. ఈ వ్యాఖ్యలపై గురువారం నేషనల్ మీడియా సెంటర్‌లో విలేకరులు అడిగిన ప్రశ్నకు కిషన్‌రెడ్డి స్పందించారు. 'ఆయనకు దమ్ము,ధైర్యం ఉంటే నేను ఒక్క ప్రాజెక్టునైనా అడ్డుకున్నట్టు నిరూపించాలని సవాల్ చేస్తున్నాను. తెలంగాణకు ముఖ్యమంత్రి రేవంతా.. నేనా? చెప్పాల్సిన అవసరముంది. ఎన్నికలకు ముందు మా పార్టీ హామీలు ఇచ్చిందా? వాళ్ల పార్టీనా? ఈ రకంగా బెదిరింపు రాజకీయాలు చేస్తే భయపడేవారు ఎవరూ లేరు. రేవంత్‌రెడ్డి ఏంటి? ఆయన చరిత్ర ఏంటి? రేవంత్ ఏ రకంగా గాలి మాటలు చెబుతారనేది ప్రజలు అర్థం చేసుకున్నారు. చేతగాని, దమ్ములేని ముఖ్యమంత్రి మాటలు చెప్పి చేతులు దులుపుకొనే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మెట్రో ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి ఎలా డబ్బులు తెచ్చుకుంటారో కూడా ఆయనకు ఓ క్లారిటీ లేదు. ఈ మధ్యనే ప్రాజెక్టు రిపోర్టును కేంద్రానికి పంపారు. ముఖ్యమంత్రి పంపగానే అది నేరుగా ప్రధానమంత్రి దగ్గరికి వెళ్లి అప్రూవల్ కాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఒక సిస్టమ్ ఉంటుంది. మెట్రో కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దగ్గర ఒక్క పైసా కూడా లేదు. ప్రణాళిక, యాక్షన్ ప్లాన్ లేదు. ఆ బద్నాం నా మీద, కేంద్రం మీద వేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రి స్థాయిలో ఉండి అవగాహన రాహిత్యంతో, దుందుడుకుగా మాట్లాడుతున్నారు. ఇలాంటి ముఖ్యమంత్రి తెలంగాణకు ఉండటం, రావడం రాష్ట్ర ప్రజల దురదృష్టం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించి అనేక ప్రాజెక్టులను ఎప్పటికప్పుడు కేంద్రంలోని వివిధ విభాగాలతో మాట్లాడి, ఉత్తరాలు రాస్తూ అభివృద్ధి పనులు జరిగేలా చూస్తున్నాను' అని కిషన్‌రెడ్డి స్పష్టం చేశారు.

గనుల వేలంలో పాల్గొంటే రాష్ట్రాలకే మేలు

గనుల వేలంలో చేరడంవల్ల ఆయా రాష్ట్రాలకు మేలు జరుగుతుందని కిషన్‌రెడ్డి అన్నారు. మైనింగ్ వేలంలో చేరితే ఉపాధి పెరుగుతుందని, ప్రీమియంలు, రాయల్టీలు, ఆదాయం పెరుగుతుందని తెలిపారు. గురువారం నేషనల్ మీడియా సెంటర్‌లో గనుల రంగంలో సాధించిన ప్రగతిని వివరించారు.

తెలంగాణలో తుగ్లక్ పాలన నడుస్తోంది

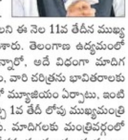
మల్కాజిగిరి ఎంపీ ఈటల రాజేందర్

మాట్లాడుతున్న ఈటల. చిత్రంలో ఏలేటి, కొండా

సాక్షి, హైదరాబాద్: తెలంగాణలో తుగ్లక్ పాలన నడుస్తోందని మల్కాజిగిరి ఎంపీ ఈటల రాజేందర్ ధ్వజమెత్తారు. సీసీ రోడ్లు, చౌరస్తాలో వెలిగే లైట్లు, శ్మశాన వాటికలు, గ్రామాల్లో జరుగుతున్న అభివృద్ధి పనులన్నీ కేంద్ర ప్రభుత్వ నిధులతోనే జరుగుతున్నాయని, దీనిపై చర్చకు రావాలని సీఎం రేవంత్‌రెడ్డికి సవాల్ విసిరారు. రామగుండం ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ కోసం 25 ఏళ్ల బీజేపీ పోరాడిందని, దీనిని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం మూసివేస్తే బీజేపీ ప్రభుత్వం తెరిపించిందని చెప్పారు. కాజీపేట కోచ్ ఫ్యాక్టరీ కేంద్రం కేటాయించిందని గుర్తు చేశారు. తన చేతుల్లో ఉన్న పనులను పూర్తి చేసే దమ్ము రేవంత్ రెడ్డికి లేదని, అలాంటి ఆయన కేంద్రమంత్రి కిషన్‌రెడ్డి మీద విమర్శలు చేస్తారా అని నిలదీశారు. గురువారం బీజేపీ కార్యాలయంలో ఈటల మీడియాతో మాట్లాడారు. చర్లపల్లి రైల్వే టెర్మినల్ దగ్గర బస్టాప్ కట్టలేని దుస్థితిలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉందన్నారు. కేంద్రం ఆధ్వర్యంలో కాచిగూడ, సికింద్రాబాద్, నాంపల్లి రైల్వేస్టేషన్లలో జరుగుతున్న పనుల పురోగతిని రేవంత్ చూసి రావాలన్నారు. రాష్ట్రంలో రిటైర్డ్ ఉద్యోగులకు కనీసం బెనిఫిట్స్ ఇవ్వలేని దుస్థితి నెలకొన్నందుకు సిగ్గు అనిపించడం లేదా అని ప్రశ్నించారు. ➡ తెలంగాణలో వివిధ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయంటే.. అది కేంద్ర నిధులతోనేనని, అయినా కేంద్రంపైనే సీఎం రేవంత్ ఆరోపణలు చేస్తున్నారని చేవెళ్ల ఎంపీ కొండా విశ్వేశ్వర్‌రెడ్డి విమర్శించారు. ప్రతీ మున్సిపాలిటీ అమృత్ స్కీం కింద వచ్చే నిధులతోనే నడుస్తుందని చెప్పారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మున్సిపాలిటీలకు ఒక్క పైసా ఇవ్వడం లేదన్నారు. ➡ రేవంత్‌రెడ్డికి చిత్తశుద్ధి ఉంటే గత పదేళ్లలో జరిగిన అవినీతిపై సీబీఐ దర్యాప్తు ఎందుకు కోరడం లేదని బీజేఎల్పీ నేత ఏలేటి మహేశ్వర్‌రెడ్డి ప్రశ్నించారు. ఎస్‌ఎల్‌బీసీ టన్నెల్‌లో 8 మంది ప్రాణాలు కొట్టుమిట్టాడుతుంటే... కప్పం కట్టడానికి రేవంత్ ఢిల్లీ పర్యటనకు వెళ్లారని ఆరోపించారు.

రేపు మాదిగ అమరుల దినోత్సవం

ఎమ్మార్పీఎస్ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు మంద కృష్ణమాదిగ

సాక్షి, హైదరాబాద్/ పంజగుట్ట: మార్చి 1వ తేదీన మాదిగ అమరవీరుల దినోత్సవాన్ని నిర్వహిస్తామని ఎమ్మార్పీఎస్ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు మందకృష్ణ మాదిగ తెలిపారు. తెలంగాణ, ఏపీతోపాటు వర్గీకరణ కోరుతున్న ఇతర దక్షిణాది రాష్ట్రాల్లోనూ ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తామని ఆయన చెప్పారు. గురువారం సోమాజిగూడ ప్రెస్‌క్లబ్‌లో ఆయన విలేకరులతో మాట్లాడుతూ.. మాదిగ అమరవీరుల కుటుంబాలను ఆదుకోవాలని ఈ నెల 11వ తేదీన ముఖ్యమంత్రిని కలసి వినతిపత్రం ఇచ్చామని గుర్తుచేశారు. తెలంగాణ ఉద్యమంలో అమరులైన కుటుంబాలను ఏవిధంగా ఆదుకున్నారో, అదే విధంగా మాదిగ అమరుల కుటుంబాలకు రూ.25 లక్షల పరిహారం, వారి చరిత్రను భావితరాలకు అందించేందుకు నగరంలో ఐదు ఎకరాల స్థలంలో మ్యూజియం ఏర్పాటు, ఇంటికో ఉద్యోగం, నివాస స్థలం ఇవ్వాలన్నారు. మార్చి 1వ తేదీ లోపు ముఖ్యమంత్రి దీనిపై నిర్ణయం తీసుకోవాలని ఆయన కోరారు. మాదిగలకు మంత్రివర్గంలో మరో రెండు స్థానాలు కల్పించాలని, ఎస్సీ వర్గీకరణను మూడు గ్రూపులుగా కాకుండా నాలుగు గ్రూపులుగా విభజించాలన్నారు. ఈ డిమాండ్ల సాధనకు మార్చి 3 నుంచి 10 వరకు జిల్లా, మండల స్థాయిల్లో నిరసన ప్రదర్శనలు ఉంటాయని, ఈ సందర్భంగా ర్యాలీల్లో డప్పులు, కళా బృందాలు పాల్గొంటాయని చెప్పారు. మార్చి 10 లోగా ఈ డిమాండ్లు పరిష్కరించకుంటే 11వ తేదీ తర్వాత తమ ఉద్యమ కార్యాచరణ ప్రకటిస్తామన్నారు. కాగా, సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి లక్ష డప్పులు, వేల గొంతులు.. సాంస్కృతిక ప్రదర్శనకు అనుమతి ఇవ్వాలని కోరారు. సమావేశంలో ఎమ్మార్పీఎస్ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు గోవిందుల నరేశ్ పాల్గొన్నారు.

క్లుప్తంగా...

రైతులకు ఎరువులు అందుబాటులో ఉంచండి

దుకాణదారులకు మంత్రి తుమ్మల ఆదేశం

సాక్షి, హైదరాబాద్: ఎరువులు రైతులకు అందుబాటులో ఉండే విధంగా దుకాణాలను తెరిచి ఉంచాలని ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. కొన్ని జిల్లాల్లో ఎరువుల కొరతపై వస్తున్న వార్తల నేపథ్యంలో వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి తుమ్మల నాగేశ్వరరావు ఆదేశాల మేరకు ఆ శాఖ కార్యదర్శి రఘునందన్‌రావు, సంచాలకుడు గోపి, అడిషనల్ డైరెక్టర్, ఎరువుల విభాగం అధికారులతో గురువారం సమీక్షించారు. ఈ సీజన్‌లో 10.36 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల యూరియా అందుబాటులో ఉంచామని, ఇప్పటికే రైతులు 9.21 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ఎరువులను కొనుగోలు చేశారని కార్యదర్శి రఘునందన్‌రావు వివరించారు. వివిధ కంపెనీల నుంచి 41 వేల మెట్రిక్ టన్నుల తోపాటు త్వరలో మరో 30 వేల టన్నుల యూరియా కేంద్రం నుంచి వస్తుందన్నారు.

ఎమ్మెల్సీ రేసులో లేను

టీపీసీసీ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ జగ్గారెడ్డి

సాక్షి, హైదరాబాద్: ఎమ్మెల్యేల కోటాలో ఎమ్మెల్సీ రేసులో లేనని టీపీసీసీ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ జగ్గారెడ్డి స్పష్టం చేశారు. కాంగ్రెస్ పార్టీలో ప్రస్తుతం తన కు లభిస్తున్న ప్రాధాన్యంతో సంతృప్తిగానే ఉన్నానని, ఎమ్మెల్సీ స్థానాన్ని అడగబోనని చెప్పా రు. ఆయన గురువారం గాంధీభవన్‌లో విలేకరులతో మాట్లాడారు. సామాజిక వర్గాలకు అతీతంగా జెట్టి కుసుమకుమార్, కుమార్ రావులకు ఎమ్మెల్సీలుగా అవకాశం ఇవ్వాలని సూచించారు. టీపీసీసీ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్‌గా పనిచేసిన కమ్మ సామాజిక వర్గానికి చెందిన కుసుమ కుమార్‌కు అవకాశం ఇస్తే.. జీహెచ్ఎంసీ ఎన్నికలు, ఇతర ఎన్నికల్లో సెటిలర్ల నుంచి పార్టీకి సానుకూలత లభిస్తుందని అభిప్రాయపడ్డారు. కాంగ్రెస్ పార్టీలో ఉంటూ, 30 ఏళ్లుగా గాంధీభవన్ వ్యవహారాలు చూస్తున్న కుమార్ రావుకు కూడా ఎమ్మెల్సీగా అవకాశం ఇవ్వాలన్నారు. ఇప్పటికే పార్టీ దృష్టికి తీసుకెళ్లానని, మరోమారు అధిష్టానానికి వివరిస్తానన్నారు.

హవాలా డబ్బు విదేశాలకు పోతుంటే..

విచారణ సంస్థలు ఏం చేస్తున్నాయి: యెన్నం

సాక్షి, హైదరాబాద్: సినీ ప్రముఖులు బ్రాండ్ అంబాసిడర్ల పేరుతో సంపాదించిన సొమ్ము ను విదేశాల్లో పెట్టుబడులుగా పెడుతున్నారని, తెలంగాణలో అక్రమంగా సంపాదించిన వేల కోట్లు విదేశాలకు తరలిపోతుంటే విచారణ సంస్థలు ఏం చేస్తున్నాయని మహబూబ్‌నగర్ కాంగ్రెస్ ఎమ్మెల్యే యెన్నం శ్రీనివాస్‌రెడ్డి ప్రశ్నించారు. ప్రభుత్వం ఏర్పడి 14 నెలలు అవుతున్నా విచారణ సంస్థ ఇప్పటివరకు ఒక్క హవాలా వ్యక్తిని కూడా పట్టుకోలేదని ధ్వజమెత్తారు. డ్రగ్స్ దందాలో సినీ ప్రముఖుల ప్రమేయం ఉందని ప్రచారం జరుగుతోందని, ఇప్పటికైనా హవాలా దందాపై చర్యలు తీసుకోకపోతే భవిష్యత్తులో తీవ్రంగా నష్టపోయే ప్రమాదం ఉందని హెచ్చరించారు. గురువారం గాంధీభవన్‌లో ఆయన విలేకరులతో మాట్లాడుతూ, దుబాయ్‌లో కేదార్ మృతి రాష్ట్రంలో సంచలనంగా మారిందని, ఇతను గతంలో జూబ్లీహిల్స్‌లో పబ్‌లు నడిపి డ్రగ్స్ కేసులో దొరికాడన్నారు. ఆయనతో పాటు డ్రగ్స్ కేసులో ఉన్న వ్యక్తులు ఎవరో తెలియాలని డిమాండ్ చేశారు.

వసతిగృహాల అద్దె చెల్లించాలి: ఆర్.కృష్ణయ్య

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్రవ్యాప్తంగా బీసీ సంక్షేమ శాఖ పరిధిలోని 325 హాస్టళ్లకు మూడేళ్లుగా అద్దె చెల్లించడం లేదని జాతీయ బీసీ సంక్షేమ సంఘం అధ్యక్షుడు, రాజ్యసభ సభ్యుడు ఆర్.కృష్ణయ్య పేర్కొన్నారు. బకాయిలు పేరుకుపోవడంతో యజమా నులు.. హాస్టల్ అధికారులు, సిబ్బందిపై తీవ్ర ఒత్తిడి చేస్తున్నారని తెలిపారు. కొన్నిచోట్ల అద్దె చెల్లించకపోవడంతో వాటిని ఖాళీ చేయాలంటున్నారన్నారు. బీసీ హాస్టళ్లకు 5 నెలలుగా మెస్ చార్జీలు విడుదల కాలేదని, వాటిని కూడా తక్షణమే విడుదల చేయాలని సీఎం రేవంత్‌రెడ్డిని గురువారం ఒక ప్రకటనలో కోరారు.

నేడు నేషనల్ సైన్స్ డే

‘ఆడపిల్లలకు పెద్ద చదువులు ఎందుకు?’ అనుకునే కాలం.
‘ఆడపిల్లలకు సైన్స్ కష్టం’ అనుకునే కాలం.
ఎన్నో అనుమానాలు, అవమానాలు, అడ్డంకులను అధిగమించి ఆ తరం మహిళలు సైన్స్‌లో సత్తా చాటారు.
‘ఇండియన్ విమెన్ సైంటిస్ట్స్ అసోషియన్’ ను స్థాపించారు. గోల్డెన్ జూబ్లీ పూర్తి చేసుకున్న ఈ సంస్థ ఈ తరం మహిళలకు స్ఫూర్తిగా నిలుస్తోంది.

ల్యాబ్‌లో 76 ఏళ్ల డాక్టర్ భక్తవర్ మహాజన్

దారి చూపే చుక్కాని

‘కొందరు మహిళలు సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ అంటే ఎందుకు భయపడుతున్నారో అర్థం కావడం లేదు. మేము మాత్రం అలా ఎప్పుడూ భయపడలేదు. మమ్మల్ని మేము నిరూపించుకోవడానికి ఎంతో కష్టపడ్డాం’ అంటుంది 91 సంవత్సరాల డా.సుధా పాద్యే.‘ఇండియన్ విమెన్ సైంటిస్ట్స్ అసోసియేషన్’ వ్యవస్థాపకులలో ఆమె ఒకరు.

ప్రొఫెషనల్ ఆర్గనైజేషన్ ‘ఇండియన్ విమెన్ సైంటిస్ట్స్ అసోసియేషన్’కు దేశవ్యాప్తంగా పదకొండు శాఖలు ఉన్నాయి. రెండు వేలమంది సభ్యులు ఉన్నారు. ముంబైలోని సంస్థ ప్రధాన కార్యాలయంలో నిర్వహించే రకరకాల కార్యక్రమాల్లో పిల్లలు, మహిళలు ఉత్సాహంగా పాల్గొంటారు.

ఇంటిపనికి, వృత్తిపనికి మధ్య సమన్వయం చేసుకోలేని ఎంతోమంది మహిళలకు, కొత్తగా వృత్తిలోకి వచ్చిన మహిళలకు ఆర్గనైజేషన్‌కు సంబంధించి డే కేర్ అండ్ హెల్త్ కేర్ సెంటర్, చిల్డ్రన్స్ నర్సరీ, 160 పడకల విమెన్స్ హాస్టల్ అండగా ఉంటుంది.

‘ఈ సంస్థ మాకు రెండో ఇల్లు’ అంటుంది అసోసియేషన్ మాజీ అధ్యక్షురాలు డా.రీటా ముఖోపాధ్యాయ.

ముప్పై తొమ్మిది ఏళ్ల డా. సెరెజో శివ్‌కర్ నుంచి 81 ఏళ్ల డా.సునీత మహాజన్ వరకు శాస్త్రవేత్తల మధ్య ఎంతో వయసు తేడా ఉండవచ్చు. అయితే సైన్స్ అద్భుతాల పట్ల ఉన్న ఆసక్తి, గౌరవం సభ్యులందరినీ ఒకేతాటిపై తీసుకువచ్చింది.

‘కొద్దిమంది మా సంస్థ విలువను గుర్తించడానికి ఇష్టపడక పోవచ్చు. ఆడవాళ్లు కాలక్షేప కబుర్లు చెప్పుకునే కార్యాలయం అని వెక్కిరించవచ్చు. అయితే అలాంటి వారు మా సంస్థ కార్యక్రమాలను దగ్గరి నుంచి చూపినప్పుడు వారిలో తప్పకుండా మార్పు వస్తుంది’ అంటుంది డా.రీటా ముఖోపాధ్యాయ.

‘ఇండియన్ విమెన్ సైంటిస్ట్స్ అసోసియేషన్ ఏం సాధించింది?’ అనే ఏకైక ప్రశ్నకు ఎన్నో స్ఫూర్తిదాయకమైన జవాబులు ఉన్నాయి.

సైన్స్ అంటే భయపడే అమ్మాయిలలో ఆ భయాన్ని పోగొట్టి సైన్స్‌ను ఇష్టమైన సబ్జెక్ట్ చేయడం నుంచి కుటుంబ బాధ్యతల భారం వల్ల ఉద్యోగం వదులుకోవాలనుకున్న వారికి అండగా నిలబడి పరిష్కార మార్గం చూపడం వరకు ఈ సంస్థ ఎన్నో చేసింది

‘ఇండియన్ విమెన్ సైంటిస్ట్స్ అసోసియేషన్’ అనేది ఎన్నో తరాల మహిళా శాస్త్రవేత్తల అనుభవ జ్ఞానసముద్రం. ఈ తరానికి దారి చూపే చుక్కాని.

ముంబైలోని ‘ఇండియన్ విమెన్ సైంటిస్ట్స్ అసోసియేషన్’ ప్రధాన కార్యాలయంలో ఆ సంస్థ వ్యవస్థాపక సభ్యురాలు డా.సుధా పాధ్యేతో ఎన్నో తరాల మహిళా శాస్త్రవేత్తలు

ఎన్నో అనుభవాలు, మరెన్నో జ్ఞాపకాలు

అసోసియేషన్ బిల్డింగ్‌లోకి అడుగు పెడితే ఎంతో ఉత్సాహంగా ఉంటుంది. ఎందరో మహిళా శాస్త్రవేత్తలు, ఎన్నో అనుభవాలు, విలువైన జ్ఞాపకాలకు ఈ భవనం చిరునామా. ఇక్కడికి వస్తే కాలం వెనక్కి వెళ్లవచ్చు. ముందున్న కాలాన్ని చూడవచ్చు. స్థూలంగా చెప్పాలంటే ‘ఇండియన్ విమెన్ సైంటిస్ట్స్ అసోసియేషన్’ సైన్స్ పట్ల ఈ తరంలో ఆసక్తిని, అనురక్తిని రేకెత్తించడానికి ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేస్తోంది.

– డా. సెరెజో శివ్‌కర్, శాస్త్రవేత్త

డా.రీటా ముఖోపాధ్యాయ.

స్ఫూర్తి

విజయమ్మ

ఈ టీచరమ్మ నిత్య విద్యార్థి

‘నేను ఇప్పటికీ విద్యార్థినే’అంటుంది విజయమ్మ.
ఉపాధ్యాయురాలిగా ఉద్యోగ విరమణ చేసిన విజయమ్మ మదిలో ‘విశ్రాంతి’ అనే ఊహ ఎప్పుడూ రాలేదు.
ఆమె ఇల్లు పెద్దబడి. చిలుకలు వాలిన చెట్టులా ఎప్పుడూ సందడిగా ఉంటుంది.
‘సామాజిక సేవాకార్యక్రమాల్లోనే సంతోషం’ అని చెబుతున్నట్లుగా ఉంటుంది.

‘నేను నిత్య విద్యార్థిని’ అని చెప్పే విజయమ్మ మాటను అక్షరాలా నిజం చేయడానికన్నట్టు ఇప్పటికే ఐదు డిగ్రీలు, 4 పీజీ కోర్సులు పూర్తి చేసి పదవ కోర్సుకు సిద్ధమవుతోంది.

ఉద్యోగానికి ఉత్సాహం తోడైతే ఆ శక్తే వేరు. ఆ శక్తి విజయమ్మలో కనిపిస్తుంది. ఉద్యోగ విధులకు సామాజిక బాధ్యతను కూడా జోడించడం ఆమె ప్రత్యేకత. తాను ఉద్యోగం చేసిన ప్రతి గ్రామంలో విద్యాబోధనతోపాటు పర్యావరణ సంరక్షణ గురించి పిల్లలకు అవగాహన కలిగించేది. ఆయా గ్రామాలలో వందల మొక్కలను నాటించింది. బాలికల చదువు విషయంలో ప్రత్యేక చొరవ చూపేది. ‘ఇప్పటి నుంచే మీకంటూ ఒక కల ఉండాలి’ అని చెబుతుండేది.

పేదరికాన్ని జయించి, ప్రతికూల పరిస్థితులకు ఎదురొడ్డి గొప్పస్థానంలో నిలిచిన ఆదర్శనీయ మహిళల గురించి చెబుతూ ఉండేది. వింజమూరు, ఇందుకూరుపేట, టీపీ గూడూరు, నెల్లూరు రూరల్ తదితర ప్రాంతాల్లో ఉపాధ్యాయురాలిగా విధులు నిర్వహించిన విజయమ్మ ఇందుకూరుపేట మండలం కొత్తూరు హైస్కూల్లో ఉపాధ్యాయినిగా ఉద్యోగ విరమణ చేసింది. రోజూ ఎంతో ఉత్సాహంగా స్కూల్‌కు వెళ్లే విజయమ్మకు ఉద్యోగ విరమణ తరువాత స్కూలు దూరం అయింది. అయితే ఉత్సాహం దూరం కాలేదు. జనవిజ్ఞాన వేదిక ద్వారా సామాజిక కార్యక్రమాల్లో విస్తృతంగా పాల్గొంటోంది.

మైపాడు గేటు సమీప ప్రాంతంలో ఆమె ఉండే ఇల్లు పిట్టలు వాలిన చెట్టులా ఎప్పుడూ కళకళగా ఉంటుంది. విజయమ్మ పదవీ విరమణ చేసినా ఇప్పటికీ స్థానికులతో సహా ఎక్కడెక్కడి నుంచో విద్యార్థులు వస్తూనే ఉంటారు. విద్యార్థుల కోసం పుస్తకాలతోపాటు డ్రాయింగ్ టూల్స్‌ను అందుబాటులోకి తెచ్చింది. విజయమ్మ ఇంట్లో ఒక మూల పుస్తకాలు చదువుకునే, ఒక మూల పెయింటింగ్ వేసే అమ్మాయిలు కనిపిస్తుంటారు. ఆమె మార్గదర్శకత్వంలో రోడ్డుకు ఇరువైపులా, రైల్వే గేట్.. మొదలైన ప్రాంతాల్లో విద్యార్థులు విరివిగా మొక్కలు నాటుతున్నారు.

అవయవ దానంతో పాటు శరీర దానాలు చేసేలా ప్రజల్లో చైతన్యం తీసుకురావడానికి ‘సింహపురి దేహ సమర్పణ’ సంస్థను విజయమ్మ ప్రారంభించింది. మృతుల కుటుంబ సభ్యులతో మాట్లాడి శరీరాన్ని వైద్యశాలలకు దానం చేసేలా చొరవ చూపుతుంది. ఇప్పటివరకు నలుగురి మృతదేహాలను ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు వైద్య కళాశాలలకు అందజేసింది. ప్లాస్టిక్ వినియోగం వల్ల జరిగే నష్టాలపై విద్యార్థులు, ప్రజలకు అవగాహన కలిగేలా ర్యాలీలు నిర్వహిస్తోంది.

– వల్లూరు సాంబశివరావు, సాక్షి, పొగతోట, నెల్లూరు

పనిలోనే ఆనందం

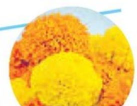
రోజూ బడికి వెళుతున్నప్పుడల్లా ఎంతో ఉత్సాహంగా ఉండేది. విద్యార్థులలో విద్యార్థిగా మారిపోయేదాన్ని. ఇప్పుడు స్కూల్‌కు వెళ్లే అవకాశం లేకపోయినా విద్యార్థులకు దూరం కాలేదు. ఇప్పటికీ ఎంతోమంది విద్యార్థులు నా దగ్గరికి వస్తుంటారు. మేమందరం కలిసి సామాజిక సేవా కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనడం సంతోషంగా ఉంది. ‘హాయిగా ఇంట్లో విశ్రాంతి తీసుకోకుండా ఇవన్నీ ఎందుకు?’ అనే వాళ్లు కూడా ఉంటారు. అయితే నాకు పనిలోనే ఆనందం దొరుకుతుంది. మనం చేయడానికి ఈ సమాజంలో ఎన్నో మంచి పనులు ఉన్నాయి. మనం అనుకున్నవాటిలో కొన్ని చేయగలిగినా ఎంతో సంతోషం, ఎంతో శక్తి వస్తుంది.

– విజయమ్మ

బ్యూటీ

పువ్వులు పంచే అందం

ఈ సీజన్‌లో రకరకాల పువ్వులు మనకు కనువిందు చేస్తుంటాయి. అవి మన చర్మానికి, ఆరోగ్యానికి అనేక ప్రయోజనాలను కలిగిస్తాయి. కొన్నింటి సువాసనల వల్ల మానసిక ప్రశాంతత కలుగుతుంటుంది. మరికొన్ని పువ్వులు బ్యూటీ ట్రీట్‌మెంట్లలో చేరి, తమ గొప్పతనాన్ని చాటుతుంటాయి.

- బంతిపువ్వులు క్రిమినాశకంగా పనిచేస్తాయి. చర్మంపై దద్దుర్లు, చికాకులకు, మొటిమల సమస్యలు ఉన్నవారికి ఔషధంలా పని చేస్తుంది. బంతి పువ్వు రేకలను కొద్దిగా నూరి, మొటిమలపై రుద్ది, పది నిమిషాల తర్వాత శుభ్రపరుచుకోవాలి. రోజూ ఇలా చేస్తూ ఉంటే కొద్ది రోజుల్లోనే మొటిమల సమస్య దూరం అవుతుంది.

- మల్లెలతో చర్మాన్ని ప్రకాశవంతంగా మార్చుకోవచ్చు. పొడి చర్మం గలవారు జాస్మిన్ ఆయిల్, జాస్మిన్ ఫేస్ ప్యాక్‌లు వాడితే మృదువుగా మారుతుంది. ఒత్తిడి ఉపశమనానికి జాస్మిన్ సువాసనలు ఎంతో మేలు చేస్తాయి.

- లావెండర్ మనసుకు శాంతిని కలిగించడంలోనూ, చర్మానికి యాంటీ బాక్టీరియల్‌గానూ ఉపయోగపడుతుంది. మసాజ్‌ల కోసం లావెండర్ నూనెలు, చర్మం డీ హైడ్రేట్ కాకుండా లావెండర్ వాటర్ స్ప్రే చేస్తే తిరిగి కళగా మారుతుంది.

- మందార పువ్వులు నిస్తేజంగా ఉన్న శిరోజాలకు కండిషనర్‌గా ఉపయోగపడి మెరుపును తీసుకువస్తాయి. మాడుపై ఉండే చర్మం పొడిబారకుండా కాపాడుతుంది. గుప్పెడు మందార పువ్వులను తీసుకొని, వాటిని మెత్తని పేస్ట్‌లా తయారు చేసి,అందులో కొద్దిగా పెరుగు కలిపి తలకు ప్యాక్ వేయాలి. పదిహేను నిమిషాల తర్వాత శుభ్రపరుచుకోవాలి. పొడిబారి ఉన్న శిరోజాలు మృదువుగా అవుతాయి.

- ‘గులాబీపువ్వులలో చర్మాన్ని తాజాగా ఉంచేందుకే కాదు ఔషధంగా పనిచేసే యాంటీ ఆక్సిడెంట్లు అధికంగా ఉన్నాయి. టోనర్‌గా రోజ్ వాటర్, ఫేస్ మాస్కులు, చర్మ సంరక్షణలో రోజ్ ఆయిల్‌ను ఉపయోగించవచ్చు.

- **గులాబీ - లావెండర్ ఫ్లవర్ ప్యాక్**
కప్పు రోజ్ వాటర్, టీస్పూన్ ఎండిన లావెండర్ పువ్వులు, 5–6 చుక్కల లావెండర్ నూనె తీసుకోవాలి. రోజ్ వాటర్‌ను మరిగించి, ఎండిన లావెండర్ పువ్వులను అందులో వేయాలి. కొద్దిసేపు అలాగే ఉంచి, మిశ్రమాన్ని చల్లబరచాలి. తర్వాత వడకట్టి, ఏదైనా నూనె కలిపి రాసుకోవచ్చు.

సాయిప్రియ, సౌందర్య నిపుణులు

ఫ్యాషన్

రెట్రో టు మెట్రో

పాల మీగడను తలపించే లేత పసుపు రంగు వసంతకాలాన్ని మరింత కళగా మార్చేస్తుంది. కాంతిమంతమైన రంగులను వెనక్కి నెట్టేస్తూ ఇండో- వెస్టర్న్ స్టైల్ అయినా, సంప్రదాయ వేషధారణ అయినా ఈ స్ప్రింగ్ సీజన్‌లో బటర్ ఎల్లో స్పెషల్ మార్క్ వేస్తోంది.. పాజిటివ్ ఎనర్జీని చుట్టూ నింపడంలోనూ ప్రకృతిలో కొలువుండే ఆహ్లాదాన్ని కళ్లకు కడుతూ మదిని దోచేస్తోంది. రెట్రో స్టైల్‌కి సరైన ఎంపికగా నిలుస్తోంది. కార్పోరేట్ సంస్కృతికి కొత్త అర్థం చెబుతూ మెట్రో స్టైల్‌తో బెస్ట్ మార్కులు కొట్టేస్తుంది.

ఈ వసంత కాలంలోనే కాదు రాబోయే వేసవిలోనూ హాయిగొలిపే రంగుల జాబితాలో ముందు వరుసలో ఉంటుంది బటర్ ఎల్లో. ఈ లేత పసుపు రంగు షేడ్స్ సంప్రదాయ క్లాసిక్ వేర్‌లోనే కాదు బోల్డ్ కాంట్రాస్ట్ కలర్స్‌తోనూ జత కలుస్తుంది. మృదువైన, ప్రకాశవంతమైన రంగుల ఎంపికలో బటర్ ఎల్లో ముందువరసలో ఉంది.

లాంగ్ గౌన్లు, స్టైలిష్ కార్పొరేట్ వేర్‌గానే కాదు ఫ్యాషన్ వేదికలపైనా లేత పసుపు రంగు తనదైన ముద్ర వేస్తోంది. చందేరీ, షిఫాన్, జార్జెట్ ఫ్యాబ్రిక్‌లలో బటర్ ఎల్లో మరింత ఆకర్షణీయంగా కనిపిస్తుంటే కాటన్, పట్టులలో రిచ్ లుక్‌తో అబ్బురపరుస్తుంది.

కాంట్రాస్ట్ కలర్ ఆలోచనకు ఈ షేడ్‌ను దూరంగా పెట్టవచ్చు. సేమ్‌కలర్ ఎంబ్రాయిడరీ వర్క్, ఫ్లోరల్ ప్రింట్స్‌లో తెలుపు, గాఢమైన పసుపు రంగు మోటిఫ్స్, పోల్కా డాట్స్ బటర్ ఎల్లోను మరింత ఆకర్షణీయంగా మార్చుతాయి.

ఇటీవల బాలీవుడ్ ఫ్యాషన్ ఐకాన్ సోనమ్ కపూర్ ముంబైలోని ఫ్యాషన్ ఈవెంట్ బీవోఎఫ్ గాలాలో డిజైనర్ జార్జ్ స్టావ్‌పోలోస్ రూపొందించిన లేత పసుపు షిఫాన్ గౌను ధరించి అందరి దృష్టిని ఆకర్షించింది. ఈ లుక్ 1970ల నాటి వింటేజ్ గ్లామర్‌ను తన డ్రెస్సింగ్ ద్వారా చూపింది.. ప్రాచీన అందాన్ని ఆధునికతతో మేళవించినట్టుగా తన డ్రెస్సింగ్ ద్వారా చూపుతూ ఈ సీజన్‌కు తప్పనిసరిగా ఉండవలసిన బటర్ ఎల్లో ప్రాముఖ్యతను చాటింది.

- కొత్త దారి

టీవీ స్టార్ టు మాస్టర్ చెఫ్

కంఫర్ట్ జోన్ నుంచి బయటికి రావడానికి చాలా మంది ఇష్టపడరు. ‘ఎందుకొచ్చిన రిస్కు’ అని కొందరు భయపడతారు. ‘ఏమైనా సరే’ అని కొందరు ధైర్యంతో బయటికి వస్తారు. విజేతలుగా నిలుస్తారు.

టీవీ స్టార్ తేజస్వీ ప్రకాష్ సెలబ్రిటీ మాస్టర్ చెఫ్‌లో భాగం కావడం ద్వారా కొత్త దారిలోకి వచ్చింది.

‘సెలబ్రిటీ చెఫ్ ద్వారా కంఫర్ట్ జోన్ నుంచి బయటకు రావడానికి అవకాశం వచ్చింది. పరిచయం లేని వంటకాలతో ప్రయోగాలు చేయడం సరదాగానే కాదు కష్టంగానూ ఉంటుంది. అయితే సవాళ్లను స్వీకరించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నప్పుడు తప్పకుండా సక్సెస్ కాగలం’ అంటుంది తేజస్వి.

సోనీ టీవి ‘మాస్టర్‌చెఫ్ ఇండియా’ పుణ్యమా అని మరచిపోయిన ఎన్నో వంటకాలను, వంటలకు సంబంధించి బాల్య జ్ఞాపకాలను గుర్తు చేసుకునే అవకాశం ఆమెకు వచ్చింది.

టీవీ స్టార్ తేజస్వి ‘చెఫ్ స్టార్’గా కూడా బోలెడు పేరు తెచ్చుకోవాలని ఆశిద్దాం.

● యంగ్ టాలెంట్

విజయ విహారి

● కిలిమంజారో పర్వతాన్ని అధిరోహించిన విహాన్

● ఇండియా బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్‌లో చోటు సాధించిన విహాన్

తెలంగాణలోని సిద్దిపేట జిల్లా హనుమ తండాకి చెందిన జాటోత్ తిరుపతి నాయక్, వాణి దంపతుల కుమారుడు విహాన్ రామ్ 4వ తరగతి చదువుతున్నాడు. పెద్ద పెద్ద పర్వతాలను అధిరోహించిన ఎంతోమంది సాహసికుల కథలను పెద్దల నోటినుంచి వినేవాడు. ఆ సాహసాల నుంచి స్ఫూర్తి పొందిన విహాన్ 'నేను కూడా' అని రెడీ అయ్యాడు.

'ఈ వయసులో ఎందుకులే' అని తల్లిదండ్రులు అనలేదు. ఓకే అన్నారు. లెంకల మహిపాల్ రెడ్డి దగ్గర మూడు నెలల పాటు ట్రెక్కింగ్‌లో విహాన్ శిక్షణ తీసుకున్నాడు. హిమాచల్‌ప్రదేశ్ మనాలీలో 15రోజుల పాటు బేసిక్ మౌంట్ ట్రైనింగ్ తీసుకున్నాడు. హిమాచల్ ప్రదేశ్‌లోగల మౌంట్ పాతాల్సు పర్వతం 4,250 మీటర్ల ఎత్తులో ఉంటుంది. గత సంవత్సరం ఈ పర్వతాన్ని అధిరోహించి రికార్డ్ సృష్టించాడు.

టాంజానియా దేశంలోని కిలిమంజారో పర్వతం 5,895 మీటర్ల ఎత్తులో ఉంటుంది. ఈ సంవత్సరం జనవరి 10న మొదలుపెట్టి 5 రోజుల్లో మైనస్ 20 డిగ్రీల వాతావరణంలో పర్వతాన్ని అధిరోహించాడు.

చిన్న వయస్సులోనే పర్వతాలను అధిరోహిస్తున్న విహాన్‌ను తెలంగాణ రాష్ట్ర గవర్నర్ జిష్ణుదేవ్ వర్మ సన్మానించి, చేతి గడియారం బహుమతిగా అందజేశారు. ఇండియా బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్‌లో చోటు సాధించాడు విహాన్. 'ప్రపంచంలో ఎత్తైన పర్వతాలను అధిరోహించాలనేది నా లక్ష్యం' అంటున్నాడు విహాన్ రామ్. విజయోస్తు...విహాన్!

– గజవెల్లి షణ్ముఖ రాజు, సాక్షి, సిద్దిపేట

● శుభ్‌మన్ గిల్

అందివచ్చిన ప్రతి అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకుంటూ ఒక్కో మెట్టు అధిరోహిస్తున్న 25 ఏళ్ల శుభ్‌మన్ గిల్ ప్రస్తుతం వన్డే ఫార్మాట్‌లో వరల్డ్ నంబర్‌వన్ ర్యాంకర్‌గా నిలిచాడు. అంతేకాకుండా ప్రతిష్ఠాత్మక చాంపియన్స్ ట్రోఫీలో భారత జట్టుకు వైస్ కెప్టెన్‌గా ఎంపిక య్యాడు. అంతా కలిసొస్తే భవిష్యత్‌లో భారత భావి కెప్టెన్‌గా గిల్‌ను చూడవచ్చు....

క్రికెట్ 'ప్రిన్స్'...గిల్

బ్యాట్ పట్టగానే ఆ కుర్రాడు తన పరుగుల వేట ఎలా ఉంటుందో ప్రపంచానికి చూపెట్టాడు. అంతర్ జిల్లా అండర్-16 క్రికెట్ టోర్నీ మ్యాచ్‌లో 351 పరుగులు చేసి ప్రకంపనలు రేపాడు. అదే ఊపులో విజయ్ మర్చంట్ ట్రోఫీ అరంగేట్రంలోనే అజేయ డబుల్ సెంచరీతో చెలరేగాడు. అండర్-19 జాతీయ జట్టుకు సులువుగానే ఎంపికయ్యాడు. అప్పటికే ఓపెనర్‌గా రాటుదేలిన ఆ కుర్రాడు 2018లో జరిగిన అండర్-19 ప్రపంచకప్ టోర్నీలో విశ్వరూపం ప్రదర్శించాడు. న్యూజిలాండ్ వేదికగా జరిగిన ఆ టోర్నీలో 372 పరుగులు చేసి టాప్ స్కోరర్‌గా నిలవడంతో పాటు 'ప్లేయర్ ఆఫ్ ద సిరీస్' అవార్డు దక్కించుకొని యువ భారత జట్టు ట్రోఫీ చేజిక్కించుకోవడంలో కీలక పాత్ర పోషించాడు. తదనంతరం అండర్-19 ప్రదర్శనతో అనతి కాలంలోనే జాతీయ సీనియర్ జట్టుకు ఎంపికయ్యాడు. మనం చెప్పుకున్న ఈ విశేషాలన్నీ పంజాబ్ యువ క్రికెటర్ శుభ్‌మన్ గిల్ గురించే. విరాట్ కోహ్లి, శ్రేయస్ అయ్యర్, అక్షర్ పటేల్, కేఎల్ రాహుల్, హార్దిక్ పాండ్యా, రవీంద్ర జడేజా, షమీ వంటి సీనియర్ ప్లేయర్లు ఉన్న జట్టుకు గిల్ వైస్ కెప్టెన్‌గా ఎంపికయ్యాడంటే అతడి ప్రతిభ ఏ పాటిదో అర్థం చేసుకోవచ్చు. మూడు ఫార్మాట్లలోనూ జట్టులో కీలక ఆటగాడిగా ఎదిగిన గిల్ ముఖ్యంగా వన్డేల్లో తన అసాధారణ ఆటతీరుతో ఆకట్టుకుంటున్నాడు.

2019లో న్యూజిలాండ్‌పై అంతర్జాతీయ వన్డే అరంగేట్రం చేసిన గిల్ ఇప్పటి వరకు 52 మ్యాచ్‌లు ఆడి 62.13 సగటుతో 2734 పరుగులు సాధించాడు. క్రీజులో నిలదొక్కుకుంటే చాలు భారీ ఇన్నింగ్స్‌లు ఆడతాడనే గుర్తింపు తెచ్చుకున్న గిల్ ఇప్పటికే ఒక డబుల్ సెంచరీ, 8 సెంచరీలు ఖాతాలో వేసుకున్నాడు. మూడు ఫార్మాట్లల్లో సెంచరీలు చేసిన అతికొద్దిమంది ఆటగాళ్లలో ఒకడైన గిల్ ఇటీవల ఇంగ్లండ్‌తో వన్డే సిరీస్‌లో వీర విహారం చేశాడు. మూడు మ్యాచ్‌లలో ఒక సెంచరీ రెండు హాఫ్ సెంచరీలు నమోదు చేసుకొని ఐసీసీ వన్డే బ్యాటింగ్ ర్యాంకింగ్స్‌లో తిరిగి అగ్రస్థానం దక్కించుకున్నాడు.

అండర్-19 స్థాయిలోనే గిల్ కంటే మెరుగైన నైపుణ్యం ఉన్న ఆటగాడిగా గుర్తింపు తెచ్చుకోవడంతో పాటు ప్రపంచకప్ అందించిన పృథ్వీ షా ఇప్పుడు టీమిండియా సెలక్షన్ దరిదాపుల్లో కూడా లేకుండా పోగా ప్రతిభకు క్రమశిక్షణ జోడించిన శుభ్‌మన్ గిల్ 'ఎదిగే కొద్దీ ఒదిగి ఉండాలి' అనే ప్రాథమిక సూత్రాన్ని పాటిస్తున్నాడు. 2023 ఐపీఎల్ సీజన్‌లో గుజరాత్ టైటాన్స్ తరఫున 890 పరుగులు చేసి ఆరెంజ్ క్యాప్ అందుకున్న గిల్ ప్రస్తుతం ఆ ఫ్రాంచైజీ సారథిగా కొనసాగుతున్నాడు.

– ఇంతియాజ్ మొహమ్మద్

గిల్ కెరీర్ గణాంకాలు

టెస్టులు		వన్డేలు		టి20లు	
మ్యాచ్‌లు	32	మ్యాచ్‌లు	52	మ్యాచ్‌లు	21
పరుగులు	1893	పరుగులు	2734	పరుగులు	578
సగటు	35.05	సగటు	62.13	సగటు	30.42
సెంచరీలు	5	సెంచరీలు	8	సెంచరీలు	1
అర్ధసెంచరీలు	7	అర్ధసెంచరీలు	15	అర్ధసెంచరీలు	3

యువర్స్

● టెక్.. టాక్

ఒప్పో ఫైండ్ ఎన్5

డిస్‌ప్లే: 8.12 అంగుళాలు రిఫ్రెష్‌రేట్: 120 హెచ్‌జడ్ రిజల్యూషన్: 2248×2480 పిక్సెల్స్ బ్యాటరీ: 5600 ఎంఏహెచ్ వోఎస్: ఆండ్రాయిడ్ 15 ఫ్రంట్ కెమెరా: 8ఎంపీ మెమోరీ: 256జీబి 12జీబి ర్యామ్/ 512జీబి 16జీబి ర్యామ్

కామెట్ బ్రౌజర్

ఏఐ-పవర్డ్ సెర్చ్ ఇంజిన్ పర్‌ప్లెక్సిటీ తమ వెబ్ బ్రౌజర్ 'కామెట్' గురించి ప్రకటించింది.

పర్‌ప్లెక్సిటీ త్వరలో కామెట్ అనే కొత్త ఏజెంట్ బ్రౌజర్‌ను లాంచ్ చేయనుంది. 'ఇంటర్నెట్ బ్రౌజింగ్ భవిష్యత్తును రూపొందించడంలో సహాయం చేయడానికి మాతో చేరండి. ఏఐకి సంబంధించి లోతైన పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయి' అని తెలియజేశాడు పర్‌ప్లెక్సిటీ కో-ఫౌండర్, సీయివో అరవింద్ శ్రీనివాస్.

బ్రౌజర్ మార్కెట్ ఇప్పటికే రకరకాల ఆప్షన్‌లతో నిండిపోయింది. గూగుల్ క్రోమ్, ఫైర్‌ఫాక్స్, మైక్రోసాఫ్ట్ ఎడ్జ్‌లాంటి బ్రౌజర్లు ముందు వరుసలో ఉండగా, ఎన్నో చిన్న బ్రౌజర్లు కూడా ఉన్నాయి. గట్టి పోటీ ఉన్న మార్కెట్‌లో 'కామెట్' నిలదొక్కుకోవాలంటే తనదైన ప్రత్యేకతను చాటుకోవాల్సి ఉంటుంది.

గూగుల్ డ్రీమ్ కెరీర్

ఉద్యోగాలు పోవడంలోనే కాదు రావడంలో కూడా ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ కీలక పాత్ర పోషిస్తుందేమో! దీన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని టెక్ దిగ్గజం గూగుల్ 'కెరీర్ డ్రీమర్' అనే కొత్త ఫీచర్‌ను తీసుకువచ్చింది.

ఏఐని ఉపయోగించి ప్రత్యేక అనుభవం, ఎడ్యుకేషనల్ బ్యాక్‌గ్రౌండ్, నైపుణ్యం, ఆసక్తులు... మొదలైన వాటి మధ్య డాట్స్ కనెక్ట్ చేస్తుంది. స్థూలంగా చెప్పాలంటే ఉద్యోగం దొరకడానికి అవసరమైన పాయింట్లను హైలైట్ చేస్తుంది. వీటిని ఇంటర్వ్యూ సమయంలో చెప్పడానికి లేదా రెజ్యూమ్‌కు జోడించడానికి ఉపయోగించవచ్చు.

● ఇంగ్లీష్ ఇడియమ్స్

ఇన్ ది ఆఫింగ్

'త్వరలో జరగబోతుంది' అని చెప్పడానికి సంబంధించి వాడే మాట... ఇన్ ది ఆఫింగ్.

ఉదా: ఛేంజెస్ ఇన్ కంపెనీ పాలసీ వర్ ఇన్ ది ఆఫింగ్ ఫాలోయింగ్ ది సీయీవోస్ ఎనౌన్స్‌మెంట్

నెక్ ఆర్ నథింగ్

'ఎలాంటి రిస్క్ ఉన్నా సరే... ఈ పని చేయాల్సిందే' అని మొండిగా ముందుకు వెళ్లే వారి విషయంలో వాడే మాట... నెక్ ఆర్ నథింగ్.

ఉదా: షీ బెట్ ఆల్ హర్ సేవింగ్స్ ఆన్ ది స్టార్టప్, అడాప్టింగ్ ఏ నెక్ ఆర్ నథింగ్ అప్రోచ్ టు ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్‌షిప్.

పోర్టబుల్ టెలిప్రాంప్టర్ కిట్

బ్రాండ్: డెస్‌వ్యూ కంపాటబుల్: ట్యాబ్లెట్, స్మార్ట్ ఫోన్, ఐవోఎస్ డివైజెస్ మ్యాక్సిమమ్ ఫోకల్ లెంత్: 35 ఎంఎం లెన్స్ టైప్: స్టాండర్డ్, వైడ్ యాంగిల్ ● టెలిప్రాంప్టర్ విత్ రిఫ్లెక్టివ్ మిర్రర్ ● లెన్స్ అడాప్టర్‌రింగ్

సరికొత్త ఫీచర్‌లతో ఎస్ పెన్...

గెలాక్సీ ఎస్ 25 అల్ట్రా ఎస్ పెన్‌లో కొన్ని ఫీచర్‌లకు సంబంధించిన లోటు కనిపించింది. దీన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని గెలాక్సీ జెడ్ ఫోల్డ్ 7 కోసం ఎస్ పెన్‌ను అప్‌డేట్ చేయనున్నట్లు వార్తలు వినిపిస్తున్నాయి. రీడిజైన్‌తో ఎస్ పెన్ సరికొత్త ఫీచర్‌లతో రానుంది.

అవును.... ఇది నిజమే!

- అంగారకుడిపై సూర్యాస్తమయం నీలం రంగులో ఉంటుంది. అంగారకుడిపై వాతావరణం ఎక్కువ కార్బన్ డయాక్సైడ్, చాలా తక్కువ శాతంలో నత్రజని ఉంటుంది. ధూళి కణాలు కూడా పుష్కలంగా ఉంటాయి. అంగారకుడి ఉపరితలంపై సూర్యాస్తమయం నీలం రంగులో కనిపించడానికి ఈ కణాలే కారణం.
- 'బ్లూటూత్ టెక్నాలజీ'కి పదవ శతాబ్దపు రాజు కింగ్ హరాల్డ్ బ్లూటూత్ గోర్మాన్స్ పేరు పెట్టారు. కంప్యూటర్‌లు, సెల్ ఫోన్‌లను సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఏకం చేసినట్లే డానిష్ భూభాగాలను బ్లూటూత్ గోర్మాన్స్ ఏకం చేశాడు.
- యునైటెడ్ స్టేట్స్ వెస్ట్ వర్జీనియాలోని ఒక ఉప నదికి 'బిగ్ అగ్లీ క్రీక్' అని పేరు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా అసాధారణ పేర్ల జాబితాలో ఈ ఉపనది పేరు చోటు చేసుకుంది.

సాక్షి సినిమా

జూన్‌లో కుబేర

● నాగార్జున, ధనుష్

అక్కినేని నాగార్జున, ధనుష్ లీడ్ రోల్స్‌లో నటిస్తున్న మల్టీస్టారర్ మూవీ 'కుబేర'. శేఖర్ కమ్ముల దర్శకత్వం వహిస్తున్న ఈ సినిమాలో రష్మికా మందన్న హీరోయిన్‌గా నటిస్తుండగా, జిమ్ సర్భ్ కీలక పాత్ర పోషిస్తున్నారు. శేఖర్ కమ్ముల అమిగోస్ క్రియేషన్స్‌తో కలిసి ఎస్వీసీ ఎల్ఎల్‌పీపై సునీల్ నారంగ్, పుస్కూర్ రామ్మోహన్ రావు నిర్మిస్తున్నారు. ఈ సినిమాని జూన్ 20న విడుదల చేయనున్నట్లు గురువారం ప్రకటించి, కొత్త పోస్టర్ విడుదల చేశారు. ''నాగార్జున, ధనుష్, శేఖర్ కమ్ముల కాంబినేషన్‌లో రూపొందుతోన్న భారీ పాన్ ఇండియన్ మూవీ 'కుబేర'. శేఖర్ కమ్ముల ఈ చిత్రాన్ని అద్భుతంగా రూపొందిస్తున్నారు. ఈ ఏడాది అత్యంత ఆసక్తిగా ఎదురు చూస్తున్న చిత్రాల్లో ఒకటిగా 'కుబేర' నిలిచింది. తెలుగు, తమిళ, హిందీ, కన్నడ, మలయాళ భాషల్లో మా చిత్రం రిలీజ్ కానుంది'' అని చిత్రయూనిట్ తెలిపింది. ఈ చిత్రానికి కెమేరా: నికేత్ బొమ్మి, సంగీతం: దేవిశ్రీ ప్రసాద్.

కన్నప్పలో భాగమవడం గౌరవం

– అక్షయ్ కుమార్

● విష్ణు మంచు, అక్షయ్ కుమార్

''కన్నప్ప' మూవీ అవకాశాన్ని రెండు సార్లు తిరస్కరించాను. కానీ, భారతీయ సినిమా ప్రపంచంలో శివుడిగా నేను బాగుంటాను అని విష్ణు పెట్టుకున్న నమ్మకమే నన్ను ఈ సినిమా ఒప్పుకునేలా చేసింది. చాలా శక్తిమంతమైన కథ ఇది. లోతైన భావోద్వేగాలు ఉంటాయి. ఈ ప్రయాణంలో భాగమైనందుకు గౌరవంగా ఉంది'' అని అక్షయ్ కుమార్ తెలిపారు. విష్ణు మంచు హీరోగా ముఖేష్ కుమార్ సింగ్ దర్శకత్వం వహించిన చిత్రం 'కన్నప్ప'. ప్రభాస్, అక్షయ్ కుమార్, మోహన్ బాబు, మోహన్‌లాల్, కాజల్ అగర్వాల్, శరత్ కుమార్ ప్రధాన పాత్రలు పోషించారు. మంచు మోహన్ బాబు నిర్మించిన ఈ సినిమా ఏప్రిల్ 25న విడుదల కానుంది. గురువారం ముంబైలో 'కన్నప్ప' టీజర్‌ను ఆవిష్కరించారు. ఈ సందర్భంగా విష్ణు మంచు మాట్లాడుతూ–''కన్నప్ప' కేవలం ఓ సినిమా కాదు.. నా జీవిత ప్రయాణం. కన్నప్ప కథతో నాకు ఆధ్యాత్మిక బంధం ఏర్పడింది'' అని చెప్పారు. ముఖేష్ కుమార్ సింగ్ మాట్లాడుతూ–''విష్ణు, అక్షయ్, మోహన్‌లాల్, ప్రభాస్ వంటి దిగ్గజాలను డైరెక్ట్ చేయడం అద్భుతమైన అనుభవం. వారి పాత్రలు తెరపై అద్భుతం చేయబోతున్నాయి'' అన్నారు. ఈ ఈవెంట్‌లో చిత్ర ఎగ్జిక్యూటివ్ ప్రొడ్యూసర్ వినయ్ మహేశ్వరి పాల్గొన్నారు.

అతీంద్రియ శక్తులతో...

● శ్రుతీహాసన్

శ్రుతీహాసన్ నటించిన తొలి హాలీవుడ్ ఫిల్మ్ 'ది ఐ'. డాఫ్నే ష్మోన్ దర్శకత్వం వహించిన ఈ చిత్రంలో మార్క్ రౌలీ హీరోగా నటించారు. ఈ సినిమా విడుదలకు ముస్తాబవుతోంది. ఈ మూవీ ట్రైలర్‌ని విడుదల చేశారు. ఇదిలా ఉంటే... ఈ సైకలాజికల్ థ్రిల్లర్ మూవీని 2023లో లండన్ ఇండిపెండెంట్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్‌లో, గ్రీక్ ఇంటర్నేషనల్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్‌లో ప్రదర్శించారు. తాజాగా ముంబైలో గురువారం ప్రారంభమైన 5వ వెంచ్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్‌లో (హారర్, సైన్స్ ఫిక్షన్, ఫ్యాంటసీ విభాగాల్లో) ఇండియా తరఫున 'ది ఐ' చిత్రం ప్రీమియర్ అయింది. మార్చి 2 వరకు ఈ ఫెస్టివల్ జరగనుంది. ఈ సందర్భంగా శ్రుతీహాసన్ మాట్లాడుతూ– ''సైకలాజికల్ థ్రిల్లర్ సినిమాలు ఎప్పుడూ నన్ను ఆకర్షిస్తూనే ఉంటాయి. మానవ భావోద్వేగాలు, దుఃఖం, అతీంద్రియ శక్తులు వంటి కాన్సెప్ట్‌లతో తీసే సినిమాలంటే నాకు చాలా ఇష్టం. మొత్తం మహిళల నేతృత్వంలోని ప్రొడక్షన్ హౌస్‌లో 'ది ఐ'ని రూపొందించడం విశేషం. ఇండస్ట్రీలో మహిళలకు మద్దతు ఇవ్వాలనే నా అభిరుచికి అనుగుణంగా ఈ ప్రాజెక్ట్ ఉంటుంది'' అన్నారు. కాగా శ్రుతీహాసన్ గతంలో 'ట్రెడ్ స్టోన్' అనే హాలీవుడ్ టీవీ సిరీస్‌లో నటించగా, 'ది ఐ' ఫస్ట్ హాలీవుడ్ ఫీచర్ ఫిల్మ్ కావడం విశేషం.

క్రైమ్... థ్రిల్

హరీష్ వినయ్, వి. ధీరజ్ లీడ్ రోల్స్‌లో నటిస్తున్న చిత్రం 'అబ్సెషన్'. రాకేశ్ శ్రీపాద దర్శకత్వం వహిస్తున్నారు. న్యూ విజన్ సెల్యులాయిడ్స్ బ్యానర్‌పై రవి నాలమ్ నిర్మిస్తున్నారు. ఈ మూవీ టైటిల్, పోస్టర్‌ని ప్రముఖ కొరియోగ్రాఫర్ గణేశ్ మాస్టర్ ఆవిష్కరించి, మాట్లాడుతూ–''అబ్సెషన్' టైటిల్ కొత్తగా హాలీవుడ్ పేరును తలపించేలా ఉంది. ఈ సినిమా విజయం సాధించాలి'' అన్నారు. ''క్రైమ్ థ్రిల్లర్‌గా తెరకెక్కుతున్న చిత్రం 'అబ్సెషన్'. ఈ మూవీకి సంబంధించిన మరిన్ని వివరాలు త్వరలో తెలియజేస్తాం'' అని మేకర్స్ పేర్కొన్నారు. ఈ చిత్రానికి సంగీతం: అనీష్ రాజ్ దేశ్‌ముఖ్, కెమేరా: వనిధర్ రెడ్డి.

● హరీష్ వినయ్

సంపాదించిన డబ్బంతా సినిమాకే పెట్టేశా!

– విరాజ్ రెడ్డి చీలం

''హారర్, యాక్షన్, కామెడీ, రివెంజ్.. ఇలా అన్ని వాణిజ్య అంశాలతో 'గార్డ్' మూవీని తీశాం. నాది పూర్తిగా హీరోయిజమ్ చూపించే పాత్ర కాదు. కథకు తగ్గట్టు అన్ని రకాల భావోద్వేగాలను చూపించాల్సి వచ్చింది. నాలాంటి కొత్త హీరోకి 'గార్డ్' కంటే మంచి డెబ్యూ మూవీ దొరకదు... తప్పకుండా ఈ సినిమా నాకు మంచి డెబ్యూ అవుతుంది'' అని హీరో విరాజ్ రెడ్డి చీలం చెప్పారు. జగ పెద్ది దర్శకత్వం వహించిన చిత్రం 'గార్డ్'. 'రివెంజ్ ఫర్ లవ్' అనేది ఉపశీర్షిక. మిమీ లియానార్డ్, శిల్పా బాలకృష్ణ కథానాయికలు. అనసూయ రెడ్డి నిర్మించిన ఈ మూవీ నేడు విడుదలవుతోంది. ఈ సందర్భంగా విరాజ్ రెడ్డి చీలం విలేకరులతో మాట్లాడుతూ– ''మాది నిజామాబాద్. ఉన్నత చదువుల కోసం ఆస్ట్రేలియాకు వెళ్లి సెటిల్ అయ్యాను. సినిమాలపై ఉన్న ఇష్టంతో అక్కడే యాక్టింగ్ నేర్చుకున్నాను. ఆస్ట్రేలియాలోని ఓ సెక్యూరిటీ గార్డ్ జీవితం ఎలా ఉంటుందో ఈ సినిమాలో చూపించాం. షూటింగ్ మొత్తం ఆస్ట్రేలియాలోనే తీశాం. జగ పెద్దిగారు ఈ మూవీని బాగా తీశారు. సిద్ధార్థ్ సదాశివుని నేపథ్య సంగీతం, ప్రణయ్ కాలేరు సంగీతం, మార్క్ కెన్ఫీల్డ్ విజువల్స్ సినిమాకి ప్లస్ అవుతాయి. ఆస్ట్రేలియాలో నేను కష్టపడి సంపాదించిన డబ్బంతా ఈ సినిమాకే ఖర్చు పెట్టాను. ఈ మూవీ తర్వాత జీరోతో ప్రారంభించాలి. ఇకపై నేను ఇండియాలోనే ఉంటూ సినిమాలు చేస్తాను. నేను నటించిన మరో చిత్రం నిర్మాణానంతర కార్యక్రమాలు జరుపుకుంటోంది'' అని తెలిపారు.

మార్చి 2న లాస్ ఏంజిల్స్‌లో జరగనున్న ఆస్కార్ అవార్డు వేడుకల్లో పోటీలో నిలిచిన ఉత్తమ చిత్రాల పై కథనం, సందీప్ కిషన్ 'మజాకా', పరిణీతీ చోప్రా తొలి వెబ్ సిరీస్ విశేషాలకు సాక్షి ఫ్లస్ ఈ పేపర్ చదవండి.

గుండెలోన గట్టి సప్పుడైనదే...

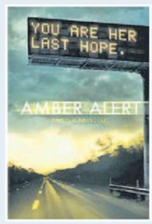

● మౌనిక, వికాస్ వశిష్ఠ

ఆమని, వికాస్ వశిష్ఠ, మౌనికా రెడ్డి, ప్రగతి, సునయన, కేదార్ శంకర్, ప్రమోదిని కీలక పాత్రల్లో నటించిన చిత్రం 'నారి'. సూర్య వంటిపల్లి దర్శకత్వంలో శశి వంటిపల్లి నిర్మించిన ఈ మూవీ మార్చి 7న విడుదల కానుంది. వినోద్ కుమార్ విన్ను సంగీతం అందించిన ఈ మూవీ నుంచి 'గుండెలోన ఏదో గట్టి సప్పుడైనదే...' అంటూ సాగే పాటని విడుదల చేశారు మేకర్స్. ప్రసాద్ సానా ఈ పాటకి సాహిత్యం అందించారు. రమణ గోగుల పాడారు. వికాస్ వశిష్ఠ, మౌనికా రెడ్డిలపై ఈ పాటను చిత్రీకరించారు. ''మహిళా సాధికారత కథాంశంతో తెరకెక్కిన చిత్రం 'నారి'. 13 ఏళ్ల నుంచి 20 ఏళ్ల పిల్లలకు తల్లిదండ్రులు చూపించాల్సిన సినిమా ఇది'' అని చిత్రబృందం పేర్కొంది. ఈ చిత్రానికి కెమేరా: వి. రవికుమార్, భీమ్ సాంబ.

ఓటీటీ
ఇది చూడొచ్చు

ప్రమాదం... జాగ్రత్త

ఓటీటీలో ఇది చూడొచ్చు అనే ప్రాజెక్ట్స్ చాలా ఉంటాయి. ప్రస్తుతం స్ట్రీమ్ అవుతున్న వాటిలో హాలీవుడ్ చిత్రం ఆంబర్ అలర్ట్ ఒకటి. ఈ చిత్రం గురించి తెలుసుకుందాం.

అమెరికా దేశానికి సంబంధించి పిల్లల కిడ్నాప్ సమయంలో తరచుగా వాడే పదం ఆంబర్ అలర్ట్. ఎవరైనా తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలు కనిపించడం లేదని పోలీసులకు ఫిర్యాదు ఇస్తే, వాళ్లు చెప్పే ఆనవాళ్లను బట్టి ఆ సమయంలో, ఆ ప్రాంతంలో ఉన్న ప్రతి వాహనదారుడికి ఈ ఆంబర్ అలర్ట్ మెసేజ్ వాళ్ల ఫోనులకు పంపించడం జరుగుతుంది. ఇది అమెరికా ప్రభుత్వం 1996 నుండి చేపడుతున్న అధికారిక చర్య. దీని వల్ల పిల్లల కిడ్నాప్‌కు ఉపయోగించే వెహికల్‌ను త్వరగా కనుక్కోగలుగుతారు. 'ఆంబర్ అలర్ట్' (2024) సినిమా నేపథ్యం కూడా అదే. 2012లో కూడా ఇదే పేరు, నేపథ్యంతో ఓ సినిమా విడుదలైంది. గత ఏడాది విడుదలైన 'ఆంబర్ అలర్ట్' వాస్తవ సంఘటనల ఇతివృత్తంగా రూపొందిన సినిమా. ఈ సినిమా కథ విషయానికొస్తే... పార్కులో ఆడుకుంటున్న షార్లెట్ అనే చిన్న పాపను ఓ ఆగంతకుడు కార్లో వచ్చి కిడ్నాప్ చేసుకుని తీసుకువెళతాడు. పాప పార్కులో ఆడుకునేటపుడు వాళ్ల అమ్మ తీసిన వీడియో వల్ల కిడ్నాపర్ కారు కొంచం వీడియోలో పడుతుంది. మరో పక్క షేన్ అనే క్యాబ్ డ్రైవర్ తన డ్యూటీ ముగించుకొని ఇంట్లో తన కోసం వేచి ఉన్న తన కొడుకు బర్త్ డే పార్టీకి త్వరగా వెళ్లబోతుంటాడు. అదే సమయంలో జాక్ అనే లేడీ తాను బుక్ చేసుకున్న క్యాబ్ వెళ్లిపోవడంతో షేన్‌ని తనను దారిలో వదలమని బ్రతిమాలుకుంటుంది. ఇద్దరూ తమ ప్రయాణం ప్రారంభించాక సడెన్‌గా ఇద్దరి ఫోన్‌లకు షార్లెట్ ఆంబర్ అలర్ట్ మెసేజ్ వస్తుంది. ఇంతలో కిడ్నాపర్ డ్రైవ్ చేస్తున్న కారు వీళ్ల కంటబడుతుంది. ఆ తరువాత ఏం జరిగిందనేది ఓటీటీ వేదికగా ప్రైమ్ వీడియోలో స్ట్రీమ్ అవుతున్న 'ఆంబర్ అలర్ట్' మూవీలోనే చూడాలి. కెర్రీ బెల్లెస్సా దర్శకత్వంలో రూపొందిన ఈ సినిమా గ్రిప్పింగ్ అండ్ థ్రిల్లింగ్‌గా ఉంటుంది. ఓ మంచి థ్రిల్లింగ్ ఎక్స్‌పీరియన్స్ కోసం 'ఆంబర్ అలర్ట్' చూడొచ్చు.

– ఇంటూరు హరికృష్ణ

స్టాక్ మార్కెట్లు

దేశీ సూచీలు

సెన్సెక్స్ ▲	నిఫ్టీ ▼
10	2
74,612	22,545

విదేశీ సూచీలు (తొలి రెండు రాత్రి 11.30 గంటలకు)

● నాస్‌డాక్	18,918	▽ 157
● డోజోన్స్	43,629	▲ 196
● ఎఫ్‌టీఎస్ఈ 100	8,756	▲ 25
● డాక్స్	22,551	▽ 243
● షాంఘై	3,388	▲ 8
● నికాయ్	38,256	▲ 113

•అమెరికా •బ్రిటన్ •జర్మనీ •చైనా •జపాన్

బులియన్ (రూ.లలో)

ముంబై

బంగారం (24 క్యారెట్)	85,634
బంగారం (22 క్యారెట్)	85,291
వెండి (కిలో)	95,048

ఫారెక్స్ రేట్లు (రూ.లలో)

			కొనుగోలు	అమ్మకం
$	యూఎస్ డాలర్	ఒకటి	85.37	89.05
£	బ్రిటన్ పౌండ్	ఒకటి	108.09	113.02
€	యూరో	ఒకటి	89.14	93.62
¥	జపాన్ ఎన్ (100)	ఒకటి	47.00	69.00
AUS$	ఆస్ట్రేలియా డాలర్	ఒకటి	52.52	57.37
S$	సింగపూర్ డాలర్	ఒకటి	63.00	67.41
SAR	సౌదీ రియాల్	ఒకవందకి	22.35	23.91
UAE D	యూఏఈ దిర్హామ్	ఒకవందకి	22.85	24.63
¥	చైనా యువాన్	ఒకవందకి	11.12	12.95

బంగారు కొండ దిగొస్తోంది!

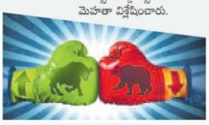
ఒక్కరోజే రూ.1,150 డౌన్

- 10 గ్రాముల ధర రూ.88,200
- రూ.1,000 తగ్గిన వెండి ధర

న్యూఢిల్లీ: అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో నెలకొన్న బేరిష్ ధోరణి, అమెరికాలో నిరుద్యోగ గణాంకాలు రావడానికి ముందు ఇన్వెస్టర్లు అప్రమత్తంగా వ్యవహరించడంతో బంగారానికి అమ్మకాల సెగ తగిలింది. ఢిల్లీ మార్కెట్లో గురువారం ఒక్కరోజే 10 గ్రాములకు రూ.1,150 నష్టపోయింది. 99.9 శాతం స్వచ్ఛత బంగారం రూ.88,200కు దిగొచ్చింది. 99.5 శాతం స్వచ్ఛత బంగారం సైతం ఇంతే మేర నష్టపోయి రూ.87,800 స్థాయికి వచ్చేసింది. వెండి సైతం కిలోకి రూ.1,000 నష్టపోయి రూ.98,500 స్థాయి వద్ద ఉంది. ఎంసీఎక్స్‌లో బంగారం ఏప్రిల్ డెలివరీ కాంట్రాక్ట్ 10 గ్రాములకు రూ.554 నష్టపోయి రూ.85,320 వద్ద ఉంది. రూ.84,800 స్థాయిని కోల్పోతే బంగారంలో మరింత బలహీనత ఉండొచ్చని ఎల్‌కేపీ సెక్యూరిటీస్ కమోడిటీ రీసెర్చ్ అనలిస్ట్ జతీన్ త్రివేది తెలిపారు. అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో కామెక్స్ గోల్డ్ ఫ్యూచర్స్ ఏప్రిల్ డెలివరీ కాంట్రాక్ట్ ఔన్స్‌కు 40 డాలర్లు నష్టపోయి 2,890 డాలర్ల వద్ద ట్రేడవుతోంది. ''బంగారం మరో రికార్డు స్థాయికి చేరిన అనంతరం దిద్దుబాటుకు లోనైంది. డాలర్ గరిష్ట స్థాయి దిశగా చలించడంతోపాటు, టారిఫ్‌ల భయాలు ఇందుకు దారితీశాయి. యూరోపా యూనియన్ నుంచి వచ్చే దిగుమతులపై 25 శాతం సుంకాలు విధిస్తామని, మార్చి 4 నుంచి మెక్సికో, కెనడాలపై టారిఫ్‌లు అమల్లోకి వస్తాయని అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ తాజాగా చేసిన ప్రకటనతో సురక్షిత సాధనంగా బంగారానికి బలమైన డిమాండ్ కొనసాగొచ్చు''అని అబాన్స్ హోల్డింగ్స్ సీఈవో చింతన్ మెహతా విశ్లేషించారు.

సెన్సెక్స్‌కు లాభం... నిఫ్టీకి నష్టం

ముంబై: ట్రేడింగ్ ఆద్యంతం తీవ్ర ఒడిదుడుకులకు లోనైన స్టాక్ సూచీలు గురువారం మిశ్రమంగా ముగిశాయి. సెన్సెక్స్ పది పాయింట్లు లాభపడి 74,612 వద్ద స్థిరపడింది. నిఫ్టీ రెండు పాయింట్లు నష్టపోయి 22,545 వద్ద నిలిచింది. ఎఫ్అండ్ఓ కాంట్రాక్టుల నెలవారీ గడువు ముగింపు నేపథ్యంతో పాటు విదేశీ ఇన్వెస్టర్ల వరుస విక్రయాలు ప్రతికూల ప్రభావం చూపాయి. ఇంట్రాడేలో 313 పాయింట్ల పరిధిలో కదలాడిన సెన్సెక్స్ 74,521 వద్ద కనిష్టాన్ని, 74,834 వద్ద గరిష్టాన్ని తాకింది. నిఫ్టీ 22,508 – 22,613 శ్రేణిలో ట్రేడైంది. ఫైనాన్స్, టెలికం, మెటల్ షేర్లు రాణించాయి. ఇండస్ట్రియల్, రియల్టీ, విద్యుత్, క్యాపిటల్ గూడ్స్, ఆటో, వినిమయ షేర్లు అమ్మకాల ఒత్తిడికి లోనయ్యాయి. చిన్న, మధ్య తరహా షేర్లలో విక్రయాల పరంపర కొనసాగింది. బీఎస్ఈ స్మాల్ క్యాప్ సూచీ 1.10%, మిడ్ క్యాప్ ఇండెక్సు ఒకశాతం నష్టపోయాయి.

వైర్లు, కేబుల్స్ వ్యాపారంలోకి అల్ట్రాటెక్

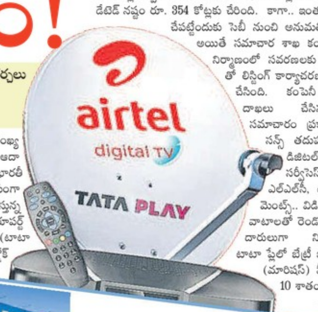
వైర్లు, కేబుల్స్ వ్యాపారంలోకి ప్రవేశించే ప్రణాళికల్లో భాగంగా రూ.1,800 కోట్ల పెట్టుబడులు సిద్ధం చేసినట్లు అల్ట్రాటెక్ సిమెంట్ ప్రకటనతో కంపెనీ షేరు అమ్మకాల ఒత్తిడికి లోనైంది. బీఎస్ఈలో 5% నష్టపోయి రూ.10,421 వద్ద ముగిసింది. ఇంట్రాడేలో 6.50% క్షీణించి రూ.10,267 వద్ద కనిష్టాన్ని తాకింది. కంపెనీ రూ.15,812 కోట్ల మార్కెట్ క్యాప్‌ను కోల్పోయి రూ. 3 లక్షల కోట్లకు దిగివచ్చింది. దీంతోపాటు వైర్లు, కేబుల్స్ రంగంలోని ఇతర కంపెనీల షేర్లు కూడా డీలా పడ్డాయి. కేఈఐ ఇండస్ట్రీస్ 21%, ఆర్ఆర్ కేబుల్ 20%, పాలీక్యాబ్ 19% క్షీణించాయి. యూనివర్సల్ కేబుల్స్ 7%, ఫినోలెక్స్ కేబుల్స్ 6.50%, హావెల్స్, పారామౌంట్ కమ్యూనికేషన్స్ ఆరుశాతం చొప్పున పతనమయ్యాయి. షేర్ల భారీ పతనంతో ఈ కంపెనీలు ఒక్కరోజులో రూ.2.49 లక్షల కోట్ల మార్కెట్ విలువను కోల్పోయాయి.

'సాక్షి ప్లస్' ఈ-పేపర్‌లో ..

ద్వైపాక్షిక వాణిజ్య ఒప్పందాలతో ముందడుగు | ఏఐకి కంపెనీల జై

ఎయిర్‌టెల్ టీవీ, టాటా ప్లే విలీనం!

- డీటీహెచ్ బిజినెస్‌లను కలిపేందుకు చర్చలు
- షేర్ల మార్పిడి ద్వారా డీల్!
- ఓటీటీ ప్లాట్‌ఫామ్స్‌తో పోటీకి సై

ముంబై: ప్రయివేట్ రంగ కార్పొరేట్ దిగ్గజాలు టాటా గ్రూప్, భారతీ ఎయిర్‌టెల్ చేతులు కలపనున్నాయి. తద్వారా నష్టాలలో ఉన్న డైరెక్ట్ టు హోమ్(డీటీహెచ్) బిజినెస్‌లను ఒకటి చేస్తున్నాయి. ఈ అంశంపై భారతీ ఎయిర్‌టెల్ తాజాగా స్టాక్ ఎక్స్ఛేంజీలకు సమాచారమిచ్చింది. శాటిలైట్, కేబుల్ టీవీ సర్వీసుల భారతీ టెలీమీడియా, టాటా ప్లే(గతంలో టాటా స్కై) విలీనానికి వీలుగా చర్చలు జరుగుతున్నట్లు వెల్లడించింది. సంబంధిత వర్గాల సమాచారం ప్రకారం ఇందుకు వీలుగా షేర్ల మార్పిడి ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకోనున్నాయి. ఇటీవల కొంతకాలంగా దేశీ వినియోగదారుల అభిరుచి కేబుళ్ల నుంచి డిజిటల్ ప్లాట్‌ఫామ్స్‌వైపు మళ్లుతోంది. ఓటీటీల కారణంగా డీటీహెచ్ వినియోగదారుల సంఖ్య తగ్గుతోంది. ఈ నేపథ్యంలో తాజా ఒప్పందానికి ప్రాధాన్యత ఏర్పడింది. కొద్ది రోజులుగా లైసెన్స్ ఫీజు తగ్గింపునకు డీటీహెచ్ సంస్థలు అభ్యర్థిస్తున్నాయి. టెలికం నియంత్రణ సంస్థ ట్రాయ్ ప్రస్తుత 8 శాతం ఫీజును ఏజీఆర్‌లో 3 శాతానికి తగ్గించేందుకు ప్రతిపాదించినట్లు తెలుస్తోంది. 2027 చివరికల్లా ఫీజును ఎత్తివేయాలని సూచించినట్లు సంబంధిత వర్గాలు తెలియజేశాయి.

డీటీహెచ్ యూజర్లు @ 6 కోట్లు

తాజా డీల్ నేపథ్యంలో టాటా ప్లేకున్న 1.9 కోట్ల గృహాలతో ఎయిర్‌టెల్ కనెక్ట్ అయ్యేందుకు వీలు చిక్కనుంది. ఎయిర్‌టెల్ డిజిటల్ టీవీ సైతం 1.58 కోట్లమంది వినియోగదారులను కలిగి ఉంది. దీంతో టెలికం, బ్రాడ్‌బ్యాండ్, డీటీహెచ్ సర్వీసులను కలిపి ట్రిపుల్ ప్లే వ్యూహాన్ని అమలు చేసేందుకు అవకాశముంటుంది. ఓవైపు రిలయన్స్ జియో టెలికం, బ్రాడ్‌బ్యాండ్, కంటెంట్‌లతో ప్యాకేజీలను ఆఫర్ చేస్తూ సమీకృత సేవలవైపు దూసుకెళుతున్న సంగతి తెలిసిందే. దేశీయంగా ప్రస్తుతం డీటీహెచ్ వినియోగదారుల సంఖ్య దాదాపు 6 కోట్లు. ట్రాయ్ వివరాల ప్రకారం 2024 జూన్‌లో ఈ సంఖ్య 6.22 కోట్లుగా నమోదైంది. మొబైలేతర విభాగ ఆదాయాన్ని పెంచుకునే బాటలో టెలికం దిగ్గజం భారతీ ఎయిర్‌టెల్ కన్వర్జెన్స్‌పై దృష్టి పెట్టింది. దేశీయంగా డీటీహెచ్ సేవలలో అతిపెద్ద కంపెనీగా నిలుస్తున్న టాటా ప్లే గతంలో గ్లోబల్ మీడియా దిగ్గజం రూపర్ట్ మర్డోక్ న్యూస్ కార్ప్‌తో భాగస్వామ్య సంస్థ(టాటా స్కై)ను ఏర్పాటు చేసింది. అయితే 2019లో మర్డోక్ సంస్థ ట్వంటీఫస్ట్ సెంచరీ ఫాక్స్‌ను వాల్ట్ డిస్నీ కొనుగోలు చేయడంతో భాగస్వామ్య వాటా చేతులు మారింది.

ఇతర డీల్స్...

ఎయిర్‌టెల్, టాటా ప్లే మధ్య డీల్ కుదిరితే డీటీహెచ్ రంగంలో రెండో అతిపెద్ద ఒప్పందంగా నిలవవచ్చు. ఇంతక్రితం 2016లో డిష్ టీవీ, వీడియోకాన్ డీ2హెచ్ విలీనమైన విషయం విదితమే. అయితే ఇటీవల రిలయన్స్ ఇండస్ట్రీస్, వాల్ట్ డిస్నీ చేతులు కలిపిన సంగతి తెలిసిందే. దీంతో స్టార్ ఇండియా, వయాకామ్18 విలీనమయ్యాయి. ఫలితంగా జియోస్టార్ బ్రాండుతో దేశీయంగా అతిపెద్ద మీడియా, ఎంటర్‌టైన్‌మెంట్ కంపెనీ ఆవిర్భవించింది. వీటి సంయుక్త ఆదాయం 2024లో రూ. 26,000 కోట్లుగా నమోదుకావడం గమనార్హం! 2023-24లో భారతీ టెలీమీడియా రూ. 3,045 కోట్ల టర్నోవర్, రూ. 76 కోట్ల నికర నష్టం ప్రకటించింది. ఇదే సమయంలో టాటా ప్లే నిర్వహణ ఆదాయం రూ. 4,305 కోట్లను తాకగా.. కన్సాలిడేటెడ్ నష్టం రూ. 354 కోట్లకు చేరింది. కాగా.. ఇంతక్రితం ఐపీవో చేపట్టేందుకు సెబీ నుంచి అనుమతి పొందింది. అయితే సమాచార శాఖ కంపెనీ ఈక్విటీ నిర్మాణంలో సవరణలకు ఆదేశించడంతో లిస్టింగ్ కార్యాచరణను ఆలస్యం చేసింది. కంపెనీ ఆర్‌వోసీకి దాఖలు చేసిన తాజా సమాచారం ప్రకారం టాటా సన్స్ తదుపరి నెట్‌వర్క్ డిజిటల్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ సర్వీసెస్ ఎఫ్‌జెడ్ ఎల్ఎల్‌సీ, టీఎస్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్స్.. విడిగా 20 శాతం వాటాలతో రెండో పెద్ద వాటాదారులుగా నిలుస్తున్నాయి. టాటా ప్లేలో బేట్రీ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్స్ (మారిషస్) పీటీఈ సైతం 10 శాతం వాటా కలిగి ఉంది.

వేసవిలో బాడీ ఆర్మర్ లైట్ స్పోర్ట్స్ డ్రింక్

- 2 బిలియన్ డాలర్ల బ్రాండ్లుగా థమ్సప్, స్ప్రైట్
- కోకా కోలా ఇండియా వీపీ సందీప్ బజోరియా

న్యూఢిల్లీ: ఈసారి వేసవి ప్రభావం కాస్త ముందే కనిపిస్తున్న నేపథ్యంలో అంతర్జాతీయ స్పోర్ట్స్ డ్రింక్ బాడీఆర్మర్‌లైట్‌తో పాటు హానెస్ట్ టీ తదితర బ్రాండ్లను ఈ వేసవిలో భారత మార్కెట్లో ప్రవేశపెట్టనున్నట్లు కోకా కోలా ఇండియా, నైరుతి ఆసియా వైస్ ప్రెసిడెంట్ సందీప్ బజోరియా తెలిపారు. ప్రస్తుతం పైలట్ ప్రాజెక్టు కింద విమానాశ్రయాల్లాంటి ప్రదేశాల్లో విక్రయిస్తున్న విటమిన్‌వాటర్‌ను మరింత అందుబాటులోకి తేనున్నట్లు వివరించారు. అలాగే కోక్ జీరో షుగర్, స్ప్రైట్ జీరో షుగర్ శ్రేణిని మరింతగా విస్తరిస్తామన్నారు. ఎలక్ట్రోలైట్స్, కొబ్బరి నీటితో తయారైన బాడీఆర్మర్‌లైట్.. హైడ్రేషన్ విభాగానికి చెందిన బ్రాండ్ కాగా హానెస్ట్ టీ అనేది అస్సాం తేయాకుతో తయారైన సేంద్రియ టీ బ్రాండు. మరోవైపు, థమ్సప్, స్ప్రైట్ త్వరలో 2 బిలియన్ డాలర్ల బ్రాండ్లుగా మారే అవకాశం ఉందని సందీప్ వివరించారు. వీటితో పాటు మాజా, మినిట్ మెయిడ్ విక్రయాలను కూడా పెంచుకునేందుకు మరింతగా అవకాశాలు ఉన్నట్లు పేర్కొన్నారు.

కొత్త నగరాలకు ఐకియా

- 10 నగరాల్లో ఆన్‌లైన్ విక్రయాలు
- గురుగ్రామ్, నోయిడాలోనూ ఔట్‌లెట్స్
- ఐకియా ఇండియా సీఈవో సుసాన్

న్యూఢిల్లీ: ఫర్నిచర్ రంగ దిగ్గజం ఐకియా భారీగా విస్తరిస్తోంది. ఢిల్లీ–ఎన్‌సీఆర్‌తోపాటు మరో తొమ్మిది మార్కెట్లలో ఆన్‌లైన్ విక్రయాలను ఈ వారం ప్రారంభిస్తోంది. స్వీడన్‌కు చెందిన ఈ సంస్థ భారత్‌లో తదుపరి దశ పెట్టుబడుల కోసం చూస్తోందని, విస్తరణ తర్వాత లాభదాయకతకు చేరుకుంటుందని ఐకియా ఇండియా సీఈవో సుసాన్ పల్వరర్ తెలిపారు. ఢిల్లీ–ఎన్‌సీఆర్‌లో 2026లో గురుగ్రామ్ వద్ద, అలాగే 2028లో నోయిడాలో పూర్తి స్థాయిలో స్టోర్లను నెలకొల్పాలని యోచిస్తున్నట్టు వెల్లడించారు. చెన్నై, పుణేలోనూ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. భారీ స్టోర్ ఏర్పాటుకు ముందే చిన్న కేంద్రాలను ఢిల్లీ ఎన్‌సీఆర్ ప్రాంతంలో ప్రారంభించాలని సంస్థ భావిస్తోంది. పుణేలో కంపెనీ ఇప్పటికే ఆన్‌లైన్‌లో అమ్మకాలను సాగిస్తోంది. ప్రస్తుతం సంస్థకు హైదరాబాద్, నవీ ముంబై, బెంగళూరులో భారీ స్టోర్లున్నాయి.

రూ.10,500 కోట్లతో...: పదేళ్లలో అనుబంధ మౌలిక సదుపాయాలతో ఐకియా ద్వారా 10 స్టోర్లను ఏర్పాటు చేయడానికి రూ.10,500 కోట్ల ఎఫ్‌డీఐ ప్రతిపాదనకు 2013లో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. ఇంగ్కా గ్రూప్‌లో భాగమైన ఇంగ్కా సెంటర్స్ ఐకియా రిటైల్‌ను నిర్వహిస్తోంది. గురుగ్రామ్, నోయిడాలో లైక్లీ బ్రాండ్ కింద కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడానికి రూ.9,136 కోట్ల పెట్టుబడి పెడుతోంది. పెట్టుబడుల విషయమై ప్రభుత్వంతో చర్చలు జరుపుతున్నట్టు ఆమె చెప్పారు. మెట్రోల్లో విస్తరించిన తర్వాత తదుపరి దశలో చిన్న స్టోర్లను ఏర్పాటు చేయనున్నట్టు సుసాన్ తెలిపారు. కాగా, 2023–24లో కంపెనీ టర్నోవర్ భారత్‌లో రూ.1,810 కోట్లు. నష్టాలు రూ.1,299 కోట్లకు చేరాయి. రాబోయే సంవత్సరాల్లో భారత్‌లో కూడా లాభాలను ఆర్జిస్తామని సుసాన్ వివరించారు.

సాక్షి స్పోర్ట్స్

సెమీఫైనల్లో యూకీ బాంబ్రీ జోడీ

దుబాయ్ ఓపెన్ టెన్నిస్ చాంపియన్‌షిప్ ఏటీపీ–500 టోర్నీలో భారత డబుల్స్ స్టార్ యూకీ బాంబ్రీ సెమీఫైనల్లోకి దూసుకెళ్లాడు. దుబాయ్‌లో గురువారం జరిగిన పురుషుల డబుల్స్ క్వార్టర్ ఫైనల్లో యూకీ బాంబ్రీ (భారత్)–అలెక్సీ పాపిరిన్ (ఆస్ట్రేలియా) ద్వయం 5-7, 7-6 (7/5), 10-5తో 'సూపర్ టైబ్రేక్'లో ప్రపంచ ర్యాంకింగ్స్‌లో 17వ, 18వ స్థానాల్లో ఉన్న లాయిడ్ గ్లాస్‌పూల్–జూలియన్ క్యాష్ (బ్రిటన్) జోడీపై గెలిచింది. తొలి రౌండ్‌లో ప్రపంచ నంబర్‌వన్, టాప్ సీడ్ మార్సెలో అరెవాలో (ఎల్ సాల్వడోర్)–మాట్ పావిక్ (క్రొయేషియా) జంటను ఓడించిన యూకీ జోడీ క్వార్టర్ ఫైనల్లోనూ కీలకదశల్లో పైచేయి సాధించి విజయాన్ని అందుకుంది. 1 గంట 48 నిమిషాలపాటు జరిగిన ఈ మ్యాచ్‌లో ఇండో–ఆసీస్ జోడీ నాలుగు ఏస్‌లు సంధించి, రెండు డబుల్ ఫాల్ట్‌లు చేసింది.

'వాన'తో ముగిసిన పాక్ ఆట

బంగ్లాదేశ్‌తో చివరి మ్యాచ్ రద్దు ● చివరి స్థానం సాధించిన ఆతిథ్య జట్టు

రావల్పిండి: దాదాపు మూడు దశాబ్దాల తర్వాత ఐసీసీ టోర్నమెంట్ నిర్వహణ అవకాశం... పెద్ద ఎత్తున హంగామా... డిఫెండింగ్ చాంపియన్‌గా అంచనాలు... కానీ పాకిస్తాన్ అభిమానులకు స్వదేశంలో కనీసం తమ జట్టు ఆడిన మూడు మ్యాచ్‌లు కూడా చూసే అవకాశం దక్కలేదు! కరాచీలో న్యూజిలాండ్‌తో తొలి మ్యాచ్‌లో చిత్తుగా ఓడి, ఆపై దుబాయ్‌లో భారత్ చేతిలో పరాజయంతో సెమీఫైనల్‌కు దూరమైన పాక్ టీమ్‌కు నామమాత్రపు మ్యాచ్ కూడా కలిసి రాలేదు. గురువారం గ్రూప్ 'ఎ'లో భాగంగా పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్ మధ్య జరగాల్సిన మ్యాచ్ పూర్తిగా రద్దయింది. ఎడతెరిపి లేకుండా సాగిన వాన కారణంగా టాస్ కూడా వేయకుండానే మ్యాచ్ కథ ముగిసింది. ఫలితంగా పరువు కోసమైనా తమ ఫ్యాన్స్ కోసం ఈ మ్యాచ్‌లో బాగా ఆడాలనుకున్న పాక్ జట్టుకు తీవ్ర నిరాశ ఎదురైంది. రావల్పిండిలో రద్దయిన రెండో మ్యాచ్ ఇది. మంగళవారం ఆస్ట్రేలియా, దక్షిణాఫ్రికా మ్యాచ్‌లో కూడా ఒక్క బంతి వేసే అవకాశమే రాలేదు. మ్యాచ్ రద్దు తర్వాత గ్రూప్ 'ఎ'లో ఇరు జట్ల ఖాతాలో ఒక్కో పాయింట్ చేరింది. అయితే పాకిస్తాన్ (–1.087) కంటే మెరుగైన రన్‌రేట్ ఉన్న బంగ్లాదేశ్ (–0.443) మూడో స్థానంతో ముగించగా, ఆతిథ్య జట్టు అట్టడుగున నిలిచింది! ఈ టోర్నీ తర్వాత 5 వన్డేలు, 3 టి20ల కోసం పాక్ జట్టు న్యూజిలాండ్‌కు వెళ్లనుండగా... బంగ్లాదేశ్ 3 వన్డేలు, 3 టి20ల కోసం జింబాబ్వేకు ఆతిథ్యం ఇస్తుంది.

చాంపియన్స్ ట్రోఫీలో నేడు

ఆస్ట్రేలియా X అఫ్గానిస్తాన్

వేదిక: లాహోర్, మధ్యాహ్నం గం. 2:30 నుంచి

స్టార్ స్పోర్ట్స్, జియోహాట్‌స్టార్‌లో ప్రత్యక్ష ప్రసారం

క్వార్టర్స్‌లో తరుణ్

ముల్హీమ్: జర్మన్ ఓపెన్ వరల్డ్ టూర్ సూపర్–300 బ్యాడ్మింటన్ టోర్నమెంట్‌లో హైదరాబాద్ ప్లేయర్ తరుణ్ మన్నేపల్లి క్వార్టర్ ఫైనల్లోకి ప్రవేశించాడు. క్వాలిఫయర్ హోదాలో మెయిన్ 'డ్రా'కు అర్హత పొందిన తరుణ్... గురువారం జరిగిన పురుషుల సింగిల్స్ ప్రిక్వార్టర్ ఫైనల్లో 21–14, 15–21, 21–17తో ఎనిమిదో సీడ్ బ్రియాన్ యాంగ్ (కెనడా)పై గెలుపొందాడు. భారత్‌కే చెందిన ప్రియాన్షు రజావత్, కిరణ్ జార్జి ప్రిక్వార్టర్ ఫైనల్స్‌లో ఓడిపోయారు. మహిళల సింగిల్స్‌లో ఉన్నతి హుడా, రక్షితశ్రీ క్వార్టర్ ఫైనల్లోకి అడుగు పెట్టారు.

మళ్లీ ఓడిన బెంగళూరు

- వరుసగా మూడో మ్యాచ్‌లో డిఫెండింగ్ చాంపియన్ పరాజయం
- గుజరాత్ జెయింట్స్‌కు కీలక విజయం
- 6 వికెట్లతో ఆర్‌సీబీపై గెలుపు
- రాణించిన కెప్టెన్ ఆష్లీ గార్డ్‌నర్

ఆష్లీ గార్డ్‌నర్

స్మృతి

బెంగళూరు: ఉమెన్ ప్రీమియర్ లీగ్ (డబ్ల్యూపీఎల్) టి20 క్రికెట్ టోర్నీలో డిఫెండింగ్ చాంపియన్ రాయల్ చాలెంజర్స్ బెంగళూరు (ఆర్‌సీబీ) పరాజయాల పరంపర కొనసాగుతోంది. వడోదర వేదికగా తొలి రెండు మ్యాచ్‌లు ఆడి విజయాలు అందుకున్న ఆర్‌సీబీ... ఆపై సొంత మైదానానికి వచ్చిన తర్వాత ఒక్క గెలుపూ సాధించలేదు. తాజాగా గురువారం జట్టు ఖాతాలో వరుసగా మూడో పరాజయం చేరింది. మరోవైపు ఈ పోరుకు ముందు ఆడిన నాలుగు మ్యాచ్‌లలో ఒకటే గెలిచి పట్టికలో చివరి స్థానంలో ఉన్న గుజరాత్ జెయింట్స్ ఖాతాలో రెండో విజయం చేరింది. చిన్నస్వామి స్టేడియంలో జరిగిన ఈ మ్యాచ్‌లో జెయింట్స్ 6 వికెట్ల తేడాతో ఆర్‌సీబీపై ఘన విజయం సాధించింది. టాస్ ఓడి ముందుగా బ్యాటింగ్‌కు దిగిన బెంగళూరు 20 ఓవర్లలో 7 వికెట్ల నష్టానికి 125 పరుగులు చేసింది. కనిక అహూజా (28 బంతుల్లో 33; 1 ఫోర్, 2 సిక్స్‌లు) టాప్ స్కోరర్‌గా నిలవగా...రాఘ్వీ బిస్ట్ (19 బంతుల్లో 22; 1 ఫోర్, 1 సిక్స్), జార్జియా వేర్‌హామ్ (21 బంతుల్లో 20 నాటౌట్; 1 ఫోర్) ఫర్వాలేదనిపించారు. గుజరాత్ బౌలర్లలో తనూజ కన్వర్, డాటిన్ చెరో 2 వికెట్లు పడగొట్టారు. అనంతరం గుజరాత్ 16.3 ఓవర్లలో 4 వికెట్లకు 126 పరుగులు సాధించింది. కెప్టెన్ ఆష్లీ గార్డ్‌నర్ (31 బంతుల్లో 58; 6 ఫోర్లు, 3 సిక్స్‌లు) అర్ధ సెంచరీతో కదం తొక్కగా... ఫోబ్ లిచ్‌ఫీల్డ్ (21 బంతుల్లో 30 నాటౌట్; 3 ఫోర్లు, 1 సిక్స్) కీలక ఇన్నింగ్స్ ఆడింది.

ఆర్‌సీబీ ఇన్నింగ్స్‌లో ఏ స్థాయిలోనూ ధాటి కనిపించలేదు. టాప్–3 బ్యాటర్లలో స్మృతి మంధాన (10), డానీ వ్యాట్ (4) విఫలం కాగా... ఎలైస్ పెర్రీ (4 బంతుల్లో 0) డబ్ల్యూపీఎల్‌లో తొలిసారి డకౌటైంది. నాలుగో వికెట్‌కు కనిక, రాఘ్వీ 37 బంతుల్లో 48 పరుగులు జోడించారు. ఆ తర్వాత స్వల్ప లక్ష్య ఛేదనలో గుజరాత్ కూడా కాస్త తడబడింది. హేమలత (15 బంతుల్లో 11; 2 ఫోర్లు), బెత్ మూనీ (20 బంతుల్లో 17; 2 ఫోర్లు), హర్లీన్ డియోల్ (10 బంతుల్లో 5) తక్కువ వ్యవధిలో వెనుదిరిగారు. అయితే ఆస్ట్రేలియా క్రికెటర్లయిన గార్డ్‌నర్, లిచ్‌ఫీల్డ్ భాగస్వామ్యంలో జట్టు గెలుపు దిశగా సాగింది. వీరిద్దరు నాలుగో వికెట్‌కు 36 బంతుల్లో 51 పరుగులు జత చేశారు. ప్రేమ రావత్ ఓవర్లో గార్డ్‌నర్ వరుస బంతుల్లో 4, 4, 4, 6 బాదడం ఇన్నింగ్స్‌లో హైలైట్‌గా నిలిచింది.

స్కోరు వివరాలు

రాయల్ చాలెంజర్స్ బెంగళూరు ఇన్నింగ్స్: స్మృతి (సి) హర్లీన్ (బి) తనూజ 10; డానీ వ్యాట్ (ఎల్బీ) (బి) డాటిన్ 4; పెర్రీ (సి) తనూజ (బి) గార్డ్‌నర్ 0; రాఘ్వీ (రనౌట్) 22; కనిక (సి అండ్ బి) తనూజ 33; రిచా (బి) కాశ్వీ 9; వేర్‌హామ్ (నాటౌట్) 20; గార్త్ (సి) మూనీ (బి) డాటిన్ 14; స్నేహ్ రాణా (నాటౌట్) 1; మొత్తం (20 ఓవర్లలో 7 వికెట్లకు) 125. వికెట్ల పతనం: 1-6, 2-16, 3-25, 4-73, 5-78, 6-99, 7-122. బౌలింగ్: డాటిన్ 4-0-31-2, ఆష్లీ గార్డ్‌నర్ 4-0-22-1, కాశ్వీ గౌతమ్ 4-0-17-1, తనూజ 4-0-16-2, హేమలత 1-0-4-0, ప్రియా మిశ్రా 1-0-18-0, మేఘన 2-0-12-0.

గుజరాత్ జెయింట్స్ ఇన్నింగ్స్: మూనీ (సి) వేర్‌హామ్ (బి) రేణుక 17; హేమలత (స్టంప్డ్) రిచా (బి) రేణుక 11; హర్లీన్ (సి) పెర్రీ (బి) వేర్‌హామ్ 5; గార్డ్‌నర్ (సి అండ్ బి) వేర్‌హామ్ 58; లిచ్‌ఫీల్డ్ (నాటౌట్) 30; డాటిన్ (నాటౌట్) 0; ఎక్స్‌ట్రాలు 5; మొత్తం (16.3 ఓవర్లలో 4 వికెట్లకు) 126. వికెట్ల పతనం: 1-25, 2-32, 3-66, 4-117. బౌలింగ్: రేణుకా సింగ్ 4-0-24-2, కిమ్ గార్త్ 2-3.-0-19-0, స్నేహ్ రాణా 4-0-23-0, ప్రేమ రావత్ 1-0-19-0, వేర్‌హామ్ 3-0-26-2, ఎలైస్ పెర్రీ 1-0-7-0, కనిక 1-0-7-0.

డబ్ల్యూపీఎల్‌లో నేడు

ఢిల్లీ క్యాపిటల్స్ X ముంబై ఇండియన్స్

రాత్రి గం. 7:30 స్టార్ స్పోర్ట్స్, జియోహాట్‌స్టార్‌లో ప్రత్యక్ష ప్రసారం

రన్నరప్ హంపి

మోంటెకార్లో (మొనాకో): మహిళల గ్రాండ్‌ప్రి సిరీస్ మూడో టోర్నమెంట్‌లో భారత గ్రాండ్‌మాస్టర్, ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టార్ కోనేరు హంపి రన్నరప్‌గా నిలిచింది. గురువారం మొనాకోలో ముగిసిన ఈ టోర్నీలో నిర్ణీత తొమ్మిది రౌండ్ల తర్వాత హంపి, అలెగ్జాండ్రా గొర్యాక్‌చినా (రష్యా), బత్ఖుయాగ్ మున్‌గున్‌తుల్ (మంగోలియా) 5.5 పాయింట్లతో సంయుక్తంగా అగ్రస్థానంలో నిలిచారు. మెరుగైన టైబ్రేక్ స్కోరు ఆధారంగా ర్యాంకింగ్‌ను నిర్ధారించగా... గొర్యాక్‌చినాకు టైటిల్ ఖరారైంది. హంపి రన్నరప్‌గా నిలిచింది. మున్‌గున్‌తుల్‌కు మూడో స్థానం లభించింది. చివరిదైన తొమ్మిదో రౌండ్‌లో హంపి 55 ఎత్తుల్లో బీబీసారా అసాబయెవా (కజకిస్తాన్)పై గెలిచింది. ఇదే టోర్నీలో ఆడిన హైదరాబాద్ గ్రాండ్‌మాస్టర్ ద్రోణవల్లి హారిక నాలుగు పాయింట్లతో ఎనిమిదో స్థానంలో నిలిచింది.

ఢిల్లీ క్యాపిటల్స్ మెంటార్‌గా పీటర్సన్

న్యూఢిల్లీ: ఐపీఎల్ టీమ్ ఢిల్లీ క్యాపిటల్స్ సహాయక సిబ్బందిలో మరో కొత్త వ్యక్తి చేరాడు. ఇంగ్లండ్ మాజీ క్రికెటర్ కెవిన్ పీటర్సన్‌ను క్యాపిటల్స్ మెంటార్‌గా నియమిస్తున్నట్లు ఫ్రాంచైజీ యాజమాన్యం ప్రకటించింది. 2009–2016 మధ్య పీటర్సన్ ఐపీఎల్ 36 మ్యాచ్‌లు ఆడాడు. ఇందులో మూడు సీజన్ల పాటు ఢిల్లీ (క్యాపిటల్స్) తరఫునే ఆడిన అతను బెంగళూరు, పుణే జట్లకూ ప్రాతినిధ్యం వహించాడు. 17 మ్యాచ్‌లలో ఢిల్లీకి కెప్టెన్‌గా వ్యవహరించిన పీటర్సన్ 11 ఏళ్ల తర్వాత అదే జట్టుకు ఇప్పుడు మెంటార్ బాధ్యతలు చేపడుతున్నాడు. ఓవరాల్‌గా టి20 కెరీర్‌లో పీటర్సన్ 200 మ్యాచ్‌లు ఆడి 5,695 పరుగులు సాధించాడు. ఆటగాడిగా ఐపీఎల్ కెరీర్ ముగించిన తర్వాత కూడా ఢిల్లీ టీమ్ యాజమాన్యంతో పీటర్సన్ మంచి సంబంధాలు కొనసాగించాడు. ఇంగ్లండ్‌లోని ప్రతిష్టాత్మక కౌంటీ టీమ్‌ను జీఎంఆర్ యాజమాన్యం కొనుగోలు చేయడంలో మధ్యవర్తిగా పీటర్సన్ కీలకపాత్ర పోషించాడు. ఈ క్రమంలో ఇప్పుడు ఐపీఎల్‌లో మళ్లీ మరో హోదాలో అడుగు పెడుతున్నాడు.

మరిన్ని క్రీడా వార్తలు సాక్షి ప్లస్ స్పోర్ట్స్ ఈ-పేపర్‌లో

బరువెక్కుతున్న బాల్యం

సాక్షి, హైదరాబాద్: తెలంగాణలో బాల్యం బరువుతో సతమతమవుతోంది. 'చైల్డ్‌హుడ్ ఒబేసిటీ రేటు'(పిల్లల్లో ఊబకాయం)లో దేశంలో తెలంగాణ రాష్ట్రమే నంబర్ 1 స్థానంలో నిలిచింది. పట్టణాలతోపాటు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని పిల్లల్లో కూడా ఊబకాయం సమస్య గణనీయంగా పెరిగింది. మొత్తంగా చూస్తే దేశంలో ఒబేసిటీ ఉన్న వ్యక్తులు తెలంగాణలోనే అధికంగా ఉన్నట్టుగా 2023–24 సోషియో–ఎకనమిక్ సర్వే నివేదికలో వెల్లడైంది. నేషనల్ ఫ్యామిలీ హెల్త్ సర్వే–4 (2015–16), 5 (2019–21)ని పోల్చిచూస్తే తెలంగాణలోని చిన్నారుల్లో 3.4 శాతం మందిలో (అంతకు ముందు 0.7 శాతం) ఊబకాయ సమస్య ఉన్నట్లు తేలింది. అంటే నాలుగేళ్లలోనే ఈ సమస్య 2.7 శాతం పెరిగింది. మార్చి 4న 'వరల్డ్ ఒబేసిటీ డే'గా జరుపుకొంటున్నారు. ఈ ఏడాది 'చేంజింగ్ సిస్టమ్స్ హెల్తియర్ లైవ్స్'నినాదంతో ఈ దినోత్సవాన్ని నిర్వహించనున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ పబ్లిక్ హెల్త్ (ఐఐపీహెచ్) హైదరాబాద్‌లోని 50 స్కూళ్లలో 6,000 మంది విద్యార్థులపై ఇటీవల అధ్యయనం నిర్వహించగా సంచలన విషయాలు వెలుగులోకి వచ్చాయి.

అత్యధిక ఊబకాయుల్లో మూడో స్థానంలో భారత్

- దేశంలో కోటిమంది ఊబకాయులు 5 - 19 ఏళ్ల లోపువారే...
- రాష్ట్రంలోని చిన్నారుల్లో 2.7 శాతం పెరిగిన ఒబేసిటీ
- అన్ని జబ్బులకు ఊబకాయమే మూలం: డా.బూర నర్సయ్యగౌడ్

చైల్డ్‌హుడ్ ఒబేసిటీ రేటులో తెలంగాణ టాప్

- ఐదు నుంచి 8 తరగతులు చదువుతున్న విద్యార్థుల్లో 35 శాతం మంది ఎలాంటి ఆటలు, శారీరక శ్రమ చేయడం లేదు. స్కూల్ నుంచి ఇంటికి వెళ్లాక కూడా 20 శాతం మంది పిల్లలు ఆటలు ఆడడం లేదు.
- పిల్లలు జంక్‌ఫుడ్‌కు అలవాటు పడుతుండటంతో ఒబేసిటీతోపాటు ఇతర ఆరోగ్య సమస్యలు పెరుగుతున్నాయి. తల్లిదండ్రులు కూడా జంక్‌ఫుడ్ నియంత్రణకు ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోవడం లేదు.
- చాలా పాఠశాలల్లో ఆట స్థలాలు లేవు. దీంతో పిల్లలు ఆడుకోవటం సాధ్యపడటం లేదు. ఇవన్నీ కలిపి పిల్లల్లో ఊబకాయానికి కారణమవుతున్నాయి.
- అత్యధిక ఊబకాయుల్లో అమెరికా, చైనా తర్వాత భారత్ మూడోస్థానంలో ఉందని గత ఏడాది లాన్‌సెట్ సంస్థ నిర్వహించిన అధ్యయనంలో తేలింది. దేశంలో తెలంగాణ మొదటి స్థానంలో ఉంది.
- దేశంలోని పట్టణ ప్రాంత ప్రజల్లో 70 శాతానికి పైగా అధిక బరువు వల్ల వచ్చే ఆరోగ్య సమస్యలతో బాధపడుతున్నారు.
- దేశంలో 8 కోట్ల మంది ఊబకాయులున్నారు. వీరిలో 5 నుంచి 19 ఏళ్లలోపు వారే కోటి మందికి పైగా ఉంటారని లాన్‌సెట్ లెక్కవేసింది.

ఐఐపీహెచ్ నివేదికలోని కీలకాంశాలు

- మనదేశంలో 2019 సంవత్సరంలో బరువు తగ్గించుకునేందుకు 20 వేల మంది 'వెయిట్‌లాస్ సర్జరీలు'చేయించుకున్నారు. అంతకు ముందు పదేళ్లలో మొత్తం 800 మంది మాత్రమే ఈ సర్జరీలు చేయించుకున్నారు.
- దేశంలోని వయోజనుల్లో 6.2 కోట్ల మంది మధుమేహ (డయాబెటిక్) సమస్యతో బాధపడుతున్నారు. వీరిలో 3 కోట్ల మంది ఊబకాయులున్నారు.
- నేషనల్ ఫ్యామిలీ హెల్త్ సర్వే–5 ప్రకారం.. పురుషుల్లో 44 (అంతకు ముందు 37.7 శాతం) శాతం, మహిళల్లో 41 శాతం (అంతకు ముందు 36 శాతం) మందిలో ఊబకాయ లక్షణాలున్నాయి.
- పిల్లల్లో ఊబకాయం రాకుండా ఉండాలంటే స్కూళ్లకు సైకిళ్లపై వెళ్లి రావడం, క్రమం తప్పకుండా నడక అలవాటు చేయాలని వైద్యులు సూచిస్తున్నారు.

ఊబకాయమే అన్ని జబ్బులకు మూలం

అన్ని జబ్బులకు ఊబకాయమే కారణం. ఇది క్రమంగా కోవిడ్ కంటే ప్రమాదకరంగా మారుతోంది. పశ్చిమ దేశాల్లో 40 బాడీమాస్ ఇండెక్స్ ఉన్నవారిలో వచ్చే ఆరోగ్య సమస్యలు, ఇండియాలో 30–35 బీఎంఐ ఉన్నవారికే వస్తున్నాయి. మనకు పొట్ట (పాట్ బెల్లీ), ఫ్యాటీ లివర్ సమస్యలు ఎక్కువ. పొట్ట కింది భాగం (అబ్డోమెన్)లో ఉండే బ్రౌన్ ఫ్యాట్ వల్ల గుండె జబ్బులు, డయాబెటిస్, హైపర్ టెన్షన్ వస్తాయి. మనదేశంలో చైల్డ్ ఒబేసిటీ వేగంగా పెరుగుతోంది. దీనివల్ల చిన్న వయసులోనే డయాబెటిస్, హైపర్ టెన్షన్ సమస్యలు వచ్చే ప్రమాదం 5 రెట్లు పెరుగుతోంది. ఊబకాయం బారిన పడకుండా ఉండాలంటే జీవనశైలిలో మార్పులు చేసుకోవటం అత్యవసరం. క్రమం తప్పకుండా వ్యాయామం, నడకతోపాటు జంక్‌ఫుడ్ జోలికి వెళ్లొద్దు. -డా.బూర నర్సయ్యగౌడ్, లాప్రోస్కోపిక్, బేరియాట్రిక్ సర్జన్, స్టార్ హాస్పిటల్స్

హైరైజ్‌బాద్..

61 అంతస్తులతో అత్యంత ఎత్తయిన భవనం

సాక్షి, హైదరాబాద్: ఆకాశహర్మ్యాలతో అంతర్జాతీయ నగరంగా విలసిల్లుతున్న హైదరాబాద్‌లో మరో భారీ ఆకాశ సౌధం ఆవిష్కృతం కానుంది. దక్షిణ భారతదేశంలోనే అత్యధిక అంతస్తులు కలిగిన భవనాన్ని ఫైనాన్షియల్ డిస్ట్రిక్ట్‌లో నిర్మించనున్నారు. హైదరాబాద్‌కు చెందిన సింక్ అనే సంస్థ 61 అంతస్తులతో ఈ భవనాన్ని నిర్మించనున్నట్లు సమాచారం. సుమారు 7.19 ఎకరాల్లో దీన్ని నిర్మించనున్నారు. 5 టవర్లలో అన్నీ 4 పడకగదులు ఉన్న ఫ్లాట్‌లను ఏర్పాటు చేయనున్నట్లు తెలిసింది. ఒక్కో ఫ్లాట్ 3,600 చదరపు అడుగుల్లో విస్తరించి ఉంటుంది. 'వాక్ టు వర్క్' కాన్సెప్ట్ తరహాలో ఈ ప్రాజెక్టును అభివృద్ధి చేస్తున్నారు. దక్షిణాదిలో ఇప్పటివరకు 59 అంతస్తుల నిర్మాణమే (క్యాండియర్ స్కైలైన్) పెద్దది కాగా.. ఇప్పుడు 61 అంతస్తుల అత్యంత ఎత్తయిన టవర్ హైదరాబాద్‌లో రానుండటం విశేషం.

రైల్వేస్టేషన్లలో ఎస్‌హెచ్‌జీల స్టాళ్లు

50 స్టేషన్లలో 50 స్టాళ్ల ఏర్పాటుకు ప్రతిపాదనలు

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలోని ప్రధాన రైల్వేస్టేషన్లలో తెలంగాణ మహిళా స్వయం సహాయక బృందాల (ఎస్‌హెచ్‌జీ) స్టాళ్లు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. తెలంగాణకు సంబంధించిన చేతివృత్తులు, ఉత్పత్తులు, ఇతర తినుబండారాలు వంటి వాటిని ప్రయాణికులకు అందుబాటులోకి తీసుకురానున్నారు. ఎస్‌హెచ్‌జీ గ్రూపుల్లోని మహిళలకు ఉపాధి కల్పన, తెలంగాణ బ్రాండ్‌కు ప్రచారంతో పాటు స్వయంసహాయక సంఘాలు తయారుచేసే ఉత్పత్తులకు గిరాకీ కల్పనకు ఇవి ఉపయోగపడతాయని అంచనా వేస్తున్నారు. తెలంగాణలో మొత్తం 50 రైల్వే స్టేషన్‌లో (ఒక్కో దాంట్లో ఒక్కోటి) 50 స్టాళ్ల ఏర్పాటుకు పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధిశాఖ నిర్ణయించింది. దీనికి సంబంధించిన ప్రతిపాదనలను మంత్రి సీతక్క చొరవతో తయారుచేయగా, వీటి ఏర్పాటుకు రైల్వే శాఖను గ్రామీణ దారిద్ర్యనిర్మూలన సంస్థ (సెర్ప్) సీఈవో దివ్య దేవరాజన్, ఇతర అధికారులు ఒప్పించారు. దీంతో మొదటి విడత విడతలో 14 స్టేషన్లలో స్టాళ్ల ఏర్పాటుకు రైల్వే శాఖ అనుమతులిచ్చింది. వీటిలో ఇప్పటికే ఆయా ప్రాంతాల్లో ఏడు స్టాళ్లను మహిళా సంఘాలు ప్రారంభించాయి. సికింద్రాబాద్ స్టేషన్‌లో పిండి వంటలు, ఘన్‌పూర్ స్టేషన్లో చేతి ఉత్పత్తులు, శంకర్‌పల్లిలో జూట్ బ్యాగులు, క్లాత్ బ్యాగులు, వికారాబాద్‌లో గాజులు, పూసలు, హారాలు... ఇలా ఒక్కో స్టేషన్లో భిన్నఉత్పత్తులు అందుబాటులోకి తెచ్చారు. ఇదిలా ఉంటే.. 28న ఖమ్మం స్టేషన్‌లో జూట్ బ్యాగులు, క్లాత్ బ్యాగులు, ఆసిఫాబాద్ స్టేషన్‌లో సకినాలు, లడ్డూలు, కారం పూస, ఇతర తినుబండారాల స్టాళ్లు అందుబాటులోకి రానున్నాయి. త్వరలోనే మిగతా చోట్ల కూడా ఈ స్టాళ్ల ఏర్పాటుకు పీఆర్‌ఆర్‌డీ శాఖ పరంగా ప్రయత్నాలు సాగుతున్నాయి.

కాలర్ ట్యూన్‌తో సైబర్ నేరాలు అరికట్టలేం

- టెక్నాలజీని బాధ్యతాయుతంగా వాడకుంటే భారీ విధ్వంసం: కేటీఆర్
- బెంగళూరులో ఆంత్రప్రెన్యూర్ టెక్ ఇన్నోవేషన్ సదస్సు

సాక్షి, హైదరాబాద్: సాంకేతిక ప్రగతితోపాటు సైబర్ నేరాలు కూడా పెరుగుతున్నాయని, కేవలం ఫోన్ కాలర్ ట్యూన్లతో వాటిని నియంత్రించలేమని బీఆర్‌ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ కేటీఆర్ అన్నారు. ఆన్‌లైన్ గ్యాంబ్లింగ్ వల్ల ఎంతో మంది ప్రాణాలు కోల్పోతున్నారని, వీటివల్ల చోటుచేసుకుంటున్న దుష్పరిణామాలు ఆపడం ప్రభుత్వాలకు పెద్ద సవాలుగా మారిందన్నారు. టెక్నాలజీ సామర్థ్యం అధికంగా ఉన్న యువత సైబర్ నేరాలకు ఎందుకు పాల్పడుతున్నదో ఆలోచించాలన్నారు. బెంగళూరులో గురువారం ప్రారంభమైన '2025 ఆంత్రప్రెన్యూర్ టెక్ ఇన్నోవేషన్ సదస్సు'లో కేటీఆర్ ప్రసంగించారు.

డిజిటల్ అక్షరాస్యతతో సమాన అవకాశాలు..: 'సాంకేతికత వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్నా ప్రతీ సాంకేతిక ఆవిష్కరణ వెనుక మానవ అవసరాలు, నైతిక విలువలు నిలకడగా ఉండాలి. ఏఐ, క్వాంటమ్ కంప్యూటింగ్ వంటి సాంకేతిక పరిణామాలు ప్రపంచాన్ని సమూలంగా మార్చబోతున్నాయి. సాంకేతికతను బాధ్యతగా ఉపయోగించకపోతే అది ప్రమాదకరంగా తయారవుతుంది. సామాజిక ప్రయోజనాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని టెక్నాలజీ అభివృద్ధి జరగాలి. టెక్నాలజీతో పర్యావరణంపై కలిగే ప్రభావం గురించి తగిన అధ్యయనం లేకుండా ముందుకెళ్తే భవిష్యత్తు ఇబ్బందికరంగా మారుతుంది. ప్రజలు తమ మాతృభాషల పట్ల జరుగుతున్న వివక్షపైనే కాకుండా సమాజంలో ఏర్పడుతున్న సరికొత్త విభజనపైనా దృష్టి సారించాలి. డిజిటల్ అంతరం పెరుగుతున్నకొద్దీ సమాజంలో మరింత విభజన వస్తుంది. డిజిటల్ అక్షరాస్యత ద్వారానే అందరికీ సమాన అవకాశాలు లభిస్తాయి' అని కేటీఆర్ వివరించారు.

అగ్ని, బ్రహ్మోస్‌లను చూసొద్దాం రండి

నేషనల్ సైన్స్ డేలో భాగంగా గచ్చిబౌలిలో విజ్ఞాన్ వైభవ్–2025 ఏర్పాటు

- నేడు ప్రారంభించనున్న రక్షణ మంత్రి రాజ్‌నాథ్.. పాల్గొననున్న సీఎం రేవంత్
- సుమారు 20 వేల మంది విద్యార్థులతో పాటు సామాన్యులు వీక్షించే అవకాశం

హైదరాబాద్‌లో తొలిసారి సైనిక ఆయుధాలు, విడిభాగాల ప్రదర్శన

ప్రళయ్ క్షిపణి

గచ్చిబౌలి: శత్రు దేశాల్లోని లక్ష్యాలను ఛేదించే అగ్ని, బ్రహ్మోస్ రకం క్షిపణులతోపాటు వివిధ యుద్ధట్యాంకులు, శతఘ్నులు, రాకెట్ లాంచర్లను దగ్గర నుంచి చూసే అవకాశం హైదరాబాద్‌వాసులకు లభించనుంది. నేషనల్ సైన్స్ డేను పురస్కరించుకొని విజ్ఞాన్ వైభవ్–2025 పేరిట గచ్చిబౌలి స్టేడియంలో రక్షణరంగ ఆయుధాలు, విడిభాగాల ప్రదర్శన శుక్రవారం రక్షణ మంత్రి రాజ్‌నాథ్‌సింగ్ చేతుల మీదుగా ప్రారంభం కానుంది. ఈ కార్యక్రమంలో సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి పాల్గొననున్నారు. అందుకు సంబంధించిన ఏర్పాట్లపై రంగారెడ్డి జిల్లా కలెక్టర్ నారాయణరెడ్డి గురువారం ఉన్నతస్థాయిలో సమీక్షించారు. త్రివిధ దళాల అవసరాల కోసం స్వదేశీ పరిజ్ఞానంతో కేంద్ర ప్రభుత్వరంగ సంస్థలైన డీఆర్‌డీఎల్, డీఆర్‌డీఓ, ఇస్రో, మిధాని, బీడీఎల్, బీఈఎల్, ఈసీఐఎల్ రూపొందించిన ఆయుధాలు, పరికరాలు, విడిభాగాలను విద్యార్థులు, సామాన్య ప్రజలు మూడు రోజులపాటు తిలకించవచ్చు. ఇందుకోసం 200 స్టాళ్లను ఏర్పాటు చేశారు. సుమారు 20 వేల మంది విద్యార్థులు ఈ వేడుకలను సందర్శిస్తారని అంచనా వేస్తున్నట్లు డీఆర్‌ఎడీఎల్ డైరెక్టర్ జనరల్ (మిస్సైల్స్ అండ్ స్ట్రాటజిక్ సిస్టమ్స్) రాజబాబు, డీఆర్‌డీఎల్ డైరెక్టర్ జీఏ శ్రీనివాసమూర్తి గురువారం విలేకరుల సమావేశంలో తెలిపారు. ఉదయం 9 గంటల నుంచి సాయంత్రం 6 గంటల వరకు ప్రదర్శన ఉంటుందన్నారు. అయితే తొలి రోజైన శుక్రవారం మాత్రం రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకున్న వారికే ప్రదర్శనను తిలకించే అవకాశం ఉంటుందని, మార్చి 1, 2 తేదీల్లో విద్యార్థులతోపాటు సామాన్య ప్రజలు చూడవచ్చని తెలిపారు.

యువతను ఆకర్షించే లక్ష్యంతో..: రక్షణ, ఏరోస్పేస్ టెక్నాలజీ రంగాల వైపు విద్యార్థులు, యువతను ఆకర్షించే లక్ష్యంతో డీఆర్‌డీఓ, ఏరోనాటికల్ సొసైటీ ఆఫ్ ఇండియా, కలాం ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ యూత్ ఎక్సలెన్స్ హైదరాబాద్‌లో తొలిసారి ఈ కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేశాయి. రక్షణరంగ పరిశ్రమలు ఎలా ఆధునిక సాంకేతికతను అందిపుచ్చుకుంటున్నాయన్న వివరాలను సైన్స్ డే ద్వారా విద్యార్థులకు వివరించనున్నాయి.

ప్రదర్శనలోని క్షిపణులు ఇవే..

- **అగ్ని–5:** అణ్వస్త్ర సామర్థ్యంగల ఖండాంతర క్షిపణి. 5 వేల కిలోమీటర్ల దూరంలోని లక్ష్యాలను ఛేదించగలదు.
- **రుద్రం–3 :** 550 కిలోమీటర్ల దూరంలోని లక్ష్యాలను ఛేదించేందుకు ఉపయోగపడుతుంది.
- **ప్రళయ్ :** ఉపరితలం నుంచి ఉపరితలంపై లక్ష్యాలను ఛేదించేందుకు ఉపయోగించే క్షిపణి. 400 కిలోమీటర్ల దూరంలోని లక్ష్యాలను ఛేదిస్తుంది.
- **బ్రహ్మోస్:** 10 మీటర్ల నుంచి 15 కిలోమీటర్ల ఎత్తు వరకు ప్రయాణిస్తూ 290 కిలోమీటర్ల దూరంలోని టార్గెట్‌లను నాశనం చేసే సామర్థ్యం ఉంది.
- **వరుణాస్త్ర :** యుద్ధనౌకల నుంచి ప్రయోగించే యాంటీ సబ్‌మెరైన్ టోర్పెడో. సుమారు 40 కిలోమీటర్ల దూరంలోని లక్ష్యాలను ఛేదిస్తుంది.

వీటితోపాటు ఎంబీటీ అర్జున్, నాగ్ రకానికి చెందిన యుద్ధట్యాంకర్లు, పలు శతఘ్నులు, రాకెట్ లాంచర్లు, తుపాకులు, వాటి విడిభాగాలను ప్రదర్శించనున్నారు.

స్ఫూర్తి కలిగించేందుకే..

కేంద్ర ప్రభుత్వం మేకిన్ ఇండియా, వికసిత్ భారత్ 2047 లక్ష్యంలో భాగంగా సైన్స్‌ను ప్రమోట్ చేస్తోంది. హైదరాబాద్‌లో రక్షణరంగ పరిశోధన సంస్థలు చాలా ఉన్నాయి. వాటిలో తయారయ్యే యుద్ధ సామగ్రిని విద్యార్థులు తిలకిస్తే స్ఫూర్తి పొంది శాస్త్ర, సాంకేతిక రంగాల వైపు మళ్లుతారని ఆశిస్తున్నాం. భవిష్యత్తులో భారత్‌ను ఈ రంగంలో లీడర్‌గా తీర్చిదిద్దే ఆవిష్కరణలతో ముందుకొస్తారని భావిస్తున్నాం. అందుకే ఎప్పుడూలేని విధంగా ఈ ప్రదర్శన ఏర్పాటు చేశాం.
–డాక్టర్ జి. సతీష్‌రెడ్డి, అధ్యక్షుడు, ఏరోనాటికల్ సొసైటీ ఆఫ్ ఇండియా

వికసిత్ భారత్ కోసం

రక్షణ రంగంలో స్వదేశీ ఉత్పత్తులు పెరిగితేనే వికసిత్ భారత్ కల సాకారమవుతుంది. అందుకోసం విద్యార్థులు, పరిశ్రమలను మరింతగా ప్రోత్సహించే ఉద్దేశంతో ఎగ్జిబిషన్ ఏర్పాటు చేశాం.
– యు.రాజబాబు, డైరెక్టర్ జనరల్, డీఆర్‌డీఎల్

క్షిపణుల తయారీకి ఏఐ సాయం

క్షిపణుల తయారీలో ఏఐ టెక్నాలజీని వాడుతున్నాం. ఒకసారి తయారు చేసిన మిసైల్‌ను మారుతున్న టెక్నాలజీకి అనుగుణంగా అప్‌గ్రేడ్ చేస్తాం. హైపర్‌సోనిక్ టెక్నాలజీలో రెండు నెలల క్రితం ఒక మిసైల్‌ను తయారు చేశాం. దాదాపు 20 ప్రాజెక్టులు పురోగతిలో ఉన్నాయి.
– జి.ఎ. శ్రీనివాసమూర్తి, డైరెక్టర్, డీఆర్‌డీఎల్

రియల్ టైమ్‌లో పట్టేస్తున్నారు!

ఫింగర్ ప్రింట్ మొబైల్ సెక్యూరిటీ డివైజ్‌లతో నేరగాళ్లకు చెక్

- **2** నెలల్లోనే 17 మంది వాంటెడ్ క్రిమినల్స్ గుర్తింపు
- వీటితోనే ఎనిమిది అనాథ శవాల జాడ కనుగొన్న పోలీసులు

సాక్షి, హైదరాబాద్: నేరస్తుల ఆట కట్టించటంలో తెలంగాణ పోలీసులు ఇతరులకంటే ఎప్పుడూ ఒక అడుగు ముందే ఉంటున్నారు. ప్రస్తుతం వీరు వాడుతున్న ఫింగర్ ప్రింట్ మొబైల్ సెక్యూరిటీ డివైస్‌లు నేరస్తులను గుర్తించటంలో అద్భుత ఫలితాలిస్తున్నాయి. క్షేత్రస్థాయిలో విధుల్లో ఉండే పోలీస్ సిబ్బందితోపాటు స్పెషల్ బ్రాంచి (ఎస్‌బీ) సిబ్బంది ఈ డివైజ్‌లు వాడుతున్నారు. అనుమానితుల వేలిముద్రలను తీసుకుని పోలీస్ డేటాబేస్‌లోని వేలిముద్రలతో సరిపోల్చి చూస్తున్నారు. దీంతో రియల్ టైంలోనే నేరస్తులను గుర్తించగలుగుతున్నారు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఈ ఏడాది జనవరి ప్రారంభం నుంచి ఫిబ్రవరి 15 వరకు ఫింగర్‌ప్రింట్ మొబైల్ సెక్యూరిటీ డివైజ్‌ల ద్వారా 17 మంది వాంటెడ్ క్రిమినల్స్‌ను గుర్తించారు. పాస్‌పోర్టు కోసం దరఖాస్తు చేసుకున్న వారి వివరాల తనిఖీ సమయంలోనూ ఎస్‌బీ సిబ్బంది ఈ డివైజ్‌లను వినియోగిస్తున్నారు. దరఖాస్తుదారుడు తనపై ఉన్న కేసుల వివరాలు దాచినా.. ఈ డివైజ్ ద్వారా పాత కేసులను గుర్తించవచ్చు. ఇటీవల ఇలా ఓ నేరస్తుడిని గుర్తించారు. అనాథ శవాల వివరాలు కనుక్కోవడం కోసం కూడా వీటిని వినియోగిస్తున్నారు. చనిపోయిన వారి వేలిముద్రల ఆధారంగా వారి వివరాలు గుర్తిస్తున్నారు. ఇలా ఈ ఏడాది ఇప్పటివరకు 8 అనాథ శవాల వివరాలు గుర్తించారు.

హెచ్‌సీయూలో కుప్పకూలిన పోర్టికో

గచ్చిబౌలి: హైదరాబాద్ సెంట్రల్ యూనివర్సిటీలో నూతన పరిపాలన భవనం పోర్టికో స్లాబ్ వేస్తుండగా ఒక్కసారిగా కుప్పకూలింది. శిథిలాల కింద పడటంతో 9 మంది కార్మికులకు తీవ్ర గాయాలయ్యాయి. చికిత్స నిమిత్తం బాధితులను ఓ ప్రైవేట్ ఆస్పత్రికి తరలించారు. వివరాలు ఇలా ఉన్నాయి.. రూ.50 కోట్ల వ్యయంతో హెచ్‌సీయూలో నాలుగంతస్తుల నూతన పరిపాలనా భవనం నిర్మాణం చేపడుతున్నారు. సీపీడబ్ల్యూ కాంట్రాక్టర్ 20 అడుగుల ఎత్తులో పోర్టికో కోసం గురువారం రాత్రి 8 గంటల సమయంలో స్లాబ్ వేస్తుండగా అది ఒక్కసారిగా కుప్పకూలింది. దీంతో స్లాబ్‌పైన ఉన్న కార్మికులు నేలనూ పడిపోయారు. ఈ ప్రమాదంలో జలంధర్, భగవాన్, సంజయ్, కరణ్, ఈశ్వర్, దీనా, యూనుస్, మాధవ్, మనోజ్ తీవ్రంగా గాయపడ్డారు. వీరిని గచ్చిబౌలి పోలీసులు నల్లగండ్లలోని సిటిజన్ ఆస్పత్రికి తరలించారు. క్షతగాత్రులెవరికీ ప్రాణాపాయం లేదని గచ్చిబౌలి ఇన్‌స్పెక్టర్ హబీబుల్లాఖాన్ తెలిపారు.

నాణ్యతా లోపంతోనే..

పోర్టికో కూలిన విషయం తెలిసిన వెంటనే హెచ్‌సీయూ సెక్యూరిటీ విభాగం, అధికారులు, విద్యార్థులు, పోలీసులు ఘటనా స్థలానికి చేరుకుని సహాయక చర్యల్లో పాల్గొన్నారు. అంబులెన్సులు, ఫైరింజిన్‌కు సమాచారం ఇచ్చారు. నాణ్యతా లోపంతోనే భవనం పోర్టికో కుప్పకూలిందని హెచ్‌సీయూ విద్యార్థులు ఆరోపిస్తున్నారు. క్యాంపస్‌లోకి ఎవరినీ అనుమతించకపోవడంతోనే ఇష్టానుసారంగా నిర్మాణాలు చేస్తున్నారని ఆరోపించారు. బాధ్యులపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేశారు.

Published and Printed by Dhananjaya Reddy Rakkasi on behalf of Jagati Publications Limited, Published at Jagati Publications Limited, Survey No 300/E, Timmapur Village&Mandal, Karimnagar Dist–505527, T.G., and Printed at Jagati Publications Limited Survey No 300/E, Timmapur Village&Mandal, Karimnagar Dist–505527 T.G.,
EDITOR: Dhananjaya Reddy Rakkasi, (Responsible for selection of News under the PRB Act), Phone No. 0878 - 2223017, Fax No. 0878 – 2223019. RNI Regn No. TELTEL/2008/23800.

సాక్షి ప్లస్
శుక్రవారం : 28-2-2025

జైనుల శైలి గణపతి విగ్రహం

ఆధ్యాత్మికం.. అందం... పర్యాటకం

- గోదావరి తీరంలో శ్రీరాంసాగర్ బ్యాక్‌వాటర్ వద్ద చూడచక్కని ప్రాంతాలు
- బోటింగ్ ఏర్పాటు చేస్తే కందకుర్తి త్రివేణి సంగమం, బాసర సరస్వతి, ఉమ్మెడలో చారిత్రక ఆనవాళ్లు, విదేశీ పక్షులు, కృష్ణ జింకల కనువిందు
- ప్రభుత్వం దృష్టిసారిస్తే తక్కువ ఖర్చుతో పర్యాటకులను ఆకర్షించే అవకాశం

సాక్షి ప్రతినిధి, నిజామాబాద్: చారిత్రక ప్రాధాన్యం కలిగిన ఇందూరు ప్రాంతంలో ఆధ్యాత్మిక, చారిత్రక, ప్రకృతి పర్యాటకాభివృద్ధికి పుష్కలమైన అవకాశాలున్నాయి. శ్రీరాంసాగర్ జలాశయంలో బోటింగ్ ఏర్పాటు చేసి.. ఎగువనున్న బాసర వరకు సేవలందిస్తే.. పర్యాటకులు చూడదగిన చక్కని ప్రాంతాలున్నాయి. కేవలం 50 కిలోమీటర్ల పరిధిలో గోదావరి ఒడ్డున నిజామాబాద్, నిర్మల్ జిల్లాల మధ్యలో అనేక అందాలను ఆస్వాదించవచ్చు. చాలా తక్కువ ఖర్చుతోనే పెద్ద ఎత్తున పర్యాటకాభివృద్ధి చేసే అవకాశాలున్నాయి. ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా ఈ దిశగా ముందుకు వెళ్లాలని డిమాండ్లు వస్తున్నాయి. బోటింగ్ ఏర్పాటుపై కొన్నేళ్లుగా అధికారులు ప్రతిపాదనలు పంపించారు. పర్యాటక శాఖ ఉన్నతాధికారులు పర్యటించి పర్యాటకాభివృద్ధికి పుష్కల అవకాశాలు ఉన్నాయంటూ ఆమోదం తెలిపారు. అటవీశాఖ అధికారులు కూడా పర్యాటకాభివృద్ధికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. ప్రస్తుతం కావల్సిందల్లా ప్రభుత్వ సంకల్పం ఒక్కటే.

దేశంలోనే పేరెన్నికగన్న బాసర..

నిజామాబాద్ జిల్లా నవీపేట మండలం యంచ గ్రామం నుంచి గోదావరి అవతలి ఒడ్డునున్న బాసర సరస్వతీ మాత ఆలయానికి భక్తుల తాకిడి నిరంతరం ఉంటోంది. ఇక్కడ వివిధ రాష్ట్రాల వారు తమ చిన్నారులకు అక్షరాభ్యాసం చేయించేందుకు తరలి వస్తుంటారు. బాసర క్షేత్రం దేశంలోనే పేరెన్నికగన్నది కావడం గమనార్హం. విదేశాల్లో ఉండేవారు సైతం తమ చిన్నారుల అక్షరాభ్యాసం కోసం ఇక్కడికి వస్తుండడం విశేషం.

శ్రీరాంసాగర్.. ఎకో టూరిజం..

శ్రీరాంసాగర్ డ్యామ్‌తో పాటు జలాశయం ఎగువ భాగంలో జింకలు, నెమళ్లు, నక్కలు, కుందేళ్లు, విదేశీ వలస పక్షులు సందడి చేస్తాయి. వీటిని చూసేందుకు వచ్చే పర్యాటకులకు తగిన సౌకర్యాలు కల్పించాల్సిన ఆవశ్యకత ఉంది. బాల్కొండ, నందిపేట, డొంకేశ్వర్ మండలాల్లోని జలాల్‌పూర్, ఉమ్మెడ, గాదేపల్లి, జీజీ నడ్కుడ గ్రామాల వద్ద బోటింగ్ పాయింట్, రెస్టారెంట్లు, రిసార్టులు, వ్యూ పాయింట్ల ఏర్పాటు కోసం గతంలోనే అటవీ, పర్యాటక అధికారులు స్థలాలను పరిశీలించారు. డ్రోన్ సర్వే చేశారు. ఈ ప్రాజెక్టు కోసం ప్రభుత్వం 2023 జూలైలో 26 ఎకరాలు కేటాయిస్తున్నట్లు ప్రకటించింది. పర్యాటకుల రాత్రి బస కోసం డొంకేశ్వర్ మండలం గాదేపల్లి వద్ద 18 ఎకరాలు, నందిపేట మండలం ఉమ్మెడ వద్ద గెస్ట్ హౌస్‌ల కోసం 5 ఎకరాలు, బోటింగ్ పాయింట్ల కోసం బాల్కొండ మండలం జలాల్‌పూర్ వద్ద 3 ఎకరాలు కేటాయించాలని నిర్ణయించారు. ఇందుకోసం గతంలోనే అటవీ, రెవెన్యూ, నీటిపారుదల శాఖల అధికారులు పరిశీలించినా కార్యరూపం దాల్చలేదు. కార్పొరేట్ సోషల్ రెస్పాన్సిబిలిటీ లేదా ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు భాగస్వామ్యంతో చేస్తే ఎలా ఉంటుందనే విషయమై ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసినప్పటికీ పట్టాలెక్కలేదు.

మూడు రాష్ట్రాల నుంచి మూడు నదులు..

రెంజల్ మండలం కందకుర్తి వద్ద పవిత్ర గోదావరి నది మహారాష్ట్ర నుంచి తెలంగాణలోకి ప్రవేశిస్తుంది. ఇదేచోట మంజీర, హరిద్ర నదులు గోదావరిలో కలుస్తున్నాయి. మూడు నదులు కలిసే ఈ త్రివేణి సంగమంలో భక్తులు పవిత్ర స్నానాలు చేసేందుకు తెలంగాణ, మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక రాష్ట్రాలకు చెందిన భక్తులు వస్తున్నారు. ప్రతి శుక్ర, ఆదివారాల్లో భక్తులు ఎక్కువగా వస్తుంటారు. మరోవైపు ఇక్కడ ఆర్‌ఎస్‌ఎస్ వ్యవస్థాపకుడు డాక్టర్ కేశవరామ్ బలిరామ్‌పంత్ హెడ్గేవార్ పూర్వీకుల ఇల్లు ఉంది. ఆర్‌ఎస్‌ఎస్ ఆవిర్భవించి ఈ ఏడాది విజయదశమికి వందేళ్లు పూర్తవుతున్న నేపథ్యంలో.. ఇక్కడ రూ.12 కోట్లతో స్ఫూర్తి మందిరం నిర్మిస్తున్నారు.

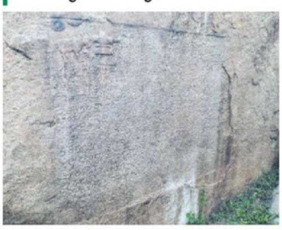

శ్రీరాంసాగర్ బ్యాక్‌వాటర్ ప్రాంతంలో జింకలు

విదేశీ పక్షులు

ఉమ్మెడలో కొత్త రాతియుగం ఆనవాళ్లు.. కల్యాణి చాళుక్యుల శాసనాలు

కల్యాణి చాళుక్యుల ఉమ్మెడ-1 శాసనం

నిజామాబాద్ జిల్లా నందిపేట మండలం ఉమ్మెడ గ్రామం వద్ద గోదావరి ఒడ్డున 'కొత్త తెలంగాణ చరిత్ర బృందం' ప్రతినిధులు గత ఏడాది 4,500 ఏళ్ల నాటి కొత్తరాతియుగం ఆనవాళ్లను, వాటికి సమీపంలో మరో రెండు చోట్ల కల్యాణి చాళుక్యుల శాసనాలను కనుగొన్నారు. కొత్తరాతియుగం ఆనవాళ్లకు సంబంధించి నూరుడు గుంటలు, రాతి బొద్దులు కనుగొన్నారు. ఉమ్మెడ వద్ద ప్రాచీన ఉమామహేశ్వర ఆలయానికి 100 మీటర్ల దూరంలో కొత్తగా మరో రెండు కల్యాణి చాళుక్య శాసనాలను గుర్తించారు. ఉమ్మెడ-1 శాసనాన్ని 5వ త్రిభువనమల్ల విక్రమాదిత్యుడు వేయించినట్లు గుర్తించారు. 17 పంక్తులున్న ఈ శాసనంలో లిపి తెలుగున్నడం (తెలుగు అర్థాన్నే కన్నడ భాషలో) ఉంది. ఉమ్మెడ కాలభైరవ స్వామి ఆలయం సమీపంలో రాతిగుండుపై 5 అడుగుల వెడల్పు, 4 అడుగుల ఎత్తులో వేశారు. దీన్ని 5వ త్రిభువనమల్ల విక్రమాదిత్యుడు 1,008–1,014 ఏళ్ల మధ్య వేయించాడు. ఒకటో జగదేకమల్లుని కాలంలో ఉమ్మెడ-2 శాసనం వేశారు. దీన్ని గణపతి గుండు శాసనంగా చరిత్ర బృందం తెలిపింది. దీన్ని ఉమ్మెడ శివారులోని కాలభైరవస్వామి ఆలయం సమీపంలో కనుగొన్నారు. చారిత్రక ఆనవాళ్లు ఉన్న తమ ప్రాంతాన్ని పురాతత్వ పర్యాటక ప్రాంతంగా ప్రభుత్వం అభివృద్ధి చేయాలని ఇక్కడి ప్రజలు కోరుతున్నారు. ఉమ్మెడ గ్రామస్తులే ఈ ప్రాంతాన్ని సంరక్షించుకుంటున్నారు. ఇక్కడ ఎవ్వరూ మద్యం తాగరాదని సూచిక బోర్డు సైతం ఏర్పాటు చేశారు. చరిత్రకారులను ఇక్కడికి తీసుకొచ్చిన ఉమ్మెడ గ్రామస్తులే కొత్తరాతియుగం ఆనవాళ్లను, కల్యాణి చాళుక్యుల శాసనాలను డీకోడ్ చేయించడం విశేషం.

కల్యాణి చాళుక్యుల కాలంనాటి పంచముఖ ఆంజనేయస్వామి విగ్రహం

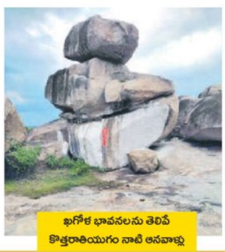
కల్యాణి చాళుక్యుల కాలంనాటి హనుమంతుడి విగ్రహం

ఉమ్మెడ వద్ద శ్రీరాంసాగర్ బ్యాక్‌వాటర్‌లో ప్రతి వేసవిలో బయటపడే ప్రాచీన ఉమామహేశ్వర ఆలయం

కల్యాణి చాళుక్యుల కాలంనాటి కాలభైరవ స్వామి ఆలయం

ఖగోళ భావనలను తెలిపే కొత్తరాతియుగం నాటి ఆనవాళ్లు

'బార్'.. వార్

అసోసియేషన్, కౌన్సిల్ మధ్య ఎన్నికల వివాదం

- ఎలక్షన్లు నిర్వహించే అధికారం లేదంటున్న సంఘాలు
- చట్ట ప్రకారమే నిర్వహిస్తున్నామంటున్న బార్ కౌన్సిల్
- అసోసియేషన్ ఎన్నికలపై హైకోర్టు స్టేటస్ కో
- తదుపరి విచారణ మార్చి 4కి వాయిదా

గురువారం హెచ్ సి ఏ ఏ హాల్ లో అధ్యక్షుడు రవీందర్ రెడ్డి తో కొండల్ రెడ్డి, కృష్ణ తదితరులు

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా వివిధ కోర్టుల న్యాయవాద సంఘాల ఎన్నికల అంశం బార్ కౌన్సిల్, బార్ అసోసియేషన్ల మధ్య వివాదానికి దారితీసింది. అసలు కౌన్సిల్‌కు ఎన్నికలు నిర్వహించే అధికారమే లేదని అసోసియేషన్లు వాదిస్తున్నాయి. చట్టప్రకారమే ఎలక్షన్లు నిర్వహిస్తున్నామని, ఇతర రాష్ట్రాల్లోనూ ఉన్న విధంగా ఇక్కడ మోడల్ బైలాస్ అమలు చేస్తున్నామన్నది కౌన్సిల్ వాదన. ఆరేళ్లుగా కౌన్సిల్‌కు ఎన్నికలు నిర్వహించకుండా నిబంధనలకు విరుద్ధంగా కొనసాగుతూ మోడల్ బైలాస్ పేర అసోసియేషన్లపై పెత్తనం చెలాయించడం సమంజసం కాదని సంఘాలు పేర్కొంటున్నాయి. 2018కి ముందు సంఘానికి రెండేళ్ల కాలపరిమితి ఉండేదని, కార్యవర్గ తీర్మానం మేరకు ఏడాదికి కుదించారని రంగారెడ్డి బార్ అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడు కొండల్‌రెడ్డి పేర్కొన్నారు. అయితే, ఇప్పుడు ఆ కాలపరిమితిని రెండేళ్లకు పెంచాలని ఏకగ్రీవంగా కోరితే ఎందుకు ఆమోదించరని ప్రశ్నిస్తున్నారు. రంగారెడ్డి బార్ అసోసియేషన్ ఒక్కటే కాదని, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పలు సంఘాలు రెండేళ్ల కాలపరిమితి కావాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాయని వెల్లడించారు. కాలపరిమితి పెంపుపై బార్ కౌన్సిల్‌కు విజ్ఞప్తి చేసినా పట్టించుకోకపోవడంతో హైకోర్టును ఆశ్రయించాల్సి వచ్చిందన్నారు. అసోసియేషన్లకు బైలాస్ ప్రత్యేకంగా ఉన్నాయని, బార్ కౌన్సిల్ అమలు చేయాల్సిన అవసరం లేదని చెప్పారు. బార్ కౌన్సిల్ ఎన్నికలు నిర్వహించకుండా ఏళ్లుగా కొనసాగుతుండటాన్ని అసోసియేషన్లు తప్పు బడుతున్నాయి. ఆరేళ్లకుపైగా కమిటీ ఎలక్షన్లు నిర్వహించడం లేదని, దీనిపై కూడా హైకోర్టులో పిటిషన్ పెండింగ్‌లో ఉందని పేర్కొంటున్నాయి. మరోవైపు మోడల్ బైలాస్‌ను అమలుచేసి ఒకరికి ఒకే చోట ఓటు ఉండేలా చర్యలు తీసుకున్నామని బార్ కౌన్సిల్ చెబుతోంది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా బార్ అసోసియేషన్లకు ఒకేసారి ఎన్నికలు నిర్వహించే ఏర్పాట్లు చేసి, ఒక ప్రత్యేక విధానాన్ని తీసుకొచ్చామని వెల్లడిస్తోంది. చట్ట ప్రకారమే ముందుకు వెళ్తున్నామని, కోర్టు ఆదేశాల మేరకు ఎన్నికలు నిర్వహిస్తామని పేర్కొంటోంది.

మార్చి 4 వరకు యథాతథస్థితి..

బార్ అసోసియేషన్లు, బార్ కౌన్సిల్ మధ్య నెలకొన్న ఎన్నికల వివాదంపై విచారణ వచ్చే నెల 4కు వాయిదా పడింది. బార్ అసోసియేషన్ల ఎన్నికల్లో జోక్యం చేసుకోకుండా బార్ కౌన్సిల్‌ను నిరోధించాలని, అసోసియేషన్ల కాలపరిమితిని రెండేళ్లు పెంచలేమంటూ కౌన్సిల్ ఇచ్చిన ఆదేశాలను కొట్టివేస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేయాలని కోరుతూ రంగారెడ్డి జిల్లా కోర్టు బార్ అసోసియేషన్‌తో పాటు 24 వివిధ కోర్టుల అసోసియేషన్లు పిటిషన్ దాఖలు చేశాయి. 'రాష్ట్రంలోని బార్ అసోసియేషన్లపై బార్ కౌన్సిల్ నిబంధనలు విధించడం న్యాయవాదుల చట్టం 1961లోని నిబంధనలకు విరుద్ధం.. చట్టప్రకారం బార్ అసోసియేషన్ల రోజువారీ కార్యకలాపాల్లో, ఎన్నికల్లో జోక్యం చేసుకునే అధికారం కౌన్సిల్‌కు లేదు. వివిధ అసోసియేషన్లకు వాటి సొంత నిబంధనలున్నాయి. సొసైటీల రిజిస్ట్రేషన్ చట్టం కింద అసోసియేషన్లు నమోదయ్యాయి. ఆ మేరకు విధులు నిర్వహిస్తాయి. బార్ కౌన్సిల్‌లు అసోసియేషన్ల కార్యకలాపాల్లో, ఎన్నికల్లో జోక్యం వద్దని 2015లోనే బీసీఐ రాష్ట్ర బార్ కౌన్సిళ్ల కార్యదర్శులకు లేఖ రాసింది. అయినా రాష్ట్ర కౌన్సిళ్లు జోక్యం చేసుకుంటున్నాయి. బార్ అసోసియేషన్లు కమిటీ పదవీకాలాన్ని రెండేళ్లకు పెంచాలని రాష్ట్రంలోని పలు అసోసియేషన్లు తీర్మానించాయి. ఈ మేరకు బార్ కౌన్సిల్‌కు వినతి పత్రం సమర్పించినా తిరస్కరిస్తూ.. మార్చి 31న ఎన్నికలు నిర్వహిస్తామని తెలిపింది. దీంతో విధిలేని పరిస్థితిలో కోర్టును ఆశ్రయించాం' అని పేర్కొన్నాయి. ఈ పిటిషన్‌పై న్యాయమూర్తి జస్టిస్ బి.విజయ్‌సేన్‌రెడ్డి గురువారం మరోసారి విచారణ చేపట్టారు. అసోసియేషన్ల తరఫున సీనియర్ న్యాయవాది అయ్యాడపు రవీందర్‌రెడ్డి, సునీల్, హరీశ్ వాదనలు వినిపించారు. వాదనలు విన్న న్యాయమూర్తి.. అసోసియేషన్ల ఎన్నికలపై యథాతథస్థితి విధిస్తూ, విచారణ వాయిదా వేశారు. అనంతరం హైకోర్టు అడ్వకేట్స్ అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడు ఎ.రవీందర్‌రెడ్డితో రంగారెడ్డి అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడు కొండల్‌రెడ్డి, గులగారి కృష్ణ సమావేశం అయ్యారు.

కేదార్ మృతిపై కేటీఆర్ మౌనమేల?

టీపీసీసీ మీడియా చైర్మన్ రామ్మోహన్‌రెడ్డి

సాక్షి, హైదరాబాద్: ట్విట్టర్‌లో ప్రతి అంశంపై స్పందించే కేటీఆర్.. డ్రగ్స్ కేసులో ఉన్న సినీ నిర్మాత కేదార్ దుబాయ్‌లో చనిపోతే ఎందుకు మాట్లాడటం లేదని టీపీసీసీ మీడియా చైర్మన్ సామ రామ్మోహన్‌రెడ్డి ప్రశ్నించారు. ఆయన గురువారం గాంధీభవన్‌లో విలేకరులతో మాట్లాడారు. కేదార్‌కు.. కేటీఆర్ బావమరిది రాజ్ పాకాలకు దగ్గరి సంబంధం ఉన్నట్లు గతంలో ప్రచారం జరిగిందని చెప్పారు. కేదార్ మృతి సంఘటనలో కేటీఆర్, ఆయన మనుషులకు ఎలాంటి ప్రమేయం లేకపోతే విచారణ జరపాలని ప్రభుత్వాన్ని అడగాలి కదా? అని ప్రశ్నించారు. కేదార్ దుబాయ్‌లో చనిపోయినప్పుడు బీఆర్ ఎస్ మాజీ ఎమ్మెల్యే, కేటీఆర్ నమ్మినబంటు అక్కడే ఉన్నాడా? లేదా? అనేది చెప్పాలని నిలదీశారు. త్వరలో ఈ మరణానికి గల కారణాలు బయటకు వస్తాయని రామ్మోహన్ స్పష్టం చేశారు.

సిటీ లాయర్స్ ఇంటర్ కోర్టు క్రికెట్ టోర్నమెంట్లో విజయం సాధించిన హైకోర్టు లాయర్స్ జట్టుకు కప్పును అందజేస్తున్న జస్టిస్ పుల్ల కార్తీక్, జస్టిస్ లక్ష్మీనారాయణ అలిశెట్టి

వరంగల్-ఖమ్మం-నల్లగొండ ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్సీ స్థానంలో...

జిల్లా	ఓటర్లు	పోలైనఓట్లు	శాతం
సిద్దిపేట	166	156	93.98
జనగామ	1,002	945	94.31
హనుమకొండ	5,215	4,780	91.66
వరంగల్	2,352	2,214	94.13
మహబూబాబాద్	1,663	1,571	94.47
భూపాలపల్లి	329	308	93.62
ములుగు	628	583	92.83
భద్రాద్రికొత్తగూడెం	2,022	1,858	91.89
ఖమ్మం	4,089	3,804	93.03
యాదాద్రి భువనగిరి	984	950	96.54
సూర్యాపేట	2,664	2,530	94.97
నల్లగొండ	4,683	4,433	94.66
మొత్తం	25,797	24,132	93.55

కరీంనగర్-ఆదిలాబాద్-మెదక్-నిజామాబాద్

	పట్టభద్రుల స్థానం...			ఉపాధ్యాయ స్థానం...		
జిల్లా	ఓటర్లు	పోలైనఓట్లు	శాతం	ఓటర్లు	పోలైనఓట్లు	శాతం
ఆసిఫాబాద్	6,137	4,546	74.08	470	424	90.21
మంచిర్యాల	30,921	20,811	67.30	1,664	1,527	91.77
ఆదిలాబాద్	14,935	10,375	69.47	1,593	1,478	92.78
నిర్మల్	17,141	12,088	70.52	1,966	1,614	82.10
నిజామాబాద్	31,574	24,388	77.24	3,751	3,468	92.46
కామారెడ్డి	16,410	12,820	78.12	2,011	1,883	93.64
జగిత్యాల	35,281	24,862	70.47	1,769	1,635	92.43
పెద్దపల్లి	31,037	21,259	68.50	1,111	1,049	94.42
కరీంనగర్	71,545	46,247	64.64	4,305	3,871	89.92
రాజన్న సిరిసిల్ల	22,397	15,394	68.73	950	899	94.63
సంగారెడ్డి	25,652	18,774	73.19	2,690	2,490	92.57
మెదక్	12,472	9,387	75.26	1,347	1,280	95.03
సిద్దిపేట	32,589	23,736	72.83	3,212	3,046	94.83
హన్మకొండ	4,585	3,445	75.14	166	154	92.77
జయశంకర్ భూపాలపల్లి	2,483	1,974	79.50	83	77	92.77
మొత్తం	3,55,159	2,50,106	70.42	27,088	24,895	91.90

భవహరుని రథోత్సవం.. భక్తకోటి పరవశం

శ్రీశైలం పురవీధుల్లో శ్రీ భ్రమరాంబ మల్లికార్జున స్వామి వార్ల రథోత్సవం

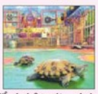

గుంటూరు జిల్లా అమరావతిలో అమరేశ్వరస్వామి రథోత్సవం

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా భీమవరంలో ఉమాసోమేశ్వర స్వామి రథోత్సవం

శివనామస్మరణతో భక్తకోటి పరవశించింది. మహాశివరాత్రి వేడుకల్లో భాగంగా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ప్రధాన శైవక్షేత్రాల్లో గురువారం రథోత్సవాలు కనులపండువగా జరిగాయి. లక్షలాది భక్తుల హరనామస్మరణతో దిక్కులు పిక్కటిల్లాయి.

క్లుప్తంగా...

శివయ్య సేవలో తాబేళ్లు

మహాశివరాత్రిని పురస్కరించుకుని గురువారం తిరుపతి రూరల్ మండలం లోని ఓ శివాలయంలో రెండు తాబేళ్లు పరమేశ్వరుడిని దర్శించుకున్నాయి. ఓ భక్తుడు తాను పెంచుకుంటున్న తాబేళ్లను ఆలయానికి తీసుకురాగా..కాసేపు ఆలయ ప్రాంగణంలో తాబేళ్లు తిరాగాయి. భక్తులు ఈ దృశ్యాన్ని చూసి ఎంతో మురిసిపోయారు. ఈ దశ్యాలను సాక్షి కెమెరా క్లిక్ మనిపించింది. – మోహన్ కృష్ణ కేతారి, సాక్షి ఫోటోగ్రాఫర్, తిరుపతి

శివ..శివా.. ఇదేమి అపచారం?

శ్రీకాళహస్తి: శ్రీకాళహస్తి శివరాత్రి బ్రహ్మోత్సవాల్లో భాగంగా ఆలయం సమీపంలో అధికారులు ఏర్పాటు చేసిన ఫ్లెక్సీలో అపచారం చేశారు. త్రినేత్రుడిగా పేరున్న శివయ్యకు మూడు కళ్లు ఉంటాయని భక్తులందరికీ తెలుసు. కానీ శ్రీకాళహస్తిలో ఆలయ అధికారులు భక్తుల మనోభావాలు దెబ్బతినేలా ఫ్లెక్సీలో మూడు చేతులు, మూడు కాళ్లతో ఉన్న శివయ్య చిత్రాన్ని ఏర్పాటుచేయడంపై సర్వత్రా విమర్శలు వచ్చాయి. ఈ చిత్రం సోషల్ మీడియాలో వైరల్ కావడంతో వెంటనే ఆ ఫ్లెక్సీలను ఆలయ అధికారులు తొలగించారు.

కన్నప్ప కొండపై క్షుద్రపూజల కలకలం

శ్రీకాళహస్తి: శ్రీకాళహస్తీశ్వరాలయానికి అనుబంధంగా ఉన్న కన్నప్ప కొండపై బుధవారం రాత్రి క్షుద్ర పూజలు కలకలం రేపాయి. మహాశివరాత్రిని పురస్కరించుకుని కొండమీద ప్రతిష్ఠించిన శివలింగం వద్ద తమిళనాడుకు చెందిన ఓ అఘోరా విచిత్ర పూజలు నిర్వహించాడు. ఇది సోషల్ మీడియాలో వైరల్ కావడంతో సర్వత్రా చర్చ జరుగుతోంది. అఘోరా లాగా వేషధారణలో ఉన్న ఓ వ్యక్తి తల మీద నిమ్మకాయ, దానిపైన కర్పూరం వెలిగించుకుని మంత్రోచ్ఛారణలు చేస్తూ పూజలు చేశాడు. శివలింగం ముందు అనేక నిమ్మకాయలను నక్షత్రం లాగా పెట్టి మధ్యలో కర్పూరాలు వెలిగిస్తూ ఏదో మంత్రాలు చదువుతూ పూజలు చేయడం భక్తులను భయభ్రాంతులకు గురి చేసింది. ఆలయ సిబ్బంది, సెక్యూరిటీ ఎవరూ ఆ అఘోరాను ప్రశ్నించలేదు.

భద్రతా ఏర్పాట్ల కోసం రూ.16.96 కోట్లు

సాక్షి, అమరావతి : భద్రతా ఏర్పాట్ల కోసం ఇంటెలిజెన్స్ విభాగానికి ప్రభుత్వం రూ.16.96 కోట్లు విడుదల చేసింది.. ఈ మేరకు హోమ్ శాఖ గురువారం రెండు వేర్వేరు ఉత్తర్వులిచ్చింది.

సింహపురి ఆభరణాలు భళా..

స్వర్ణాభరణాల తయారీలో దక్షిణాది రాష్ట్రాల్లో సింహపురి రెండో స్థానాన్ని ఆక్రమించింది. ఇక్కడ లభించే వినూత్న డిజైన్లకు దేశవ్యాప్తంగా మంచి క్రేజ్ ఉంది. స్థానికంగా స్థిరపడిన మార్వాడీలు, జైన్లు.. ఇక్కడి వారు అందించే ముడి సరుకుతో ఆభరణాలను తయారు చేస్తూ స్వర్ణకారులు, ముస్లింలు ఉపాధి పొందేవారు. అయితే కాలక్రమేణా వీరి స్థానాన్ని బెంగాలీలు ఆక్రమిస్తున్నారు. ఫలితంగా ఎన్నో ఏళ్లుగా ఇదే వృత్తిని నమ్ముకున్న తయారీదారులు ప్రస్తుతం జీవనోపాధి కోల్పోయి నానా అగచాట్లు పడుతున్నారు.

నెల్లూరు జిల్లాలో ప్రత్యేకంగా రూపొందినవి..

- ఇతర రాష్ట్రాలు, దేశాలకు ఎగుమతి
- 50 ఏళ్లకుపైగా చరిత్ర
- దక్షిణాదిలో రెండో స్థానంలో నెల్లూరు
- తయారీలో బెంగాలీలవైపే ప్రస్తుతం మొగ్గు
- జీవనోపాధి కోల్పోతున్న స్థానిక స్వర్ణకారులు

నెల్లూరు (పొగతోట): స్వర్ణాభరణాల తయారీకి కేరాఫ్‌గా నెల్లూరు నిలుస్తోంది. దక్షిణాదిలో కోయంబత్తూరు తర్వాతి స్థానం నెల్లూరుదే కావడం విశేషం. చెన్నై సైతం మూడో స్థానంలో ఉందంటే ఇక్కడ రూపొందించే ఆభరణాలకు ఎంత డిమాండ్ ఉందో అర్థం చేసుకోవచ్చు. వాస్తవానికి 50 ఏళ్ల నుంచే జిల్లాలో నిష్ణాతులు పాతుకుపోయారు. పెద్ద, చిన్న, అతి సూక్ష్మ ఆభరణాల తయారీలో ఇక్కడి స్వర్ణకారులు ప్రావీణ్యం సాధించారు. అర గ్రాము, గ్రాముతో చిన్న కమ్మలు, నెక్లెస్‌లు, స్టోన్ ఐటమ్స్‌ను రూపొందించడంలో చేయి తిరగడంతో వీటిని సింగపూర్, మధ్య ప్రాచ్య దేశాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నారు. జిల్లాలో నెలకు రూ.500 కోట్లకుపైగా వ్యాపారం జరుగుతోందని అంచనా.

జిల్లాలో ఇలా..

ఆభరణాలను తయారు చేసే స్వర్ణకారులు జిల్లాలో సుమారు 15 వేల మందికిపైగా ఉన్నారు. చిన్న, పెద్ద బంగారు షాపులు నగరంలో వెయ్యికిపైగా ఉన్నాయి. స్వర్ణాభరణాలను తయారు చేయడంలో ప్రారంభంలో స్థానిక స్వర్ణకారులు, అనంతరం ముస్లింలు, ప్రస్తుతం బెంగాలీలు ముందంజలో ఉన్నారు. చేతితో తయారుచేసే బంగారు ఆభరణాలను ప్రజలు అమితంగా ఇష్టపడుతున్నారు. అదే ముంబై, కోయంబత్తూర్ తదితర ప్రాంతాల్లో మెషీన్ కటింగ్‌తో తయారు చేస్తున్నారు. నగరంలోని ఆచారి వీధి, చిన్నబజార్, కొరటాల వీధి, గిడ్డంగివీధి, కాకర్ల వీధి, కుక్కల గుంట, మండపాల వీధిలో వేలాది మంది స్వర్ణకారులు జీవనోపాధి పొందుతున్నారు. అధిక శాతం షాపులనూ ఆయా ప్రాంతాల్లోనే ఏర్పాటు చేశారు.

కాలానుగుణంగా మార్పులు

స్వర్ణకారులకు ముడి సరుకును మార్వాడీలు, జైన్లు, స్థానికులు అందజేస్తారు. స్వర్ణకారులుండే రోజుల్లో వంద గ్రాముల బంగారానికి 8 గ్రాముల తరుగు, కూలిని అందించేవారు. ఇలా వంద గ్రాముల బంగారాన్ని ఇస్తే 92 గ్రాములతో ఆభరణాలను తయారుచేసేవారు. ఫలితంగా స్వర్ణకారులకు 8 గ్రాముల బంగారం, కూలి లభించేది. అనంతరం తయారీలో ముస్లింలు ప్రవేశించారు. ఆ సమయంలో కూలిని ఎత్తేసి తరుగును మాత్రమే ఇచ్చేవారు.

గోల్డ్ మాఫియా ఆగడాలు

జిల్లాలో గోల్డ్ మాఫియా ఆగడాలకు అడ్డూ అదుపు లేకుండా పోతోంది. బడా నేతల సహకారంతో ప్రభుత్వానికి ఎలాంటి పన్నులు చెల్లించకుండానే రూ.కోట్ల విలువైన బంగారు ఆభరణాలను ఇతర రాష్ట్రాలకు తరలిస్తున్నారు. జిల్లాలో తయారు చేస్తున్న రాళ్లు, ఫ్యాన్సీ ఐటమ్స్ నగలకు దేశ వ్యాప్తంగా ప్రత్యేక డిమాండ్ ఉండటంతో ఇతర రాష్ట్రాలకు చెందిన బడా వ్యాపారులు దొడ్డిదారిన తీసుకొచ్చి తయారీ అనంతరం అదే మార్గంలో అక్రమంగా తరలిస్తున్నారు. అధికారులు, పోలీసులకు ప్రతి నెలా ముడుపులు అందుతుండటంతో నామమాత్రపు తనిఖీలు చేసి చేతులు దులుపుకొంటున్నారు.

పెండింగ్‌లో ఎఫ్ఐఆర్‌లు

బంగారు ఆభరణాలను తయారు చేసేందుకు వచ్చిన బెంగాలీల్లో అధిక శాతం మంది పూర్తి వివరాల్లేకుండానే ఉంటున్నారు. బంగారు ఆభరణాల చోరీలకు సంబంధించిన ఎఫ్ఐఆర్‌లు సంతపేట పోలీస్‌స్టేషన్లో అధిక శాతం పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. మరోవైపు వీటిని తయారు చేసే దుకాణంలో సీసీ ఫుటేజీలు అందుబాటులో ఉన్నా, అపహరించిన వారిని పట్టుకోవడంలో పోలీసులు విఫలమవుతున్నారు.

సందట్లో సడేమియాగా మధ్యవర్తులు

బంగారు ఆభరణాల తయారీలో మధ్యవర్తులుగా చిన్నబజార్, పెద్దబజార్ తదితర ప్రాంతాలకు చెందిన కీలక వ్యక్తులను ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. మధ్యవర్తులు సూచించిన వ్యక్తులకే బంగారాన్ని ఆభరణాల తయారీ నిమిత్తం ఇస్తారు. తయారీదారులకొచ్చే తరుగులో కొంత భాగాన్ని వీరు తీసుకుంటున్నారు. మరోవైపు కొన్ని చోట్ల కీలకంగా ఉండే వ్యక్తులకు బంగారు ముడి సరుకును ఇస్తున్నారు. వీరు బెంగాలీలతో బంగారు ఆభరణాలను తయారు చేయించి తిరిగి అందజేస్తున్నారు.

కార్మికులుగా స్వర్ణకారులు

ఆభరణాల తయారీలో నిమగ్నమైన బెంగాలీలు

జిల్లాలో నైపుణ్యమున్న స్వర్ణకారులు కార్మికులుగానే మిగిలిపోతున్నారు. వీరి జీవితాల్లో వెలుగులు రావడంలేదు. బెంగాల్ నుంచి తయారీదారులను ఆహ్వానించి సూక్ష్మ బంగారు ఆభరణాలను రూపొందించడాన్ని ప్రారంభించారు. సూక్ష్మ, పలచటి ఆభరణాలపై ఎక్కువ మంది ఆసక్తి చూపడంతో అధిక శాతం మంది రావడం ప్రారంభించారు. తయారీలో ప్రస్తుతం వీరే కీలకంగా వ్యవహరిస్తున్నారు. వీరికి ప్రస్తుతం తరుగుగా ఐదు గ్రాములను ఇస్తున్నారు. వీరి రంగప్రవేశంతో స్వర్ణకారులు, ముస్లింలు ఉపాధి కోల్పోయారు. ఫలితంగా ఆటోలు తోలుకుంటూ, కూరగాయలు, పండ్ల వ్యాపారాలు, బడ్డీ కొట్లు నడుపుకొని జీవనం సాగిస్తున్నారు.

మోడల్ స్కూళ్లలో 'వేసవి' చర్యలు

- నీటి ట్యాంకుల శుభ్రతకు ప్రతి శుక్రవారం 'డ్రై డే'గా పాటించాలి
- జాగ్రత్తలపై విద్యాశాఖ మార్గదర్శకాలు జారీ

సాక్షి, అమరావతి: రాష్ట్రంలో ఎండల తీవ్రత పెరుగుతున్న నేపథ్యంలో ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలపై విద్యాశాఖ దృష్టిపెట్టింది. ఇందులో భాగంగా ఏపీ మోడల్ స్కూల్ విభాగం ఆయా స్కూళ్లల్లో అనుసరించాల్సిన విధివిధానాలతో మార్గదర్శకాలను విడుదల చేసింది. బాలికల హాస్టళ్లలో శుభ్రమైన, సురక్షితమైన తాగునీరు అందేలా చూడాలని ఆదేశించింది. త్వరలో ఇంటర్, టెన్త్ పరీక్షలు జరగనున్న నేపథ్యంలో వేసవి వేడిని దృష్టిలో ఉంచుకుని విద్యార్థులు పరీక్షలకు సిద్ధమయ్యేలా చూడాలని అధికారులకు సూచించింది. అన్ని మోడల్ స్కూళ్లలోను ఓవర్‌హెడ్, భూగర్భ నీటి ట్యాంకుల శుభ్రతకు ప్రతి శుక్రవారం (డ్రై డే)గా పాటించాలని, ఆ రోజు ఆయా ట్యాంకులను శుభ్రంచేయాలని అధికారులు ఆదేశించారు. నీటి నాణ్యతను ఎప్పటికప్పుడు పరిశీలించాలన్నారు. ప్రాంగణాలు, పరిసరాలు శుభ్రంగా ఉంచాలని.. సిబ్బంది చేతి తొడుగులు, బ్రష్‌లు, క్రిమి సంహారకాలు సిద్ధంగా ఉంచుకోవాలని సూచించారు. అలాగే, మంచినీరు శుభ్రపరిచే సామగ్రిని కూడా అందుబాటులో ఉంచుకోవాలన్నారు. ట్యాంకులు శుభ్రంచేసిన తేదీల వివరాలను తప్పనిసరిగా రికార్డు చేసుకోవాలని.. స్కూళ్లు, హాస్టళ్లల్లో బయటి ఆహారాన్ని ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ అనుమతించవద్దని.. ఉదయం, సాయంత్రం, రాత్రి స్టడీ అవర్స్ తర్వాత విద్యార్థుల హాజరు నమోదు చేయాలన్నారు. ప్రతిరోజూ విద్యార్థులకు మజ్జిగను అందించాలని విద్యాశాఖ ఆదేశించింది.

ఒంటిపూట బడులు ప్రారంభించాలి..

ఇక ఎండల తీవ్రత పెరుగుతున్నందున మార్చి మొదటి వారం నుంచి పాఠశాలల్లో ఒంటిపూట తరగతులు ప్రారంభించాలని ఏపీటీఎఫ్ అమరావతి రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు సీవీ ప్రసాద్ పాఠశాల విద్యాశాఖను ఓ ప్రకటనలో కోరారు. పరీక్షల నేపథ్యంలో విద్యార్థుల ఆరోగ్యాన్ని జాగ్రత్తగా ఉంచేందుకు తల్లిదండ్రులు కూడా శ్రద్ధ తీసుకోవాలని సూచించారు. రాత్రి 10 గంటల వరకు మాత్రమే చదువుకునేలా చూడాలన్నారు.

వన్యప్రాణులు విలవిల!

ఎండ తీవ్రతతో అల్లాడుతున్న వన్యప్రాణులు

రాజంపేట: వేసవి ముంచుకోస్తోంది.. ఫిబ్రవరి మాసం నుంచే వన్యప్రాణులు దాహార్తితో అలమటిస్తున్నాయి.అడవిని దాటుతున్నాయి. గత వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వంలో వన్యప్రాణుల సంరక్షణకు అన్ని చర్యలు తీసుకున్నారు. వీటి సంరక్షణకు అవసరమయ్యే నిధులను ఇప్పటి ప్రభుత్వం సరిపెట్టలేకపోతోందన్న అపవాదును మూటకట్టుకుంది. కంపానిధులు, బయోసాట్ పథకాల కింద నిధులు విడుదల కాలేదు. దీంతో నీటి ట్యాంకర్లతో నీటిని నింపేందుకు అటవీశాఖ ఆపసోపాలు పడుతోంది. వేసవిలో వన్యప్రాణులు సంరక్షణపై నీలినీడలు అలుముకున్నాయి.

రేంజ్‌లిలా..: వైఎస్సార్ జిల్లా రేంజ్ పరిధిలో కడప, ఒంటిమిట్ట, సిద్ధవటం, వేంపల్లె, ముద్దనూరు, ప్రొద్దుటూరు, వనిపెంట, పోరుమామిళ్ల ,బద్వేలు ఉన్నాయి. అన్నమయ్య జిల్లా పరిధిలో రాజంపేట, చిట్వేలి, సానిపాయి, బాలపల్లె, రైల్వేకోడూరు, రాయచోటి, మదనపల్లె, పీలేరు రేంజ్‌లున్నాయి.

జనారణ్యంలోకి..: ఉభయ జిల్లాలో ఉన్న అభయారణ్యాల్లో వన్యప్రాణులు నీటి కోసం అలమటిస్తున్నాయి. అవి ప్రమాదాలకు గురవుతున్న సంఘటనలు చోటుచేసుకుంటున్నాయి. శేషాచలం, లంకమల అభయారణ్యం, పెనుశిల అభయారణ్యాల్లో వీటి దాహార్తి తీర్చేందుకు అటవీపల్లెల వైపు చూస్తున్నాయి. మరోవైపు అడవికి నిప్పురాజుకున్న క్రమంలో వన్యప్రాణాలు గందరగోళ పరిస్థితులో పడి ప్రాణాలు కాపాడుకునేందుకు అటవీ శివారుపల్లె వైపు పరుగులు తీస్తున్నాయి. మరికొన్ని ఆహారం, నీటి కోసం కూడా వచ్చి ప్రాణాలు పొగుట్టుకుంటున్నాయి. గురువారం సిద్ధవటం రేంజ్‌లో ఇలాంటి సంఘటన చోటుచేసుకున్న సంగతి విధితమే.

- వేసవి ప్రారంభానికి ముందే ఫిబ్రవరి మాసంలోనే భానుడు ప్రచండ నిప్పులు చెరుగుతున్నాడు. ఇప్పటికే కొన్ని గ్రామాల్లో తాగునీటి ఎద్దడి నెలకొంది. ఇక అటవీ ప్రాంతంలో గొంతు తడుపుకునేందుకు గుక్కెడు నీరు దొరకడం గగనంగా మారడం గమనార్హం.భానుడిసెగతో వన్యప్రాణులు విలవిల లాడుతున్నాయి.

పగలు కన్నా..రాత్రుల్లోనే నీటికోసం..

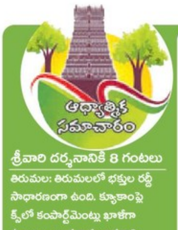
అటవీ ప్రాంతంలో ఉన్న వన్య ప్రాణులు పగలుకన్నా..రాత్రుల్లోనే నీటికోసం అటవీ గ్రామాల శివారుల్లోకి వచ్చేస్తున్నాయి. రాత్రి వేళలో తోటల్లోకి వచ్చి నీటి కోసం పరుగులు తీస్తున్నాయని ప్రత్యక్షంగా చూసిన రైతులు అంటున్నారు. వీటి వల్ల తోటలకు ఎటువంటి హాని ఉండదని, ఏనుగులతో హాని ఉంటుందని చెబుతున్నారు. తెల్లవారుజాము వరకు మైదాన ప్రాంతంలోనే దాహార్తి తీర్చుకొని సేద తీరుతుంటాయి. గుక్కెడు నీటి కోసం నీటి చలమలను వెతుకొంటూ వస్తున్నాయి.

వన్యప్రాణుల దాహార్తి తీర్చేందుకు చర్యలు

వన్యప్రాణాలు దాహార్తి తీర్చేందుకు చర్యలు తీసుకుంటున్నాం.ఫిబ్రవరి నుంచి వేసవి పరిస్థితులు తీవ్రంగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తోంది. సాసర్‌పిట్, నీటి కుంటల్లో నీటిని నింపుతాము. 130 సాసర్‌పిట్స్‌లో రెండురోజులకొకసారి నీటితో నింపుతున్నాం. వన్యప్రాణులతో పాటు అడవులను కాపడుకునే బాధ్యత తీసుకున్నాం.

–జగన్నాథ్‌సింగ్, జిల్లా అటవీ అధికారి, రాజంపేట

ఆధ్యాత్మిక సమాచారం

శ్రీవారి దర్శనానికి 8 గంటలు

తిరుమల: తిరుమలలో భక్తుల రద్దీ సాధారణంగా ఉంది. క్యూకాంప్లెక్స్‌లో కంపార్ట్‌మెంట్లు ఖాళీగా ఉన్నాయి. బుధవారం అర్ధరాత్రి వరకు 62,323 మంది స్వామిని దర్శించుకున్నారు. హుండీలో రూ.2.92 కోట్లు సమర్పించారు. టైంస్లాట్ టికెట్లు కలిగిన భక్తులకు సకాలంలో, దర్శన టికెట్లు లేని వారికి 8 గంటలు పడుతోంది. ప్రత్యేక ప్రవేశ దర్శనం టికెట్లు కలిగిన భక్తులకు 3 గంటల్లో దర్శనం లభిస్తోంది.

ఘనంగా సిద్ధ పూజ

తలకోన(భాకరాపేట): తిరుపతి జిల్లా తలకోన బ్రహ్మోత్సవాల్లో భాగంగా సిద్ధపూజను ఘనంగా నిర్వహించారు. గురువారం ఉదయం శ్రీసిద్ధేశ్వర స్వామి, అమ్మవార్లకు కలశ జలాభిషేకం చేసి, ప్రత్యేక అలంకరణ చేపట్టారు. అనంతరం ఆలయంలో సిద్ధపూజకు జంగం దేవర్లు కొత్త కుండల్లో సిద్ధ ప్రసాదాన్ని సిద్ధం చేశారు. 11 గంటలకు సిద్ధపూజ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు. ముందుగా సిద్ధేశ్వరి సమేత శ్రీ సిద్ధేశ్వర స్వామి వార్లను సిద్ధపూజకు ఆహ్వానించారు. అలాగే జంగమ దేవర్లు వండిన సిద్ధ ప్రసాదాన్ని దేవునికి నైవేద్యం పెట్టి తలకోన సిద్ధులు, నెలకోన సిద్ధులు, బండకొండ సిద్ధులను ఆహ్వానించారు. అలాగే మిరాశీదార్లు స్వామి, అమ్మవార్లను, గ్రామ దేవతలను, ముక్కోటి దేవతలను సిద్ధపూజకు ఆహ్వానించారు. అనంతరం సిద్ధుల చేత ప్రసాదాన్ని పంపిణీ చేశారు.

అప్పన్నకు వైభవంగా నిత్యకల్యాణం

సింహాచలం: శ్రీ వరాహ లక్ష్మీనృసింహస్వామికి గురువారం నిత్యకల్యాణం వైభవంగా జరిగింది. ఆలయ కల్యాణమండపంలో వేదికపై స్వామివారి ఉత్సవమూర్తులు గోవిందరాజస్వామి, శ్రీదేవి, భూదేవిలను వేంజేపచేసి ఉదయం 9.30 నుంచి కల్యాణాన్ని శాస్త్రోక్తంగా నిర్వహించారు. విష్వక్సేనపూజ, పుణ్యాహవచనం, కంకణధారణ, యజ్ఞోపవీతం, జీలకర్రబెల్లం, మాంగళ్యధారణ, తలంబ్రాలు తదితర ఘట్టాలతో కల్యాణాన్ని జరిపారు. ఉభయదాతలకు స్వామివారి అక్షింతలు, ప్రసాదం, శేషవస్త్రాలను అందించారు.

సిరులతల్లికి పంచామృతాభిషేకం

డాబాగార్డెన్స్: విశాఖలోని బురుజుపేటలో వెలసిన కనకమహాలక్ష్మి దేవస్థానంలో గురువారం త్రికాల పంచామృతాభిషేకం జరిపారు. ఈ సేవలో పలువురు ఉభయదాతలు పాల్గొన్నారు. ఈ పూజలో పాల్గొనదలిచే భక్తులు రూ.1,000 పూజారుసుం చెల్లించి పాల్గొనవచ్చు. ఈ ప్రత్యేక పూజను పరోక్ష పద్ధతిలో చేసుకునే ఆసక్తి గల భక్తులు యూనియన్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, టౌన్‌కొత్తరోడ్డు బ్రాంచ్, అకౌంట్ నంబరు 060810011006691, ఐఎఫ్ఎస్‌సీ కోడ్ యూబీఐఎన్ 0806081లో చెల్లించవచ్చు. కార్యక్రమంలో ఆలయ కార్యనిర్వహణాధికారి కె.శోభారాణి, సహాయ కార్యనిర్వహణాధికారి కె.తిరుమలేశ్వరరావు ఆలయ సిబ్బంది పాల్గొన్నారు.

విద్యా సమాచారం

ఎస్వీయూ దూరవిద్యకు అనుమతులు

తిరుపతి సిటీ: ఎస్వీయూ దూరవిద్య విభాగం ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించే కోర్సులకు 2024 - 25 సంవత్సరానికి యూజీసీ డిస్టెన్స్ ఎడ్యుకేషన్ బ్యూరో అనుమతులు మంజూరు చేసింది. జనవరిలో యూజీసీ నిపుణుల బృందం వర్సిటీలో మూడు రోజులు పర్యటించింది. అనుమతుల మంజూరుకు అర్హతలపై యూజీసీకి నివేదిక సమర్పించింది. యూజీసీ గురువారం ఎస్వీయూ దూరవిద్య కోర్సులకు 2024-25 విద్యా సంవత్సరం నుంచి అనుమతులు మంజూరు చేస్తున్నట్టు ప్రకటించింది.

4 నుంచి 'నన్నయ'లో నారీ ఫెస్ట్

రాజానగరం: అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవాన్ని పురస్కరించుకుని ఆదికవి నన్నయ యూనివర్సిటీలో వచ్చే నెల 4 నుంచి నారీ ఫెస్ట్ 2025 నిర్వహించనున్నామని వీసీ ఆచార్య ఎస్. ప్రసన్నశ్రీ తెలిపారు. మూడు రోజులపాటు జరిగే ఈ ఉత్సవాలలో మహిళలకు వివిధ విభాగాలలో పోటీలు ఉంటాయన్నారు. ఇందుకు సంబంధించిన వివరాలను గురువారం విలేకరులకు తెలిపారు.

స్క్రీనింగ్ పరీక్షలతో క్యాన్సర్ నియంత్రణ

తిరుపతి రూరల్ : స్క్రీనింగ్ పరీక్షలు చేసుకుని తగిన వైద్య సేవలు పొందితే క్యాన్సర్ నుంచి బయటపడొచ్చని శ్రీపద్మావతి మహిళా విశ్వ విద్యాలయ అధ్యయన కేంద్రం అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్ డాక్టర్ హైమావతి తెలిపారు. తిరుపతి రూరల్ మండలం పెరుమాళ్లపల్లి, కొప్పరవాండ్లపల్లిలో గురువారం శ్రీ వేంకటేశ్వర ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ క్యాన్సర్ కేర్, టాటా ట్రస్టు సంయుక్తంగా క్యాన్సర్ నివారణపై అవగాహన సదస్సు నిర్వహించారు. ఇందులో ఆమె ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్నారు. పలువురు మహిళలకు ఓరల్, బ్రెస్ట్, సర్వైకల్ క్యాన్సర్లపై స్క్రీనింగ్ పరీక్షలు చేశారు.

ఆస్కార్ అవార్డుల ప్రదానోత్సవానికి సమయం దగ్గర పడింది. 97వ ఆస్కార్ అవార్డుల ప్రదానోత్సవంలో మొత్తం 23 విభాగాల్లో అవార్డులను ప్రదానం చేయనున్నారు. మార్చి 2న లాస్ ఏంజిల్స్‌లోని డాల్బీ థియేటర్‌లో ఈ వేడుక గ్రాండ్‌గా జరగనుంది. దీంతో ప్రస్తుతం హాలీవుడ్‌తో పాటు ప్రపంచ వ్యాప్త సినీ ప్రేమికుల చర్చ ఈ అవార్డుల విజేతలు ఎవరు? అనే టాపిక్‌పై జరుగుతోంది. ముఖ్యంగా ఈ ఆస్కార్ అవార్డ్స్‌లో ప్రధాన విభాగమైన 'ఉత్తమ చిత్రం' పై ప్రత్యేక చర్చ జరుగుతోంది. వీరి వీరి గుమ్మడి పండు... ఆస్కార్ విన్ అయ్యేదెవరు? ఉత్తమ చిత్రం ఏది? అనే తరహాలో హాట్ టాపిక్‌గా మారింది. ఇక ఈ విభాగంలో పోటీలో ఉన్న పది చిత్రాల గురించి తెలుసుకుందాం.

వీరివీరి గుమ్మడిపండు... విన్ అయ్యేదెవ్వరు?

- ఉత్తమ చిత్రం విభాగంలో పోటీపడుతున్న

పది చిత్రాలు

- రేసులో ముందున్న 'ది బ్రూటలిస్ట్, ఎమిలియా పెరెజ్, అనోరా, ది సబ్‌స్టాన్స్' చిత్రాలు

సెలబ్రిటీ వయసు తగ్గిపోతే...

దర్శకురాలు కోరలీ ఫార్గెట్ డైరెక్ట్ చేసిన అమెరికన్ మూవీ 'ది సబ్‌స్టాన్స్' కలెక్షన్స్ పరంగా బ్లాక్ బస్టర్‌గా నిలిచింది. ఈ సినిమాలో ఓ షో సెలబ్రిటీ వ్యాఖ్యాత ఎలిజబెత్‌గా డెమీ మూర్ అదిరిపోయే పెర్ఫార్మెన్స్ చేసింది. వయసు పెరిగిపోయి, స్క్రీన్ ప్రెజెన్స్ సరిగా లేదనే కారణంతో ఓ షో నుంచి ఎలిజబెత్‌ను ఆ షో ప్రొడ్యూసర్ తొలగిస్తాడు. ఆ కోపంలో ఎలిజబెత్ వేగంగా కారును డ్రైవ్ చేసుకుంటూ వెళ్తుంటుంది. దారిలో ఓ ప్రమాదం జరిగి, ఓ హాస్పిటల్‌లో జాయిన్ కావాల్సి వస్తుంది. అక్కడ ఆమెకు ఓ నర్సు ఓ ఇంజెక్షన్ ఇస్తుంది. దీంతో తిరిగి ఎలిజబెత్ యవ్వనంలోకి వస్తుంది. కానీ ఆ నర్సు చేసిన ఇంజక్షన్ పవర్ వారం రోజులు మాత్రమే ఉంటుంది. దీంతో ఎలిజబెత్ మరోసారి ఆ సీరమ్‌ను ఎలా ఇంజెక్ట్ చేసుకోగలిగింది? ఆ సీరమ్ లేకపోవడం వల్ల ఎలిజబెత్ ఆహార్యం ఏ విధంగా మారిపోయింది? అనే థ్రిల్లింగ్ అంశాలను ఈ సినిమాలో చూడొచ్చని హాలీవుడ్ మీడియా చెబుతోంది. ఈ ఏడాది మేలో జరిగిన 77వ కాన్స్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్‌లో ఉత్తమ స్క్రీన్‌ప్లే విభాగంలో 'ది సబ్‌స్టాన్స్' చిత్రానికి అవార్డులు వచ్చాయి. మరి... ఆస్కార్ ఉత్తమ చిత్రం అవార్డు కూడా 'ది సబ్‌స్టాన్స్' కి దక్కుతుందా? చూడాలి.

* * *

డ్రగ్ లీడర్ ట్రాన్స్‌జెండర్‌గా మారితే...

ఈ ఏడాది అత్యధికంగా 13 నామినేషన్లతో అవార్డ్స్ రేసులో దూసుకెళ్తున్న స్పానిష్ మ్యూజికల్ మూవీ 'ఎమిలియా పెరెజ్'. ఆస్కార్ చరిత్రలో ఇన్ని నామినేషన్స్ దక్కించుకున్న నాన్-ఇంగ్లిష్ ఫిల్మ్‌గానూ ఈ చిత్రం రికార్డును సృష్టించింది. ఈ మూవీలో ఎమిలియాగా నటించిన ట్రాన్స్‌జెండర్ కార్లా సోఫియా గాస్కాన్‌కు బెస్ట్ యాక్ట్రెస్ లీడ్ రోల్ నామినేషన్ దక్కింది. ఓ ట్రాన్స్ జెండర్ ఆస్కార్ నామినేషన్‌ను దక్కించుకోవడం కూడా తొలిసారి. ఇంకా 82వ గోల్డెన్ గ్లోబ్ అవార్డ్స్‌లోనూ ఈ చిత్రానికి పది నామినేషన్స్ లభించగా, మూడు అవార్డులు వచ్చాయి. వీటిలో ప్రధానమైన 'బెస్ట్ మోషన్ పిక్చర్' (మ్యూజికల్ లేదా కామెడీ) అవార్డు కూడా ఉంది. ఇలా అకాడమీ అవార్డ్స్, గోల్డెన్ గ్లోబ్ అవార్డ్స్, బ్రిటిష్ అకాడమీ ఫిల్మ్ అవార్డ్స్‌లో పదికిపైగా నామినేషన్స్ దక్కించుకున్న సినిమా 'ఎమిలియా పెరెజ్' కావడం విశేషం. అంతేకాదు... గత ఏడాది మేలో జరిగిన 77వ కాన్స్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్‌లో 'జ్యూరీ ప్రైజ్, బెస్ట్ యాక్ట్రెస్ అవార్డ్స్' వరించాయి. మరి... ఈ ఆస్కార్ అవార్డ్స్‌లో మొత్తం 13 నామినేషన్స్‌లో ఈ మూవీకి ఎన్ని అవార్డులు వస్తాయో చూడాలి. ఇక కథ విషయానికి వస్తే... ఓ మెక్సికన్ డ్రగ్ లార్డ్ తన ఐడెంటిటీని మార్చాలని ఓ లాయర్‌పై ఒత్తిడి తీసుకువస్తాడు. ఆ లాయర్ సాయంతో ట్రాన్స్ జెండర్‌లా మారిపోతాడు. అలాగే తన భార్యాపిల్లల బాగోగుల బాధ్యతలను కూడా ఆ లాయర్‌కే అప్పగిస్తాడు. నాలుగేళ్ల తర్వాత తిరిగి తన కుటుంబాన్ని కలుసుకోవాలనుకుంటాడు. ఈ క్రమంలోనే తన భార్య మరొకరితో లైఫ్‌ను లీడ్ చేస్తుందని తెలుసుకుంటాడు. ఆ తర్వాత అతను ఏం చేస్తాడు? అన్నదే కథాంశం. జాక్వెస్ ఆడియార్డ్ ఈ సినిమాను అద్భుతంగా డైరెక్ట్ చేశాడు. ఎమిలియా పెరెజ్‌గా కార్లా సోఫియా గాస్కాన్ యాక్టింగ్ సూపర్బ్‌గా ఉంటుంది. లాయర్‌గా జోయ్ సల్దానా రోల్ కూడా ఏ మాత్రం తీసిపోనిది. గాస్కాన్‌కు ఉత్తమ నటి విభాగంలో, సల్దానాకు ఉత్తమ సహాయ నటి విభాగంలో, జాక్వెస్ ఆడియార్డ్‌కు ఉత్తమ దర్శకుడి విభాగంలో ఆస్కార్ అవార్డుల నామినేషన్స్ దక్కాయి. మరి... ఉత్తమ చిత్రంగా 'ఎమిలియా పెరెజ్' ఆస్కార్ అవార్డును ఎగరేసుకుపోతుందా? లెట్స్ వెయిట్ అండ్ సీ.

* * *

పోప్ ఎన్నిక

రచయిత రాబర్ట్ హారిస్ నవల 'కాన్‌క్లేవ్' (2016) ఆధారంగా అదే టైటిల్‌తో పీటర్ స్ట్రగన్ రాసిన స్టోరీ ఆధారంగా ఎడ్వర్డ్ బెర్గర్ డైరెక్షన్ చేసిన పొలిటికల్ థ్రిల్లర్ మూవీ 'కాన్‌క్లేవ్'. యూఎస్ఏ, యూకే బాక్సాఫీస్‌ల వద్ద ఈ మూవీ సూపర్ వసూళ్లను రాబట్టుకోగలిగింది. రాల్ఫ్ ఫియన్నెస్, స్టాన్లీ టుస్సీ, జాన్ లిత్గో, ఇసాబెల్లా రోసెల్లిని ఈ మూవీలోని ఇతర లీడ్ రోల్స్‌లో నటించారు. కేవలం రెండు గంటల నిడివి మాత్రమే ఉండే ఈ మూవీ ఆద్యంతం ఉత్కంఠ భరితంగా సాగుతుంది. కథలోని థ్రిల్స్, ట్విస్ట్‌లు ఆడియన్స్‌ను ఆశ్చర్యపరుస్తాయి. థామస్ లారెన్స్ పాత్రలో రాల్ఫ్ ఫియన్నెస్ యాక్టింగ్‌ను ఆడియన్స్‌ను గుర్తుపెట్టుకుంటారు. ఇక స్టోరీ విషయానికి వస్తే... ప్రస్తుత పదవిలో ఉన్న పోప్ జాన్ పాల్ 2 హార్ట్‌ఎటాక్‌తో చనిపోతారు. దీంతో నెక్ట్స్ అధికారంలోకి రావాల్సిన పోప్ గురించి ఎన్నిక జరుగుతుంది. ఓ భవనంలో ఈ ఎన్నిక జరుగుతుంది. ఈ ఎన్నికలో ఎలాంటి పరిణామాలు చోటు చేసుకున్నాయన్న ఆసక్తికర అంశాలతో ఈ మూవీ సాగుతుంది. రాజకీయం, నమ్మకం, విశ్వాసం... అనే మూడు ప్రధాన అంశాలతో ఈ మూవీ కథనం నడుస్తుంది. ఈ సినిమాకు గోల్డెన్ గ్లోబ్ అవార్డ్స్‌లో బెస్ట్ స్క్రీన్‌ప్లే అవార్డు వచ్చింది. బ్రిటిష్ అకాడమీ ఫిల్మ్ అవార్డ్స్‌లో 'బెస్ట్ ఫిల్మ్, అవుట్ స్టాండింగ్ బ్రిటిష్ ఫిల్మ్' వంటి అవార్డులు వచ్చాయి. మరి... ఆస్కార్ ఉత్తమ చిత్రం అవార్డు 'కాన్‌క్లేవ్'ను వరిస్తుందా?... చూడాలి.

* * *

డైలాన్ గోస్ ఎలక్ట్రికల్

అమెరికన్ ప్రముఖ సింగర్, సాంగ్ రైటర్ బాబ్ డైలాన్ బయోగ్రాఫికల్ మ్యూజికల్ డ్రామా 'ఎ కంప్లీట్ అన్‌నోన్'. ఎలిజా వాల్డ్ రాసిన 'డైలాన్ గోస్ ఎలక్ట్రిక్!' బుక్ ఆధారంగా ఈ మూవీని డైరెక్ట్ చేశారు జేమ్స్ మాంగోల్డ్. బాబ్ డైలాన్ ఎవరిని స్ఫూర్తిగా తీసుకుని మ్యూజిక్ రంగంలోకి వచ్చారు? ఆయన వృత్తి–వ్యక్తిగత జీవితాల్లో ఎత్తుపల్లాలు... వంటి అంశాల నేపథ్యంలో ఈ మూవీ సాగుతుంది. ఈ మూవీలో బాబ్ డైలాన్‌గా తిమోతి అద్భుతంగా నటించారు. ఎడ్వర్డ్ నార్టన్, ఎల్లే ఫ్యానింగ్, మోనికా బార్బారో, బోయ్డ్ హోల్‌బ్రూక్, స్కూట్ మెక్‌నైరీ ఇతర లీడ్ రోల్స్‌లో నటించారు. ఈ మూవీ ఉత్తమ చిత్రంతో పాటు మొత్తంగా 8 విభాగాల్లో ఆస్కార్ నామినేషన్స్‌ను దక్కించుకుంది. మరి...ఫైనల్‌గా ఎన్ని అవార్డులు వస్తాయో చూడాలి.

* * *

అసాధారణ పోరాటం

అదృశ్యమైన తన భర్త ఆచూకీ, ఫ్యామిలీ సంరక్షణ కోసం ఓ మహిళ చేసే అసాధారణ పోరాటం నేపథ్యంలో సాగే పొలిటికల్ బయోగ్రాఫికల్ డ్రామా 'ఐ యామ్ స్టిల్ హియర్'. ఈ సినిమాలోని మెయిన్ లీడ్ యూనిస్ పైవా పాత్రలో బ్రెజిలియన్ నటి ఫెర్నాండా టోరెస్ తన నటనతో ఆడియన్స్‌ను కట్టిపడేశారు. ఈ సినిమాలోని ఆమె నటనకు యాక్టింగ్‌లో విభాగంలో ఈ ఏడాది ఆస్కార్ నామినేషన్ కూడా దక్కింది. అలాగే బెస్ట్ పిక్చర్, బెస్ట్ ఇంటర్‌నేషనల్ ఫీచర్ ఫిల్మ్ విభాగాల్లోనూ ఈ చిత్రానికి నామినేషన్స్ దక్కాయి. ఈ సినిమాను వాల్టర్ సల్లెస్ డైరెక్ట్ చేశారు. బ్రెజిలియన్ రచయిత మార్సెలో రూబెన్స్ పైవా రాసిన 'ఐయామ్ స్టిల్ హియర్' బుక్ ఆధారంగా ఈ సినిమా తీశారు. ఈ చిత్రానికి నిర్మాత కూడా ఆయనే. ఆస్కార్ చరిత్రలో ఓ బ్రెజిలియన్ నిర్మించిన మూవీ ఉత్తమ చిత్రం విభాగంలో నామినేషన్ దక్కించుకోవడం ఇదే తొలిసారి కావడం విశేషం. ఒకవేళ ఈ సినిమాకు అవార్డు వస్తే అది ఆస్కార్ హిస్టరీలో ఓ రికార్డుగా నిలిచిపోతుంది.

* * *

ఓ ఆర్కిటెక్ట్ వలస జీవితం

ఆస్కార్ అవార్డ్స్‌లోని ప్రధాన విభాగాలైన 'ఉత్తమ చిత్రం, ఉత్తమ నటుడు, ఉత్తమ దర్శకుడు' నామినేషన్స్‌తో సహా మొత్తం పది నామినేషన్లతో అందరి దృష్టినీ ఆకర్షించింది 'ది బ్రూటలిస్ట్' చిత్రం. బ్రాడీ కార్బెట్ డైరెక్షన్‌లోని ఈ పీరియాడికల్ ఫిల్మ్‌లో అడ్రియన్ బ్రోడీ, ఫెలిసిటీ జోన్స్, గై పియర్స్, జో ఆల్విన్‌లు ప్రధాన పాత్రల్లో నటించారు. కొన్ని కారణాల వల్ల కుటుంబానికి దూరమై, యూరప్ నుంచి అమెరికా వలస వెళ్లిన ఓ ప్రతిభావంతుడైన ఆర్కిటెక్ట్ అక్కడ ఎలాంటి కష్టాలు అనుభవించాడు? ఎలాంటి అవమానాలను ఎదుర్కొని, తిరిగి తన వ్యక్తిగత జీవితాన్ని, వృత్తి జీవితాన్ని ఎలా పునరుద్ధరించుకోగలిగాడు? తన భార్యను మళ్లీ తిరిగి ఏ విధమైన పరిస్థితుల్లో కలుసుకోగలిగాడు? అనే అంశాల నేపథ్యంలో ఈ సినిమా కథనం సాగుతుంది. ఆర్కిటెక్ట్‌గా అడ్రియన్ అద్భుతమైన పెర్ఫార్మెన్స్ ఇచ్చాడు. 78వ బ్రిటిష్ ఫిల్మ్ అకాడమీ అవార్డ్స్‌లో ఈ చిత్రం నాలుగు అవార్డులను దక్కించుకుంది. అలాగే ఈ ఏడాది జరిగిన 82వ గోల్డెన్ గ్లోబ్ అవార్డ్స్‌లో ప్రధాన విభాగమైన 'బెస్ట్ మోషన్ పిక్చర్' అవార్డుతో కలిపి మూడు అవార్డులను గెలుచుకుంది. ఇంకా 2024లో విడుదలైన అమెరికన్ ఫిల్మ్స్ టాప్ టెన్‌లో 'ది బ్రూటలిస్ట్' చిత్రం కూడా ఒకటి. మరి... ఈ 'ది బ్రూటలిస్ట్' ఆస్కార్ ఉత్తమ చిత్రంగా నిలుస్తుందా? లెట్స్ వెయిట్ అండ్ సీ.

* * *

అనోరా ప్రేమకథ

న్యూయార్క్‌లోని క్లబ్‌లో అనోరా ఓ వేశ్యగా పని చేస్తుంటుంది. సంపన్న కుటుంబానికి చెందిన ఓ అబ్బాయి అనోరాను ఇష్టపడతాడు. అనోరా కూడా ఆ అబ్బాయితో ప్రేమలో పడుతుంది. ఇద్దరూ ప్రేమించుకుంటారు. ఇంతలో ఈ విషయం మెక్సికోలో ఉన్న అబ్బాయి తండ్రికి తెలుస్తుంది. ఆ తర్వాత ఏం జరిగింది? అనోరా జీవితం ఏ విధంగా ప్రభావితమైంది? అన్నది క్లుప్తంగా 'అనోరా' సినిమా కథాంశం. అనోరాగా టైటిల్ రోల్‌లో మైకీ మాడిసన్ పెర్ఫార్మెన్స్‌ను ఇరగదీశారు. ఈ నటన ఆమెకు ఆస్కార్ నామినేషన్‌ను కూడా తెచ్చిపెట్టింది. మాడిసన్ నుంచి మంచి నటనను రాబట్టుకున్న ఈ చిత్రదర్శకుడు సీన్ బేకర్‌కు కూడా ఆస్కార్ దర్శకుడి విభాగంలో నామినేషన్ దక్కింది. గత ఏడాది జరిగిన కాన్స్ ఫిల్మ్‌ఫెస్టివల్‌లో ప్రతిష్ఠాత్మకమైన పామ్ డిఓర్ అవార్డు ఈ అమెరికన్ 'అనోరా' సినిమాకు దక్కింది. మరి... ఆస్కార్ ఉత్తమ చిత్రంగా అనోరా అవార్డును గెలిచి, ఔరా... అనిపిస్తుందా? ఏమో చూడాలి.

* * *

ఇద్దరు మిత్రులు

ఉత్తమ చిత్రం విభాగంతో పాటు పది నామినేషన్స్‌ను సొంతం చేసుకుంది అమెరికన్ మ్యూజికల్ ఫాంటసీ మూవీ 'వికెడ్'. స్టీఫెన్ స్క్వార్జ్–విన్నీ హోల్జ్‌మ్యాన్‌ల స్టేజ్ షో 'వికెడ్ ది అన్‌టోల్డ్ స్టోరీ ఆఫ్ ది విచెస్ ఆఫ్ ఓజ్' అనే స్టేజీ డ్రామా ఆధారంగా ఈ సినిమాను తెరకెక్కించారు. జాన్.ఎమ్.చు ఈ సినిమాకు దర్శకుడు. సింథియా ఎరివో, అరియానా గ్రాండే, జోనాథన్ బెయిలీ ఈ సినిమాలో లీడ్ రోల్స్ చేశారు. ఇద్దరు స్నేహితుల మధ్య ఏర్పడిన అపార్థాలు, వారి జీవితాలను ఎలా ప్రభావితం చేశాయి? అనే పాయింట్ ఆఫ్ వ్యూలో ఈ సినిమా కథనం ఉంటుంది. ఎల్ఫాబాగా సింథియా, గ్లిండాగా అరియానాలు ఇద్దరు మంచి నటనను కనబరిచారు. సింథియాకు ఉత్తమ నటి విభాగంలో నామినేషన్ దక్కగా, అరియానాకు ఉత్తమ సహాయ నటిగా నామినేషన్ దక్కింది. వీరి స్నేహానికి ఆస్కార్ ఉత్తమ చిత్రం అవార్డు వరిస్తుందా? ఆస్కార్ ఓటర్స్‌ను మెప్పించిందా? చూడాలి.

* * *

స్నేహం కోసం...

అమెరికన్ నవలా రచయిత కోల్సన్ వైట్‌హెడ్ రాసిన 'ది నికెల్ బాయ్స్' పుస్తకం ఆధారంగా రూపొందిన అమెరికన్ హిస్టారికల్ మూవీ 'నికెల్ బాయ్స్'. రామెల్ రాస్ డైరెక్ట్ చేశారు. ఏతాన్ హెరిస్సే, బ్రాండన్ విల్సన్ నటించారు. ఉన్నత చదువులు చదవాలనుకున్న ఎల్వుడ్ (ఏతాన్) ఓ శిక్ష కారణంగా కఠినమైన నిబంధనలు ఉన్న ఓ కళాశాలకు వెళ్తాడు. అక్కడ టర్నర్ (బ్రాండన్)తో స్నేహం ఏర్పడుతుంది. ఆ తర్వాత వీరిద్దరి స్నేహం,చదువు, వీరి జీవితాలు ఏమయ్యాయి? అన్నదే ఈ చిత్రకథ. ఈ నికెల్ బాయ్స్ ఆస్కార్ బెస్ట్ పిక్చర్స్‌తో పాటు, బెస్ట్ అడాప్టెడ్ స్క్రీన్‌ప్లే విభాగంలోనూ నామినేషన్స్ దక్కించుకుంది.

* * *

పగ... ప్రేమ

2021లో వచ్చిన అమెరికన్ ఫిల్మ్ 'డ్యూన్'కు సీక్వెల్‌గా గత ఏడాది 'డ్యూన్ పార్టు 2' వచ్చింది. తిమోతీ, జెండయా, ఫెర్గుసన్ ప్రధాన పాత్రలు పోషించారు. తొలి భాగం తీసిన డెనీ విల్నేవ్‌యే రెండో భాగాన్ని కూడా డైరెక్ట్ చేశారు. శత్రువుల చేతిలో తండ్రి మరణించిన తర్వాత తల్లి జెస్సికా (రెబెక్కా ఫెర్గూసన్)తో మరో గ్రహానికి వస్తాడు పాల్ అట్రీడియస్ (తిమోతీ). తమ రక్షకుడి కోసం ఆ గ్రహం వాసులు ఎప్పట్నుంచో ఎదురు చూస్తుంటారు. ఇదే అదునుగా తన కొడుకు అట్రీడియస్‌యే ఆ రక్షకుడు అని, ఆ గ్రహం వాసులను నమ్మించేందుకు ప్రయత్నిస్తుంది జెస్సికా. కానీ ఇది అట్రీడియస్‌కు ఇష్టం ఉండదు. పైగా చాని(జెండయా)తో ప్రేమలో పడతాడు. ఈ లోపు తన తండ్రిని చంపినవారే, అట్రిడియస్‌కి మళ్లీ తారసపడతారు. మరి... అట్రిడియస్ పగ తీర్చుకున్నాడా? అన్నది 'డ్యూన్ 2' స్టోరీ. ఈ సినిమాకు ఐదు ఆస్కార్ నామినేషన్స్ దక్కాయి. వీటిలో ఉత్తమ చిత్రం విభాగం కూడా ఉంది. ఇక ఫ్రాంక్ హెర్బర్ట్ రాసిన 'డ్యూన్' పుస్తకం ఆధారంగా 'డ్యూన్' ఫ్రాంచైజీ సైన్స్‌ఫిక్షన్ మూవీస్ రూపొందుతున్న సంగతి తెలిసిందే.

ఈ పది చిత్రాల్లో ఆస్కార్ ఉత్తమ చిత్రంగా ఏ మూవీ నిలుస్తుందనే ప్రశ్నకు వచ్చే నెల 2న తెరపడుతుంది.

- ముసిమి శివాంజనేయులు

అనోరా • ద్యూన్ 2 పోస్టర్ • వికెడ్ • నికెల్ బాయ్స్

ఓటీటీకి ఓకే

బాలీవుడ్ హీరోయిన్ పరిణీతి చోప్రా డిజిటల్ ఎంట్రీ ఖరారైపోయింది. హిందీలో ఓ సస్పెన్స్ క్రైమ్ థ్రిల్లర్ వెబ్ సిరీస్‌కు ఓకే చెప్పారామె. తాహిర్ రాజ్ బాసిన్, అనూప్ సోనీ, జెన్నిఫర్ వింగెట్, చైతన్య చౌదరి ఇతర లీడ్ రోల్స్‌లో నటిస్తున్నారు. 'రంగ్ దే బసంతి, స్టూడెంట్ ఆఫ్ ది ఇయర్' వంటి సినిమాలకు రైటర్‌గా, 'కుర్బాన్, అంగ్లీ' సినిమాలకు దర్శకుడిగా పని చేసిన రెన్సిల్ డి. సిల్వా ఈ సినిమాకు దర్శకత్వం వహిస్తున్నారు. సిద్ధార్థ్ పి. మల్హోత్రా, సప్నా మల్హోత్రా ఈ సిరీస్‌ను నిర్మిస్తున్నారు. ఆల్రెడీ చిత్రీకరణ మొదలైంది. సిమ్లా నేపథ్యంలో సాగే సస్పెన్స్ థ్రిల్లర్ సిరీస్ ఇది. ''నా తొలి వెబ్ సిరీస్ చిత్రీకరణలో పాల్గొంటున్నందుకు చాలా సంతోషంగా ఉంది'' అని పేర్కొన్నారు పరిణీతి.

మజాకాని ఎంజాయ్ చేస్తారు

- సందీప్ కిషన్

• రాజేశ్, అనిల్ సుంకర, త్రినాథరావు, రీతూ, సందీప్, అన్షు, ప్రసన్న

''పిల్లలు, పెద్దలు థియేటర్స్‌కు వెళ్లి, నవ్వుకోవాలనే ఉద్దేశంతో 'మజాకా' సినిమా చేశాం. ఆడియన్స్ థియేటర్స్‌లో చాలా ఎంజాయ్ చేస్తున్నారు. చివర్లో ఎమోషనల్‌గా కనెక్ట్ అవుతున్నారు. సినిమా జనాల్లోకి వెళ్లింది. థియేటర్స్‌కు వెళ్లి ఈ సినిమా చూడండి. చాలా ఎంజాయ్ చేస్తారు. పైసా వసూల్ సినిమా ఇది'' అని హీరో సందీప్ కిషన్ అన్నారు. సందీప్ కిషన్ హీరోగా నక్కిన త్రినాథరావు దర్శకత్వంలో రూపొందిన సినిమా 'మజాకా'. ఏకే ఎంటర్‌టైన్మెంట్స్, హాస్య మూవీస్ పతాకాలపై రాజేశ్ దండా నిర్మించిన ఈ చిత్రం ఈ నెల 26న విడుదలైంది. ఈ మూవీ థ్యాంక్స్ మీట్‌లో నక్కిన త్రినాథరావు మాట్లాడుతూ– ''ఫ్యామిలీ అంతా ఎంజాయ్ చేసే సినిమా 'మజాకా'. ఆడియన్స్‌ను నవ్వించాలన్న మా ప్రయత్నంలో సక్సెస్ అయ్యాం'' అని తెలిపారు. ''మజాకా' నవ్వుల కోసమే... లాజిక్స్ కోసం కాదు. మేము ఆశించిన రెస్పాన్స్ వస్తున్నందుకు హ్యాపీ '' అని తెలిపారు నిర్మాత అనిల్ సుంకర. ''మజాకా' మా లైఫ్‌లో హ్యాపీయస్ట్ మెమొరీ'' అన్నారు రైటర్ ప్రసన్నకుమార్. ''గత ఏడాది ఫిబ్రవరిలో 'ఊరు పేరు భైరవకోన'తో హిట్ సాధించాం. ఈ ఇయర్ ఫిబ్రవరిలో 'మజాకా'తో హిట్ కొట్టాం'' అన్నారు రాజేశ్ దండా. రీతూ వర్మ, అన్షు మాట్లాడారు. ఈ కార్యక్రమంలో దర్శకుడు రామ్ అబ్బరాజు, దర్శకుడు వీఐ ఆనంద్ అతిథులుగా పాల్గొని, 'మజాకా' విజయం పట్ల హర్షం వ్యక్తం చేశారు.

బిజినెస్ రీల్

10 నిముషాల్లో యాపిల్ ఉత్పత్తుల డెలివరీ

న్యూఢిల్లీ: క్విక్ కామర్స్ రంగంలో ఉన్న బ్లింకిట్ 10 నిముషాల్లో యాపిల్ ఉత్పత్తుల డెలివరీ సేవలను ప్రారంభించింది. మ్యాక్‌బుక్ ఎయిర్, ఐప్యాడ్, ఎయిర్‌పాడ్, యాపిల్ వాచ్, యాక్సెసరీస్‌ను కస్టమర్లు బ్లింకిట్ ద్వారా కొనుగోలు చేయవచ్చు. హైదరాబాద్‌తోపాటు ఢిల్లీ–ఎన్‌సీఆర్, ముంబై, పుణే, లక్నో, అహ్మదాబాద్, చండీగఢ్, చెన్నై, జైపూర్, బెంగళూరు, కోల్‌కతలో ఈ సేవలు అందుబాటులో ఉంటాయని కంపెనీ తెలిపింది.

ఎపిక్ వరల్డ్ నుంచి కొత్త ఇండెక్స్

ఎంటర్‌ప్రెన్యూరల్ హౌస్‌హోల్డ్స్ ఇండియా ఇండెక్స్ ఆవిష్కరణ

ముంబై: ఎపిక్ వరల్డ్ తాజాగా ఎంటర్‌ప్రెన్యూరల్ హౌస్‌హోల్డ్స్ ఇండియా(ఈహెచ్‌ఐ) ఇండెక్స్‌ను ఆవిష్కరించింది. మార్నింగ్‌స్టార్ ఇండెక్సెస్‌తో కలసి రూపొందించిన ఈ సూచీలో ఏయూ స్మాల్ ఫైనాన్స్ బ్యాంక్, బజాజ్ ఫైనాన్స్, శ్రీరామ్ ఫైనాన్స్, బంధన్ బ్యాంక్, ఉజ్జీవన్ స్మాల్ ఫైనాన్స్ బ్యాంక్ తదితరాలకు చోటు కల్పించింది. తద్వారా 34 లిస్టెడ్ సంస్థల పనితీరును ట్రాక్ చేసేందుకు వీలుంటుందని ఎపిక్ వరల్డ్ పేర్కొంది. ఇండెక్సుకు ప్రాతినిధ్యం వహించే కంపెనీల ఉమ్మడి మార్కెట్ క్యాపిటలైజేషన్(విలువ) 115 బిలియన్ డాలర్లుగా వెల్లడించింది. వార్షిక ప్రాతిపదికన ఐదేళ్లలో ఆదాయం 22 శాతం చొప్పున పుంజుకున్నట్లు తెలియజేసింది.

విప్రో వెంచర్స్‌కు విప్రో దన్ను

రూ. 1,740 కోట్ల పెట్టుబడులు

న్యూఢిల్లీ: ఐటీ సేవల దిగ్గజం విప్రో తాజాగా విప్రో వెంచర్స్‌లో 20 కోట్ల డాలర్లు ఇన్వెస్ట్ చేయనున్నట్లు పేర్కొంది. తద్వారా టెక్నాలజీ ఆవిష్కరణల విభాగంలో స్టార్టప్‌లకు నిధులు సమకూర్చేందుకు మద్దతివ్వనుంది. దీంతో దశాబ్దంక్రితం కార్యకలాపాలు ప్రారంభించిన విప్రో వెంచర్స్‌లో విప్రో నాలుగోసారి నిధులను సమకూర్చనుంది. వెరసి తొలి దశ నుంచి మధ్యస్థాయి వరకూ స్టార్టప్‌లలో పెట్టుబడులను వేగవంతం చేసే లక్ష్యంతో ఉన్నట్లు విప్రో తెలియజేసింది. స్టార్టప్‌లు తొందరగా ఎదిగేందుకు తమ కట్టుబాటును తాజా పెట్టుబడులు స్పష్టం చేస్తున్నట్లు వివరించింది. నూతన ఆవిష్కరణలలో ఐటీ పరిశ్రమ సహకారానికి మద్దతివ్వనున్నట్లు తెలియజేసింది.

కోడిగుడ్లు (హోల్‌సేల్-నెక్ / 100కు రూ.లలో)

28-2-2025

విశాఖ	482–00
చిత్తూరు	493–00
ఈస్ట్, వెస్ట్ గోదావరి	480–00
విజయవాడ	485–00
రిటైల్ ధర (డజను)	60.00
హైదరాబాద్	445–00
వరంగల్	447–00
రిటైల్ ధర	5.05

నిఫ్టీ 50

టాప్ 5 గెయినర్స్ (రూపాయల్లో)

Symbol	LTP	(%)Change
SHRIRAMFIN	604	5.18
BAJAJFINSV	1,920.10	2.4
BAJFINANCE	8,660.75	2.03
HINDALCO	630.5	1.78
SUNPHARMA	1,642.00	1.76

నిఫ్టీ 50

టాప్ 5 లూజర్స్ (రూపాయల్లో)

Symbol	LTP	(%)Change
ULTRACEMCO	10,450.00	-4.69
TRENT	4,780.00	-3.63
BAJAJ-AUTO	8,195.00	-2.65
TATAMOTORS	647.75	-2.09
M&M	2,720.00	-2.08

స్టాక్ మార్కెట్ డేటా

	టర్నోవర్ (రూ. కోట్లలో)
బీఎస్ఈ	4,179
ఎన్ఎస్ఈ	94,080
ఎన్ఎస్ఈ(డెరివేటివ్స్)	3,67,936
ఎఫ్ఐఐ	- 557
డీఐఐ	+ 1,170

ముడిచమురు... (బ్యారెల్)

నైమెక్స్ లైట్ స్వీట్	70.19 (రాత్రి 11.30కు)	$ 68.62 (క్రితం ముగింపు)
బ్రెంట్	73.43 (రాత్రి 11.30కు)	$ 72.07 (క్రితం ముగింపు)

ఏఐకి కంపెనీల జై

- నిపుణుల కొరతతోనే సమస్య
- మానవ వనరుల ప్రొఫెషనల్స్ వెల్లడి
- లింక్డ్‌ఇన్ నివేదిక

న్యూఢిల్లీ: దేశీయంగా చాలా కార్పొరేట్ కంపెనీలు కృత్రిమ మేధ (ఏఐ) వినియోగానికి అత్యంత ప్రాధాన్యతనిస్తున్నాయి. అయితే, ఈ టెక్నాలజీ సామర్థ్యాలను పూర్తి స్థాయిలో వినియోగంలోకి తేగలిగే నిపుణుల కొరత పెద్ద సమస్యగా ఉంటోంది. ప్రొఫెషనల్ నెట్‌వర్కింగ్ ప్లాట్‌ఫాం లింక్డ్‌ఇన్ నిర్వహించిన సర్వే నివేదికలో ఈ అంశాలు వెల్లడయ్యాయి. దీని ప్రకారం తమకు వచ్చే దరఖాస్తుల్లో, ఉద్యోగానికి కావాల్సిన అర్హతలన్నీ ఉండే దరఖాస్తులు సగానికన్నా తక్కువగా ఉంటున్నాయని దేశీయంగా 54 శాతం మంది హ్యూమన్ రిసోర్సెస్ (హెచ్‌ఆర్) ప్రొఫెషనల్స్ వెల్లడించారు. సరైన సాంకేతిక నైపుణ్యాలున్న వారిని (61 శాతం మంది), సాఫ్ట్ స్కిల్స్ ఉన్న వారిని (57 శాతం మంది) దొరకపుచ్చుకోవడం నియమాకాలపరంగా అతి పెద్ద సవాలుగా ఉంటోందని పేర్కొన్నారు. సాఫ్ట్‌వేర్ డెవలప్‌మెంట్, ఇంజినీరింగ్ వంటి టెక్నికల్/ఐటీ నైపుణ్యాలు (44 శాతం), ఏఐ నైపుణ్యాలు (34 శాతం), కమ్యూనికేషన్ .. సమస్యల పరిష్కార నైపుణ్యాలు (33) గల అభ్యర్థులు అతి కష్టం మీద దొరుకుతున్నారు. అర్హులైన అభ్యర్థులు దొరక్కపోవడంతో హైరింగ్ ప్రక్రియ విషయంలో కంపెనీలు మరింత ఆచితూచి వ్యవహరిస్తున్నాయి. ఉద్యోగానికి కావాల్సిన అర్హతల్లో కనీసం 80 శాతం ఉన్న అభ్యర్థులనే పరిగణనలోకి తీసుకుంటామని 55 శాతం మంది, వారినే హైరింగ్ చేసుకుంటామని 54 శాతం మంది హెచ్‌ఆర్ నిపుణులు తెలిపారు. సర్వే డేటా, లింక్డ్‌ఇన్ ప్లాట్‌ఫాంలో వివరాల విశ్లేషణ ఆధారంగా రిపోర్ట్ తయారైంది. 1,991 మంది సీ–సూట్ ఎగ్జిక్యూటివ్‌లతో పాటు వెయ్యి మందికి పైగా ఉద్యోగులుండే సంస్థలకు సంబంధించి 300 మంది పైచిలుకు చీఫ్ హ్యూమన్ రిసోర్సెస్ ఆఫీసర్స్ ఈ సర్వేలో పాల్గొన్నారు.

నివేదికలోని మరిన్ని ముఖ్యాంశాలు ..

- నియామకాల తీరుతెన్నులను, ప్రతిభావంతులకు శిక్షణనివ్వడం మొదలైన అంశాలను ఏఐ సమూలంగా మార్చేస్తోంది. అయితే ఏఐని కేవలం ఆషామాషీగా వినియోగించుకోవడం వల్ల ఉపయోగం లేదు. వ్యాపార వృద్ధికి దాన్ని ఉపయోగించుకోవడం కీలకం. చాలా మటుకు కంపెనీలు ఏఐ సాధనాలను తయారు చేసుకోవడంపైనే భారీగా పెట్టుబడులు కుమ్మరిస్తున్నాయని, కానీ వాటిని పూర్తి స్థాయిలో వినియోగించగలిగే సరైన నిపుణులు అంతగా ఉండటం లేదని నివేదిక వివరించింది. దీనితో గేమ్ చేంజింగ్ అవకాశం చేజారిపోతోందని పేర్కొంది.
- దీన్ని అధిగమించాలంటే వ్యాపార సంస్థలు నియామకాల విషయంలో నైపుణ్యాలకు ప్రాధాన్యతనిచ్చే ధోరణితో వ్యవహరించాల్సి ఉంటుంది. ఎందుకంటే కొత్త ఆవిష్కరణలకు ఏఐ ఒక సాధనంగా ఉపయోగపడినప్పటికీ, సృజనాత్మకత, కమ్యూనికేషన్, భాగస్వామ్యం వంటి మానవ నైపుణ్యాలవల్లే పోటీ సంస్థల కన్నా మెరుగ్గా కంపెనీలు పురోగమించగలవు.
- నైపుణ్యాల్లో అంతరాలను భర్తీ చేసేందుకు భారతీయ కంపెనీలు శిక్షణపై మరింతగా దృష్టి పెట్టాలి. ఏఐ గురించి నేర్చుకోవడం, అభివృద్ధి చేయడంపై ఇన్వెస్ట్ చేస్తే .. వినియోగం పెరగడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

హెల్త్‌కేర్ ఏఐతో జీడీపీకి ఊతం

- 2025లో 30 బిలియన్ డాలర్ల వరకు జత
- ఇన్‌ఫ్రా పరిమితులు అధిగమించాలి, సిబ్బందికి శిక్షణనివ్వాలి
- డెలాయిట్ నివేదిక

న్యూఢిల్లీ: ఆరోగ్య సంరక్షణలో కృత్రిమ మేధని (ఏఐ) విస్తృతంగా ఉపయోగించడం వల్ల స్థూల దేశీయోత్పత్తికి (జీడీపీ) 2025లో మరో 25–30 బిలియన్ డాలర్ల విలువ జత కాగలదని కన్సల్టెన్సీ సంస్థ డెలాయిట్ ఒక నివేదికలో తెలిపింది. ప్రభుత్వం తోడ్పాటు అందిస్తున్న ఇండియాఏఐ మిషన్, డిజిటల్ వ్యక్తిగత డేటా భద్రత చట్టం 2023 మొదలైనవి డిజిటల్ హెల్త్‌కేర్ వ్యవస్థకు ఊతమిస్తున్నాయని వివరించింది. నివేదిక ప్రకారం ఆరోగ్య సంరక్షణ విభాగంలో ఏఐ వినియోగం 40 శాతం పైగా ఉంటోంది. ఇది ఎఫ్ఎంసీజీ (30 శాతం), తయారీ (25 శాతం) కన్నా అధికం కావడం గమనార్హం. ఏఐ ఆధారిత వైద్యపరీక్షలు, మెడ్‌టెక్ ఆవిష్కరణలు, డిజిటల్ హెల్త్ రికార్డులు తదితర అంశాల కారణంగా భారతీయ డిజిటల్ హెల్త్‌కేర్ వ్యవస్థ చాలా వేగంగా వృద్ధి చెందుతోందని డెలాయిట్ ఇండియా లైఫ్ సైన్సెస్, హెల్త్‌కేర్ ఇండస్ట్రీ లీడర్ జయ్‌దీప్ ఘోష్ తెలిపారు. అయితే, ఏఐ సామర్థ్యాలను పూర్తిగా ఉపయోగించుకోవాలంటే నియంత్రణ విధానాలు, సిబ్బందికి శిక్షణ, మౌలిక సదుపాయాలపరమైన పరిమితులు మొదలైన సవాళ్లను అధిగమించాల్సిన అవసరం ఉంటుందని పేర్కొన్నారు. మరిన్ని పెట్టుబడులు, పురోగామి పాలసీలపై దృష్టి పెట్టడం ద్వారా ఏఐ ఆధారిత హెల్త్‌కేర్ విభాగంలో భారత్ అంతర్జాతీయంగా అగ్రగామిగా ఎదగవచ్చని ఘోష్ చెప్పారు.

బ్యాంకింగ్‌తో పోలిస్తే పురోగతి నెమ్మదే..

ఏఐ కొత్త పుంతలు తొక్కుతున్నప్పటికీ బ్యాంకింగ్, ఆర్థిక సేవల రంగాలతో పోలిస్తే హెల్త్‌కేర్‌లో కృత్రిమ మేధ వినియోగం చాలా నెమ్మదిగా ఉంటోందని నివేదిక తెలిపింది. డేటా భద్రతపై అనుమానాలు, బహుళ నియంత్రణ సంస్థలు, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో మౌలిక సదుపాయాలు పరిమితంగా ఉండటం, ఏఐలో శిక్షణ పొందిన నిపుణుల కొరత తదితర అంశాలు ఇందుకు కారణమని వివరించింది. సర్జికల్ కన్జూమబుల్స్ విభాగంలో భారత్ నికరంగా ఎగుమతిదారుగానే ఉంటున్నప్పటికీ హైటెక్ వైద్య పరికరాల కోసం ఇంకా దిగుమతులపైనే ఎక్కువగా ఆధారపడాల్సి వస్తోందని నివేదిక వివరించింది. దేశీయంగా తయారీని పెంచుకోవాల్సిన ఆవశ్యకతను ఇది సూచిస్తోందని పేర్కొంది. శిక్షణ, మౌలిక సదుపాయాలపై పెట్టుబడులు, పాలసీపరమైన సంస్కరణలతో ఏఐ వినియోగం మరింత వేగవంతం కాగలదని వివరించింది. ఇది సాంకేతికంగా అధునాతనమైన, స్వయం సమృద్ధి గల ఆరోగ్య సంరక్షణ వ్యవస్థకు బాటలు వేస్తుందని తెలిపింది.

రూ.10 లక్షల పెట్టుబడితో 'సిఫ్'

- కార్యాచరణ ప్రకటించిన సెబీ
- ఏప్రిల్ 1 నుంచి అమల్లోకి

న్యూఢిల్లీ: ప్రత్యేక పెట్టుబడి పథకాలకు సంబంధించి (సిఫ్) సెబీ నిబంధనల కార్యచరణను ప్రకటించింది. ఏప్రిల్ 1 నుంచి సిఫ్ నిబంధనలు అమల్లోకి రానున్నాయి. మ్యూచువల్ ఫండ్స్‌లో కనీసం రూ.250 నుంచి ఇన్వెస్ట్ చేసుకోవచ్చు. పోర్ట్‌ఫోలియో మేనేజ్‌మెంట్ సర్వీసెస్ (పీఎంఎస్)లో అయితే పెట్టుబడికి కనీసం రూ.50 లక్షల ఉండాలి. ఈ రెండింటికి మధ్య ఉన్న అంతరాన్ని భర్తీ చేస్తూ.. అధిక పెట్టుబడి పెట్టే సామర్థం, రిస్క్ తీసుకునే ఇన్వెస్టర్ల కోసం సెబీ స్పెషలైజ్డ్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ ఫండ్స్ (సిఫ్)ను ప్రవేశపెట్టడం గమనార్హం. అన్ని రకాల సిఫ్ కేటగిరీల్లో ఇన్వెస్టర్లు కనీసం రూ.10 లక్షలు ఇన్వెస్ట్ చేయాల్సి ఉంటుంది. సిస్టమ్యాటిక్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ ప్లాన్ (సిప్), సిస్టమ్యాటిక్ విత్‌డ్రాయల్ ప్లాన్ (ఎస్‌డబ్ల్యూపీ), సిస్టమ్యాటిక్ ట్రాన్స్‌ఫర్ ప్లాన్ (ఎస్‌టీపీ) సాధనాలను వినియోగించుకోవచ్చు. మొత్తం మీద పెట్టుబడి విలువ రూ.10 లక్షలకుపైనే ఉండాలి. మార్కెట్ పతనం కారణంగా రూ.10లక్షల్లోపునకు వచ్చేస్తే, మిగిలిన మొత్తాన్ని ఉపసంహరించుకోవచ్చు. సిఫ్‌లో 25 శాతం మేర డెట్‌లో పెట్టుబడి పెట్టొచ్చు. బ్యాండ్ 1 నుంచి 5 వరకు మొత్తం ఐదు స్థాయిల్లో రిస్క్‌ను సెబీ వర్గీకరించింది. ప్రస్తుత మ్యూచువల్ ఫండ్స్ సంస్థలు సెబీ నుంచి అనుమతి తీసుకుని సిఫ్‌లను ప్రారంభించొచ్చు. ఇందుకు నిర్దేశిత అర్హత ప్రమాణాలను పాటించాల్సి ఉంటుంది. కనీసం మూడేళ్లకు పైగా కార్యకలాపాలతో, రూ.10,000 కోట్ల నిర్వహణ ఆస్తులు కలిగినవి దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. మరో మార్గంలో కనీసం 10 ఏళ్ల ఫండ్ నిర్వహణలో అనుభవం ఉండి, కనీసం రూ.5,000 కోట్లకు పైగా ఆస్తులను నిర్వహించిన చీఫ్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ ఆఫీసర్‌ను సిఫ్‌కు నియమించడం ద్వారా వీటి నిర్వహణకు అనుమతి కోరొచ్చని సెబీ ప్రకటించింది.

డీటీహెచ్ లైసెన్సింగ్ ఫీజును తక్షణం తగ్గించాలి

డిష్ టీవీ సీఈవో మనోజ్ దోభాల్

న్యూఢిల్లీ: ప్రస్తుతం ఏజీఆర్‌లో (సవరించిన స్థూల ఆదాయం) 8 శాతంగా ఉన్న డీటీహెచ్ లైసెన్సింగ్ ఫీజుని 3 శాతానికి తగ్గించాలన్న టెలికం రంగ నియంత్రణ సంస్థ ట్రాయ్ సిఫార్సులను ప్రభుత్వం తక్షణమే అమలు చేయాలని డిష్ టీవీ సీఈవో మనోజ్ దోభాల్ కోరారు. సవాళ్లతో సతమతమవుతున్న డీటీహెచ్ పరిశ్రమ దీర్ఘకాలికంగా నిలదొక్కుకునేందుకు, వృద్ధి చెందేందుకు ఇవి దోహదపడతాయని, వీటిపై సత్వరం చర్యలు తీసుకోవాలని కేంద్ర సమాచార, ప్రసార శాఖకు విజ్ఞప్తి చేశారు. ట్రాయ్ సిఫార్సులను అమలు చేయడం వల్ల మరిన్ని పెట్టుబడులు వస్తాయని, కొత్త ఆవిష్కరణలకు ఊతం లభిస్తుందని, వినియోగదారులకు నాణ్యమైన సరీ్వసులు లభిస్తాయని మనోజ్ చెప్పారు. సర్వీస్ ప్రొవైడర్లు, పే టీవీ వ్యవస్థ మనుగడకు .. ఇప్పుడున్న లైసెన్సింగ్ విధానాలు ప్రతిబంధకాలుగా ఉన్నాయని పేర్కొన్నారు.

పీవీల వృద్ధి 4–7 శాతం

2025–26పై ఇక్రా అంచనాలు

న్యూఢిల్లీ: ప్యాసింజర్ వెహికిల్స్ (పీవీ) విక్రయాల్లో దేశవ్యాప్తంగా 2025–26 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 4–7 శాతం వృద్ధి అంచనా వేస్తున్నట్టు రేటింగ్స్ ఏజెన్సీ ఇక్రా తెలిపింది. డిమాండ్‌ను నడిపించే విభాగాలు తటస్థంగా లేదా అనుకూలంగా ఉంటాయని వివరించింది. 'ప్యాసింజర్ వాహనాల అమ్మకాలు 2023–24లో 42 లక్షల యూనిట్ల ఆల్‌టైమ్ గరిష్ట స్థాయికి చేరుకున్నాయి. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఆటోమొబైల్ తయారీదారుల స్థిర ఉత్పత్తి కారణంగా హోల్‌సేల్స్ స్థిరంగా ఉన్నాయి. అయితే తగ్గుతున్న రీప్లేస్‌మెంట్ డిమాండ్, అధిక ఇన్వెంటరీ స్థాయిల నేపథ్యంలో పరిశ్రమ పరిమాణ వృద్ధి దాదాపు 2 శాతం వద్ద నిరాడంబరంగా ఉంది. ద్విచక్ర వాహనాల విభాగంలో 2024–25లో 11–14 శాతం వృద్ధి నమోదు కావొచ్చు. ఇది వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో 6–9 శాతం ఉండొచ్చు. మెరుగైన వర్షపాతం కారణంగా కొన్ని నెలలుగా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో పరిశ్రమకు మంచి మద్దతు లభిస్తోంది. రబీ సాగు ఇప్పటివరకు ఆరోగ్యంగా ఉండటంతో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో డిమాండ్ బాగా పెరుగుతుందని అంచనా. దేశీయ వాణిజ్య వాహన పరిశ్రమ 2025–26లో స్వల్ప వృద్ధి నమోదు చేస్తుంది. ప్రభుత్వ పాత వాహనాలను తప్పనిసరిగా తుక్కుగా చేయడం, రీప్లేస్‌మెంట్ డిమాండ్ బస్‌ల విక్రయాల్లో వృద్ధిని పెంచుతాయి. ఎలక్ట్రిక్ త్రీవీలర్ల జోరు, ఈ–కామర్స్‌లో మందగమనంతో తేలికపాటి వాణిజ్య వాహనాల వృద్ధి తక్కువగా ఉంటుంది. మధ్య, భారీ వాణిజ్య వాహనాలు; తేలికపాటి వాణిజ్య వాహనాలు, బస్‌లు 2025–26లో వరుసగా 0–3 శాతం, 3–5, 8–10 శాతం దూసుకెళ్తాయని అంచనా' అని ఇక్రా తెలిపింది.

యువత ఆరోగ్య సంరక్షణకు ప్రాధాన్యం

- డాలర్ పెట్టుబడిపై ఎన్నో రెట్ల ప్రతిఫలం
- కేంద్ర ఆరోగ్య శాఖ నివేదిక వెల్లడి

న్యూఢిల్లీ: దేశ ఆర్థిక వృద్ధిని మరింత ముందుకు తీసుకెళ్లేందుకు యుక్తవయస్కుల ఆరోగ్య సంరక్షణ కోసం మరిన్ని నిధులు వెచ్చించాలని, ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు చేపట్టాలని కేంద్ర ఆరోగ్య మంత్రిత్వ శాఖ నివేదిక సూచించింది. తద్వారా ప్రతీ డాలర్ వ్యయంపై 4.6 నుంచి 71.4 డాలర్ల స్థాయిలో ప్రతిఫలం లభిస్తుందని అంచనా వేసింది. ఇందుకోసం ప్రభుత్వం, ప్రవేటు రంగం నుంచి సహకారం అవసరమని సూచించింది. ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ, మేటర్నల్, న్యూబోర్న్ అండ్ చైల్డ్ హెల్త్ (పీఎంఎన్‌సీహెచ్) సహకారంతో ఈ నివేదిక రూపొందించింది. యుక్త వయస్కుల (కౌమరదశ/10–19 ఏళ్లు) ఆరోగ్యంపై చేసే పెట్టుబడులతో జీడీపీ ఏటా 10 శాతం మేర పుంజుకుంటుందని అంచనా వేసింది. హెచ్‌పీవీ టీకా, టీబీ చికిత్స, మయోపియా గుర్తింపు–చికిత్సకు 2024–2035 మధ్య ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలని పేర్కొంది. 2024–2050 మధ్య కాలంలో విద్య, ఉపాధి, బాల్య వివాహాల తగ్గింపు, రోడ్డు ప్రమాదాల నివారణపై దృష్టి పెట్టాలని సూచించింది. ఇలా యుక్త వయస్కుల ఆరోగ్యంపై చేసే పెట్టుబడులతో పెద్ద ఎత్తున ఆర్థిక ప్రయోజనాలు లభిస్తాయని అభిప్రాయపడింది.

దేశ భవిష్యత్తులో కీలక పాత్ర..

"ఈ తరహా భవిష్యత్ పెట్టుబడులు దేశ జీడీపీని సగటున ఏటా 10 శాతం మేర పెరిగేలా చేస్తాయి. ప్రభుత్వం, ప్రైవేటు రంగం, పౌర సమాజం, కమ్యూనిటీలు, కుటుంబాలు కలసి ఏటా ఇందుకోసం చేసే 33 బిలియన్ డాలర్ల పెట్టుబడులతో ఏటా 476 బిలియన్ డాలర్ల ప్రయోజనాలు ఒనగూడతాయి"అని ఈ నివేదిక తెలిపింది. ఆరోగ్యం, విద్య, బాల్య వివాహాలను అరికట్టడంపై చేసే ప్రతీ డాలర్ పెట్టుబడికి 4.6 డాలర్ల నుంచి 71.4 డాలర్ల వరకు ప్రతిఫలం వస్తుందని పేర్కొంది.

కీలక ఖనిజాలపై భారత్ దృష్టి

కాంగో, జాంబియా, టాంజానియా, ఆస్ట్రేలియాలో మైనింగ్‌కు ఆసక్తి

న్యూఢిల్లీ: కీలక ఖనిజాల(మినరల్స్)తోకూడిన ఆస్తుల మైనింగ్‌కు ఆసక్తిగా ఉన్నట్లు గనుల శాఖ కార్యదర్శి వీఎల్ కాంతా రావు పేర్కొన్నారు. కాంగో, జాంబియా, టాంజానియా, ఆస్ట్రేలియా తదితర దేశాలలో అవకాశాలను అన్వేషిస్తున్నట్లు ఇక్కడ ఏర్పాటు చేసిన విలేకరుల సమావేశంలో తెలియజేశారు. కాబిల్‌తో ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వం కలసి పనిచేస్తున్నట్లు వెల్లడించారు. ఈ బాటలో దేశీ కంపెనీల కోసం కాంగో, టాంజానియా తదితర కొన్ని దేశాలలో కీలక ఖనిజ ఆస్తులను వెలికి తీసేందుకు పనిచేస్తున్నట్లు తెలియజేశారు. కాపర్, లిథియం, నికెల్, కోబాల్ట్ తదితరాలను అత్యంత ప్రాధాన్యతగల ముడిసరుకులుగా పేర్కొన్నారు. వేగవంత వృద్ధిలో ఉన్న శుద్ధ ఇంధన టెక్నాలజీలకు ఇవి బూస్టనివ్వగలని పేర్కొన్నారు. గాలి మరలు(విండ్ టర్బయిన్లు), ఎలక్ట్రిక్ వాహనాలు, వాటి బ్యాటరీల తయారీ ఎలక్ట్రిసిటీ నెట్‌వర్క్స్ తదితరాలలో వీటి వినియోగం విస్తరిస్తున్నట్లు వివరించారు. ఈ బాటలో కోల్ ఇండియా, ఎన్ఎండీసీ, ఓఎన్‌జీసీ విదేశ్ లిమిటెడ్ తదితర పీఎస్‌యూ దిగ్గజాలు కాబిల్‌తో పనిచేస్తున్నట్లు వెల్లడించారు. తద్వారా ఆస్ట్రేలియాలో కీలక మినరల్ బ్లాకులను అన్వేషిస్తున్నట్లు తెలియజేశారు.

జాంబియా గ్రీన్ సిగ్నల్

కోబాల్ట్, కాపర్ అన్వేషణకు జాంబియా ప్రభుత్వం 9,000 చదరపు కిలోమీటర్ల క్షేత్రాల(గ్రీన్‌ఫీల్డ్)ను భారత్‌కు ఇచ్చేందుకు ఇటీవల అంగీకరించినట్లు రావు తెలియజేశారు. రెండు, మూడేళ్లలో ఖనిజాన్వేషణ చేపట్టనున్నట్లు, తద్వారా మైనింగ్ హక్కులను సైతం పొందనున్నట్లు పేర్కొన్నారు. దేశీ జియలాజికల్ సర్వే(జీఎస్ఐ).. భారీ డిమాండుగల లిథియం బ్లాకులను జమ్ము, కాశ్మీర్(జేఅండ్‌కే), చత్తీస్‌గఢ్‌లలో గుర్తించినట్లు గనుల శాఖ మంత్రి జి.కిషన్ రెడ్డి ఈ సందర్భంగా వెల్లడించారు. వెరసి జేఅండ్‌కేలో లిథియం బ్లాకుల అన్వేషణకు ఒక ప్రత్యేక బృందాన్ని ఏర్పాటు చేసేందుకు జీఎస్ఐ నిర్ణయించినట్లు తెలియజేశారు. ఏప్రిల్, మే నెలకల్లా వీటిపై స్పష్టత రానున్నట్లు వెల్లడించారు.

ద్వైపాక్షిక వాణిజ్య ఒప్పందాలతో ముందడుగు

- మారుతున్న ప్రపంచక్రమంలో ఇదే మంత్రం
- తద్వారా వాణిజ్యం, పెట్టుబడులు ఇతోధికం
- కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్

న్యూఢిల్లీ: భారత్ వాణిజ్యం, పెట్టుబడుల కోసం ద్వైపాక్షిక సంబంధాలను మరింత విస్తృతం చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉందని కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ అన్నారు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా గందరగోళ పరిస్థితుల నేపథ్యంలో ద్వైపాక్షికవాదం కొత్త ఉత్ప్రేరకంగా కనిపిస్తుందన్నారు. బీఎస్ మంథన్ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న సందర్భంగా ఆమె మాట్లాడారు. సవాళ్లతో కూడిన కాలంలో భారత్‌ను ప్రపంచ ఆర్థిక శక్తిగా ముందుకు తీసుకెళ్లేందుకు ప్రభుత్వం అన్ని చర్యలూ తీసుకుంటున్నట్టు చెప్పారు. "ద్వైపాక్షికవాదం ఇప్పుడు ప్రముఖ అజెండాగా మారుతోంది. చాలా దేశాలతో ద్వైపాక్షిక సంబంధాలను ఇతోధికం చేసుకోవాల్సి ఉంది. కేవలం వాణిజ్యం లేదా పెట్టుబడుల కోసమే కాదు, వ్యూహాత్మక సంబంధాల దృష్ట్యా కూడా అవసరమే. కొత్త ప్రపంచ క్రమంలో భారత్ తనకున్న టెక్నాలజీ, నిపుణుల బలంతో అంతర్జాతీయ ఆర్థిక వృద్ధికి చోదకంగా మారగలదు"అని వివరించారు. మల్టీలేటరల్ ఇనిస్టిట్యూషన్స్ క్రమంగా కనుమరుగవుతున్నాయంటూ.. వాటి పునరుద్ధరణకు చేసే ప్రతి ప్రయత్నం ఆశించిన ఫలితాన్నివ్వడం లేదన్నారు.

ప్రపంచ వాణిజ్య విధానాల్లో మార్పులు..

ప్రపంచ వాణిజ్యం పూర్తిగా మార్పునకు గురవుతోందని ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ అన్నారు. "మల్టీలేటరల్ ఇనిస్టిట్యూషన్లు, వాటి సేవలు ఉనికిని కోల్పోతున్నాయి. ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ (డబ్ల్యూటీవో) సమర్థంగా పని చేయడం లేదు. ప్రాధాన్య దేశం హోదా (ఎంఎఫ్ఎన్) అన్నదానికి అర్థం లేకుండా పోయింది. ప్రతి దేశం తమను ప్రత్యేకంగా చూడాలని కోరుకుంటోంది. ఒకవేళ డబ్ల్యూటీవో బలహీనపడితే లేదా మల్టీ లేటరల్ ఇనిస్టిట్యూషన్లు సమర్థవంతంగా పనిచేయకపోతే.. అప్పుడు వాణిజ్యం విషయంలో ద్వైపాక్షిక ఒప్పందాలే కీలకంగా మారతాయి"అని మంత్రి చెప్పారు.

ద్వైపాక్షిక వాణిజ్య ఒప్పందాలపై దృష్టి

బ్రిటన్ (యూకే) సహా పలు దేశాలతో ద్వైపాక్షిక వాణిజ్య ఒప్పందాల దిశగా భారత్ చర్చలు ప్రారంభించినట్టు మంత్రి సీతారామన్ తెలిపారు. అమెరికాతో ద్వైపాక్షిక వాణిజ్య ఒప్పందం కుదుర్చుకోనున్నట్టు తెలిపారు. 27 దేశాల సమూహం అయిన ఐరోపా యూనియన్ (ఈయూ)తోనూ స్వేచ్ఛా వాణిజ్య ఒప్పందం కోసం సంప్రదింపులు నిర్వహిస్తున్నట్టు వెల్లడించారు. రుణ నిర్వహణ, ద్రవ్య క్రమశిక్షణ పరంగా ప్రభుత్వం మరింత కృషి చేయాల్సి ఉందన్నారు. "సంస్కరణలన్నవి కేవలం కేంద్ర ప్రభుత్వ అజెండాగానే ఉండిపోకూడదు. ప్రతి రాష్ట్రం దీన్ని సీరియస్‌గా తీసుకోవాలి. ఈ విషయంలో రాష్ట్రాలు పోటీ పడాలని కోరుకుంటున్నాను"అని మంత్రి సీతారామన్ చెప్పారు.

పోటీతత్వాన్ని పెంచుకోవాలి

- స్వీయ శక్తి సామర్థ్యాలపై దృష్టి పెట్టాలి
- పరిశ్రమలకు వాణిజ్య మంత్రి గోయల్ పిలుపు

ముంబై: పారిశ్రామికవేత్తలు ప్రభుత్వ సహకారంపై ఆధారపడకుండా.. తమ శక్తి సామర్థ్యాలపై దృష్టి పెట్టి, మరింత పోటీతత్వంతో ముందుకు రావాలని కేంద్ర వాణిజ్య మంత్రి పీయూష్ గోయల్ పిలుపునిచ్చారు. ఐఎంసీ చాంబర్ ఆఫ్ కామర్స్ నిర్వహించిన కార్యక్రమంలో భాగంగా గోయల్ మాట్లాడారు. "ప్రభుత్వ సహకారం కోసం ఎంత కాలం పాటు చూస్తారు? లేదా సబ్సిడీలు, సహకారం, ప్రోత్సాహకాలు, అధిక దిగుమతి సుంకాలు ఎంతకాలం పాటు కోరుకుంటారు? ప్రపంచంతో రక్షణాత్మక వైఖరి ఎంత కాలం? ఈ తరహా రక్షణాత్మక మనస్తత్వం, బలహీన ఆలోచనా ధోరణి నుంచి బయటకు రావడంపై నిర్ణయం తీసుకోవాలి"అంటూ దేశీ పరిశ్రమ స్వీయ సామర్థ్యాలతో ఎదగాలన్న సంకేతం ఇచ్చారు. ఆవిష్కరణలు, తయారీ విధానాల నవీకరణ, నైపుణ్యాలు, సామర్థ్యాల నుంచే పోటీతత్వం వస్తుందన్నారు. పోటీతత్వంతో ఎదగనంత వరకు 140 కోట్ల మంది భారతీయుల ఆకాంక్షలు నెరవేరవని, ప్రపంచంతో వాణిజ్య సంబంధాలను పటిష్టం చేసుకోకపోతే అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా అవతరించలేమన్న అభిప్రాయాన్ని మంత్రి వ్యక్తం చేశారు. చమురు, రక్షణ, ఆహారం వంటి కొన్ని రంగాల్లోనే కొన్ని మినహాయింపులు ఉన్నట్టు చెప్పారు. సమావేశానికి ఆలస్యంగా వచ్చిన మంత్రి పీయూష్ గోయల్.. ప్రపంచవ్యాప్తంగా నెలకొన్న అల్లకల్లోల పరిస్థితుల్లో ఎన్నో ముఖ్యమైన కార్యకలాపాల నడుమ తీరిక లేకుండా ఉన్నట్టు చెప్పారు. ట్రంప్ విధానాలతో దేశాల మధ్య పెద్ద ఎత్తున చర్చలు మొదలైనట్టు తెలిపారు. భారత్–యూకే స్వేచ్ఛా వాణిజ్య ఒప్పందంపై చర్చలను ప్రారంభించినట్టు చెప్పారు. నాణ్యత భారత్‌కు దీర్ఘకాలిక సవాలుగా ఉన్నట్టు గోయల్ గుర్తు చేశారు. ఫార్మాలో తగిన అనుమతులు ఉన్న బడా సంస్థలు చిన్న కంపెనీలకు మద్దతుగా నిలవాలని సూచించారు.

ఆదిత్య పోరాటం

కేరళ తొలి ఇన్నింగ్స్ 131/3	విదర్భ తొలి ఇన్నింగ్స్ 379 ఆలౌట్	రాణించిన నచికేత్	రంజీ ట్రోఫీ ఫైనల్

ఆదిత్య

నచికేత్

నాగ్‌పూర్: విదర్భ, కేరళ జట్ల మధ్య రంజీ ట్రోఫీ ఫైనల్ ఆసక్తికరంగా సాగుతోంది. ప్రత్యర్థిని 400లోపే కట్టడి చేసిన కేరళ జట్టు... గురువారం రెండో రోజు ఆట ముగిసే సమయానికి తొలి ఇన్నింగ్స్‌లో 39 ఓవర్లలో 3 వికెట్ల నష్టానికి 131 పరుగులు చేసింది. ఆదిత్య సర్వతే (120 బంతుల్లో 66 బ్యాటింగ్; 10 ఫోర్లు) అజేయ అర్ధశతకంతో ఆకట్టుకున్నాడు. ఓపెనర్లు అక్షయ్ చంద్రన్ (14), రోహన్ కున్నుమ్మల్ (0) విఫలం కాగా... అహ్మద్ ఇమ్రాన్ (83 బంతుల్లో 37; 3 ఫోర్లు) ఫర్వాలేదనిపించాడు. విదర్భ బౌలర్లలో దర్శన్ నల్కండే 2 వికెట్లు పడగొట్టగా... యశ్ ఠాకూర్ ఒక వికెట్ ఖాతాలో వేసుకున్నాడు. చేతిలో 7 వికెట్లు ఉన్న కేరళ జట్టు... ప్రత్యర్థి తొలి ఇన్నింగ్స్ స్కోరుకు ఇంకా 248 పరుగులు వెనుకబడి ఉంది. స్థానిక ఆటగాడైన ఆదిత్య సర్వతేతో పాటు కెప్టెన్ సచిన్ బేబీ (7 బ్యాటింగ్) క్రీజులో ఉన్నాడు. గతంలో విదర్భ జట్టు రెండు సార్లు రంజీ ట్రోఫీ చాంపియన్‌గా నిలవడంలో కీలకపాత్ర పోషించిన ఆదిత్య సర్వతే... ఈ సీజన్‌లో కేరళ జట్టుకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నాడు. నాగ్‌పూర్ స్టేడియంపై చక్కటి అవగాహన ఉన్న 35 ఏళ్ల ఆదిత్యతో పాటు జలజ్ సక్సేనా, మొహమ్మద్ అజహరుద్దీన్, సల్మాన్ నిజార్ బ్యాటింగ్‌కు రావాల్సి ఉండటంతో కేరళ జట్టు కూడా భారీ స్కోరు చేసే అవకాశాలున్నాయి.

బాసిల్‌కు కీలక వికెట్లు..

అంతకుముందు ఓవర్‌నైట్ స్కోరు 254/4తో తొలి ఇన్నింగ్స్ కొనసాగించిన విదర్భ జట్టు... చివరకు 123.1 ఓవర్లలో 379 పరుగులకు ఆలౌటైంది. దానిశ్ మాలేవర్ (285 బంతుల్లో 153; 15 ఫోర్లు, 3 సిక్స్‌లు) క్రితం రోజు స్కోరుకు మరో 15 పరుగులు జత చేసి వెనుదిరిగాడు. యశ్ ఠాకూర్ (25), కెప్టెన్ అక్షయ్ వాడ్కర్ (23) కాసేపు పోరాడగా... యశ్ రాథోడ్ (3) విఫలమయ్యాడు. పదోకొండో స్థానంలో బ్యాటింగ్‌కు దిగిన నచికేత్ (38 బంతుల్లో 32; 1 ఫోర్, 2 సిక్స్‌లు) ధాటిగా ఆడటంతో విదర్భ జట్టు మంచి స్కోరు చేయగలిగింది. కేరళ బౌలర్లలో నిధీశ్, ఎడెన్ టామ్ చెరో 3 వికెట్లు పడగొట్టగా... బాసిల్ రెండు కీలక వికెట్లు ఖాతాలో వేసుకున్నాడు. మొదట సెంచరీ హీరో దానిశ్‌ను క్లీన్ బౌల్డ్ చేసిన బాసిల్... ఆ తర్వాత యశ్ ఠాకూర్‌ను వికెట్ల ముందు దొరకబుచ్చుకున్నాడు. ఒకదశలో 290/5తో విదర్భ జట్టు భారీ స్కోరు చేయడం ఖాయమే అనిపించగా... కేరళ బౌలర్లు పట్టువిడవకుండా ప్రయత్నించారు. వరుస విరామాల్లో వికెట్లు తీస్తూ... ప్రత్యర్థిని మరింత స్కోరు చేయకుండా కట్టడి చేశారు.

స్కోరు వివరాలు

విదర్భ తొలి ఇన్నింగ్స్: పార్థ్ (ఎల్బీడబ్ల్యూ) (బి) నిధీశ్ 0; ధ్రువ్ షోరే (సి) అజహరుద్దీన్ (బి) ఎడెన్ టామ్ 16; దర్శన్ (సి) బాసిల్ (బి) నిధీశ్ 1; దానిశ్ మాలేవర్ (బి) బాసిల్ 153; కరుణ్ నాయర్ (రనౌట్) 86; యశ్ ఠాకూర్ (ఎల్బీడబ్ల్యూ) (బి) బాసిల్ 25; యశ్ రాథోడ్ (సి) రోహన్ (బి) ఎడెన్ టామ్ 3; అక్షయ్ వాడ్కర్ (సి) అజహరుద్దీన్ (బి) ఎడెన్ టామ్ 23; అక్షయ్ కర్నెవార్ (సి) రోహన్ (బి) జలజ్ సక్సేనా 12; హర్ష్ దూబే (నాటౌట్) 12; నచికేత్ (సి) అజహరుద్దీన్ (బి) నిధీశ్ 32; ఎక్స్‌ట్రాలు 16; **మొత్తం (123.1 ఓవర్లలో ఆలౌట్) 379. వికెట్ల పతనం:** 1-0, 2-11, 3-24, 4-239, 5-290, 6-295, 7-297, 8-333, 9-335, 10-379, **బౌలింగ్:** నిధీశ్ 28.1-7-61-3; ఎడెన్ టామ్ 31-6-102-3; ఆదిత్య సర్వతే 13-2-49-0; బాసిల్ 24-6-60-2; జలజ్ సక్సేనా 20-1-72-1; అక్షయ్ చంద్రన్ 7-0-22-0.

కేరళ తొలి ఇన్నింగ్స్: అక్షయ్ చంద్రన్ (బి) దర్శన్ 14; రోహన్ కున్నుమ్మల్ (బి) దర్శన్ 0; ఆదిత్య సర్వతే (బ్యాటింగ్) 66; అహ్మద్ ఇమ్రాన్ (సి) (సబ్) అమన్ (బి) యశ్ ఠాకూర్ 37; సచిన్ బేబీ (నాటౌట్) 7; ఎక్స్‌ట్రాలు 7; **మొత్తం (39 ఓవర్లలో 3 వికెట్లకు) 131. వికెట్ల పతనం:** 1-1, 2-14, 3-107. **బౌలింగ్:** దర్శన్ నల్కండే 8-2-22-2; యశ్ ఠాకూర్ 8-0-45-1; నచికేత్ 4-1-16-0; హర్ష్ దూబే 13-2-26-0; పార్థ్ రేఖడె 5-0-20-0; అక్షయ్ కర్నెవార్ 1-0-1-0.

‘గృహ హింస’ వివాదంలో భారత కబడ్డీ జట్టు మాజీ కెప్టెన్

భర్తపై కేసు పెట్టిన బాక్సర్ స్వీటీ బూరా

చండీగఢ్: దేశానికి ప్రాతినిధ్యం వహించిన ఇద్దరు క్రీడాకారుల దాంపత్యంలో పెను వివాదం రేగింది. కుటుంబ కలహాలతో పరిస్థితి పోలీసు కేసు వరకు వెళ్లింది. హరియాణాకు చెందిన మాజీ కబడ్డీ ఆటగాడు దీపక్ హుడా, భారత బాక్సర్ స్వీటీ బూరాకు 2022లో పెళ్లి జరిగింది. 2018 జకార్తా ఆసియా క్రీడల్లో కాంస్యం గెలిచిన భారత జట్టులో సభ్యుడైన హుడా 2019 నుంచి 2022 వరకు భారత జట్టుకు కెప్టెన్‌గా వ్యవహరించాడు. అంతేకాకుండా ప్రొ కబడ్డీ లీగ్‌లో తెలుగు టైటాన్స్, పుణేరి పల్టన్, పట్నా పైరేట్స్ జట్ల తరఫున బరిలోకి దిగాడు. మరోవైపు స్వీటీ బూరా 2023 ప్రపంచ బాక్సింగ్ చాంపియన్‌షిప్‌లో 81 కేజీల విభాగంలో స్వర్ణ పతకం సాధించింది. అయితే ఇప్పుడు హుడా తనను అదనపు కట్నం కోసం వేధిస్తున్నాడని స్వీటీ పోలీసులను ఆశ్రయించింది. గతంలోనే డిమాండ్ ప్రకారం లగ్జరీ కారును ఇచ్చినా... మరింత డబ్బు కావాలంటూ తనను కొడుతున్నాడని స్వీటీ ఫిర్యాదు చేసింది. దీనిని పరిగణనలోకి తీసుకున్న పోలీసులు భారతీయ న్యాయ సంహితలోని సెక్షన్ 85 ప్రకారం హుడాపై ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేశారు. దీనికి సంబంధించి 2-3 సార్లు నోటీసులు జారీ చేసినా... అనారోగ్యాన్ని కారణంగా చూపుతూ హుడా ఇప్పటి వరకు పోలీసు విచారణకు హాజరు కాలేదు. త్వరలోనే తాను పోలీసుల ముందుకు వస్తానని, అయితే స్వీటీపై తాను ఎలాంటి తప్పుడు వ్యాఖ్యలు చేయనని అతను స్పష్టం చేశాడు. మరోవైపు కేసుపై మరింత సమాచారం ఇచ్చేందుకు స్వీటీ నిరాకరించింది. 2024 హరియాణా అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో మేహమ్ నియోజకవర్గం నుంచి బీజేపీ తరఫున పోటీ చేసి హుడా ఓటమి పాలయ్యాడు.

యూపీ వారియర్స్ జట్టులో జార్జియా

న్యూఢిల్లీ: జాతీయ జట్టుకు ప్రాతినిధ్యం వహించేందుకు శ్రీలంక స్టార్ ప్లేయర్ చమరి అటపట్టు మహిళల ప్రీమియర్ లీగ్ నుంచి వైదొలిగింది. దాంతో చమరి స్థానంలో యూపీ వారియర్స్ ఫ్రాంచైజీ ఆస్ట్రేలియా టాపార్డర్ బ్యాటర్ జార్జియా వాల్‌ను ఎంపిక చేసుకుంది. ఆస్ట్రేలియా జాతీయ జట్టు తరఫున 3 టి20 మ్యాచ్‌లాడిన 21 ఏళ్ల జార్జియా వాల్‌ను యూపీ వారియర్స్ జట్టు రూ.30 లక్షలకు తీసుకుంది. ‘యూపీ వారియర్స్ ఫ్రాంచైజీ జార్జియా వాల్‌ను ఎంపిక చేసుకుంది. శ్రీలంక బ్యాటర్ చమరి అటపట్టు జాతీయ జట్టు తరఫున ఆడేందుకు లీగ్‌కు దూరం కావడంతో... డబ్ల్యూపీఎల్‌లో మిగిలిన మ్యాచ్‌లకు జార్జియా వాల్ అందుబాటులో ఉండనుంది’ అని డబ్ల్యూపీఎల్ పాలక మండలి గురువారం ఒక ప్రకటనలో తెలిపింది. చమరి అటపట్టు ఫిబ్రవరి 26 వరకు మాత్రమే డబ్ల్యూపీఎల్‌కు అందుబాటులో ఉంటానని గతంలోనే వెల్లడించగా... మలి దశ మ్యాచ్‌లకు ముందే ఈ శ్రీలంక బ్యాటర్ స్వదేశానికి తిరుగు పయనమైంది. త్వరలో శ్రీలంక మహిళల క్రికెట్ జట్టు న్యూజిలాండ్‌లో పర్యటించనుంది.

సెమీస్‌లో సాకేత్-రామ్ జోడీ

సాకేత్

బెంగళూరు: ఆద్యంతం ఆధిపత్యం చలాయించిన సాకేత్ మైనేని-రామ్‌కుమార్ రామనాథన్ (భారత్) జోడీ... బెంగళూరు ఓపెన్ ఏటీపీ-125 చాలెంజర్ టెన్నిస్ టోర్నీలో సెమీఫైనల్లోకి అడుగు పెట్టింది. గురువారం జరిగిన పురుషుల డబుల్స్ క్వార్టర్ ఫైనల్లో సాకేత్-రామ్ జంట 6-3, 6-3తో హైనెక్ బార్టన్ (చెక్ రిపబ్లిక్)-ఎరిక్ వాన్‌షెల్‌బోయిమ్ (ఉక్రెయిన్) జోడీపై గెలిచింది. 55 నిమిషాల్లో ముగిసిన ఈ మ్యాచ్‌లో సాకేత్-రామ్ తమ ప్రత్యర్థి సర్వీస్‌ను మూడుసార్లు బ్రేక్ చేసింది. ఇతర క్వార్టర్ ఫైనల్స్‌లో అనిరుధ్ చంద్రశేఖర్ (భారత్)-రే హో (చైనీస్ తైపీ) 7-6 (7/5), 7-5తో ప్రజ్వల్ దేవ్-ఆర్యన్ షా (భారత్)లపై, సిద్ధాంత్-పరీక్షిత్ సామాని (భారత్) 7-5, 6-0తో బెర్నాడ్ టామిక్ (ఆస్ట్రేలియా)-నికోలస్ మెజియా (కొలంబియా) లపై, బ్లేక్ బేల్డన్-మాథ్యూ రోమియోస్ (ఆస్ట్రేలియా) 6-2, 6-4తో ఆదిల్ కల్యాణ్‌పూర్-కరణ్ సింగ్ (భారత్)లపై గెలుపొంది సెమీఫైనల్లోకి ప్రవేశించారు.

తొలిసారి ఆసియా కప్ బరిలో ఒమన్

ఈ ఏడాది సెప్టెంబర్‌లో టోర్నీ

న్యూఢిల్లీ: ఆసియాకప్ క్రికెట్ టోర్నమెంట్‌లో ఈసారి 8 జట్లు పాల్గొననున్నాయి. ఒమన్ జట్టు తొలిసారి ఆసియా కప్ టోర్నీకి అర్హత సాధించింది. గత ఏడాది జరిగిన ఆసియా క్రికెట్ కౌన్సిల్ (ఏసీసీ) ప్రీమియర్ కప్‌లో తొలి రెండు స్థానాల్లో నిలువడం ద్వారా యూఏఈ, ఒమన్ జట్లు ఆసియా కప్ టోర్నీకి అర్హత పొందాయి. ఈ రెండు జట్లతోపాటు హాంకాంగ్ జట్టు కూడా ఆసియా కప్‌లో ఆడనుంది. 2026లో టి20 ప్రపంచకప్ జరగనున్న నేపథ్యంలో ఈసారి ఈ టోర్నీని టి20 ఫార్మాట్‌లో నిర్వహిస్తారు. 2023 వన్డే ప్రపంచకప్‌నకు ముందు జరిగిన ఆసియా కప్‌ను వన్డే ఫార్మాట్‌లో నిర్వహించారు. ఈ ఏడాది సెప్టెంబర్‌లో ఆసియా కప్ జరిగే అవకాశమున్నట్లు ఆసియా క్రికెట్ కౌన్సిల్ (ఏసీసీ) వర్గాలు వెల్లడించాయి. ఆసియా కప్ ఆతిథ్య హక్కులు భారత్ వద్ద ఉన్నప్పటికీ... తటస్థ వేదికపై టోర్నీ జరగనుంది. ప్రస్తుతం పాకిస్తాన్ ఆతిథ్యమిస్తున్న ఐసీసీ చాంపియన్స్ ట్రోఫీలో ఆడేందుకు రోహిత్ శర్మ సారథ్యంలోని భారత జట్టు పాకిస్తాన్‌కు వెళ్లకుండా... దుబాయ్‌లోనే అన్నీ మ్యాచ్‌లు ఆడుతున్న నేపథ్యంలో భవిష్యత్తులో పాకిస్తాన్ జట్టు కూడా భారత్‌లో పర్యటించబోమని గతంలోనే వెల్లడించింది. దీంతో ఆసియా కప్‌ను యూఏఈ, శ్రీలంకలో నిర్వహించనున్నారు. ఆసియా కప్ చరిత్రలో భారత్ 8 సార్లు విజేతగా నిలిచి విజయవంతమైన జట్టుగా కొనసాగుతోంది.

వరుణుడు కరుణిస్తే...

నేడు ఆస్ట్రేలియాతో అఫ్గానిస్తాన్ ‘ఢీ’

- గెలిచిన జట్టు దర్జాగా సెమీస్‌కు
- వర్షంతో మ్యాచ్ రద్దయితే అఫ్గాన్ ఖేల్‌ఖతం
- ఓడిపోతే ఆసీస్‌కు ఇంగ్లండ్ గతే!
- మధ్యాహ్నం గం. 2:30 నుంచి స్టార్ స్పోర్ట్స్, జియో హాట్‌స్టార్‌లో ప్రత్యక్ష ప్రసారం

లాహోర్: చాంపియన్స్ ట్రోఫీలో ఇంగ్లండ్, అఫ్గానిస్తాన్‌ల మ్యాచ్ ఫలితం మొత్తం గ్రూప్ ‘బి’ సమీకరణాలనే మార్చేసింది. నాలుగు జట్లలో ఒక్క ఇంగ్లండ్ తప్ప దక్షిణాఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా, అఫ్గానిస్తాన్‌లు సెమీఫైనల్ రేసులో ఉన్నాయి. ఈ రోజు నాకౌట్ దశ బెర్త్ కోసం ఆసీస్, అఫ్గాన్‌లు కాచుకున్నట్లే ఆసక్తికరంగా మ్యాచ్‌ను ఆపేందుకు వర్షం కూడా కాచుకుంది. శుక్రవారం వానముప్పు ఉందని స్థానిక వాతావరణ కేంద్రం తెలిపింది. ఒకవేళ మ్యాచ్‌ను ముంచేసే వాన కురిస్తే మాత్రం అఫ్గానిస్తాన్ కథ ఇక్కడితోనే ముగుస్తుంది. 4 పాయింట్లతో ఆస్ట్రేలియా, ఇంగ్లండ్‌తో మిగిలున్న మ్యాచ్‌తో సంబంధం లేకుండా దక్షిణాఫ్రికా (ప్రస్తుతం 3 పాయింట్లు) సెమీస్‌కు అర్హత సాధిస్తాయి. తాజా పోరు విషయానికొస్తే ఆస్ట్రేలియాను ఓడించడం అఫ్గాన్‌కు అంత సులువైతే కాదు. కానీ ఇది క్రికెట్. స్థిరమైన ఫలితాలేవీ ఉండవు. మేటి జట్టా, గట్టి ప్రత్యర్థా... అనేవి, గత గణాంకాలు పనికిరావు. శుక్రవారం ఏ జట్టు బాగా ఆడితే ఆ జట్టే గెలుస్తుంది. అఫ్గాన్ ఈ టోర్నీలో సంచలనానికి సీక్వెల్ చూపిస్తే మాత్రం దక్షిణాఫ్రికా, ఇంగ్లండ్ మ్యాచ్ ఫలితం, ఇతర ఏ సమీకరణంతో సంబంధం లేకుండా దర్జాగా సెమీస్ చేరుతుంది. ఆసీస్ మాత్రం దక్షిణాఫ్రికా మ్యాచ్ ఫలితం కోసం నిరీక్షించక తప్పదు. ఆస్ట్రేలియా కంటే దక్షిణాఫ్రికా రన్‌రేట్ మెరుగ్గా ఉండటంతో సఫారీ జట్టు ఓడిపోయినా సెమీఫైనల్ చేరే అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి.

ఇరు జట్లకు తెలిసిన పిచ్‌పై...

లాహోర్‌పై ఇటు అఫ్గాన్‌కు, అటు ఆసీస్‌కు అవగాహన ఉంది. ఇరు జట్లు కూడా తమ బ్యాటింగ్ సత్తాతోనే తమ తమ మ్యాచ్‌ల్లో గెలిచాయి. కాబట్టి ఇక్కడి పిచ్ పరిస్థితుల్ని బాగా ఆకళింపు చేసుకున్నాయి. దీంతో సహజంగా టాస్ కీలకపాత్ర పోషించే అవకాశముంది. ఏ రకంగా చూసిన మాజీ చాంపియన్ ఆస్ట్రేలియా గట్టి ప్రత్యర్థి. కానీ అజేయమైన ప్రత్యర్థి కాదు. ఈ ‘చాంపియన్స్’ చరిత్రలో 2009 తర్వాత మొన్న ఇంగ్లండ్‌పై మాత్రమే గెలిచిన కంగారూ జట్టు మధ్యలో జరిగిన రెండు టోర్నీల్లో ఓటమి లేదంటే రద్దు ఫలితాలతో నిరాశపరిచింది. ఇంగ్లండ్‌తో జరిగిన మ్యాచ్‌లో 352 పరుగుల లక్ష్యాన్ని ఛేదించిన ఆస్ట్రేలియా బౌలింగ్ దళం చాలా బలహీనంగా ఉంది. పేస్ త్రయం కమిన్స్, స్టార్క్, హాజల్‌వుడ్‌ల లోటు కనిపిస్తోంది. బౌలింగ్ విషయంలో అఫ్గాన్ కాస్త మెరుగే అయినా... స్మిత్, లబుషేన్, హెడ్, ఇన్‌గ్లిస్, మ్యాక్స్‌వెల్‌లాంటి బ్యాటింగ్ లైనప్‌ను ఢీకొంటుందా అనే సందేహం కూడా ఉంది.

పిచ్, వాతావరణం

లాహోర్ పూర్తిగా బ్యాటింగ్ పిచ్. ఆస్ట్రేలియా-ఇంగ్లండ్... అఫ్గాన్-ఇంగ్లండ్ జట్ల మధ్య నాలుగుసార్లు 300 పైచిలుకు స్కోరు సులువైంది. దీంతో మరో భారీస్కోరు ఆశించవచ్చు. ఇదే జరిగితే బౌలర్లకు కష్టాలు తప్పక పోవచ్చు. కానీ భారీ వర్షసూచన కూడా ఉంది.

4 ఆస్ట్రేలియాతో అఫ్గానిస్తాన్ జట్టు ఇప్పటి వరకు 4 వన్డేలు ఆడింది. నాలుగింటిలోనూ ఆస్ట్రేలియానే గెలిచింది.

తుది జట్లు

ఆస్ట్రేలియా: స్టీవ్ స్మిత్ (కెప్టెన్), షార్ట్, హెడ్, లబుషేన్, జోస్ ఇన్‌గ్లిస్, అలెక్స్ కేరీ, మ్యాక్స్‌వెల్, డ్వార్షుయిస్, నాథన్ ఎలిస్, ఆడమ్ జంపా, జాన్సన్. **అఫ్గానిస్తాన్:** హష్మతుల్లా (కెప్టెన్), గుర్బాజ్, ఇబ్రహీమ్ జద్రాన్, సిద్ధిఖుల్లా, రహ్మత్ షా, అజ్మతుల్లా ఒమర్జాయ్, నబీ, గుల్బదిన్, రషీద్ ఖాన్, నూర్ అహ్మద్, ఫజల్‌హక్.

భారత బాక్సింగ్‌ను ముందుకు తీసుకెళ్తా!

బాక్సింగ్ సమాఖ్య ఎన్నికల్లో పోటీచేస్తా • భారత ప్రొఫెషనల్ బాక్సర్ విజేందర్ వ్యాఖ్య

న్యూఢిల్లీ: దేశంలో బాక్సింగ్‌కు మరింత వన్నె తెచ్చేందుకు తన వంతు కృషి చేసేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నట్లు భారత స్టార్ బాక్సర్ విజేందర్ సింగ్ పేర్కొన్నాడు. అందు కోసం అవసరమైతే భారత బాక్సింగ్ సమాఖ్య (బీఎఫ్ఐ) ఎన్నికల్లో పోటీ చేసేందుకు కూడా వెనకాడనని వెల్లడించాడు. భారత్ నుంచి ఒలింపిక్స్‌లో పతకం నెగ్గిన ఏకైక పురుష బాక్సర్ అయిన విజేందర్ సింగ్... బీఎఫ్ఐ ఎన్నికలను వీలైనంత త్వరగా నిర్వహించాలని ఆకాంక్షించాడు. 2008 బీజింగ్ ఒలింపిక్స్‌లో కాంస్యం నెగ్గిన విజేందర్ సింగ్... 2015లో ప్రొఫెషనల్ బాక్సర్‌గా అవతారమెత్తాడు. గత మూడేళ్లుగా ప్రొఫెషనల్ సర్క్యూట్‌లోనూ యాక్టివ్‌గా లేని 39 ఏళ్ల విజేందర్ తాజాగా బీఎఫ్ఐ ఎన్నికలపై సామాజిక మాధ్యమాల వేదికగా స్పందించాడు. ‘ఎన్నికలు ఎప్పుడు వచ్చినా పోటీ చేయాలనుకుంటున్నా. నా జీవితం మొత్తం పోరాటాలే. ఇది కొత్తదేమి అనుకుంటా. అయితే ఎన్నికల్లో మద్దతు లభిస్తుందా లేదా అనే అంశాలను పట్టించుకోవడం లేదు. ఆటకు నా వల్ల ప్రయోజనం చేకూరుతుందనుకుంటే తప్పకుండా పోటీలో ఉంటా. మార్పు తెచ్చే అవకాశం ఉంటే దాని కోసం నా వంతు కృషి చేస్తా. ఎన్నికల్లో పోటీ చేసినంత మాత్రాన బాక్సర్‌గా రిటైర్‌మెంట్ ప్రకటిస్తున్నట్లు కాదు. నేనెప్పటికీ అలా చేయను’ అని అన్నాడు. 2019 లోక్‌సభ ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ పార్టీ నుంచి సౌత్ ఢిల్లీ నియోజకవర్గం నుంచి పోటీచేసి ఓడిపోయిన విజేందర్ 2024 లోక్‌సభ ఎన్నికలకు ముందు భారతీయ జనతా పార్టీలో చేరాడు.

విదేశీ శిక్షణ ముఖ్యం

భారత యువ బాక్సర్లు విదేశాల్లో శిక్షణ తీసుకుంటే మెరుగైన ఫలితాలు సాధించే అవకాశాలున్నాయని విజేందర్ ఆశాభావం వ్యక్తం చేశాడు. ‘బాక్సింగ్ సమాఖ్యను మరింత బలోపేతం చేసేందుకు వీలైనంత త్వరగా ఎన్నికలు నిర్వహించాలి. ప్రభుత్వం ఏదైనా బాధ్యత అప్పగిస్తే దాన్ని నిర్వర్తించేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నా. మన దేశం క్రీడల్లో వేగంగా వృద్ధి చెందుతోంది. మరో మూడేళ్లలో లాస్ ఏంజెలిస్ ఒలింపిక్స్ జరగనున్న నేపథ్యంలో విశ్వక్రీడల్లో మరిన్ని పతకాలు సాధించాలంటే భారత బాక్సర్లు విదేశీ బాక్సర్లతో తరచూ తలపడాలి’ అని విజేందర్ ‘ఎక్స్’లో పేర్కొన్నాడు. ప్రపంచ బాక్సింగ్ చాంపియన్‌షిప్ (2009)లో పతకం నెగ్గిన తొలి భారత పురుష బాక్సర్‌గా రికార్డుల్లోకి ఎక్కిన విజేందర్... గతంలో ప్రపంచ నంబర్‌వన్ ర్యాంకర్‌గానూ కొనసాగాడు. బాక్సింగ్ సమాఖ్య పరిపాలన సంబంధించిన విధులను ఇటీవల భారత ఒలింపిక్ సంఘం (ఐఓఏ) అడ్‌హక్ కమిటీకి అప్పగించిన నేపథ్యంలో... విజేందర్ వ్యాఖ్యలు ప్రాధాన్యత సంతరించుకున్నాయి. ఫిబ్రవరి 3తోనే బీఎఫ్ఐ ఆఫీస్ బేరర్ల పదవీ కాలం ముగియగా... ఎన్నికల నిర్వహణలో సమాఖ్య జాప్యం చేస్తుండటంతోనే ఐఓఏ ఈ చర్యకు పూనుకుంది. దీనిపై బీఎఫ్ఐ అధ్యక్షుడు అజయ్ సింగ్ ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. ఐఓఏ ఆదేశాలు చట్టవిరుద్ధమని... దీనిపై ఢిల్లీ హైకోర్టులో సవాలు చేయనున్నట్లు వెల్లడించారు. కాగా... బీఎఫ్ఐ ఆఫీస్ బేరర్లు ఆర్థిక అవకతవకలకు పాల్పడిన నేపథ్యంలోనే ఐఓఏ అడ్‌హక్ కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది. భారత అథ్లెటిక్స్ సమాఖ్య (ఏఎఫ్ఐ) మాజీ కోశాధికారి మధుకాంత్ పాఠక్ ఈ కమిటీకి నేతృత్వం వహిస్తున్నారు. సమాఖ్యలో గందరగోళం కారణంగా బాక్సర్ల భవిష్యత్తు ప్రశ్నార్థకంగా మారింది. పారిస్ ఒలింపిక్స్‌లో రిక్తహస్తాలతో వెనుదిరిగిన మన బాక్సర్లు... ఆ తర్వాత అంతర్జాతీయ స్థాయి పోటీల్లో పాల్గొనడమే గగనమైంది. ఇక మహిళల జాతీయ బాక్సింగ్ చాంపియన్‌షిప్ వాయిదాల పర్వం కొనసాగుతోంది. ఇటీవల బల్గేరియాలో జరిగిన ప్రతిష్టాత్మక స్ట్రాంజా మెమోరియల్ టోర్నీలోనూ మన బాక్సర్లు పాల్గొనలేదు.

మణిపూర్ సీఎంగా మైతేయి వర్గం నేత..!

సాక్షి, న్యూఢిల్లీ: రాష్ట్రపతి పాలనలో ఉన్న ఈశాన్య రాష్ట్రం మణిపూర్‌లో ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసేందుకు బీజేపీ ప్రయత్నాలు ప్రారంభించింది. మైతేయి వర్గానికి చెందిన ఎమ్మెల్యేకే ముఖ్యమంత్రిగా మళ్లీ అవకాశం ఇవ్వాలని బీజేపీ అధిష్టానం భావిస్తోంది. ఈ వర్గానికి చెందిన ముగ్గురి నేతలు రేసులో ఉండగా వీరికి 22 మంది ఎమ్మెల్యేలు సానుకూలంగా ఉన్నట్లు పార్టీ వర్గాలు తెలిపాయి. దీంతో మార్చి 10న పార్లమెంట్ బడ్జెట్ సమావేశాలు ప్రారంభమయ్యేలోగా బీజేపీ ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసే అవకాశాలు ఉన్నాయి. సీఎం రేసులో శాసనసభ ప్రస్తుత స్పీకర్ తోక్చోమ్ సత్యవ్రత్ సింగ్ కూడా ఉన్నారు. బిరెన్ సింగ్ రెండు పర్యాయాలు సీఎంగా ఉన్నప్పుడు తోక్చోమ్ కేబినెట్ మంత్రిగా పనిచేశారు. రాష్ట్రంలో కొనసాగుతున్న హింసపై బిరెన్ సింగ్‌కు వ్యతిరేకంగా బహిరంగంగా

రేసులో ముగ్గురు కీలక నేతలు
- వీరికి మెజారిటీ ఎమ్మెల్యేల మద్దతుందంటున్న బీజేపీ
- మార్చి 10కి ముందే ప్రభుత్వం ఏర్పాటుకు ప్రయత్నాలు

మాట్లాడి తోక్చోమ్ వార్తల్లో నిలిచారు. ముఖ్యమంత్రి రేసులో ఉన్న రెండో నేత యుమ్నం ఖేమ్‌చంద్ సింగ్. ఈయన 2017– 2022 సంవత్సరాల మధ్య మణిపూర్ అసెంబ్లీ స్పీకర్‌గా పనిచేశారు. బిరెన్ సింగ్ రెండోసారి ముఖ్యమంత్రి అయిన తర్వాత ఆయన కేబినెట్‌లో ఉన్నారు. తోక్చోమ్ రాధేశ్యామ్ సింగ్ సీఎం రేసులో ఉన్న మూడో నేత. రిటైర్డ్ ఐపీఎస్ అధికారి, సీఎం సలహాదారుగా ఉన్న రాధేశ్యామ్ సింగ్ 2017 -2022 మధ్య విద్య, కార్మిక, ఉపాధి శాఖల మంత్రిగా ఉన్నారు.

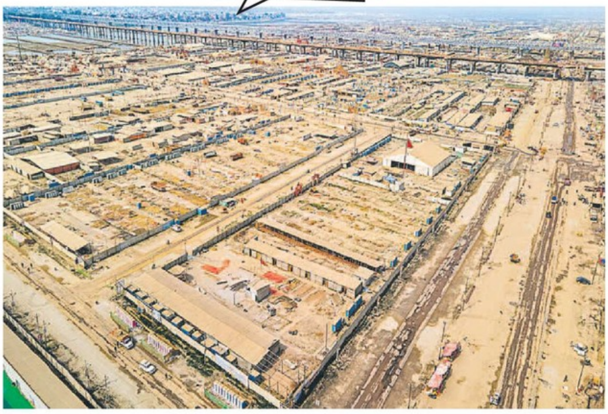
ఎమ్మెల్యేల్లో రెండు గ్రూపులు

బిరెన్ సింగ్ రాజీనామా తర్వాత, మైతేయి వర్గానికి చెందిన బీజేపీ ఎమ్మెల్యేలు రెండు శిబిరాలుగా విడిపోయారు. బిరెన్‌సింగ్‌ను మళ్లీ సీఎం చేయాలని ఒక వర్గం కోరుతుండగా, మరో వర్గం వ్యతిరేకిస్తోంది. అయితే మార్చి 10వ తేదీ నుంచి పార్లమెంట్ సమావేశాలు ప్రారంభం కానున్నాయి. మణిపూర్ విషయంలో బీజేపీని ఇరుకున పెట్టేందుకు ప్రతిపక్షాలు ప్రయత్నించే అవకాశాలున్నాయి. అందుకే ఆలోగా కొత్త సీఎంను ఎంపిక చేసి ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని పార్టీ భావిస్తోందని బీజేపీ వర్గాలు తెలిపాయి. ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయలేకపోతే మాత్రం రాష్ట్రంలో రాష్ట్రపతి పాలనను మరింత కాలం కొనసాగించే అవకాశం ఉందని విశ్లేషకులు చెబుతున్నారు.

బలమున్నా.. కరువైన ఏకాభిప్రాయం

మాజీ ముఖ్యమంత్రి బిరేన్ సింగ్ కూడా మైతేయి వర్గానికి చెందినవారే. అయితే, కుకీలతో పాటు బీజేపీకి చెందిన పలువురు మైతేయి ఎమ్మెల్యేలు ఇప్పుడు ఆయనకు వ్యతిరేకంగా ఉన్నారు. కుకీ–మైతేయి వర్గాల మధ్య 2023 మే 3వ తేదీన మొదలైన హింసకు ఇప్పటికీ అడ్డుకట్టపడలేదు. హింసాకాండ సమయంలో కుకీలకి వ్యతిరేకంగా మైతేయిలను బిరెన్ సింగ్ ప్రేరేపించారని ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్నారు. దీంతో ఆయన ఫిబ్రవరి 9వ తేదీన సీఎం పదవికి రాజీనామా చేశారు. కొత్త సీఎం ఎంపికపై ఎమ్మెల్యేల మధ్య ఏకాభిప్రాయం రాకపోవడంతో ఫిబ్రవరి 13న రాష్ట్రంలో కేంద్రం రాష్ట్రపతి పాలన విధించింది. రాష్ట్రంలో ఇంకా అసెంబ్లీని రద్దు చేయని కారణంగా మార్చి 10 లోగా బీజేపీ ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసే అవకాశాలున్నాయి. 60 స్థానాలున్న మణిపూర్ అసెంబ్లీలో బీజేపీకి 37 మంది ఎమ్మెల్యేలు ఉన్నారు. వీరిలో 27 మంది మైతేయిలు, ఆరుగురు కుకీలు, ముగ్గురు నాగాలు, ఒక ముస్లిం ఉన్నారు. నేషనల్ పీపుల్స్ ఫ్రంట్ (ఎన్‌పీఎఫ్)కు చెందిన ఐదుగురు సహా ఎన్డీఏకు మొత్తం 42 మంది ఎమ్మెల్యేలున్నారు.

సందడంతా సద్దుమణిగిన వేళ...

మహా కుంభమేళా ముగిసిన నేపథ్యంలో ప్రయాగ్‌రాజ్ త్రివేణి సంగమస్థలిలో గురువారం బోసిపోయి కన్పిస్తున్న మహాకుంభ్ నగర్. జనవరి 13న మొదలైన మేళా నెలన్నరపాటు వైభవంగా సాగి బుధవారం శివరాత్రితో ముగియడం తెలిసిందే. దేశ విదేశాల నుంచి ఏకంగా 66 కోట్ల మందికి పైగా మేళాలో పాల్గొన్నట్టు యూపీ సర్కారు ప్రకటించింది.

ఆ'పాత' నావ

ఇదేమిటో తెలుసా? అలనాటి భారతీయ నౌకా పాటవానికి నిదర్శనం. వేల ఏళ్ల క్రితమే సముద్రాలపై రాజ్యం చేసిన వైనానికి తిరుగులేని గుర్తు. ఐదో శతాబ్దం దాకా సముద్రాలపై భారతీయులకు ఆధిపత్యం కట్టబెట్టిన విశాలమైన నావలివి. ఇనుము వాడకుండా కేవలం కలప దుంగలు, చెక్క, తాళ్లు తదితరాలతో వీటిని తయారు చేసేవారు. అయినా ఇవి అత్యంత ప్రతికూల వాతావరణాలను కూడా తట్టుకుంటూ సదూర సముద్రయానాలకు ఎంతో అనువుగా ఉండేవి. ఈ భారతీయ నావలకు అప్పట్లో ప్రపంచవ్యాప్తంగా యమ గిరాకీ ఉండేదట. ఇంతటి చరిత్ర ఉన్న పురాతన భారతీయ నావకు వాయుసేన, కేంద్ర సాంస్కృతిక శాఖ ఇప్పుడిలా ప్రాణం పోశాయి. వారి ఆలోచనలకు రూపమిస్తూ గోవాకు చెందిన నౌకా నిర్మాణ సంస్థ హోడీ ఇన్నొవేషన్స్ అచ్చం అలనాటి విధానంలోనే దీన్ని రూపొందించింది. బాబు శంకరన్ సారథ్యంలో కేరళకు చెందిన నిపుణులైన పనివాళ్లు అహోరాత్రాలు శ్రమించి దీన్ని పూర్తి చేశారు. అప్పట్లో మాదిరిగానే ఈ నావను ముందుగా రెండు అర్ధ భాగాలుగా నిర్మించారు. తర్వాత కొబ్బరి నార నుంచి అల్లిన తాళ్ల సాయంతో ఒడుపుగా ఒక్కటిగా బిగించారు. సముద్ర జలాల్లో తడిసి పాడవకుండా నావ అడుగు, పక్క భాగాలకు అప్పటి పద్ధతుల్లోనే సార్డిన్ ఆయిల్ తదితరాలతో పూత పూశారు. మన్నిక కోసం టేకు, పనస వంటి చెక్కలు మాత్రమే వాడారు. ఈ తరహా భారతీయ నావల హవా క్రీస్తుశకం ఐదో శతాబ్ది దాకా ప్రపంచమంతటా నిర్నిరోధంగా సాగింది. ఆ ఘన వారసత్వాన్ని పునరుద్ధరించే ప్రయత్నంలో ఇదో ముందడుగని నేవీ ఒక ప్రకటనలో పేర్కొంది. ఈ ఆ'పాత'నావకు ఇంకా పేరు పెట్టాల్సి ఉంది. ఇది బుధవారం ఘనంగా జలప్రవేశం చేసింది. ఈ ఏడాది చివర్లో 15 మంది నేవీ అధికారులతో ప్రాచీన సముద్ర మార్గాల్లో ఈ నావ మస్కట్, ఇండొనేసియాలకు తొలి ప్రయాణం ప్రారంభించనుంది. దీన్ని నడిపే విధానం తదితరాలపై వారు ముందస్తు శిక్షణ కూడా పొందనున్నారు.

- సాక్షి, నేషనల్ డెస్క్

ఢిల్లీ అసెంబ్లీ గేట్ వద్ద ఆప్ ఎమ్మెల్యేల నిరసన

న్యూఢిల్లీ: ఆప్‌కు చెందిన ప్రతిపక్ష నేత ఆతిశీ సహా సస్పెండైన ఎమ్మెల్యేలు గురువారం ఢిల్లీ అసెంబ్లీ గేట్ వద్దే ధర్నాకు దిగారు. వారంతా అసెంబ్లీ ఆవరణలోకి వెళ్లేందుకు ప్రయత్నించగా పోలీసులు అడ్డుకున్నారు. దీంతో, గేటు వెలుపలే నిరసన చేపట్టారు. మంగళవారం అసెంబ్లీలో లెఫ్టినెంట్ గవర్నర్ వీకే సక్సేనా ప్రసంగం సమయంలో ఆప్ సభ్యులు అంతరాయం కలిగించారు. సీఎం కార్యాలయంలో ఉన్న భగత్ సింగ్, అంబేడ్కర్ చిత్రపటాలను బీజేపీ ప్రభుత్వం తొలగించడంపై ప్లకార్డులతో నిరసనకు దిగారు. దీంతో, ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానం మేరకు ఆప్‌కు చెందిన 22 మంది ఎమ్మెల్యేలకుగాను సభలో ఉన్న 21 మందిని మూడు రోజులపాటు సస్పెండ్ చేస్తున్నట్లు స్పీకర్ విజేంద్ర గుప్తా ప్రకటించారు. అనంతరం ఆప్ ఎమ్మెల్యేలందరూ అసెంబ్లీ ప్రాంగణంలో నిరసన తెలిపారు. తిరిగి గురువారం అసెంబ్లీ ప్రారంభమవగానే ఆవరణలోకి వచ్చేందుకు ఆప్ ఎమ్మెల్యేలు ప్రయత్నించగా సెక్యూరిటీ సిబ్బంది గేటు వద్దే వారిని అడ్డుకున్నారు. దీనిపై ఆతిశీ మండిపడ్డారు. బీజేపీ నియంతృత్వ పోకడలకు హద్దే లేకుండా పోతోందన్నారు. అసెంబ్లీ గేటు వెలుపలే పార్టీ ఎమ్మెల్యేలతో కలిసి ఆమె ధర్నాకు దిగారు. అంబేడ్కర్ ఫొటోలున్న ప్లకార్డులను చేబూని 'జై భీం, బీజేపీ నియంతృత్వం చెల్లదు'అంటూ కంజర వాయిస్తూ నినాదాలు చేశారు. 'అసెంబ్లీలో జై భీం అని నినాదాలు చేసినందుకే మమ్మల్ని మూడు రోజుల పాటు సస్పెండ్ చేశారు. ఈ రోజు, మమ్మల్ని అసెంబ్లీ ప్రాంగణంలోకి కూడా అడుగుపెట్టనివ్వలేదు. ఇది చాలా తప్పు. ప్రతిపక్షం గొంతు మీరెలా నొక్కుతారు? యావత్తూ ప్రతిపక్షాన్ని అసెంబ్లీకి దూరంగా ఎలా ఉంచుతారు?'అని ఆప్ ఎమ్మెల్యే కుల్దీప్ కుమార్ ప్రశ్నించారు.

ఢిల్లీ సీఎం కార్యాలయంలో అంబేడ్కర్ చిత్రపటాలను తొలగించారంటూ గురువారం అసెంబ్లీ గేటు వద్ద ఎమ్మెల్యేలతో కలిసి నిరసన వ్యక్తం చేస్తున్న విపక్ష నేత ఆతిశీ

మాకు సమయమివ్వండి..: రాష్ట్రపతికి ఆప్ లేఖ

శాసన సభ్యులను అసెంబ్లీ ఆవరణలోకి రాకుండా అడ్డుకోవడంపై ఆప్‌నకు చెందిన ప్రతిపక్ష నేత, మాజీ సీఎం ఆతిశీ గురువారం రాష్ట్రపతి ద్రౌపదీ ముర్ముకు లేఖ రాశారు. 'రాజ్యాంగ నిర్మాత బీఆర్ అంబేడ్కర్, షహీద్ భగత్ సింగ్‌ల చిత్రపటాలను బీజేపీ ప్రభుత్వం ఢిల్లీలోని వివిధ ప్రభుత్వ కార్యాలయాల నుంచి తొలగించింది. ఈ చర్య ఈ ఇద్దరు మహనీయులకే కాదు, దళితులు, వెనుకబడిన, అణగారిన వర్గాల వారికీ అవమానం. ఈ చర్యను ఆప్ వ్యతిరేకించింది. అసెంబ్లీలో దీనిపై ప్రస్తావించేందుకు ప్రయత్నించిన ఆప్ ఎమ్మెల్యేలను స్పీకర్ మూడు రోజులపాటు అప్రజాస్వామికంగా సస్పెండ్ చేశారు' అని ఆ లేఖలో ఆతిశీ వివరించారు. 'గురువారం, అసెంబ్లీ గేటు వద్ద భారీ బారికేడ్లు, పోలీసు బందోబస్తును ఏర్పాటు చేసిన బీజేపీ ప్రభుత్వం శాసనసభ్యులను అసెంబ్లీ ఆవరణలోకి రానివ్వలేదు. ప్రజలెన్నుకున్న ప్రజాప్రతినిధులను శాసనసభలోకి రానివ్వకపోవడం అప్రజాస్వామికం. తీవ్రమైన ఈ విషయంలో మీరు తక్షణమే జోక్యం చేసుకుని, 28వ తేదీన మీతో మాట్లాడేందుకు ఆప్ ఎమ్మెల్యేలకు సమయం ఇవ్వగలరు' అని అందులో కోరారు.

రాయిటర్స్, ఏపీపై నిషేధం

ట్రంప్ కేబినెట్ భేటీకి అనుమతి నిరాకరణ

వాషింగ్టన్: అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ తొలి మొదటి మంత్రివర్గ సమావేశానికి రాయిటర్స్, అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ (ఏపీ) సహా పలు వార్తా సంస్థల రిపోర్టర్లకు వైట్‌హౌస్ బుధవారం అనుమతి నిరాకరించింది. ఏపీ ఫొటోగ్రాఫర్, రా యిటర్స్, హఫ్‌పోస్ట్, జర్మన్ వార్తాపత్రిక డెర్ టాగెస్పీగెల్‌కు చెందిన రిపోర్టర్లను శ్వేతసౌధంలోకి అనుమతించలేదు. ఏబీసీ, న్యూస్‌ఫాక్స్‌కు టీవీ సిబ్బందితో పాటు ఆక్సియోస్, బ్లేజ్, బ్లూమ్‌బర్గ్ న్యూస్, ఎన్‌పీఆర్ కరస్పాండెంట్లకు మాత్రం కార్యక్రమాన్ని కవర్ చేసే అవకాశమిచ్చింది. ఓవల్ ఆఫీస్ వంటి చిన్న ప్రదేశాల్లో అధ్యక్షుడికి సంబంధించిన వార్తలను ఏ మీడియా సంస్థలు కవర్ చేయాలో ఇకపై వైట్‌హౌసే నిర్ణయిస్తుందని మంగళవారం ప్రకటించడం తెలిసిందే. తదనుగుణంగానే బుధవారం పలు మీడియా సంస్థలను బహిష్కరించింది. వైట్‌హౌస్ పూల్ లో ఏపీ, బ్లూమ్‌బర్గ్, రాయిటర్స్ శాశ్వత సభ్యులు. అవి దశాబ్దాలుగా వైట్‌హౌస్ వార్తలను ప్రచురిస్తున్నాయి. ప్రభుత్వ కొత్త విధానాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ ఆ సంస్థలు ఒక ప్రకటన విడుదల చేశాయి. ''ఇది పత్రికా స్వేచ్ఛను ఉల్లంఘించడమే. ప్రభు త్వ సంబంధిత వార్తలను స్వతంత్ర, స్వేచ్ఛాయుత పత్రికల ద్వారా తెలుసుకోవడం ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజల హక్కు''అని హఫ్‌పోస్ట్ ఆగ్రహం వెలిబుచ్చింది.

రష్యాకు మరిన్ని ఉత్తరకొరియా బలగాలు

సియోల్: ఉక్రెయిన్‌తో జరిగే యుద్ధంలో రష్యాకు సాయంగా ఉత్తరకొరియా మరిన్ని సైనిక బలగాలను పంపించినట్లు దక్షిణ కొరియా నిఘా విభాగం చెబుతోంది. రష్యా–ఉక్రెయిన్ యుద్ధ క్షేత్రంలో మోహరించిన తమ బలగాలకు భారీగా నష్టం వాటిల్లడంతో అదనంగా సైనికులను పంపించిందనీ, అయితే వారి సంఖ్యపై స్పష్టత రావాల్సి ఉందని నేషనల్ ఇంటెలిజెన్స్ ఏజెన్సీ(ఎన్ఐఎస్) గురువారం తెలిపింది. ఈ అదనపు సైన్యాన్ని ఉక్రెయిన్ ఆక్రమించిన రష్యాకు చెందిన కస్క్ ప్రాంతంలోకి ఫిబ్రవరి మొదటి వారంలో పంపినట్లు తెలిపింది. రష్యా, ఉత్తర కొరియా బలగాలను తమ సైన్యం కస్క్‌లో ఎదుర్కొంటున్న విషయాన్ని ఉక్రెయిన్ అధ్యక్షుడు జెలెన్‌స్కీ కూడా ఫిబ్రవరి 7వ తేదీన ధ్రువీకరించారు. రష్యాకు పెద్ద మొత్తంలో సంప్రదాయక ఆయుధాలతోపాటు ఉత్తరకొరియా 10 వేల నుంచి 12 వేల సైనికులను కూడా తరలించినట్లు అమెరికా, దక్షిణ కొరియా, ఉక్రెయిన్ నిఘా అధికారులు అంటున్నారు.

రెండో విడత బడ్జెట్ సమావేశాల్లోనే వక్ఫ్ బిల్లు

న్యూఢిల్లీ: వక్ఫ్ బిల్లును రెండో విడత బడ్జెట్ సమావేశాల్లోనే ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టనుంది. ఈ బిల్లుపై సంయుక్త పార్లమెంటరీ కమిటీ చేసిన 14 సవరణ ప్రతిపాదనలకు కేంద్ర కేబినెట్ ఫిబ్రవరి 19వ తేదీన జరిగిన భేటీలో ఆమోదం తెలిపింది. మార్చి నుంచి ఏప్రిల్ 4వ తేదీ వరకు జరిగే బడ్జెట్ సమావేశాల్లో ఈ బిల్లును ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టనుందని అధికార వర్గాలు తెలిపాయి. ఈ సమావేశాల్లో ఆమోదం పొందే అవకాశాలు కూడా ఉన్నాయని ఆ వర్గాలు పేర్కొన్నాయి. బీజేపీ ఎంపీ జగదాంబిక్ పాల్ సారథ్యంలోని 31 మంది సభ్యుల సంయుక్త పార్లమెంటరీ కమిటీ ఫిబ్రవరి 13వ తేదీన తన నివేదికను పార్లమెంట్‌కు సమర్పించింది. ఈ కమిటీ అందజేసిన నివేదికను నిరసిస్తూ ప్రతిపక్షాలు సభ నుంచి వాకౌట్ చేయడం తెల్సిందే. వక్ఫ్ ఆస్తుల నమోదును క్రమబద్ధం చేయడంతోపాటు దుర్వినియోగాన్ని అరికట్టేందుకే ఈ బిల్లును తెస్తున్నట్లు కేంద్రం చెబుతోంది.

వీసా అధికారులు మమ్మల్ని వెళ్లిపొమ్మన్నారు

అమెరికాలో ప్రాణాపాయ స్థితిలో ఉన్న యువతి తండ్రి ఆవేదన

ముంబై: మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం తమకు ఎలాంటి చేయూత ఇవ్వడం లేదని అమెరికాలో రోడ్డు ప్రమాదంలో తీవ్రంగా గాయపడి ప్రాణాపాయ స్థితిలో ఉన్న యువతి తండ్రి ఆవేదన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. అత్యవసరంగా వీసా ఇవ్వాలంటూ ముంబైలోని అమెరికా వీసా కార్యాలయానికి వెళ్లగా తమను బయటకు వెళ్లిపొమ్మన్నారని తెలిపారు. మహారాష్ట్రలోని సతారాకు చెందిన నీలం షిండే అమెరికాలో చదువుకుంటోంది. కాలిఫోర్నియాలోని సాక్రమెంటోలో ఫిబ్రవరి 14వ తేదీ సాయంత్రం రోడ్డు పక్కన నడుచుకుంటూ వెళ్తున్న ఆమెను గుర్తు తెలియని వాహనం వెనుక నుంచి ఢీకొట్టి వెళ్లిపోయింది. తల, కాళ్లు చేతులకు తీవ్రగాయాలతో కోమాలోకి వెళ్లిపోయిన నీలంను ఆస్పత్రిలో చేర్పించారు. రెండు రోజుల తర్వాత నీలం స్నేహితురాలు సతారాలోని కుటుంబసభ్యులకు ఈ సమాచారం తెలిపింది. నీలం పరిస్థితి విషమంగా మారడంతో వెంటనే రావాలంటూ ఆస్పత్రి వైద్యులు కుటుంబసభ్యులకు మెయిల్ పంపారు. దీంతో, తమకు అత్యవసరంగా వీసా కావాలంటూ సతారాకు చెందిన ఎమ్మెల్యేలు, మంత్రులను వారు వేడుకున్నా ఫలితం లేకపోయింది. ముంబైలోని వీసా కార్యాలయానికి వెళ్లగా వారికి అక్కడ సరైన సమాధానమే కరువైంది. ఆఫీసు నుంచి బయటకు వెళ్లకుంటే పోలీసులను పిలవాల్సి ఉంటుందని వారు తమను హెచ్చరించారని తండ్రి ఆనంద్ షిండే ఆవేదన చెందారు. అయితే, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయమై అమెరికా అధికారులను సంప్రదించిందని, స్లాట్లు అందుబాటులో లేకపోవడంతో తక్షణమే వీసా జారీ చేయడం కష్టంగా మారిందని నీలం స్నేహితులు తెలిపారు.

నేషనల్ హెరాల్డ్ కేసు విచారణపై స్టే పొడిగింపు

ఢిల్లీ హైకోర్టు ఆదేశాలు

న్యూఢిల్లీ: నేషనల్ హెరాల్డ్ కేసులో ట్రయల్ కోర్టు విచారణపై స్టేను పొడిగిస్తూ ఢిల్లీ హైకోర్టు గురువారం ఆదేశాలు జారీ చేసింది. ఢిల్లీలో నేషనల్ హెరాల్డ్ పత్రికకు సంబంధించిన ఆస్తులను కొల్లగొల్లడానికి కాంగ్రెస్ అగ్రనేతలు సోనియా గాంధీ, రాహుల్ గాంధీ కుట్ర పన్నారని, వారిపై దర్యాప్తు జరపాలని కోరుతూ బీజేపీ సీనియర్ నేత సుబ్రమణ్యస్వామి తొలుత కింది కోర్టును ఆశ్రయించారు. అక్కడ ప్రతికూలంగా తీర్పు రావడంతో ఢిల్లీ హైకోర్టులో పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. దీనిపై ఢిల్లీ హైకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ వికాస్ మహాజన్ గురువారం విచారణ విచారణ చేపట్టారు. పిటిషనర్ సుబ్రమణ్యస్వామితోపాటు గాంధీల తరఫున సీనియర్ అడ్వొకేట్ ఆర్.ఎస్.ఛీమా హాజరయ్యారు. ఈ కేసులో విచారణపై స్టే ఇవ్వాల్సిన అవసరం లేదని స్వామి వాదించారు. స్టేను రద్దు చేయాలని కోరారు. ఛీమా స్పందిస్తూ.. ఇది ప్రైవేట్ వ్యక్తులు దురుద్దేశపూర్వకంగా దాఖలు చేసిన కేసు అని స్పష్టంచేశారు. కేసులో పస లేదని పేర్కొన్నారు. దీంతో కేసు విచారణపై స్టేను పొడిగిస్తున్నట్లు న్యాయమూర్తి ప్రకటించారు. తదుపరి విచారణను జూలై 28వ తేదీకి వాయిదా వేశారు.

ఆయుష్‌పై మోదీ సమీక్ష

న్యూఢిల్లీ: ఆయుష్ రంగ ప్రగతిపై ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ గురువారం ఉన్నతస్థాయి సమీక్ష నిర్వహించారు. యోగ, నాచురోపతి, ఫార్మా రంగం తదితరాల్లో సమగ్ర రీతిలో నాణ్యత ప్రమాణాలు పాటించేలా చూడాలని అధికారులను ఈ సందర్భంగా ఆదేశించారు. విధాన మద్దతు, పరిశోధనలు, ఇన్నొవేషన్ల ద్వారా తాయుష్ రంగాన్ని మరింత బలోపేతం చేసేందుకు కేంద్రం కట్టుబడి ఉందని స్పష్టం చేశారు. ఆయుష్ విభాగంలో వృద్ధికి ఉన్న అపారమైన అవకాశాలను అందిపుచ్చుకోవాలని ఆయన సూచించినట్టు ప్రధాని కార్యాలయం ఒక ప్రకటనలో తెలిపింది. 2014లో మోదీ తొలిసారి ప్రధాని అయ్యాక కేంద్రంలో ప్రత్యేక ఆయుష్ మంత్రిత్వ శాఖను ఏర్పాటు చేయడం తెలిసిందే. 2014లో 2.85 బిలియన్ డాలర్లుగా ఉన్న ఆయుష్ మార్కెట్ 2023కల్లా 23 బిలియన్ డాలర్లకు విస్తరించిందని పీఎంవో వివరించింది.

కాంగోలో పేలుళ్లు.. 11 మంది మృతి

బుకావూ: ఆఫ్రికా దేశం కాంగోలోని బుకావూ నగరంలో జరిగిన పేలుళ్లలో 11 మంది చనిపోగా 65 మంది వరకు క్షతగాత్రులయ్యారు. ఈ నగరం ఇటీవలే ఎం23 తిరుగుబాటుదార్ల హస్తగతమైంది. తమ గ్రూపు గురువారం చేపట్టిన ర్యాలీ సందర్భంగా పేలుళ్లు సంభవించినట్లు కార్రెయిల్ అనే నేత నాంగా తెలిపారు. గాయపడిన 65 మందిలో ఆరుగురి పరిస్థితి విషమంగా ఉందన్నారు. కాంగో ప్రభుత్వమే పేలుళ్లకు కుట్ర పన్నిందని ఎం23 ఆరోపించింది. ఎం 23 తిరుగుబాటుదార్లకు పొరుగు దేశం రువాండాకు చెందిన 4 వేల మంది సైనికులు మద్దతుగా నిలిచారు. వీరి దన్నుతో కేవలం మూడు వారాల్లోనే తిరుగుబాటుదార్లు ప్రధాన నగరం గోమా, రెండో అతిపెద్ద నగరం బుకావూలను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. కిన్షాసా దిశగా ముందుకు సాగుతామంటూ హెచ్చరికలు పంపుతున్నారు.

జగ్గీ వాసుదేవ్‌కు థ్యాంక్స్ చెప్పిన డీకే

అసంతృప్తి వ్యక్తం చేసిన కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి మోహన్

బెంగళూరు: ఈషా ఫౌండేషన్ వ్యవస్థాపకుడు, ఆధ్యాత్మిక గురువు జగ్గీ వాసుదేవ్ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన మహా శివరాత్రి వేడుకలకు కర్ణాటక ఉప ముఖ్యమంత్రి డీకే శివకుమార్ హాజరవడం వివాదం రేపింది. బీజేపీ, ఆర్ఎస్ఎస్ సిద్ధాంతాలకు దగ్గరగా ఉన్న జగ్గీ వాసుదేవ్ తమిళనాడులోని కోయంబత్తూర్‌లో చేపట్టిన ఈ ఆధ్యాత్మిక వేడుకలో హోం మంత్రి అమిత్ షా కూడా పాల్గొనడం విశేషం. అనంతరం, కర్ణాటక కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు కూడా అయిన శివకుమార్ తనను ఆహ్వానించిన జగ్గీకి కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ కార్యక్రమ వేదికపై అమిత్ షా పక్కన కూర్చుని ఉన్న ఫొటోను 'ఎక్స్'లో షేర్ చేశారు. దీనిపై కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి పీవీ మోహన్ అసంతృప్తి వ్యక్తం చేశారు. ఒక లౌకిక పార్టీకి రాష్ట్ర సారథిగా ఉన్న వ్యక్తి ఇలాంటి చర్యలతో పార్టీ మూల సిద్ధాంతాన్నే దెబ్బతీసినట్లవుతుందన్నారు. రాహుల్ గాంధీని విమర్శించిన వ్యక్తికి కృతజ్ఞతలు ఎలా తెలుపుతారంటూ శివకుమార్‌ను మోహన్ ప్రశ్నించారు. 'నేనేమీ విమర్శలు చేయడం లేదు. సైద్ధాంతికపరమైన శివకుమార్ చర్యలపై నా అభిప్రాయం మాత్రమే వెల్లడిస్తున్నాను. జగ్గీ వాసుదేవ్ బోధనలు బీజేపీ, ఆర్ఎస్ఎస్‌లకు అనుకూలం. మేం ఆర్ఎస్ఎస్‌కు పూర్తి విరుద్ధం. ఆర్ఎస్ఎస్ సిద్ధాంతాలను అనుసరించే వారు ఎవరైనా సరే పార్టీని వీడి వెళ్లిపోవచ్చని మా నేత రాహుల్ గాంధీ పదే పదే చెబుతుంటారు'అంటూ ఆయన 'ఎక్స్'లో వ్యాఖ్యానించారు. శివకుమార్ ఆలయాలకు వెళ్లడంపై తనకెలాంటి అభ్యంతరమూ లేదన్నారు. అయితే, ఆయన చర్యలు మాత్రం పార్టీ విలువలను తప్పనిసరిగా ప్రతిబింబించాలని వివరించారు. ఆర్ఎస్ఎస్ నిర్వహించే కార్యక్రమాలకు వెళ్లడం పార్టీ శ్రేణులను తప్పుదోవ పట్టించడమే అవుతుందని మోహన్ అభిప్రాయపడ్డారు. సీఎం పదవిని పంచుకోవడంపై సిద్ధరామయ్యతో విభేదాలు కొనసాగుతున్న వేళ శివకుమార్ కోయంబత్తూరు కార్యక్రమానికి వెళ్లడం అనుమానాలకు తెరతీసింది. అయితే, పుట్టుకతోనే కాంగ్రెస్ వాదినయిన తాను, హిందువును కూడా అంటూ శివకుమార్ సమర్థించుకోజూశారు.

ఇండియాలో క్యాన్సర్ విస్ఫోటం

నానాటికీ పెరిగిపోతున్న కేసులు, మరణాలు › ప్రపంచవ్యాప్తంగా మూడో స్థానంలో భారత్ › మరణాల్లో చైనా తర్వాత రెండోస్థానం › పురుషుల కంటే మహిళలకే ముప్పు అధికం › లంగ్ క్యాన్సర్ వల్ల అత్యధిక మరణాలు › వెల్లడించిన ఐసీఎంఆర్ నివేదిక

దేశంలో క్యాన్సర్ తీవ్రత ప్రమాదకర స్థాయిలో పెరిగిపోతోందని భారత వైద్య పరిశోధన మండలి(ఐసీఎంఆర్) ఆందోళన వ్యక్తంచేసింది. ప్రతి ఐదుగురు క్యాన్సర్ బాధితుల్లో ముగ్గురు ప్రాణాలు కోల్పోతున్నట్లు వెల్లడించింది. పురుషులతో పోలిస్తే మహిళలే అధికంగా క్యాన్సర్ బారినపడుతున్నట్లు తెలియజేసింది. భవిష్యత్తులో క్యాన్సర్ కేసుల సంఖ్య భారీగా పెరగనుందని హెచ్చరించింది. ఈ మేరకు ఐసీఎంఆర్ తాజాగా విడుదల చేసిన నివేదికను లాన్సెట్ జర్నల్‌లో ప్రచురించారు. గ్లోబల్ క్యాన్సర్ అబ్జర్వేటరీ–2022 అంచనాల ఆధారంగా గణాంకాలు రూపొందించారు. ఇందుకోసం 36 రకాల క్యాన్సర్లు, నాలుగు రకాల వయసు గ్రూప్‌లను పరిగణనలోకి తీసుకున్నారు.

- ప్రపంచవ్యాప్తంగా క్యాన్సర్ కేసుల్లో ఇండియా మూడోస్థానంలో ఉంది. మొదటి రెండు స్థానాల్లో అమెరికా, చైనా ఉన్నాయి.
- క్యాన్సర్ సంబంధిత మరణాల్లో చైనాది మొదటిస్థానం కాగా ఇండియాది రెండోస్థానం.
- ఇండియాలో బ్రెస్ట్ క్యాన్సర్ బాధితుల్లో మహిళలే అధికంగా ఉంటున్నారు.
- పురుషులు, మహిళల్లో లంగ్ క్యాన్సర్ వల్ల అత్యధిక మరణాలు సంభవిస్తున్నాయి.
- భారత్‌లో అధిక జనాభా కారణంగా మొత్తం క్యాన్సర్ రేటు తక్కువగా కనిపిస్తోంది.
- యువతీ యువకుల కంటే వృద్ధులకు క్యాన్సర్ ముప్పు అధికంగా పొంచి ఉంది.
- ప్రస్తుతం దేశంలో యువ జనాభా అధికంగా ఉంది. రానున్న రోజుల్లో వృద్ధుల జనాభా పెరిగిపోనుంది. తద్వారా క్యాన్సర్ రేటు సైతం పెరగనుంది.
- మధ్య వయస్కులు, వృద్ధులతో పోలిస్తే చిన్నారులు, యువతకు క్యాన్సర్ ముప్పు అంతగా లేదు.
- మహిళల్లో క్యాన్సర్ సంబంధిత మరణాలు ప్రతిఏటా 1.2 శాతం నుంచి 4.4 శాతం పెరుగుతున్నాయి. పురుషుల్లో ఇది 1.2 శాతం నుంచి 2.4 శాతంగా ఉంది.
- 2022 నుంచి 2050 వరకు క్యాన్సర్ సంబంధిత మరణాల రేటు 64.7 శాతం నుంచి 109.6 శాతానికి పెరిగే అవకాశం కనిపిస్తోంది.
- దేశంలో 2012 నుంచి 2022 వరకు క్యాన్సర్ కేసులు 36 శాతం పెరిగాయి. 2012లో 10.1 లక్షల కేసులు నమోదు కాగా, 2022లో 13.8 లక్షల కేసులు నమోదయ్యాయి.
- అదే సమయంలో క్యాన్సర్ సంబంధిత మరణాలు 30.3 శాతం పెరిగాయి. 2021లో 6.8 లక్షల మంది, 2022లో 8.9 లక్షల మంది క్యాన్సర్ వల్ల మృతి చెందారు.
- క్యాన్సర్ కారణంగా ప్రాణాలు కోల్పోతున్నవారిలో ఏకంగా 70% మంది మధ్య వయస్కులు, వృద్ధులే ఉంటున్నారు.
- క్యాన్సర్ నియంత్రణపై ప్రభుత్వాలు తక్షణమే దృష్టి పెట్టాలని నిపుణులు సూచిస్తున్నారు. క్యాన్సర్ కేసులు, మరణాల సంఖ్య పెరిగిపోతుండడం వల్ల దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థపై పెనుభారం పడుతోందని పేర్కొంటున్నారు.

- సాక్షి, నేషనల్ డెస్క్

సామాన్యుల జేబులు ఖాళీ.. అదే వికసిత్ భారత్: ఖర్గే

న్యూఢిల్లీ: అదనంగా ఎలాంటి ఆదాయం లేక కోట్లాది మంది భారతీయులు నానా అగచాట్లు పడుతున్నారని కాంగ్రెస్ చీఫ్ మల్లికార్జున ఖర్గే చెప్పారు. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో సామాన్యుల జేబులు ఖాళీ చేసి, మిత్రులైన మిలియనీర్ల బొక్కసాలను నింపడమే ప్రధాని మోదీ చెబుతున్న వికసిత్ భారత్ లక్ష్యంగా ఉందని ఆయన ఎద్దేవా చేశారు. ఖర్గే గురువారం 'ఎక్స్'లో..'నరేంద్ర మోదీ జీ, 100 కోట్ల మందికి ఖర్చు చేసేందుకు ఎలాంటి అదనపు ఆదాయం లేదు. జీడీపీలో 60 శాతం కేవలం వినియోగంపైనే ఆధారపడి ఉంది. కానీ, దేశంలో టాప్ 10 శాతం మంది మాత్రమే ఆర్థిక వృద్ధి, వినియోగంలో భాగస్వాములవుతుండగా మిగతా 90 శాతం మంది రోజు వారీ అవసరాలను సైతం తీర్చుకోలేని స్థితిలో ఉన్నారు' అని వివరించారు. మధ్యలో ఉన్న 50 శాతం మంది పన్ను చెల్లింపుదారులు గత పదేళ్లుగా వేతనాల్లో పెరుగుదలకు నోచుకోక ఇబ్బందుల్లో పడ్డారు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వేతనాల్లో తిరోగమనమే కనిపిస్తోంది. కొందరి వద్దే సంపద పోగుపడుతోంది. మీ ప్రభుత్వ విధానాల వద్ద ఆదాయం సమాజంలోని అందరికీ పంపిణీ కావడం లేదు'అని ఖర్గే విమర్శించారు.

సాక్షి ప్లస్
శుక్రవారం। 28-2-2025

రాజ్యాంగ పరిషత్ తొలి సమావేశం ఎక్కడ జరిగింది?

సివిల్స్, గ్రూప్స్, ఇతర పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం
జనరల్ స్టడీస్
పాలిటీ

భారత రాజ్యాంగ రచన- రాజ్యాంగ పరిషత్

రాజ్యాంగ రచనా పద్ధతులు

సాధారణంగా రాజ్యాంగాన్ని రూపొందించడానికి రెండు పద్ధతులు పాటిస్తారు. రాజ్యాంగాన్ని ఆ దేశ పార్లమెంటు రూపొందించడం ఒకటి కాగా, రాజ్యాంగ రచనకు ప్రత్యేక పరిషత్ లేదా సంస్థను ఏర్పాటు చేసి తద్వారా రాజ్యాంగాన్ని రచించడం రెండోది.

ప్రపంచంలో తొలిసారిగా రాజ్యాంగ రచనకు ప్రత్యేక సమావేశాన్ని నిర్వహించిన దేశం అమెరికా. 1787లో ఫిలడెల్ఫియా సమావేశంలో రాజ్యాంగ రచనకు పూనుకున్నారు. 1789లో ఫ్రాన్స్‌లో 'కాన్‌స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీ'ని ఏర్పాటు చేసి రాజ్యాంగాన్ని రచించారు.

భారత రాజ్యాంగ రచన

భారతీయ ప్రజాప్రతినిధులతో కూడిన రాజ్యాంగ పరిషత్ అనే భావన స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో అంతర్గతంగా ఉన్న ముఖ్య డిమాండ్. భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ తొలిసారిగా 1918 డిసెంబర్‌లో ఢిల్లీలో జరిగిన సమావేశంలో స్వయం నిర్ణయాధికారం అనే భావనతో ఒక తీర్మానం చేసింది. ఇదే విషయాన్ని 1922 జనవరి 5న యంగ్ ఇండియా పత్రికలో స్వరాజ్యం అనేది బ్రిటిషర్లు ఇచ్చే ఉచిత కానుక కాదని, అది భారత ప్రజల స్వయం వ్యక్తీకరణగా మహాత్మాగాంధీ పేర్కొన్నారు.

1927 మే 17న బాంబే సమావేశంలో మోతీలాల్ నెహ్రూ రాజ్యాంగ రచన ఆవశ్యకత గురించి ప్రస్తావించారు. అందులో భాగంగా అఖిలపక్ష కమిటీ 1928 మే 19న మోతీలాల్ నెహ్రూ అధ్యక్షతన 9 మంది సభ్యులతో ఒక ఉపసంఘాన్ని రాజ్యాంగ రచనకు నియమించింది. ఈ కమిటీ ఇచ్చిన నివేదికను 'నెహ్రూ రిపోర్ట్' అంటారు. ఇది భారతీయులు సొంతంగా రాజ్యాంగ రచనకు చేసిన తొలి ప్రయత్నం. ఎం.ఎన్.రాయ్ 1934లోనే రాజ్యాంగ పరిషత్ అనే భావనను మొదటిసారిగా ప్రకటించారు. 1935లో భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ పార్టీపరంగా తొలిసారి రాజ్యాంగ పరిషత్ ఏర్పాటును డిమాండ్ చేసింది. 1942లో క్రిప్స్ రాయబారం రాజ్యాంగ పరిషత్‌ను ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు అధికారికంగా ప్రకటించింది. 1946లో కేబినెట్ కమిటీ రాయబార సిఫారసుల మేరకు రాజ్యాంగ పరిషత్ ఏర్పాటైంది.

రాజ్యాంగ పరిషత్ నిర్మాణం

కేబినెట్ కమిటీ రాయబార సిఫారసుల మేరకు రాజ్యాంగ పరిషత్ సభ్యుల సంఖ్య, ఎన్నిక విధానం, ఇతర ప్రక్రియలను నిర్ణయించారు. 1946 జూలై, ఆగస్టులో రాజ్యాంగ పరిషత్‌కు ఎన్నికలు జరిగాయి.

- ప్రతి ప్రావిన్స్ నుంచి సుమారు 10 లక్షల జనాభాకు ఒక సభ్యుడి చొప్పున ప్రాతినిధ్యం వహించారు.
- బ్రిటిష్ పాలిత ప్రాంతాల్లో మహమ్మదీయులు, సిక్కులు, జనరల్ కేటగిరీలకు దామాషా ప్రకారం సీట్లు కేటాయించారు.
- రాజ్యాంగ పరిషత్‌లోని మొత్తం సభ్యుల సంఖ్య 389. ఇందులో 292 మంది బ్రిటిష్ ఇండియా నుంచి ఎన్నికయ్యారు. వీరిని బ్రిటిష్‌పాలిత ప్రాంతాలు లేదా గవర్నర్ ప్రావిన్స్‌లనుంచి ఎన్నికైన శాసనసభ్యులు నైష్పత్తిక ప్రాతినిధ్య పద్ధతిలో ఎన్నుకున్నారు. నాడు మొత్తం 11 ప్రావిన్స్‌లు ఉండేవి. అవి మద్రాసు, బొంబాయి, యునైటెడ్ ప్రావిన్స్, బిహార్, సెంట్రల్ ప్రావిన్స్, ఒరిస్సా, పంజాబ్, నార్త్‌వెస్ట్ ఫ్రాంటియర్ ప్రావిన్స్, సింధ్, బెంగాల్, అస్సాం.
- 93 మంది ప్రతినిధులు స్వదేశీ సంస్థానాల నుంచి నామినేట్ అయ్యారు. నలుగురు సభ్యులను చీఫ్ కమిషనర్ ప్రాంతాలైన ఢిల్లీ, అజ్మీర్, మేవార్, కూర్గ్, బ్రిటిష్ బెలూచిస్తాన్ నుంచి తీసుకున్నారు.

రాజ్యాంగ పరిషత్ ఎన్నికల్లో జాతీయ కాంగ్రెస్ 208 స్థానాలు, ముస్లిం లీగ్ 73 స్థానాలు, యూనియనిస్ట్ ఒక స్థానం సాధించాయి.

మతాలు, సామాజిక వర్గాల వారీగా సభ్యుల సంఖ్య
హిందువులు-160, క్రిస్టియన్లు -7,
సిక్కులు-5, ఆంగ్లో ఇండియన్లు-3,
దళితులు-33, మహిళలు-15,
పార్శీలు-3, ముస్లింలు-3.

ప్రత్యేక పాకిస్తాన్ డిమాండ్‌తో ముస్లిం లీగ్ రాజ్యాంగ పరిషత్ నుంచి నిష్క్రమించింది. తర్వాత దేశవిభజన జరగడంతో రాజ్యాంగ పరిషత్‌లో సభ్యుల సంఖ్య 299కి తగ్గింది. ఇందులో బ్రిటిష్ పాలిత ప్రాంతాల నుంచి 229 మంది ఎన్నికైన సభ్యులు, స్వదేశీ సంస్థానాల నుంచి 70 మంది సభ్యులు కలిపి రాజ్యాంగ సభలో స్థానాలను 299కి కుదించారు.

రాజ్యాంగ పరిషత్‌కు ఎన్నికైన వివిధ వర్గాల ప్రముఖులు

ముస్లింలు	మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజాద్, సయ్యద్ సాదుల్లా
సిక్కులు	సర్దార్ బలదేవ్ సింగ్, హుకుంసింగ్
మైనారిటీలు	హెచ్.సి.ముఖర్జీ
యూరోపియన్లు	ఫ్రాంక్ ఆంథోని
అఖిల భారత షెడ్యూల్డ్ కులాలు	బి.ఆర్.అంబేద్కర్
కార్మిక వర్గాలు	బాబు జగ్జీవన్ రామ్
పార్శీలు	హెచ్.పి.మోడి
అఖిల భారత మహిళా సమాఖ్య	హన్సా మెహతా
హిందూ సభ	శ్యామ్‌ప్రసాద్ ముఖర్జీ, ఎం.ఆర్.జయకర్

మహిళా సభ్యులు

దుర్గాబాయి దేశ్‌ముఖ్, రాజకుమారి అమృత్ కౌర్, విజయలక్ష్మీ పండిట్, సరోజినీ నాయుడు, హన్సా మెహతా, అమ్ముస్వామినాథన్, అన్ మాస్కెర్నె నాథ్, బేగం అజీజ్ రసూల్, ద్రాక్షాయణి వేలాయుధన్, కమలా చౌదరి, లీలా రే, మాలతి చౌదరి,

పూర్ణిమా బెనర్జీ, రేణుక రే, సుచిత్రా కృపలానీ.

రాజ్యాంగ పరిషత్‌కు ఎన్నికైన తెలుగువారు

టంగుటూరి ప్రకాశం, నీలం సంజీవరెడ్డి, పట్టాభి సీతారామయ్య, దుర్గాబాయి దేశ్‌ముఖ్, కళా వెంకట్రావు, కల్లూరు సుబ్బారావు, మోటూరు సత్యనారాయణ, ఎన్జీ రంగా, వీసీ కేశవరావు, ఎం.తిరుమలరావు, బొబ్బిలి రాజా రామకృష్ణ రంగారావు.

రాజ్యాంగ పరిషత్ మొదటి సమావేశం

- రాజ్యాంగ పరిషత్ మొదటి సమావేశం 1946 డిసెంబర్ 9న ఢిల్లీలోని పార్లమెంట్ సెంట్రల్ హాల్లో జరిగింది. తొలి సమావేశానికి 211(9 మంది మహిళా సభ్యులు సహా) మంది హాజరయ్యారు. ఈ సమావేశం డిసెంబర్ 12 వరకు కొనసాగింది.
- డిసెంబర్ 9న రాజ్యాంగ పరిషత్‌లో సీనియర్ సభ్యుడైన డాక్టర్ సచ్చిదానంద సిన్హాను తాత్కాలిక అధ్యక్షుడిగా(ఫ్రాన్స్‌లో ఈ పద్ధతి అమల్లో ఉంది), ఫ్రాంక్ ఆంథోనిని ఉపాధ్యక్షుడిగా నియమించారు. డిసెంబర్ 11న డాక్టర్ ఆర్.రాజేంద్రప్రసాద్‌ను రాజ్యాంగ పరిషత్ శాశ్వత అధ్యక్షుడిగా జె.బి.కృపలానీ ప్రతిపాదించగా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకున్నారు. హెచ్‌సీ ముఖర్జీని ఉపాధ్యక్షుడిగా పట్టాభి సీతారామయ్య ప్రతిపాదించగా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకున్నారు. తర్వాత వి.టి.కృష్ణమాచారిని కూడా రాజ్యాంగ పరిషత్ ఉపాధ్యక్షుడిగా నియమించారు.
- అంతర్జాతీయ న్యాయవాది బెనగల్ నరసింగరావును రాజ్యాంగ పరిషత్ ముఖ్య సలహాదారుగా నియమించారు. ఈయన బర్మా(మయన్మార్) రాజ్యాంగ రచనలో కూడా పాల్గొన్నారు.

ఆశయాల తీర్మానం

1946 డిసెంబర్ 13న జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ ఆశయాల తీర్మానాన్ని (Objectives Resolution) ప్రతిపాదించారు. ఈ ఆశయాల తీర్మానమే రాజ్యాంగ తత్వానికి, ఆదర్శాలకు, లక్ష్యాలకు మూలం. ఇది ప్రవేశికకు ప్రధాన ఆధారం. ఆశయాల తీర్మానాన్ని రాజ్యాంగ పరిషత్ 1947 జనవరి 22న ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించింది.

రాజ్యాంగ పరిషత్ సమావేశాలు

ముసాయిదా కమిటీ రెండు డ్రాఫ్ట్‌లను తయారు చేసింది. రాజ్యాంగ ముసాయిదా 1948 ఫిబ్రవరి 21న ప్రచురితమైంది. రాజ్యాంగ ప్రతిపై 7,635 సవరణలు ప్రతిపాదించగా అందులో 2,473 చర్చకు వచ్చాయి. రాజ్యాంగ పరిషత్ ఈ ముసాయిదాను 115 రోజుల్లో పరిశీలించింది. ముసాయిదాను రాజ్యాంగ పరిషత్ 1949 నవంబర్ 26న ఆమోదించి చట్టంగా మార్చింది. రాజ్యాంగ రూపకల్పన కోసం 2 సంవత్సరాల 11 నెలల 18 రోజుల సమయం పట్టింది. మొత్తం 11 సమావేశాలు జరిగాయి.

భారత రాజ్యాంగ పరిషత్ చివరి సమావేశం 1950 జనవరి 24న జరిగింది. ఆ రోజు సమావేశానికి హాజరైన సభ్యుల సంఖ్య 284. ఈ సమావేశంలో నూతన రాజ్యాంగం ప్రకారం భారత గణతంత్ర ప్రథమ అధ్యక్షుడిగా డాక్టర్ బాబు రాజేంద్రప్రసాద్‌ను రాజ్యాంగ పరిషత్ ఎన్నుకుంది.

రాజ్యాంగ పరిషత్ కమిటీలు

రాజ్యాంగ పరిషత్‌లో వివిధ అంశాల పరిశీలనకు 22 కమిటీలను ఏర్పాటు చేశారు. ఇందులో 12 విషయ కమిటీలు, 10 ప్రక్రియ కమిటీలు. వీటికి అనుబంధంగా 7 ఉప కమిటీలు, 15 మైనర్ కమిటీలను కూడా నియమించారు. ఈ కమిటీల్లో అత్యంత ముఖ్యమైంది డ్రాఫ్టింగ్ (ముసాయిదా) కమిటీ. 1947 ఆగస్టు 29న డాక్టర్ బి.ఆర్.అంబేద్కర్ అధ్యక్షతన ఆరుగురు సభ్యులతో ముసాయిదా కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు.

రాజ్యాంగ పరిషత్ ముఖ్య కమిటీలు - అధ్యక్షులు

రాజ్యాంగ పరిషత్‌లో అతి ముఖ్యమైంది ముసాయిదా కమిటీ, అతిపెద్ద కమిటీ- సలహా కమిటీ.
ముసాయిదా కమిటీ: సభ్యుల సంఖ్య 6
చైర్మన్: బి.ఆర్.అంబేద్కర్.
సభ్యులు:
- ఎన్.గోపాలస్వామి అయ్యంగార్
- అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యర్
- డాక్టర్ కె.యం.మున్షి
- సయ్యద్ మహమ్మద్ సాదుల్లా
- ఎన్.మాధవరావు (అనారోగ్య కారణంగా బి.ఎల్.మిత్తల్ రాజీనామా చేయడంతో ఆయన స్థానంలో సభ్యుడయ్యారు)
- టి.టి.కృష్ణమాచారి (డి.పి.ఖైతాన్ మరణంతో ఆయన స్థానంలో వచ్చారు.)

గతంలో వచ్చిన ప్రశ్నలు

1. రాజ్యాంగ సదస్సులోని వివిధ కమిటీలు, వాటి అధ్యక్షులకు సంబంధించి ఈ కింది వాటిలో సరికానిది?
ఎ) రూల్స్ కమిటీ - రాజేంద్రప్రసాద్
బి) అడ్వయిజరీ కమిటీ - పటేల్
సి) స్టీరింగ్ కమిటీ - జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ
డి) ప్రాథమిక హక్కుల ఉపసంఘం - జె.బి.కృపలాని
2. రాజ్యాంగ మౌలిక లక్షణం కానిది?
ఎ) సమాఖ్య
బి) లౌకికవాదం
సి) న్యాయ సమీక్షాధికారం
డి) న్యాయస్థాన క్రియాశీలత
3. భారత రాజ్యాంగ తొలి ముసాయిదా ఎప్పుడు తయారైంది?
ఎ) అక్టోబర్ 1946 బి) అక్టోబర్ 1947
సి) అక్టోబర్ 1948 డి) పైవేవీ కాదు
4. భారతదేశంలో రాజ్యాధికారానికి మూలం?
ఎ) పార్లమెంట్ బి) రాష్ట్రపతి
సి) ప్రజలు డి) న్యాయ శాఖ
5. మౌలిక రాజ్యాంగంలోని ప్రకరణల సంఖ్య?
ఎ) 395 బి) 315
సి) 420 డి) 465

సమాధానాలు
1) సి; 2) డి; 3) సి; 4) సి; 5) ఎ.

కమిటీ పేరు	చైర్మన్
ముసాయిదా కమిటీ	డాక్టర్ బి.ఆర్. అంబేద్కర్
సలహా కమిటీ, హక్కుల కమిటీ, రాష్ట్రాల రాజ్యాంగాల కమిటీ	సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్.
సారథ్య కమిటీ, జాతీయ పతాక తాత్కాలిక కమిటీ, ఫైనాన్స్ అండ్ స్టాఫ్ కమిటీ, రూల్స్ కమిటీ	రాజేంద్ర ప్రసాద్
కేంద్ర అధికారాల కమిటీ	జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ
కేంద్ర రాజ్యాంగ కమిటీ, రాష్ట్రాల సంప్రదింపుల కమిటీ సుప్రీంకోర్టుపై తాత్కాలిక కమిటీ	వరదాచార్య
హౌస్ కమిటీ, చీఫ్ కమిషనర్స్ ప్రావిన్స్‌ల కమిటీ	భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్య
రాజ్యాంగ పరిషత్ విధుల కమిటీ	జి.వి.మౌలాంకర్
సభా వ్యవహారాల కమిటీ	కె.యం.మున్షి
రాజ్యాంగ ముసాయిదా ప్రత్యేక కమిటీ, ప్రుడెన్షియల్ కమిటీ	అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యర్
భాషా కమిటీ	మోటూరి సత్యనారాయణ

జనరల్ నాలెడ్జ్ ఫర్ గ్రూప్స్

బ్రిటిష్ పాలనా కాలంలో ప్రధాన చట్టాలు

చట్టం	గవర్నర్ జనరల్	సం॥	అంశం
రెగ్యులేటింగ్ యాక్ట్	వారన్ హేస్టింగ్స్	1773	బెంగాల్ గవర్నర్.. గవర్నర్ జనరల్‌గా మార్పు. కలకత్తా అధీనంలోకి బొంబాయి, మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలు. కలకత్తాలో సుప్రీంకోర్టు స్థాపన.
1781 చట్టం	వారన్ హేస్టింగ్స్	1781	గవర్నర్ జనరల్ కౌన్సిల్, సుప్రీంకోర్టుల న్యాయాధికారాల నిర్ధారణ.
పిట్స్ ఇండియా యాక్ట్	వారన్ హేస్టింగ్స్	1784	గవర్నర్ జనరల్ కౌన్సిల్ సభ్యుల సంఖ్యను నాలుగు నుంచి మూడుకు తగ్గింపు. బోర్డ్ ఆఫ్ కంట్రోల్ ఏర్పాటు.

రసాయనాల రాజు అని దేన్ని అంటారు?

టెట్/డీఎస్సీ- ప్రత్యేకం
భౌతిక రసాయన శాస్త్రం

ఫాస్ఫరస్, సల్ఫర్, దాని సమ్మేళనాలు: సాధారణ ఉప్పు, దాని ఉత్పన్నాలు

- **సల్ఫర్ ధాతువులు:** కాపర్ పైరటీస్- CuS, ఐరన్ పైరటీస్ - FeS, గెలీనా PbS, సిన్నబార్ - HgS, జింక్ బ్లెండ్ ZnS
- భూగర్భ ఉపరితలంలో లభించే ధాతువుల నుంచి సల్ఫర్‌ను సంగ్రహించే పద్ధతి సిసిలీ పద్ధతి.
- భూమి పొరల నుంచి సల్ఫర్‌ను సంగ్రహించే పద్ధతి ఫ్రాష్ పద్ధతి.
- సిసిలీ పద్ధతిలో ఉపయోగించే కొలిమి - కాల్కొరోని
- సల్ఫర్ అణువు ఆకృతి - కిరీటం
- సల్ఫర్ పరివర్తన ఉష్ణోగ్రత 96°C
- ఫ్లవర్ ఆఫ్ సల్ఫర్ 444°C వద్ద ఏర్పడుతుంది.
- CaSను కాగిత పరిశ్రమలో విరంజనకారిగా ఉపయోగిస్తారు.
- **గన్‌పౌడర్ సంఘటనం:** సల్ఫర్ + బొగ్గుపొడి + KNO_3
- చర్మవ్యాధుల నివారణలో ఉపయోగించేది - HgS
- SO_2 వాయువు గాలి కంటే 2½ రెట్లు బరువైంది.
- ఫౌంటెన్ ప్రయోగం వల్ల SO_2 నీటిలో కరుగుతుందని, దానికి ఆమ్ల లక్షణం ఉంటుందని నిరూపించవచ్చు.
- SO_2 వాయువు విరంజన చర్యకు కారణం - **నవజాత హైడ్రోజన్ ఏర్పడటం**
- స్పర్శాపద్ధతిలో ఉపయోగించే ఉత్ప్రేరకం - V_2O_5
- నీలి కాపర్ సల్ఫేట్‌కు H_2SO_4ను కలిపినపుడు రంగును కోల్పోతుంది. ఈ ప్రక్రియను నిర్జలీకరణం అంటారు.
- సల్ఫ్యూరిక్ ఆమ్లాన్ని రసాయనాల రాజు అంటారు.
- సల్ఫ్యూరిక్ ఆమ్లాన్ని డిటర్జెంట్స్, పేలుడు పదార్థాల తయారీలో ఉపయోగిస్తారు. బ్యాటరీలను నిల్వచేయడానికి వాడుతారు.
- సల్ఫ్యూరిక్ ఆమ్లం Au, Pt వంటి లోహాలతో చర్య జరపదు.
- అగ్నిపర్వతాల నుంచి వెలువడే వాయువు H_2S
- H_2S తయారు చేయడానికి ఉపయోగించే పరికరం - కిప్పు పరికరం
- H_2S గాలి కంటే బరువైంది. ఆమ్ల లక్షణాన్ని కలిగి ఉంటుంది.
- లెడ్ ఎసిటేట్‌లో ముంచిన వడపోత కాగితాన్ని H_2S నల్లగా మారుస్తుంది.
- ఓలియంను నీటితో చర్య జరిపిస్తే H_2SO_4 ఏర్పడుతుంది.
- H_2S క్షయకరణ కారకంగా పనిచేస్తుంది.
- సల్ఫర్ రూపాంతరాల్లో అత్యంత స్థిరమైంది - **రాంబిక్ సల్ఫర్**
- $K_2Cr_2O_4$లో ముంచిన వడపోత కాగితాన్ని SO_2 వాయువు ఆకుపచ్చగా మారుస్తుంది.
- ఫాస్ఫొరైట్ ఫార్ములా $Ca_3(PO_4)_2$
- మెటా ఫాస్ఫారిక్ ఆమ్లం ఫార్ములా HPO_3
- ఫాస్ఫరస్ పరిశ్రమలో పనిచేసే శ్రామికులకు వచ్చే జబ్బు - ఫాసిజా
- భాస్వరాన్ని గాలిలో ఉంచితే నెమ్మదిగా మెరుస్తుంది. దీన్ని ఫాస్ఫారిజన్స్ అంటారు.
- ఎలుకలను చంపడానికి తెల్ల భాస్వరాన్ని ఉపయోగిస్తారు.
- ఫాస్ఫర్ బ్రాంజ్ మిశ్రమలోహం - Cu + Sn + P
- అగ్గిపుల్లలోని పదార్థాలు $KClO_3$, Sb_2S_3, బంక
- అగ్గిపెట్టె పక్కభాగంలోని పదార్థాలు - ఎర్రభాస్వరం, Sb_2, గాజుముక్కలు.
- ఫాస్ఫారిక్ ఆమ్లం ఒక త్రిక్షార ఆమ్లం.
- సూపర్ ఫాస్ఫేట్ ఆఫ్ లైమ్ ఒక ఫాస్ఫేటిక్ ఎరువు.
- గాఢ ఉప్పు ద్రావణంలోనికి HCl వాయువును పంపి శుద్ధమైన ఉప్పును పొందుతారు.
- ఉప్పునీటి ద్రావణాన్ని బ్రైన్ ద్రావణం అంటారు.
- సోడియం లోహం మెర్క్యురీతో కలిసి సోడియం అమాల్గంను ఏర్పరుస్తుంది.
- క్లోరిన్.. ఆకుపచ్చ పసుపు రంగు ఉన్న వాయువు.
- తడిపిన పూలు క్లోరిన్ సమక్షంలో రంగును కోల్పోవడానికి కారణం నవజాత ఆక్సిజన్ ఏర్పడటం.
- బ్లీచింగ్ పౌడర్ ఫార్ములా $CaOCl_2$
- ఫాస్‌జీన్ ఫార్ములా - $COCl_2$; టియర్ గ్యాస్ - CCl_3NO_2; క్లోరోఫామ్ - $CHCl_3$;

మాదిరి ప్రశ్నలు

1. కిందివాటిలో సల్ఫర్ ధాతువు కానిది?
ఎ) కాపర్ పైరటీస్ బి) హెమటైట్
సి) గెలీనా డి) సిన్నబార్
2. సల్ఫర్ పరివర్తన ఉష్ణోగ్రత?
ఎ) 106°C బి) 86°C
సి) 90°C డి) 96°C
3. అత్యంత స్థిరత్వం ఉన్న సల్ఫర్ రూపాంతరం?
ఎ) ప్లాస్టిక్ సల్ఫర్
బి) మోనోక్లినిక్ సల్ఫర్
సి) రాంబిక్ సల్ఫర్
డి) ఫ్లవర్ ఆఫ్ సల్ఫర్
4. సిసిలీ పద్ధతిలో సల్ఫర్ ధాతువును ఉంచే కొలిమి పేరు?
ఎ) బ్లాస్ట్ కొలిమి
బి) షాఫ్ట్‌కొలిమి
సి) కాల్కరోని కొలిమి
డి) రివర్బరేటరీ
5. గన్ పౌడర్ అంటే?
ఎ) ఫాస్ఫరస్, చార్‌కోల్, మెగ్నీషియం పౌడర్
బి) సల్ఫర్, బొగ్గుపొడి, KNO_3 మిశ్రమం
సి) Se, దీపాంగారం
డి) బొగ్గుపొడి, NCl_3 ల మిశ్రమం
6. $2SO_2 + O_2 \xrightarrow{400-500°C} 2SO_3$ (స్పర్శాపద్ధతి) ఈ చర్యలో ఉత్ప్రేరకం?
ఎ) Ni బి) Mo
సి) Fe డి) V_2O_5
7. రసాయనాల రాజు అని దేన్ని అంటారు?
ఎ) H_2SO_4 బి) H_2SO_3
సి) $H_2S_2O_7$ డి) H_3PO_4
8. నీలి కాపర్ సల్ఫేట్‌కు సల్ఫ్యూరిక్ ఆమ్లాన్ని కలిపినపుడు రంగుని కోల్పోతుంది. ఈ ప్రక్రియను ఏమంటారు?
ఎ) ఆక్సీకరణం బి) నిర్జలీకరణం
సి) క్షయకరణం
డి) ఫెర్మెంటేషన్
9. సల్ఫ్యూరిక్ ఆమ్లం ఏ లోహాలతో చర్య పొందదు?
ఎ) Zn, Mg బి) Cu, Ca
సి) Au, Pt డి) Ag, Sn
10. ఫెర్రస్ సల్ఫైడ్.. హైడ్రోక్లోరిక్ ఆమ్లంతో చర్య పొందినపుడు ఏర్పడే వాయువు?
ఎ) SO_2 బి) SO_3
సి) H_2S డి) NH_3
11. $K_2Cr_2O_7$ ద్రవంలో ముంచిన వడపోత కాగితాన్ని ఏ వాయువు దగ్గరకు తీసుకెళ్తే లేత ఆకుపచ్చ రంగుని పొందుతుంది?
ఎ) H_2S బి) SO_2
సి) N_2O డి) NO
12. చర్మవ్యాధుల నివారణకు ఉపయోగించేది?
ఎ) ZnS బి) CaS
సి) HgS డి) PbS
13. ఓలియంను నీటితో చర్య జరిపితే ఏర్పడే ఆమ్లం?
ఎ) HNO_3 బి) H_2SO_4
సి) H_2SO_3 డి) H_3PO_3
14. ఫాస్ఫరస్ మూలకం?
ఎ) P_8 బి) P_4
సి) P_6 డి) P_3
15. కిందివాటిలో నిర్జలీకరణి?
ఎ) H_3PO_4 బి) $Ca_3(PO_4)_2$
సి) P_2O_5 డి) Na_3PO_4
16. సూపర్ ఫాస్ఫేట్ ఆఫ్ లైమ్ ఒక?
ఎ) నత్రజని ఎరువు
బి) ఫాస్ఫాటిక్ ఎరువు
సి) పొటాషియం ఎరువు
డి) కాల్షియం ఎరువు
17. అగ్గిపుల్ల తలలో ఉండే రసాయనిక పదార్థాలు?
ఎ) $KClO_3$, Sb_2S_3, బంక
బి) KCl, $SbCl_3$, బంక
సి) $NaCl$, Sb_2S_3, బంక
డి) P_4, Sb_2S_3, గాజుముక్కలు
18. కాల్షియం ఫాస్ఫేట్ ——— ను కలిగి ఉంటుంది.
ఎ) $CO_2(PO_2)_3$ బి) $CaHPO_2$
సి) $Ca_3(PO_4)_2$ డి) $Ca(H_2PO_4)_2$
19. P_2O_5 ను చల్లని నీటిలో కరిగించినపుడు ఏర్పడేది?
ఎ) H_3PO_4 బి) HPO_3
సి) PH_3 డి) PH_3, H_3PO_4
20. ఫాస్ఫర్ బ్రాంజ్ అనే మిశ్రమలోహం సంఘటనం?
ఎ) Cu + Sn + P
బి) Cu + Zn + P
సి) Cu + Sn
డి) Cu + Mg + S
21. తెల్ల ఫాస్ఫరస్‌ను దేనిలో నిల్వ ఉంచుతారు?
ఎ) Cs_2 బి) కిరోసిన్
సి) నీరు డి) CCl_4
22. చీకటిలో భాస్వరాన్ని గాలిలో ఉంచితే నెమ్మదిగా మండి మెరుస్తుంది. దీన్ని ఏమంటారు?
ఎ) ప్రతిదీప్తి బి) రసాయనశక్తి
సి) ఫాస్ఫారిజన్స్ డి) జీవదీప్తి
23. కిందివాటిలో ఏది ఫాస్ఫారికామ్ల లవణం కాదు?
ఎ) NaH_2PO_4 బి) Na_2HPO_4
సి) Na_3PO_4 డి) H_3PO_4
24. కిందివాటిలో దేన్ని ఎలుకల మందుగా ఉపయోగిస్తారు?
ఎ) కాల్షియం ఫాస్ఫైడ్
బి) జింక్ ఫాస్ఫైడ్
సి) మెగ్నీషియం ఫాస్ఫైడ్
డి) ఫాస్ఫీన్
25. సముద్ర నీటిలో ఉప్పుశాతం?
ఎ) 3.2% బి) 2.8%
సి) 4.6% డి) 5.2%
26. క్లోరిన్ వాయువు రంగు
ఎ) ఎరుపు బి) నీలం
సి) ఆకుపచ్చ-పసుపు
డి) నలుపు
27. నీటిలో హైడ్రోజన్ క్లోరైడ్ స్వభావం?
ఎ) క్షారం బి) ఆమ్లం
సి) తటస్థ డి) ద్వంద్వ
28. టియర్ గ్యాస్ ఫార్ములా
ఎ) $COCl_2$ బి) $CaOCl_2$
సి) CCl_3NO_2 డి) $CaSO_4$
29. $CHCl_3$ను ఏమంటారు?
ఎ) బ్లీచింగ్ పౌడర్
బి) ఫాస్‌జీన్
సి) క్లోరోఫాం
డి) అమాల్గం
30. బ్రైన్ ద్రావణం అంటే?
ఎ) ఉప్పు+ నీరు
బి) చక్కెర+ నీరు
సి) యూరియా+ నీరు
డి) గ్లూకోజ్ + నీరు

సమాధానాలు
1) బి; 2) డి; 3) సి; 4) సి;
5) బి; 6) డి; 7) ఎ; 8) బి;
9) సి; 10) సి; 11) బి; 12) సి;
13) బి; 14) బి; 15) సి; 16) బి;
17) ఎ; 18) సి; 19) బి; 20) ఎ;
21) సి; 22) సి; 23) డి; 24) బి;
25) బి; 26) సి; 27) బి; 28) సి;
29) సి; 30) ఎ.

గతంలో అడిగిన ప్రశ్నలు

1. సల్ఫ్యూరిక్ ఆమ్లంలోని మూలకాలు (DSC-1996)
ఎ) నత్రజని, సల్ఫర్, ఆక్సిజన్
బి) హైడ్రోజన్, సల్ఫర్, ఆక్సిజన్
సి) సల్ఫర్, ఆక్సిజన్
డి) ఫాస్ఫరస్, సల్ఫర్, హైడ్రోజన్
2. వాసనలేని ఆమ్లానికి ఉదాహరణ (DSC-2001)
ఎ) HNO_3 బి) H_3PO_4
సి) HCl డి) H_2SO_4
3. రంగులేని, చిక్కటి నూనె వంటి ఆమ్లం? (DSC-2002)
ఎ) H_2SO_4 బి) H_3PO_4
సి) HNO_3 డి) HCl
4. ఫాస్ఫారిక్ ఆమ్ల సంకేతం (DSC-2003)
ఎ) H_3PO_4 బి) H_2SO_4
సి) HNO_3
డి) CH_3COOH
5. జడవాయువు కాని దానికి ఉదాహరణ (DSC-2000)
ఎ) క్లోరిన్ బి) హీలియం
సి) నియాన్ డి) ఆర్గాన్

సమాధానాలు
1) బి; 2) డి; 3) ఎ; 4) ఎ; 5) ఎ;

తెలంగాణ ప్రాంతంలో రైతు ఉద్యమ నిర్మాత

తెలంగాణ వైతాళికులు

ఆరుట్ల రామచంద్రారెడ్డి

భువనగిరి ప్రాంతంలో తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం, గెరిల్లా పోరాటాల్లో ఆరుట్ల రామచంద్రారెడ్డి ప్రముఖపాత్ర వహించారు. ఈయన విద్యార్థి దశలోనే 1930 నాటికి రాజకీయాల్లో ప్రవేశించారు. 1948–1952 మధ్య కాలంలో వివిధ జైళ్లలో దారుణ నిర్బంధాలను అనుభవించారు. అనేక చిత్రహింసలకు గురయ్యారు. స్వాతంత్ర్యానంతరం మెదక్ జిల్లా రామాయంపేట నియోజకవర్గం నుంచి 1952, 1957, 1962లలో శాసనసభకు ఎన్నికయ్యారు. కమ్యూనిస్టు అగ్రనాయకులుగా కొనసాగారు. ప్రజాసేవలో ఆయనకు సహధర్మచారిణి కమలాదేవి కూడా సహకరించారు.

బాల్యం - విద్యార్థి దశ

రామచంద్రారెడ్డి 1909లో నల్లగొండ జిల్లాలోని భువనగిరి తాలూకా కొలనుపాకలో జన్మించారు. గ్రామంలో ఒకే ఉపాధ్యాయుడు ఉండే జాగీరు పాఠశాలలో ప్రాథమిక విద్యాభ్యాసం చేశారు. 1926లో భువనగిరిలో మాధ్యమిక పాఠశాలలో ఫస్టు, సెకండ్ ఫారం, 1928లో హైదరాబాద్ గోషామహల్ మిడిల్ స్కూల్లో థర్డ్ ఫారం పూర్తి చేశారు. ఆ తర్వాత హైదరాబాద్‌లోని రెడ్డి బాలుర వసతి గృహంలో చేరి, నాంపల్లి హైస్కూల్‌లో 1930లో మెట్రిక్యులేషన్ మొదటి శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణులయ్యారు.

జాతీయోద్యమ ప్రభావం

1930 ఏప్రిల్‌లో గాంధీజీ దండి సత్యాగ్రహం ప్రారంభించారు. దేశమంతటా జాతీయ ఉద్యమం వాయువేగంతో విస్తరించింది. విప్లవ వీరులైన భగత్ సింగ్, రాజ్‌గురు, సుఖ్‌దేవ్ ఉరికంబాలకు ఎక్కి ప్రాణత్యాగం చేశారు. తెలంగాణ ప్రాంతం నుంచి కామ్రేడ్లు.. రావి నారాయణ రెడ్డి, బద్దం ఎల్లారెడ్డి కాకినాడ ఉప్పు సత్యాగ్రహంలో పాల్గొన్నారు. బ్రిటిషర్ల నిరంకుశ పాలనకు వ్యతిరేకంగా నాడు స్వదేశీ లీగ్ పేరుతో హైదరాబాద్‌లోని వికాజీ హోటల్ (అబిదాషాపు) ఆవరణలో బహిరంగ సభలు నిర్వహించేవారు. ఈ జాతీయోద్యమ ప్రభావం రామచంద్రారెడ్డిపై పడింది.

కొత్వాల్ రాజా వెంకట్రామారెడ్డి హైదరాబాద్‌లో 'రెడ్డి బాలుర వసతి గృహం' స్థాపించి, ఎంతో అభివృద్ధి చేశారు. ఈయన సహకారంతో రామచంద్రారెడ్డి, సురవరం ప్రతాపరెడ్డి, మాడపాటి హనుమంతరావు 'బాలికల వసతి గృహం' ఏర్పాటు చేశారు. హైదరాబాద్‌లో ఇదే మొట్టమొదటి బాలికల వసతి గృహం.

ఆంధ్ర మహాసభలు

1931–32లో ఆరుట్ల రామచంద్రారెడ్డి ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో చేరిన కాలంలోనే ఆర్య సమాజం, హైదరాబాద్ స్టేట్ కాంగ్రెస్, ఆంధ్ర మహాసభ కార్యకలాపాల్లో చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. 1930లో మెదక్ జిల్లా జోగిపేటలో సురవరం ప్రతాపరెడ్డి అధ్యక్షతన ప్రథమాంధ్ర మహాసభ నిర్వహించారు. రావి నారాయణ రెడ్డి నాయకత్వంలో సైకిల్ యాత్రా దళంలో వలంటీరుగా పాల్గొని ఆరుట్ల రామచంద్రారెడ్డి ఈ సభకు హాజరయ్యారు. ఆ తర్వాత 1944లో రావి నారాయణ రెడ్డి అధ్యక్షతన భువనగిరిలో 11వ ఆంధ్ర మహాసభ జరిగింది. దీనికి రామచంద్రారెడ్డి ప్రధాన కార్యదర్శిగా వ్యవహరించి సభను విజయవంతం చేశారు. ఆంధ్ర మహాసభ మితవాద నాయకులైన కొండా వెంకట రంగారెడ్డి, మందుముల నర్సింగరావు భువనగిరి మహాసభను బహిష్కరించారు. తమదే నిజమైన ఆంధ్ర మహాసభగా పేర్కొంటూ 1945లో వీరు పోటీగా మడికొండలో మరో ఆంధ్ర మహాసభ నిర్వహించారు. 1945లో రావి నారాయణ రెడ్డి అధ్యక్షతన ఖమ్మంలో 12వ ఆంధ్ర మహాసభ జరిగింది. పాలకుర్తి కుట్ర కేసులో ఏడాది పాటు హైదరాబాద్ సెంట్రల్ జైల్లో నిర్బంధంలో ఉండటం వల్ల రామచంద్రారెడ్డి ఈ సభకు హాజరు కాలేకపోయారు. ఈ సమావేశంలో వెట్టిచాకిరీ రద్దు, రైతులు, హైదరాబాద్ సంస్థానంలో ప్రజారాజ్య స్థాపనకు సంబంధించిన తీర్మానాలు చేశారు. 1946లో నిజాం నవాబు ఆంధ్ర మహాసభలపై నిషేధం విధించాడు. మితవాద నాయకులు జమలాపురం కేశవరావు అధ్యక్షతన 1946లో కందిలో ఆంధ్ర మహాసభ నిర్వహించారు. ఇదే సంవత్సరం హైదరాబాద్ స్టేట్ కాంగ్రెస్‌పై నిజాం నిషేధం ఎత్తేశాడు. తర్వాత మితవాదుల ఆంధ్ర మహాసభ కాంగ్రెస్ పార్టీలో విలీనమైంది.

నవయువకులైన రావి నారాయణరెడ్డి, బద్దం ఎల్లారెడ్డి, డాక్టర్ రాజబహద్దూర్ గౌర్, ఆరుట్ల లక్ష్మీనరసింహారెడ్డి, ఆరుట్ల రామచంద్రారెడ్డి, దేవులపల్లి వెంకటేశ్వరరావు, సర్వదేవభట్ల రామనాథం, పెరవెల్లి వెంకటరమణ ఆంధ్ర మహాసభ కార్యకలాపాల్లో చురుగ్గా పాల్గొనేవారు. వీరు తమ ఉపన్యాసాల ద్వారా తెలంగాణ ప్రజానీకాన్ని ప్రజా పోరాటాల దిశగా సమీకరించారు. ఆంధ్ర మహాసభలో అతివాద భావాలతో పనిచేస్తున్న యువకులంతా మితవాద నాయకత్వాన్ని దీని నుంచి దూరం చేయాలనే ఉద్దేశంతో 1941లో నల్లగొండ జిల్లా చిలుకూరు (హుజూర్ నగర్)లో రావి నారాయణ రెడ్డి అధ్యక్షతన 8వ ఆంధ్ర మహాసభ నిర్వహించారు. ఇది పూర్తిగా రాజకీయ స్వరూపాన్ని సంతరించుకుంది. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ స్థాపనే ఆంధ్ర మహాసభ ఆశయంగా సమావేశ వేదిక నుంచి ప్రకటించారు. చిలుకూరు సభలోనే ఆంధ్రమహాసభ అతివాదులు, మితవాదులుగా చీలిపోయింది.

Sri Arutla Ramchandra Reddy
Dr. Arutla Kamala Devi

హరిజనులు - దేవాలయ ప్రవేశ హక్కులు

అస్పృశ్యతా నివారణపై ఆంధ్ర మహాసభ వేదికల నుంచి తీర్మానాలు చేశారు. కొన్ని మహాసభల్లో సహపంక్తి భోజనాలు చేసేవారు. ఆ రోజుల్లో హరిజనులకు దేవాలయ ప్రవేశం ఉండేది కాదు. మూడో ఆంధ్ర మహాసభ పులిజాల వెంకట రంగారావు అధ్యక్షతన 1934లో ఖమ్మంలో నిర్వహించారు. ఈ సభలో పాల్గొన్న ప్రతినిధుల్లో కొందరు సనాతన ధర్మ పారాయణులు ప్రత్యేక వంటలు చేయించుకొని, మడిబట్టలు ధరించి భోజనాలు చేశారు.

ఆరుట్ల రామచంద్రారెడ్డి హరిజనులతో యాదగిరి లక్ష్మీనరసింహస్వామి దేవాలయ ప్రవేశం చేయించారు. భువనగిరి తాలూకాలోని పాముకుంట, జాల, కుర్రారం, నమిలె, బేగంపేట, రాజాపేట, నర్సాపురం, రేణుకుంట మొదలైన సుమారు 35 గ్రామాలకు చెందిన 400 మంది హరిజనులను సమీకరించి దీన్ని నిర్వహించారు. కుర్రారం రంగారెడ్డి ఈ విషయంలో రామచంద్రారెడ్డికి విశేషంగా సహకరించారు. ఈ హరిజన సమూహాన్ని చూసి దేవాలయ పూజారులు ఎలాంటి అభ్యంతరం తెలపకుండా వారందరికీ తీర్థ ప్రసాదాలు పంచి పెట్టారు.

నిజాం కుటిల పన్నాగం

హైదరాబాద్ సంస్థానంలో నూటికి 90 మంది హిందూ మతానికి, 10 మంది ముస్లిం మతానికి చెందినవారు. తెలంగాణ, మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక ప్రాంతాల్లో వరసగా ఆంధ్ర మహాసభ, మహారాష్ట్ర పరిషత్తు, కర్ణాటక పరిషత్తు.. ప్రాంతీయ మహాసభల కార్యకలాపాలు, ప్రజా పోరాటాలు నిర్వహించాయి. ఇదే సమయంలో నిజాం మీర్ ఉస్మాన్ అలీఖాన్ తన నిరంకుశ ప్రభుత్వాన్ని శాశ్వతం చేయాలని భావించాడు. బహదూర్ యార్ జంగ్ ముస్లిం మతతత్వవాది, మంచివక్త. నిజాం ప్రభుత్వానికి ముప్పు ఏర్పడుతుందని గ్రహించి, దీన్ని కాపాడగలిగేది ముస్లిం మతస్థులేనని భావించాడు. ముస్లింలు అల్ప సంఖ్యాకులుగా ఉన్నందువల్ల మత మార్పిడి ద్వారా వారి సంఖ్య పెంచుకొని రాజ్యాన్ని రక్షించుకోవాలని బహదూర్ యార్ జంగ్ సమగ్ర పథకం వేశాడు. తెలంగాణ గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వెనుకబడిన కులాలకు చెందినవారిని, హరిజనులను ఇస్లాం మతంలోకి మార్చడానికి పూనుకున్నాడు. దొరలు, భూస్వాములకు చేస్తున్న వెట్టిచాకిరీ రద్దవుతుందని ప్రజలను మభ్యపెట్టాడు. దీంతో తీవ్ర యాతనలకు గురైన చాకలి, మంగలి, హరిజన తదితర పీడిత ప్రజలు ఇస్లాం మతంలోకి మారారు. జనగాం తాలూకాలో విస్నూరు దేశ్‌ముఖ్ కటార్ రామచంద్రరావు; నరసింహారావు, పూనుకూరు రాఘవరావు లాంటి వెలమ దొరలు, పేరు మోసిన భూస్వాములు.. ముంద్రాయి, కటార్, రామాపురం, ముంచుప్పల, ధర్మాపురం, రామన్నగూడెం గ్రామాలపై ఏకచ్ఛత్ర పాలన సాగించేవారు. పథకం ప్రకారం బహదూర్ యార్ జంగ్ ముందుగా ఈ గ్రామాల్లోనే మతమార్పిడిని ఉధృతం చేశాడు.

మతమార్పిడులు ఊపందుకోవడంతో భూస్వాములు, దొరలు, దౌర్జన్యపరులంతా విస్నూరు రామచంద్రారెడ్డి అధ్యక్షతన హిందూ సమితి పేరుతో దొరలతో కూడిన మత సంస్థను స్థాపించారు. హిందూమతం ఉనికి ప్రశ్నార్థకమైందని, మతాన్ని రక్షించే సాకుతో పాతకాలం నాటి బానిస విధానం, దోపిడీ, వెట్టి చాకిరీని యథాప్రకారం కొనసాగించుకోవచ్చనే దుష్ట తలంపుతో దీన్ని ఏర్పాటు చేశారు. ఇదే సమయంలో ఆర్యసమాజం నిజాం ప్రభుత్వ విధానాలు, మత మార్పిడికి వ్యతిరేకంగా పోరాడింది. ఇస్లాం మతం స్వీకరించిన వారిని తిరిగి హిందూమతంలో చేర్చుకోవడానికి ఉద్యమం చేసింది. ఆర్య సమాజం నాయకులైన నరేందర్ జీ, శంకర్ రెడ్డి దీని కోసం విశేష కృషి చేశారు. 1944–45 సంవత్సరాల మధ్య జనగామ తాలూకాలో జమీందారీ వ్యతిరేక పోరాటం ఉధృతంగా జరిగింది. 1944లో ఆరుట్ల రామచంద్రారెడ్డిని తన స్వగ్రామం కొలనుపాక విడిచి ఎక్కడికీ వెళ్లకూడదని ప్రభుత్వం గృహనిర్బంధం విధించింది.

గ్రూప్స్, ఇతర పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం

జనరల్ స్టడీస్

తెలంగాణ చరిత్ర

తెలంగాణలోని ప్రతి గ్రామంలో దేశ్‌ముఖ్, దేశ్‌పాండే, బంజర్‌దార్, ఇనాందార్, ముఖ్తాదార్ తదితర అధికారులు ఆయా గ్రామ ప్రజానీకంపై పెత్తనం చెలాయించేవారు. వీరు ప్రజలపై విపరీతమైన దౌర్జన్యకాండ సాగించారు.

నిజాం నవాబు ప్రత్యక్ష పాలన కింద ఉండే గ్రామాలను 'ఖల్సాలు'గా పేర్కొనేవారు. సంస్థానాధీశులు, జాగీర్దార్ల పాలన కింద ఉండే గ్రామాలను ఖల్సేతర ప్రాంతాలుగా వ్యవహరించేవారు. సాధారణంగా గ్రామాల్లో చాకలి, మంగలి, కమ్మరి, కుమ్మరి, వడ్రంగి, తమ్మలి, హరిజన, బేగరి (గుర్రాల మాలీష్, పాకీ పని), మసుకూర్, నీరడి (నీరు తెచ్చేవారు) మొదలైన పన్నెండు కులాలవారు ఉండేవారు. పైన పేర్కొన్న రెండు రకాల గ్రామాలకు రెవెన్యూ, పోలీసు, అటవీ, మద్యపాన తదితర శాఖల అధికారులు వచ్చినప్పుడు ఈ కులాలకు చెందినవారు ఉచిత సేవ చేయాలి. ఈ పనులన్నింటినీ ఎలాంటి ప్రతిఫలం ఇవ్వకుండా నిర్బంధంగా చేయించుకునేవారు. అందువల్ల వీటిని 'వెట్టి పనులు' అంటారు.

వంతులవారీగా..

చిల్లర దుకాణాలు నిర్వహిస్తూ జీవనం సాగించే కోమట్లు.. గ్రామాలకు ప్రభుత్వ, జాగీరు ఉద్యోగులు వచ్చినప్పుడు ఆ అధికారులకు కావలసిన సన్నబియ్యం, మసాలా, నెయ్యి, నూనె, పప్పు, చింతపండు, పప్పు దినుసులు, సిగరెట్లు, బీడీలు, సబ్బులు మొదలైనవాటిని ఉచితంగా సరఫరా చేయాల్సి ఉండేది. అదేవిధంగా దొరలు ఈ ప్రభుత్వాధికారులకు వంతుల ప్రకారం విందు ఇచ్చేవారు. దీని కోసం మసుకూర్లతో గొర్రె మందల నుంచి బలవంతంగా గొర్రెలు, మేకలను పట్టి తెప్పించేవారు. హరిజనవాడల నుంచి వంతుల ప్రకారం కోళ్లను పట్టి తెచ్చేవారు. గౌడ కులస్థులు ఉచితంగా కల్లు సరఫరా చేసేవారు. ప్రభుత్వాధికారులకు ఎన్ని విన్నపాలు చేసుకున్నా ప్రయోజనం లేదని, తాము వెట్టి చాకిరీ చేయడానికే పుట్టామని, మా బతుకులింతేనని ప్రజలు నిరాశ, నిస్పృహలతో కుమిలిపోయేవారు. దొరల కోపతాపాలకు గురై శారీరకంగా, మానసికంగా చిత్రహింసలు ఎదుర్కొనేవారు. ఈవిధంగా తెలంగాణ ప్రజానీకం మధ్యయుగం నాటి బానిసత్వాన్ని చాలాకాలం పాటు అనుభవించింది.

గల్లా వసూళ్ల అక్రమాలు

నాటి నిజాం ప్రభుత్వం ప్రతి చిన్నా, పెద్ద రైతుల నుంచి నిర్బంధ లెవీ వసూలు చేసేది. పంట పండినా, ఎండినా ప్రజలు వీటిని కచ్చితంగా చెల్లించాల్సి వచ్చేది. ఆంధ్ర మహాసభల ఉద్యమం ఫలితంగా అతి చిన్న రైతులను లెవీ నుంచి మినహాయించి మిగిలినవారి నుంచి గ్రేడ్ పద్ధతిలో లెవీ వసూలు చేసేవారు. ప్రభుత్వం రైస్‌మిల్లర్లనే ఏజెంట్లుగా నియమించుకునేది. ఈ ఏజెంట్లు ధాన్యం తూకం, డబ్బు చెల్లింపుల్లో అనేక అక్రమాలు చేసి ప్రజలను మోసగించేవారు.

The program in Bangalore was held in..

MODEL QUESTIONS

BANK EXAMS
REASONING

Directions (Q.No.1-6): Study the given information carefully to answer the given questions.

Seven people - A, B, C, D, E, F and G - are sitting in a straight line with equal distance between each other, but not necessarily in the same order. Some of them are facing north and some are facing south.

Only two people are sitting to the left of G. Only two people sit between G and B. A sits second to the left of B. The immediate neighbors of A face opposite directions (ie if one of the neighbors faces south then the other faces north and vice versa). Only one person sits between A and C. F sits third to the left of C. D is not an immediate neighbor of B. Both the immediate neighbors of C face the same direction (i.e. if one neighbor faces south then the other neighbour also faces south and if one neighbor faces north than the other neighbor also faces north). A faces the same direction as C. E faces north. B

sits on the immediate left of E.

1. Who among the following sits exactly between G and the one who is sitting on the immediate left of B?
   1) A 2) C
   3) Other than those given as options
   4) E 5) F
2. Who among the following sits exactly in the middle of the line?
   1) D 2) A 3) F
   4) E 5) C
3. Which of the following statements is TRUE as per the given information?
   1) D faces south
   2) G sits third to the left of B.
   3) None of the given options are true
   4) D sits exactly between C and A
   5) F sits in the immediate right of A
4. Which of the following pairs represents the people sitting at the two extreme ends of the line?
   1) BC
   2) Other than those given as options
   3) EF 4) DB 5) DE
5. Who among the following sits second to the right of D?
   1) F 2) G 3) B
   4) Other than those given as options
   5) A
6. Which of the following pairs represents the immediate neighbors of B?
   1) EF 2) BA 3) AC
   4) EG 5) GF

Directions (Q.No.7-12): Study the given information carefully and answer the given questions.

Seven Personality Development Sessions are conducted in seven different cities of India - Chennai, Bangalore, Nagpur, Mumbai, Delhi, Bhopal and Hyderabad - not necessarily in the same order during the first seven months of the year (starting in January and ending in July). Each program was held only in one city during a month. There are exactly four programs held in four cities between the Hyderabad program and the Nagpur program. The Hyderabad program was not held in June. Only one program was held between the Hyderabad program and the Chennai program. The Mumbai program was held immediately after the Hyderabad program. The Delhi program was held immediately before the Bhopal program. The Bhopal program was not held in May.

7. How many programs were held between the Mumbai program and the Delhi program?
   1) One 2) Two 3) Three
   4) None 5) More than three
8. Which of the following statements is true according to the given sequence?
   1) Mumbai program was held in July
   2) Delhi program was held in April
   3) Nagpur program was held before May
   4) Hyderabad program was held in January
   5) None is true
9. Four of the following five are alike in a certain way based on the given sequence and hence form a group. Which does not belong to the group?
   1) January - Hyderabad
   2) March - Chennai
   3) June - Nagpur
   4) May - Bhopal
   5) February - Chennai
10. During March, the program was held in which of the following cities?
    1) Chennai 2) Hyderabad
    3) Mumbai 4) Nagpur
    5) None of these
11. The program in Bangalore was held in which of the following months?
    1) July 2) May
    3) February 4) March
    5) January
12. How many programs were held between the Bangalore program and the Nagpur program?
    1) Four 2) Two 3) Three
    4) Five 5) One

Direction (Q.No.13-18): Study the following arrangement of symbols, letters and numbers to answer the questions given below it.

= β 1 H F 2 * K S 7 5 # $ P V 8 @ U E 6 Q G © 9 3 & T Y £ B % R J + L M ÷ D A Δ 4 ≠ δ J

13. How many such symbols are there in the above arrangement which is immediately followed by a number and immediately preceded by a letter?
    1) One 2) Two 3) Three
    4) Four 5) Five
14. Which of the following is exactly in the middle of the thirteenth form the left end and the fifteenth from the right end in the above arrangement?
    1) P 2) 3) G
    4) Q 5) None of these
15. How many such symbols are there in the above arrangement each of which is either immediately followed by a number or immediately preceded by a letter?
    1) Seven 2) Eight 3) Nine
    4) Four 5) Five
16. Four of the following five are similar in relation to their positions in the above sequence and hence form group. Which one does not belong to that group?
    1) H7@ 2) *$6 3) 78©
    4) $E3 5) Y+4
17. Which of the following indicates the total number of symbols, letters and numbers respectively which get eliminated from the sequence when every second element of the sequence from your left is dropped from the sequence?
    1) 7, 8, 6 2) 6, 9, 7
    3) 7, 9, 6 4) 5, 9, 8
    5) None of these
18. Which of the following will be the twelfth to the left of the eighteenth letter/number/symbol from the left end?
    1) F 2) 2 3) *
    4) K 5) None of these

Directions (Q.No. 19- 23)Read the following questions carefully and choose the appropriate answer.

19. If it is possible to make a meaningful word with the 1st, 2nd, 5th, 6th, 8th and 9th letters of the word SIMULTANEOUS, which of the following will be first letter of that word? If only one such word can be formed, give 'D' as the answer. If only two such words can be formed, give 'P' as the answer. If three or more than three such words can be formed, give 'Z' as the answer, and if no such word can be formed, give 'X' as the answer.
    1) D 2) X 3) P
    4) Z 5) None of these
20. Four of the following five are alike in a certain way and so form a group. Which is the one that does not belong to that group?
    1) Dolphin 2) Whale
    3) Bat 4) Tiger
    5) Lizard
21. If A and B interchange their places, C and D interchange their places, E and F interchange their places and so on, which letter will be in midway between the 20th letter from the left and the 12th letter from the left?
    1) L 2) M 3) N
    4) O 5) None of these
22. If the letters in the word OBVIATE are rearranged as they appear in the English alphabet, the position of how many letters will remain unchanged after the rearrangement?
    1) None 2) One 3) Two
    4) Three 5) More than One
23. If the letters of the word POWERFUL which are at the even numbered position in the English alphabet are picked on and arranged in alphabetical order from left and if they are now substituted by Z, Y, X and so on, beginning from left, which letter will get substituted by X?
    1) No letter will get substituted by X
    2) L 3) P 4) R
    5) None of these

Key with Solutions

(1 - 6):

↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↑
D C G A F B E

1) 1; **2)** 2; **3)** 2;
4) 5; **5)** 2; **6)** 1;

(7 - 12):

Month	City
January	Bangalore
February	Hyderabad
March	Mumbai
April	Chennai
May	Delhi
June	Bhopal
July	Nagpur

7) 1; **8)** 5; **9)** 5;
10) 3; **11)** 5; **12)** 4;

(13-18):

13) 2; G©9, AΔ4 **14)** 4; (Q)

15) 3;
Symbols followed by Number:
β1, ©9, Δ4
Symbols preceded by Letter:
G©, Y£, B%, J+, M÷, AΔ

16) 3;
Five elements are skipped between the first and the second element in the forward direction, and six elements are skipped between the second element and the third element in the forward direction. Third option is not matching.

17) 3;
Following are the symbols, letters and numbers eliminated.
Symbols:
β, #, ©, £, %, ÷, δ ...... (7)
Letters:
H, K, P, U, Q, T, J, L, A ...... (9)
Numbers:
2, 7, 8, 6, 3, 4 ......(6)

18) 2;
18th element from the left end is 'U'
12th element to the left of U is '2'
Quicker method:
18 – 12 = 6th from the left end which is '2'

19) 4;
TINSEL, LISTEN, SILENT,

20) 5;
All the remaining are mammals whereas lizard is a reptile.

21) 4;
Odd number position letter interchanges with the next even numbered position letter. Hence, 19th positioned letter 'S' interchanges with the 20th positioned letter 'T'.
And 11th positioned letter 'K' interchanges with the 12th positioned letter 'L'.
BADCFEHGJIL**K**NMP**O**RQT**S**V UXWZY
SO, middle letter between K and S is 'O'

22) 4;
O B V I A T E
A B E I O T V
There are three letters - B, I and T which remain unchanged after the rearrangement.

23) 3;
The value of each letter is given in the bracket.
P(16) O(15) W(23)
E(5) R(18) F(6)
U(21) L(12)
Even numbered position letters in the alphabetical order as follows:
F(6) L(12) P(16)
R(18)
F is substituted by Z, L is substituted by Y, P is substituted by X.